

2019./2020. i 2020./2021.

SVEUČILIŠTE U MOSTARU
2019./2020. i 2020./2021.

Nakladnik

Sveučilište u Mostaru

Za nakladnika

prof. dr. sc. Zoran Tomić, rektor

Glavni urednik

prof. dr. sc. Ivo Čolak

Uredničko vijeće

prof. dr. sc. Zoran Tomić

prof. dr. sc. Vlado Majstorović

prof. dr. sc. Sanja Bijakšić

prof. dr. sc. Zdenko Klepić

prof. dr. sc. Vesna Kazazić

Grafičko oblikovanje i prijelom

Shift Brand Design

Tehnički suradnici

SUMIT, Branka Hrkać, Maja Marić, Tomislav Volarić, Damir Vasilj, Slavica Džidić

Fotografije

SUMIT, arhiv SUM-a

Lektura i korektura

Josipa Šunjić

Tisk

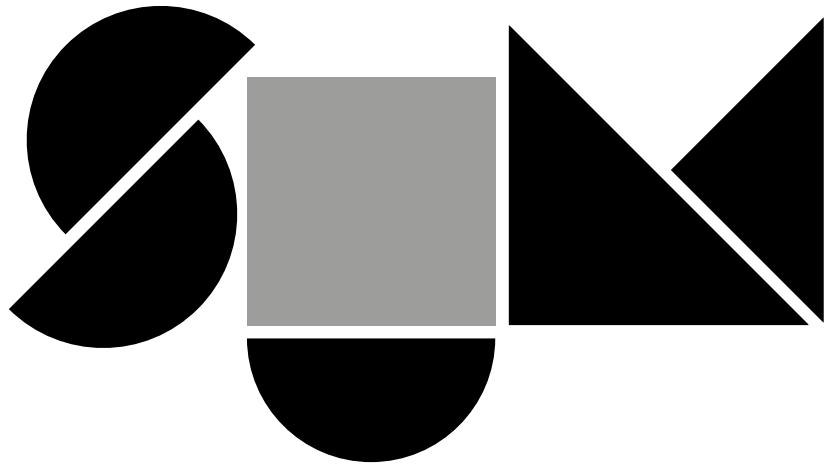
FRAM Ziral, Mostar

Naklada

500 primjeraka

CIP zapis dostupan je u računalnome katalogu „Nacionalne i univerzitetske biblioteke Bosne i Hercegovine“ u Sarajevu.

SVEUČILIŠTE U MOSTARU

2019./2020. i 2020./2021.

Mostar, 2021.

SADRŽAJ

ZORAN TOMIĆ POSTALI SMO MODERNO I USVIJETU PREPOZNATLJIVO SVEUČILIŠTE	9
Ivo ČOLAK ZNANOST I RAZVOJ	35
VLAHO MAJSTOROVIĆ MEĐUSVEUČILIŠNA I MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA	41
SANJA BIJAKŠIĆ MEĐUNARODNA SURADNJA	45
ZDENKO KLEPIĆ POSLOVANJE, LJUDSKI POTENCIJALI I UPRAVLJANJE KVALitetom	59
VESNA KAZAZIĆ NASTAVA, STUDENTI I PRAVNA PITANJA	71
STJEPAN SKOKO PODRUČJE UMJETNOSTI	79
IVAN OSTOJIĆ AGRONOMSKI I PREHRAMBENO-TEHNOLOŠKI FAKULTET	85
SVETISLAV CVETKOVIC AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI	103
MILA GADŽIĆ EKONOMSKI FAKULTET	115
MARIO VASILJ FAKULTET PRIRODOSLOVNO-MATEMATIČKIH I ODGOJNIH ZNANOSTI	137
ŽELJKO STOJKIĆ FAKULTET STROJARSTVA, RAČUNARSTVA I ELEKTROTEHNIKE	167
IVAN VASILJ FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA	179
MONIKA TOMIĆ FARMACEUTSKI FAKULTET	189
IVICA MUSIĆ FILOZOFSKI FAKULTET	211
MAJA PRSKALO GRAĐEVINSKI FAKULTET	225
MILENKO BEVANDA MEDICINSKI FAKULTET	253
SABRINA HOROVIĆ PRAVNI FAKULTET	265
MARIJA BARUN STUDENTSKI ZBOR	277
TOMISLAV VOLARIĆ IT CENTAR (SUMIT)	283
LUCIANA BOBAN OSIGURANJE KVALITETE	299
BRANKA HRKAĆ PRAVNI AKTI	305
MAJA MARIĆ PR DAYS I UNIVERSITAS MOSTARIENSIS	309

Vlado Majstorović

Sabrina Horović

Zdenko Klepić

Milenko Bevanda

Zoran Tomic

Maja Prskalo

Ivan Ostojić

Sanja Bijakšić

Željko Stojkić

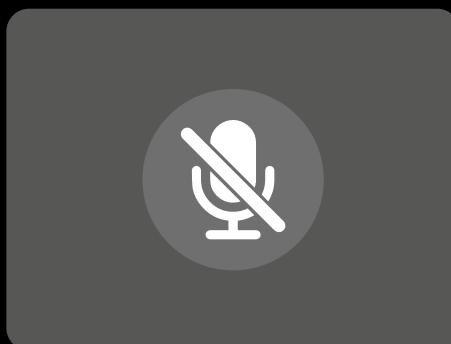
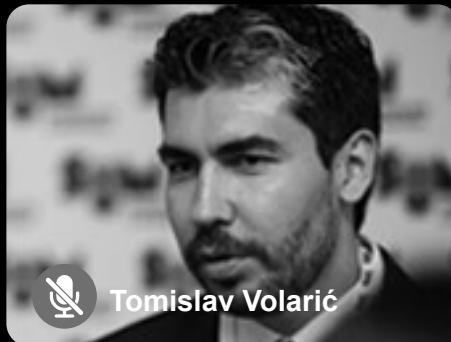
Marija Barun

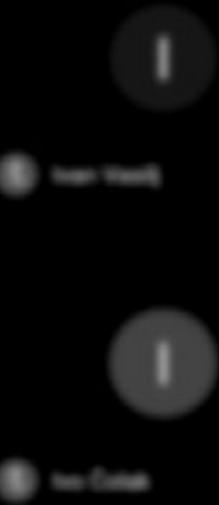

Maja Marić

Luciana Boban

POSTALISMO MODERNO I USVIJETU PREPOZNATLJIVO SVEUČILIŠTE

UVOD

Sveučilište u Mostaru (SUM) danas broji deset fakulteta, jednu akademiju, gotovo 1300 nastavnika, oko 11000 studenata, 158 studijskih programa, 13 doktorskih studija, Studentski centar, Sveučilišnu knjižnicu, Sveučilišnu tiskaru, nakladničku kuću PRESSUM, Sveučilišnu galeriju i pet centara.

STRATEGIJA ZA RAZVOJ SVEUČILIŠTA 2018. – 2023.

Strategija razvoja Sveučilišta u Mostaru za razdoblje 2018. – 2023. godine donesena je 19. srpnja 2018. godine. Donošenje ovoga strateškog dokumenta na Sveučilištu označilo je početak izgradnje sustava strateškoga upravljanja na Sveučilištu u Mostaru kao glavnoga instrumenta njegova sinergijskog rasta i koordinirana razvoja.

Strateški okvir za izradu Strategije i strateških planova uključivao je ključne dokumente kao što su: državne, entitetske i županijske razvojne strategije, važeće regionalne i međunarodne sporazume te druge relevantne dokumente. Detaljnom analizom navedenih dokumenata, unutarnjih mogućnosti Sveučilišta te potencijala lokalne i šire zajednice, definirana su ključna strateška područja: obrazovanje, znanstveno-istraživački rad, organizacija i resursi, međunarodna i međusveučilišna

suradnja te Sveučilište i okruženje. Za svako navedeno područje definirani su strateški ciljevi, zadaci, pokazatelji ostvarenja i ciljane vrijednosti koji se žele postići. Nakon usvojene Strategije razvijani su akcijski planovi njezine provedbe za svaku godinu.

Svjesni važnosti provođenja Strategije, Sveučilište je s njezinom izradom izradilo i godišnje akcijske planove provedbe te imenovalo Povjerenstvo za praćenje njezine provedbe. Kako je za uspješno vođenje ovoga veoma složenog i zahtjevnog procesa bilo potrebno razviti učinkovit sustav praćenja ostvarenja postavljenih ciljeva, Povjerenstvo je u suradnji s Uredom za međusveučilišnu suradnju, Uredom za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete te IT centrom Sveučilišta uspostavilo sustav stalnoga praćenja provedbe Strategije uz podršku online alata.

Integracija

Prve dvije akademske godine posebno su obilježile integracije Sveučilišta u Mostaru i to pravna, finansijska, organizacijska, akademска i društvena, a protekle dvije godine nastavljeni su procesi u svezi sa svim segmentima integracije kao i prilagodba novim uvjetima poslovanja i daljnji razvoj.

PANDEMIJA COVID-19

Nastava u akademskoj 2019./2020. akademskoj do početka proglašenja stanja prirodne nesreće u Federaciji BiH uzrokovanoga pandemijom virusa COVID-19 realizirana je redovno u klasičnom obliku. Nakon proglašenja stanja prirodne nesreće u Federaciji BiH i obveza proisteklih iz naredaba Kriznoga stožera Federacije BiH, organizacijske jedinice počinju klasičan oblik izvođenja nastave mijenjati online nastavom uz upotrebu svih dostupnih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i široko dostupnih komunikacijskih aplikacija. Nastava u punome fondu sati u ljetnome semestru s izravnim videokontaktom održala se iz 74,33 % predmeta, nastava u skraćenome fondu sati s izravnim videokontaktom održala se iz 19,81 % predmeta, a nije se održala iz 5,85 % predmeta. Nastavnici su učinili dostupnim nastavne materijale u elektroničkoj formi za online nastavu iz 87 % predmeta, djelomično dostupnim iz 10 % predmeta, a materijali iz 2,37 % predmeta nisu bili dostupni. Na fakultetima na kojima je bilo neophodno organizirati praktične vježbe u učionicama, nastavni proces odvijao se u skladu s epidemiološkim mjerama.

STUDENTI

Studenti kao partneri

Sveučilište u Mostaru sa svojim ustrojbenim jedinicama nastoji osigurati okruženje u kojem je učenje usmjereno na studenta. Takvo učenje zahtijeva osposobljavanje samostalnijih studenata, nova približavanja predavanja i učenja, efektivnu podršku i savjetodavne strukture kao i nastavni plan koji je jasnije usmjeren na učenje na sva tri ciklusa studija.

U proteklome razdoblju, zajedno sa Studentskim zborom Sveučilišta u Mostaru, realizirani su skoro svi zaključci s tematske sjednice Senata Sveučilišta koji su bili posvećeni nastavi i nastavnom pro-

cesu. Povećan je i broj studenata koji su članovi Senata, tako da sada studenti u Senatu imaju svoja tri predstavnika. U proteklome razdoblju Studentski zbor realizirao je brojne aktivnosti i obuhvatio je sve aspekte studentskoga aktivizma u potpunosti pridonoseći tomu da studentski život učine kvalitetnijim i boljim.

Studenti s invaliditetom

Razvijanje socijalne dimenzije visokoga obrazovanja prioritet je Sveučilišta u Mostaru. Stoga smo se trudili omogućiti veću dostupnost studiranja za ranjive i podzastupljene skupine.

U proteklome razdoblju, zajedno s Uredom za studente s invaliditetom, postignuti su važni rezultati. Studentima s invaliditetom osigurani su asistenti u nastavi, a isti su oslobođeni plaćanja upisnine. Na svim ustrojbenim jedinicama postavljeni su natpisi na Brailleovu pismu (u dekanatima, studentskim službama i na ulazima u zgrade). Tako je ostvareno njihovo pravo na pristup informacijama u odgovarajućemu obliku, omogućeni su im lakša orientacija i kretanje u prostorijama fakulteta, čime se povećao stupanj njihove samostalnosti. Ovo, također, može utjecati na odluku o upisu na fakultete mladih koji Brailleovo pismo koriste kao primaran medij u komunikaciji, pa tako i u obrazovanju.

Ured za studente s invaliditetom dislociran je iz kampusa u Rodoču u kampus u Mostaru te je prilagođen prilaz novim prostorijama Ureda. Izrađena je nova mrežna stranica s identifikacijskim obrascem radi bolje informiranosti te prijave studenata s invaliditetom. Danas su u bazi 33 studenta s različitim oblicima invaliditeta.

U dogovoru s Uredom za projekte i Građevinskim fakultetom radi se na idejnome rješenju postavljanja lifta u kampusu u Rodoču te ostaje obveza uklanjanja arhitektonskih barijera studentima i nastavnicima s invaliditetom i na ostalim fakultetima.

Studentski pravobranitelj

U protekle dvije godine posebno je afirmirana uloga studentskoga pravobranitelja kojega imenuje Studentski zbor. On je djelovao na načelima neovisnosti, samostalnosti i povjerljivosti. Primaо je pritužbe studenata koje se odnose na njihova prava, savjetovao ih o istim, sudjelovao u disciplinskih postupcima koji su vođeni protiv studenata na ustrojbenim jedinicama te aktivno sudjelovao u postupku izmjena i dopuna pravnih akata koji uređuju pitanja studentskih prava i obveza.

Karijerno savjetovalište

Sveučilište u Mostaru u svome radu nastoji pružiti maksimalnu podršku studentima na početka studiranja, tijekom i nakon završetka studija. Kako bi profesionalno, proaktivno i adekvatno odgovorili potrebama studenata na Sveučilištu u Mostaru, otvoreno je Karijerno savjetovalište za studente. Karijerno savjetovalište usmjereno je na koordinaciju i sustavno pružanje podrške studentima u području razvoja vještina upravljanja karijerom. Vještine omogućavaju pojedincu da prikuplja, analizira i organizira informacije o sebi, poslovnim/obrazovnim prilikama i mogućnostima te donosi

odluke i provodi planove za razvoj karijere. Misija je Savjetovališta osnaživati pojedince u ostvarivanju potencijala u području profesionalnoga razvoja kroz učenje i usluge prilagođene potrebama korisnika. Nastoji se pomoći studentima kako bi razumjeli tržište rada i potrebe poslodavaca, osvijestili svoje radne potencijale i definirali područja za razvoj, unaprijedili vještine samopredstavljanja u poslovnome smislu te definirali plan razvoja svoje karijere.

Tijekom protekle akademske godine u sklopu rada Karijernoga savjetovališta provedeno je istraživanje o percepciji zapošljivosti studenata Sveučilišta u vrijeme pandemije.

U skladu s akcijskim planom i aktivnostima Karijernoga savjetovališta, u siječnju, veljači i ožujku provedeno je istraživanje o percepciji zapošljivosti studenata Sveučilišta svih studijskih programa. U istraživanju je sudjelovalo 580 studenata. U tijeku je statistička obradba podataka te se izvještaj i javno predstavljanje rezultata planiraju napraviti krajem rujna. Na osnovi rezultata istraživanja predstaviti će se odgovarajuće smjernice.

Održane su dvije *online* radionice za maturante. Na prvoj radionici o odabiru studija i o tome kako donijeti karijernu odluku sudjelovalo je 36 maturanata, a na drugoj u svezi s psihološkom pripremom za studij sudjelovalo je 25 maturanta.

NASTAVA

Temeljna je zadaća Sveučilišta u Mostaru osigurati kvalitetno i inovativno obrazovanje koje je međunarodno prepoznatljivo, a primarno i kontinuirano usmjereni potrebama studenata. Zato smo se u svojim strateškim dokumentima opredijelili za akademsko obrazovanje temeljeno na ishodima učenja sa studentima u središtu obrazovnoga procesa. Cilj je takva usmjerena poticati kvalitetu akademskoga obrazovanja te pružati podršku studentima u njihovu rastu u buduće stručnjake koji će biti prepoznati na globalnome tržištu rada, s vještinama za život i rad u različitim okruženjima. Zbog epidemije COVID-19 i epidemioloških mjera koje su bile na snazi, Senat Sveučilišta u Mostaru donio je odluku o izvođenju nastave u kombiniranome modelu. Pandemija je utjecala na to da Sveučilište usredotočeno promišlja u svezi s tim kako nužnost prilagodbe novonastalim okolnostima pretvoriti u priliku za iskorak. Stoga smo se odlučili na kombinirani model nastave koji podrazumijeva optimalan omjer nastave u klasičnome i *online* obliku, za svaki studijski program, ovisno o tome koliko studij ima praktične nastave te koliki je broj studenata u odnosu na raspoloživ učionički prostor.

Pristup menadžmenta Sveučilišta podrazumijevao je stalne promjene, promjene koje će nas približiti najvažnijim europskim i svjetskim standardima u visokome obrazovanju. Odlukom Senata izrađen je Registar studijskih programa na hrvatskome i engleskome jeziku za sve studijske programe koji se izvode na prvome, drugome i integriranome ciklusu studija. U realizaciji ovoga cilja Sveučilište u Mostaru nastavilo je s aktivnostima na izmjeni postojećih i izradi novih nastavnih planova i programa, što će pridonijeti jačanju obrazovanja novim kvalitetnim sadržajima. Prema podatcima s ustrojbenih jedinica na Sveučilištu u Mostaru aktivno je 158 studijskih programa i to: 71 na prvome ciklusu, 69 na drugome ciklusu, pet na integriranome studiju i 13 na trećemu ciklusu.

U proteklome razdoblju Senat je donio odluku o pokretanju 15 novih studijskih program. Oni svjeđoče o stalnome promišljaju izvrsnosti, ali i potrebama društva.

Popis novih studijskih programa pokrenutih u akademskoj 2017./2018. godini:

1. Preddiplomski studij Arhitektura i urbanizam (sjednica Senata održana 24. svibnja 2017.).

Popis novih studijskih programa pokrenutih u akademskoj 2018./2019. godini:

1. Studij medicine na engleskom jeziku (sjednica Senata održana 17. travnja 2018.)
2. Preddiplomski studij Likovnih umjetnosti (sjednica Senata održana 19. srpnja 2018.)
3. Diplomski studij Slikarstva (sjednica Senata održana 19. srpnja 2018.)
4. Diplomski studij Kiparstva (sjednica Senata održana 19. srpnja 2018.)
5. Diplomski studij Grafike (sjednica Senata održana 19. srpnja 2018.)
6. Diplomski studij Grafičkog dizajna (sjednica Senata održana 19. srpnja 2018.)
7. Preddiplomski stručni studij Javna uprava (sjednica Senata održana 17. travnja 2018.).

Popis novih studijskih programa pokrenutih u akademskoj 2019./2020. godini:

1. Diplomski studij Promet i logistika, smjer cestovni promet (sjednica Senata održana 29. travnja 2019.)
2. Diplomski studij Elektrotehnika (sjednica Senata održana 18. lipnja 2019.)
3. Diplomski studij Kriminalistika i sigurnosni menadžment (sjednica Senata održana 29. travnja 2019.)
4. Diplomski studij Prehrambena tehnologije, smjer nutricionizam (sjednica Senata održana 18. lipnja 2019.)
5. Preddiplomski studij Geodezija i geoinformatika (sjednica Senata održana 18. lipnja 2019.)
6. Interdisciplinarni doktorski studij (sjednica Senata održana 9. srpnja 2019.).

Popis novih studijskih programa pokrenutih u akademskoj 2020./2021. godini:

1. Diplomski studij Videomontaža i režija (sjednica Senata održana 22. srpnja 2020.).

Dualno obrazovanje

U cilju povećanja suradnje s gospodarstvom radi jačanja kapaciteta i unaprjeđenja kvalitete obrazovanja usvojen je *Pravilnik o dualnom obrazovanju na Sveučilištu u Mostaru*. Zahvaljujući programima dualnoga obrazovanja, studenti će moći u praksi primijeniti stečena znanja i što uspješnije odgovoriti potrebama poslodavaca.

Cjeloživotno obrazovanje

Jedan od strateških ciljeva Sveučilišta jest i obveza sustavnoga razvijanja programa cjeloživotnoga obrazovanja i učenja na daljinu. Na Sveučilištu u Mostaru izvodi se pet programa neformalnoga obrazovanja, a ove godine Senat je donio odluku o usvajanje programa cjeloživotnoga obrazovanja za osposobljavanje pratitelja životinja u prijevozu na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu.

Ostali oblici neformalnoga učenja su i povremeni programi – obuka za operatere na računalima, izobrazba iz računalne grafike, informatička izobrazba, tečajevi stranih jezika, stručna predavanja,

radionice i okrugli stolovi o različitim temama i u različitoj dinamici koji se kontinuirano održavaju na svim ustrojbenim jedinicama.

Budući da je u današnjem okruženju brza i promjenjiva razvoja, cjeloživotno obrazovanje condicio sine qua non, u narednome razdoblju treba ovome pitanju posvetiti posebnu pozornost preko Centra za cjeloživotno obrazovanje.

Nastavne baze

Na Sveučilištu potpisano je 137 sporazuma s nastavnim bazama i drugim organizacijama. Razvijena je mreža nastavnih baza odnosno organizacija s različitih područja djelatnosti te povezujemo praksu, znanost i umjetnost. Program nastavnih baza zapravo je otvaranje Sveučilišta prema gospodarstvu kako bi se u sinergiji razvijao transfer znanja i to dvosmjerno. Time se poboljšava kvalитетa studiranja, omogućavaju se realizacija studentske prakse uz mentorstvo djelatnika tih institucija i zajednički znanstveni i stručni projekti.

Sveučilišni izborni kolegiji

Strateški je cilj Sveučilišta unaprjeđivati interdisciplinarnost. U duhu produbljivanja i širenja obrazovanja, a u svrhu osnaživanja i potpore primarnoga profesionalnog usmjeravanja, u proteklome razdoblju nastavili smo s praksom unaprjeđivanja interdisciplinarnosti studijskih programa, omogućavajući izbornost na razini Sveučilišta kreirajući sveučilišnu bazu kolegija s općim kompetencijama. Analizirali smo stanje izbornosti u proteklim godinama i ponudili 118 kolegija sa svih ustrojbenih jedinica iz raznih područja. Time smo ostvarili cilj ovoga sustava koji se ogleda u razvijanju konkurentnosti studenata na tržištu rada i sposobnosti suočavanja sa životnim izazovima te kreiranje vlastitih „portfolija“ kompetencija, odnosno znanja i vještina i sposobnosti studenata. Radi razvijanja toga sustava povećan je broj studijskih programa koji se izvode na engleskome jeziku. Akademska izvrsnost rezultat je stalnoga poboljšavanja nastavnoga procesa i obrazovnoga sustava. U posljedne četiri godine 137 studenata dobilo je Rektorovu nagradu, od toga 119 za uspjeh, a 18 za promociju Sveučilišta u Mostaru i znanstveni rad. Dekanovu nagradu dobila su 252 studenta uz brojne pohvalnice koje dodjeljuju određene ustrojbene jedinice, čime se pokazuje izvrsnost naših studenata.

ZNANOST I RAZVOJ

Registrar radova i znanstveno-istraživačkih projekata

Prvi put na Sveučilištu u Mostaru izrađeni su i predstavljeni Registrar znanstveno-istraživačkih projekata i Registrar radova djelatnika i suradnika SUM-a. Uz funkciju informiranja javnosti o objavljenim radovima djelatnika Sveučilišta u Mostaru, svrha je Registra i praćenje znanstvene produktivnosti djelatnika radi potrebe unutarnje i vanjske provjere. Registrar je, također, zamišljen kao digitalni repozitoriji unutar kojega postoji mogućnost skladištenja cjelokupnih radova indeksiranih

u bazi kao i skladištenja završnih i diplomskih radova te doktorskih disertacija studenata Sveučilišta u Mostaru. Dodatno su bodovani radovi nastavnika i mentora u suautorstvu sa studentima i diplomantima.

Sveučilišna tiskara i Sveučilišna nakladnička kuća PRESSUM

U okviru Sveučilišne nakladničke kuće PRESSUM završena je i moderno opremljena elektronička tiskara Sveučilišta u Mostaru u kampusu II u Rodoču. Tiskara će omogućiti znatno lakše tiskanje svih izdanja naših nastavnika i sveučilišnih publikacija po pristupačnim cijenama. Također, Sveučilište u Mostaru izdaje 17 znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa koji će sada biti dostupniji u tiskanome obliku. U posljednje dvije godine značajno je povećan angažman svih uredništava znanstvenih časopisa Sveučilišta u Mostaru kako bi svi časopisi ušli u referentne znanstvene baze, odnosno podigli se na još višu razinu. Tiskara je opremljena suvremenom elektroničkom opremom i već su „izisle“ iz tiska naše prve tiskovine.

Ranking SUM-a

Intenzivno se djeluje i na podizanju rankinga SUM-a na svjetskim ljestvicama. Formiran je tim koji svakodnevno prati sve parametre za rangiranje i kontinuirano prikuplja podatke za različite aplikacije jer pojedine ljestvice i aplikacijski obrasci imaju iznimno zahtjevne kriterije. Neke su od prestižnih rang-ljestvica svjetskih sveučilišta, prema čijima rangiranjima težimo, THE – Times Higher Education World University Ranking i QS World University Rankings, gdje je Sveučilište prvi put uvršteno u QS EEA University rankings za 2019. godinu. Prvi put smo kao jedini u Bosni i Hercegovini uvršteni, na 754. mjestu, i u UI Green Metric World University Rankings koji rangira sveučilišta specifično prema održivosti kampusa.

Infrastrukturni projekti

Na to koliko je Sveučilište dinamično i kako se brzo razvija ukazuju i brojni infrastrukturni projekti. Od 2017. do 2021. godine izrađeni su sljedeći projekti (na idejnoj, glavnoj ili izvedbenoj razini):

1. Projekt ulazne i cestovne infrastrukture unutar kampusa
2. Projekt obnavljanja sportskih terena unutar kampusa
3. Projekt „zelene zone“, odnosno središnjega parka s otvorenim amfiteatrom
4. Projekt Medijskoga istraživačkog centra iznad sadašnjih sveučilišnih amfiteatara
5. Projekt SUMIT-a, odnosno Sveučilišnoga centra za informacijske tehnologije u kampusu II u Rodoču
6. Projekt zgrade za administrativne službe iza zgrade Rektorata
7. Projekt rekonstrukcije i proširenja zgrade Sveučilišne knjižnice
8. Projekti završetka zgrade Sveučilišne tiskare i Sveučilišne galerije
9. Projekt rekonstrukcije i uređenja prostora Tvornice za učenje FSRE
10. Projekt zgrade Farmaceutskoga fakulteta

11. Projekt dogradnje zgrade Građevinskoga fakulteta
12. Projekt dogradnje zgrade Medicinskoga fakulteta
13. Projekt dogradnje zgrade Fakulteta zdravstvenih studija
14. Projekt dogradnje zgrade Ekonomskoga fakulteta
15. Projekt uređenja objekta SUM TV-a
16. Projekt rekonstrukcije i uređenja zgrade ALU-a na Širokome Brijegu
17. Uređenje kampusa (kampus Mostar, kampus Rodoč, kampus Široki Brijeg).

Tijekom 2020./2021. godine u kampusu Sveučilišta u Mostaru napravljene su značajne promjene. Kampus je sada u potpunosti pokriven suvremenim nadzornim kamerama čime se povećala njegova sigurnost. U skladu s tim, Sveučilište u Mostaru izvršilo je kontrolu svih ulaznih vrata i označavanja ulaza. Osim ranije završenoga osvjetljenja, ovim postupcima stvoren je sigurniji i uredniji kampus. Više se ne događaju slučajevi vandalizma koji su ranije bili prisutni, a kampus je i dalje otvoren za sve studente, građane i rekreativce.

Nadalje, u kampusu je završena faza uređenja središnjega amfiteatra. U prekrasnoj atmosferi u otvorenom amfiteatru, uz poštivanje svih epidemioloških mjera, održana je i prva promocija diplomanata Farmaceutskoga fakulteta, što je do sada bilo nezamislivo. U planu je do kraja godine postavljanje klupa za sjedenje i završetak dogradnje objekta SUM TV.

Sveučilište u Mostaru svoje infrastrukturne aktivnosti nastavilo je i u kampusu II u Rodoču. Osim završetka izgradnje i opremanja Sveučilišne tiskare, u tijeku je i završetak Sveučilišne galerije i okolišnoga uređenja kampusa II. Galerija se otvorila u sklopu Dana SUM-a. Također, završena je projektna dokumentacija za objekt SUMIT-a odnosno Sveučilišnoga centra za informacijske tehnologije u Rodoču. Cilj je dobiti regionalni obrazovni centar, provesti digitalizaciju cijele vertikale obrazovanja na hrvatskome jeziku u Bosni i Hercegovini i biti partnerom IT tvrtkama u razvoju IT tehnologija.

Uza sve naznačeno, vrijedi istaknuti kako je prošle godine uknjiženo pravo vlasništva Sveučilišta u Mostaru na sve nekretnine koje imamo u kampusu II u Rodoču, a ukupna površina uknjiženoga zemljišta iznosi 1.917.196 četvornih metara. S ovom uknjižbom otvaraju se velike mogućnosti za širenje Sveučilišta i postavljanje novih infrastrukturnih ciljeva kojima bi se ostvarila vizija snažnoga i modernog europskog sveučilišta.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Na Sveučilištu u Mostaru ovaj proces kontinuirano se ostvaruje preko Erasmus+ programa, prekogranične i regionalne suradnje kao i suradnje s ciljanim službama veleposlanstava u Bosni i Hercegovini i inozemstvu. U proteklome dvogodišnjem razdoblju Ured za međunarodnu suradnju sudjelovao je na više od 40 međunarodnih događaja, održao više od 50 službenih sastanaka i više od 90 online sastanaka u svezi s održavanjem i ostvarivanjem međunarodnih partnerstva i internacionalizacijom općenito. Suradnju smo proširili na europske zemlje s kojima ista do sada nije bila

ostvarena (Velika Britanija, Bugarska, Bjelorusija, Azerbajdžan), ali i izvan europskoga akademskog prostora u Kanadu, Sjedinjene Američke Države, Indiju, Indoneziju i Jordan.

Studenti mogu sudjelovati u različitim oblicima mobilnosti. To su Erasmus+ program, CEEPUS mreža, program *Work and travel U.S.* te mogu aplicirati na različite stipendije koje raspisuju veleposlanstva smještena u Bosni i Hercegovini kao i naše partnerske institucije. Nastavano i nenastavno osoblje uz program Erasmus+ mobilnosti, koji se organizira radi održavanja nastave i stručnoga usavršavanja u trajanju od jednoga do dva tjedana, na raspolaganju ima CEEPUS program, stipendije koje raspisuju veleposlanstva smještena u Bosni i Hercegovini kao i različite oblike usavršavanja na partnerskim institucijama. Najveći broj mobilnosti koji se iskoristi jest iz Erasmus+ programa.

U razdoblju od 1. listopada 2017. do 30. rujna 2021. godine ostvarene su 162 mobilnosti studenata i 179 mobilnosti osoblja. Uz navedene mobilnosti, u protekljoj akademskoj godini po prvi put ostvarene su i virtualne mobilnosti osoblja, i to sedam dolaznih i 13 odlaznih mobilnosti.

Zbog epidemioloških mjera broj odobrenih mobilnosti za osoblje nije u potpunosti iskorišten. Čak 57 dodijeljenih mobilnosti (12 dolaznih i 45 odlaznih) ostalo je neiskorišteno. Ako u budućemu razdoblju, tj. narednoj akademskoj godini epidemiološka situacija bude povoljnija, planirano je njihovo iskorištavanje.

Osim mobilnosti u okviru Erasmus+ programa, u proteklome dvogodišnjem razdoblju korištene su i CEEPUS mobilnosti. Realizirano je 33 studentskih i šest nastavnih mobilnosti.

Radi osiguranja većega broja dostupnih mobilnosti kontinuirano se djeluje na povećanju broja sporazuma Erasmus+ KA1 s partnerskim institucijama. Ovaj proces odvija se u dva smjera. Prvi je obnavljanje ranije potpisanih sporazuma po njihovu isteku, a drugi je potpisivanje sporazuma s partnerima s kojima ih nismo imali ranije potpisane. Od 2017. do 2021. godine ostvareno je 59 sporazuma Erasmus+ KA1.

Realizacija ovoga cilja primarno se provodi povećanjem kolegija koji se izvode na jednome od stranih jezika, najčešće engleskome. U suradnji sa UJ-om i koordinatorima za MS nastoji se povećati broj ovih kolegija na godišnjoj razini. Kolegiji koji se izvode na jednome od stranih jezika objavljeni su i redovito se ažuriraju. Prema posljednjim podatcima više od 200 kolegija izvodi se na nekome stranom jeziku (najčešće engleskome i njemačkome jeziku). Kao rezultat nedavno potписанoga prvog sporazuma s američkim Sveučilištem St. John iz New Yorka u narednome razdoblju planira se zajedničko izvođenje određenoga broja kolegija na engleskome jeziku koje bi slušali studenti obaju sveučilišta.

Na Sveučilištu se na engleskome jeziku izvode integrirani Studij medicine na Medicinskom fakultetu i Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij građevinarstva na Građevinskom fakultetu.

Prepoznatljivost u međunarodnome akademskom prostoru nije moguća bez združenih studija u kojima sudjeluju partneri iz više zemalja. Sveučilište trenutačno sudjeluje u dva takva studija. To su diplomski Studij iz politologije koji se izvodi na Filozofskome fakultetu organiziran u suradnji sa Sveučilištem Matej Bel, Slovačka. Drugi je europski konzorcij na čelu sa Sveučilištem primijenjenih znanosti Burgenland Eisenstadt iz Austrije gdje sudjelujemo u organizaciji Međunarodnoga zajedničkog prekograničnog studija međunarodnih ekonomskih odnosa i menadžmenta i Među-

narodnoga zajedničkoga prekograničnog interdisciplinarnog doktorskog programa u obrazovnim i komunikacijskim znanostima. Uvjet koji je bio nužan za sudjelovanje u doktorskim studijima bila je akreditacija Agencije za osiguranje kvalitete i akreditaciju Austrije (AQ). Trenutačno je u proceduri postupak reakreditacije programa iz Međunarodnih ekonomskih odnosa i menadžmenta za što su osigurani svi preduvjeti.

Također, u pripremi je međunarodni zajednički master studij iz WEB znanosti u suradnji s Alma Mater Europea iz Maribora.

Sveučilište je do sada sudjelovalo u 44 europska Erasmus projekta. Cilj ovih projekata jest jačanje nastavnih, kurikularnih, infrastrukturnih i upravljačkih kapaciteta koji trebaju pridonijeti modernizaciji Sveučilišta u skladu sa suvremenim europskim standardima.

Na Sveučilištu je trenutačno aktivno 13 CBHE projekata. Tijekom akademske 2019./2020. godine poslana je i ispunjena dokumentacija za Erasmus+ KA2 natječaj za 16 projekata na kojima je SUM partner te 13 pristiglih s ustrojbenih jedinica.

Za Sveučilište je posebno važan STE(A)M projekt gdje smo se po prvi put našli u ulozi glavnoga koordinatora i na čelu smo konzorcija koji objedinjuje 19 partnerskih institucija.

Broj sporazuma o međusveučilišnoj suradnji značajno je povećan. Od ukupno 90 potpisanih sporazuma, u protekle tri i po godine potpisano ih je 58. Poseban napor uložen je u uspostavljanje i jačanje suradnje s visokoobrazovnim institucijama u zemljama u kojima ista nije postojala ili je bila slabije razvijena kao što su Švedska, Italija, Turska i druge te s visokoobrazovnim institucijama na drugim kontinentima. U razdoblju 2019. – 2021. potpisani su sporazumi s visokoobrazovnim institucijama iz Indije i Kine te po prvi put s institucijama iz SAD-a, Kanade i Indonezije. U tijeku su pregovori sa sveučilištima iz Malezije (Kuala Lumpur), Izraela, SAD-a, Alžira, Francuske i Škotske, čije se potpisivanje očekuje do kraja godine. Potpisivanjem ovih sporazuma kreira se institucionalni okvir za suradnju s državama s kojima nismo imali priliku surađivati i to kroz različite oblike. Studenti imaju na raspolaganju veći broj mobilnosti, dok nastavno i nenastavno osoblje na raspolaganju ima različite oblike suradnje koji mogu utjecati na unaprjeđenje karijere.

Primjer suradnje koja je vrlo brzo pokazala rezultate i konkretne aktivnosti jest sporazum potpisani s Beijing University of Civil Engineering & Architecture iz Kine. Nakon potpisivanja sporazuma Sveučilište je pristupilo međunarodnom konzorciju Belt and Road Architectural University Consortium (BRAUIC) osnovanom na pekinškome sveučilištu za građevinarstvo i arhitekturu radi izgradnje platforme za komunikaciju i suradnju sveučilišta te istraživanja inovativnoga razvojnog mehanizma za arhitektonske discipline i sveučilišta. Konzorcij trenutačno broji 57 članica. Nakon Pekinga, Kuala Lumpura i Moskve, Sveučilište će u studenome 2021. godine biti suorganizator i domaćin godišnje međunarodne konferencije ovoga konzorcija.

Sveučilište je danas aktivno u devet međunarodnih mreža i asocijacija. Sudjelujemo u radu Dunavske rektorske konferencije, Udruženja europskih sveučilišta EUA, Rektorske konferencije sveučilišta Alpsko-jadranske regije, mreže UniAdrion, EUCEN europske sveučilišne mreže za cjeloživotno obrazovanje i eMERGE-a. Sveučilište u Mostaru pridružena je članica Rektorskoga zbora Republi-

ke Hrvatske. Pridružili smo se 2018. godine i Agenciji za frankofoniju koja okuplja 1007 sveučilišnih ustanova na svim kontinentima u 119 zemalja. Osim aktivnoga sudjelovanja na konferencijama i webinarima, radu na zajedničkim projektima i djelovanjem kroz upravne odbore koje organiziraju strane mreža, dio smo i mnogih drugih događaja Europske unije. Jedan je od njih i Ministarska konferencija koju organizira Europski prostora visokoga obrazovanja (EHEA) koja je po prvi put održana online, a domaćin je bila Italija.

U tijeku je procedura za prijam u članstvo još dviju mreža. Prva je mreža Balkan Universities Association (BUA). Ova mreža broji 79 članica, a cilj joj je stvaranje znanstvene mreže u područjima jezika, kulture, umjetnosti, povijesti, gospodarstva, obrazovanja i sporta. Druga je mreža PETRA-E koja predstavlja referentni okvir za osposobljavanje i obrazovanje književnih prevoditelja.

U sklopu suradnje s veleposlanstvima u proteklome razdoblju nastavljena je suradnja sa službama veleposlanstava Francuske, Mađarske, Turske, Rusije, Španjolske, Italije, Kine i SAD-a te je također uspostavljena nova suradnja sa službama Veleposlanstava Velike Britanije u Bosni i Hercegovini i Veleposlanstva Bosne i Hercegovine u Jordanu. Suradnja se odvijala na razini organiziranja predavanja i radionica za studente i osoblje SUM-a te informiranja o mogućnostima stipendiranja kako studenata tako i znanstveno-istraživačke komponente nastavnika u spomenutim državama.

U proteklome dvogodišnjem razdoblju sudjelovali smo u nizu događaja i webinaru kao što su Western Balkans Contact Seminar u organizaciji Europske komisije, Event for Erasmus+ and WBAA promotion, međunarodni webinar „Krizno upravljanje i komuniciranje u uvjetima SARS-CoV-2“, webinar International Higher Education Forum, okrugli stol Equal opportunities u organizaciji Uniadriona i Gospodarske komore Slovenije, a proširenje suradnje na područje visokoga obrazovanja Sjedinjenih Američkih Država omogućilo nam je i sudjelovanje na konferenciji u organizaciji St Francis College, Brooklyn, NY pod nazivom Human Rights, Sustainability and Global Finance – The Needed Convergence. Iza nas, ali i ispred nas, mnogo je međunarodnih događaja i sastanaka kojima će biti cilj samo jedno – Sveučilište u Mostaru kao međunarodno priznato na području visokoga obrazovanja Europe i svijeta.

Europska Asocijacija sveučilišta – EAU

Redoviti smo i na godišnjim konferencijama Europske asocijacije sveučilišta. Na posljednjoj konferenciji održanoj na Sorboni u Parizu sudjelovali smo i u izboru novoga vodstva EAU-a. Sveučilište u Mostaru na svjetskoj je listi sveučilišta. Uvaženi smo i pozvani kako bismo radili s najvećima.

MEĐUSVEUČILIŠNA SURADNJA

Međusveučilišna suradnja proširena je i na međuinstitucionalnu suradnju. Aktivnosti u prethodne dvije akademske godine (2019./2020. i 2020./2021.) u ovome području uglavnom su bile usmjere-ne na sljedeća polja djelovanja:

1. međusveučilišnu suradnju i suradnju s drugim institucijama u okruženju
2. koordinaciju administrativno-tehničkih poslova u svezi s izradom i provedbom Strategije razvoja Sveučilišta u Mostaru.

Aktivnosti u svezi s međusveučilišnom suradnjom i suradnjom s drugim institucijama u okruženju u ovome pregledu sažete su u dvije skupine. Prva skupina aktivnosti odnosi se na provođenje sporazuma Sveučilišta u Mostaru i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u dijelu koji se odnosi na finansijsku potporu izvođenju nastave i obrazovanja nastavnika Sveučilišta u Mostaru iz sredstava Državnoga proračuna Republike Hrvatske. Druga skupina aktivnosti u svezi je s jačanjem međusveučilišne suradnje i suradnje s drugim institucijama u okruženju.

Tako je na Sveučilištu u Mostaru u prethodne četiri godine u nastavi sudjelovalo od 240 do 254 nastavnika iz Republike Hrvatske i to: 2017.: 245, 2018.: 257, 2019.: 240, 2020.: 265. Ako promatra-mo unutarnju mobilnost nastavnika na SUM-u i vanjsku suradnju na SUM-u, sudjelovalo je više od 680 vanjskih suradnika, tj. nematičnih nastavnika na fakultetima. Sveučilište u Mostaru od 2017. do 2021. godine uputilo je od 24 do 30 mlađih zaposlenika na poslijediplomske – doktorske studije u Republiku Hrvatsku (2017.: 29, 2018.: 30, 2019.: 24, 2020.:17).

Finansijska sredstva za sufinanciranje troškova poslijediplomskih studija zaposlenika Sveučilišta u Mostaru u Republici Hrvatskoj i financiranje troškova dolazaka nastavnika iz Republike Hrvatske za navedene godine osiguravana su u Državnome proračunu Republike Hrvatske.

Aktivnosti u svezi s jačanjem međusveučilišne suradnje i suradnje Sveučilišta s drugim sveučilištima i institucijama u okruženju bile su usmjerenе na suradnju s brojnim drugim institucijama i pojedincima koji utječu na razvoj Sveučilišta i zajednicama u kojima djeluje Sveučilište (relevantni sudionici političkih procesa, vlade, ministarstva, županije, zavodi, finansijske institucije, lokalna zajednica, poduzetnici i gospodarstvenici, javni i kulturni djelatnici).

U suradnji s institucijama u okruženju organizirani su brojni tematski sastanci, stručno-znanstveni skupovi, gospodarski forumi, sveučilišne klauzure i konferencije. Tako je Sveučilište u suradnji sa Županijom Posavskom i Županijom Središnje Bosne 2019. godine organiziralo 5. Sveučilišnu klausuru u Orašju „Sveučilište i okruženje“, a 2020. godine organizirana je i Međunarodna znanstveno-stručna konferencija, također u Orašju, pod nazivom „Posavina u obrani suverenosti i samostalnosti BiH“ pod pokroviteljstvom Županije Posavske, a u organizaciji: Sveučilišta u Mostaru, Hrvatske akademije za znanost i umjetnost u BiH, Instituta Ivo Pilar – Područni centar Osijek i Instituta za migracije i narodnosti Zagreb.

Druge polje djelovanja međusveučilišne i međuinstitucionalne suradnje odnosilo se na koordinaciju administrativno-tehničkih poslova u svezi s izradom i provedbom petogodišnje Strategije razvoja Sveučilišta u Mostaru.

Također, u koordinaciji međusveučilišne suradnje i Operativnog tima za praćenje provedbe Kriznoga plana pripravnosti i odgovora na COVID-19, u suradnji s IT centrom Sveučilišta, uspostavljen je sustav digitalne evidencije stanja COVID-19 na Sveučilištu u Mostaru.

ORGANIZACIJA SUM-a

Sveučilište u Mostaru stalno jača kadrovski i organizacijski. Uspješno gradi svoju unutarnju infrastrukturu. U protekle četiri godine (2017. – 2021.) na SUM-u su doktorirala 154 doktoranda. U tome razdoblju Senat je izabrao 37 redovitih profesora, 97 izvanrednih profesora, 193 docenta, 181 višega asistenta, 207 asistenata i pet lektora. Samo statističkom metodom vidljiv je ogroman rezultat i doprinos razvoju društva i samoga Sveučilišta.

U okviru Sveučilišta djeluje više službi i drugih organizacijskih cjelina. Služba za javne nabave u prethodne dvije godine izvršavala je u cijelosti poslove koji su joj stavljeni u nadležnost: pratila i istraživala tržište roba i usluga od interesa za javnu nabavu Sveučilišta u Mostaru; objedinjavala planove javnih nabava koje su dostavile ustrojbene jedinice Sveučilišta u Mostaru; pripremala planove javnih nabava Sveučilišta u Mostaru za 2020. i 2021. godinu; vršila izmjene i dopune plana; vršila izradu natječajne dokumentacije za predmetne postupke; provodila sve postupke javne nabave predviđene Zakonom o javnim nabavama BiH za ustrojbene jedinice i Rektorat Sveučilišta u Mostaru u postupcima pojedinačne i zajedničke nabave itd.

Nakon izvršene pravne integracije Sveučilišta u Mostaru ova Služba vodi postupke javnih nabava za sve ustrojbene jedinice i Rektorat, što dovodi do veće konkurentnosti na tržištu i veće pravičnosti i transparentnosti u postupcima javnih nabava.

Kako bi se u potpunosti zadovoljila načela transparentnosti i pravo javnosti, odluke koje se donesu objavljaju se na mrežnoj stranici Sveučilišta u Mostaru u odjeljku javne nabave (<https://www.sum.ba/objave/javne-nabave>) i na službenoj stranici Portala javnih nabava (<https://www.ejn.gov.ba/>). Treba naglasiti kako je Služba za javne nabave provela 661 postupak obuhvaćajući otvorene, konkurenntske i izravne nabave.

Temeljni ciljevi kojima se ova Služba vodi u svome radu su: modernizacija, optimizacija, standarizacija, racionalizacija troškova, smanjenje administrativnih troškova, poticanje tržišnoga natjecanja, pojednostavljenje javne nabave, transparentnost i antikorupcijski učinci. Modernizacijom javnih nabava u Bosni i Hercegovini i kreiranjem sustava za e-nabavu, Sveučilište u Mostaru veći dio otvorenih postupaka i konkurenntske zahtjeva provodi putem e-aukcije.

Služba za ljudske potencijale

Služba je u procesu integracije odradila velik dio posla u pripremama za odjavu zaposlenika s ustrojbenih jedinica i prijavu svih zaposlenika na Sveučilište u Mostaru. Također je pripremljen jedinstven obrazac ugovora o radu za stalno zaposlene i ugovora o angažiranju za sve vanjske suradnike te je uvedena jedinstvena procedura za angažiranje zaposlenih na više ustrojbenih i organizacijskih jedinica unutar Sveučilišta u Mostaru.

Sveučilišni dislocirani centri

To je strateško područje našega djelovanja te smo na tragu toga 19. travnja 2018. godine donijeli i odluke o osnivanju sveučilišnih centara Posavina i Središnja Bosna.

U Sveučilišnom centru Posavina danas se izvodi nastava na Studiju socijalnog rada Filozofskoga fakulteta, studijima informatike i predškolskoga odgoja Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti, preddiplomskome i diplomskome studiju Prava, a upisali smo i prvu generaciju na Studij sestrinstva Fakulteta zdravstvenih studija.

U Središnjoj Bosni studij Ekonomije izvodi svoj stručni studij i sveučilišni dvogodišnji diplomski studij. Osim toga, Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti izvodi nastavu na Studiju glazbene umjetnosti u Kreševu.

INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

SUMIT

SUMIT je nositelj digitalne transformacije obrazovnoga sustava cijele vertikale obrazovanja koja nastavu u Bosni i Hercegovini izvodi na hrvatskome jeziku.

Za kratko vrijeme SUMIT je preuzeo ogroman zalogaj: razvija i održava kompletan informacijski sustav Sveučilišta i radi na digitalnoj transformaciji obrazovnoga sustava u svim ustanovama koje nastavne planove i programe izvode na hrvatskome jeziku.

Iako je osnovan prije samo tri godine (13. prosinca 2017. godine odlukom Upravnoga vijeća Sveučilišta u Mostaru), SUMIT je dostigao svoju punoljetnost, ne po godinama nego po zrelosti. Od samoga početka naša je vizija: SUMIT = CARNET + SRCE!

edulID – autentikacijska i autorizacijska infrastruktura (elektronički identitet)

U suradnji sa Sveučilišnim računskim centrom u Zagrebu – SRCE, razvijen je edulID – autentikacijska i autorizacijska infrastruktura. U posljedne dvije godine sustav je implementiran, ponajprije na Sveučilištu u Mostaru, a od ove školske godine i u svim osnovnim i srednjim školama koje nastavu izvode po hrvatskome planu i programu. Trenutačno u sustavu imamo 146 matičnih ustanova (obrazovnih institucija) u kojima je napravljeno više od 45000 elektroničkih identiteta.

Uspješnom implementacijom ovoga sustava osigurani su preduvjeti za korištenje više od 20 usluga na koje se korisnici (učenici, studenti i nastavnici) prijavljuje preko ovoga sustava.

Informacijski sustav sveučilišta – ISS

SUMIT pruža stalnu podršku svim sastavnicama pri razvijanju, rješavanju i otklanjanju problema u radu Informacijskoga sustava Sveučilišta u Mostaru. Uz ISS kao središnji elektronički sustav sveučilišta, SUMIT održava i mail poslužitelje za uposlenike i studente.

Izrađena je digitalna platforma e-senat na kojoj se postavljaju materijali za održavanje sjednica Senata.

Kada je riječ o tehničkoj podršci i sposobljenim poslužiteljima, napravljen je velik iskorak prelaskom na cloud infrastrukturu HT Eroneta. Većina usluga prebačena je na poslužitelje u oblaku gdje je ukupno sposobljeno 20 novih virtualnih računala. Na infrastrukturi Sveučilišta u Mostaru ostale su usluge koje su uglavnom u svezi s mrežnim stranicama sastavnica Sveučilišta u Mostaru. Mrežne stranice preseljene su na poslužitelje na sveučilišnoj infrastrukturi koja je nadograđena kako bi se izbjegli sigurnosni rizici i smanjili opterećenje.

eduroam

eduroam™ (*education roaming*) je *roaming*-usluga zamišljena pod okriljem europske udruge akademskih i istraživačkih mreža (TERENA) i ostvarena u međunarodnome projektu GÉANT.

Usluga *eduroam* usmjerena je na omogućavanje bežičnoga, ali i tzv. *wired* (žicom, kroz LAN) pristupa. Zahvaljujući SUMIT-u i sustavu AAI@SUM, Sveučilište u Mostaru aktivno je u izgradnji i pružanju usluge *eduroam*.

Autentikacija u sustavu *eduroam* temelji se na standardima 802.1x i zasniva se na međunarodnoj hijerarhiji RADIUS poslužitelja u koju su uključeni i središnji poslužitelji sustava AAI@SUM.

Usluga *eduroam* sigurna je, jednostavna i za krajnjega korisnika potpuno besplatna usluga pristupu internetu. Namijenjena je korisnicima iz sustava znanosti i obrazovanja. Trenutačno je dostupna na brojnim lokacijama na Sveučilištu u Mostaru te na više od 24000 lokacija diljem svijeta.

Smart Campus

Projekt *Smart Campus* u fazi je implementacije na Sveučilištu u Mostaru. Radimo ga s našim partnerima, tvrtkama HT Eronet i Ericsson Nikola Tesla. Jedina smo visokoobrazovna institucija u Bosni i Hercegovini koja je implementirala *Smart Campus* i koja kontinuirano radi na razvoju pametnih rješenja.

SUMARUM

Sustav za online učenje Sveučilišta u Mostaru SUMARUM ima više od 12000 korisnika (više od 800 nastavnika) i više od 3000 otvorenih virtualnih kolegija. Više od 20000 obrazovnih materijala naši nastavnici postavili su u sustav SUMARUM. SUMIT je održao nekoliko radionica u svezi s online nastavom na kojima je sudjelovalo više od 400 nastavnika.

Odgovor na COVID-19

U vrijeme pandemije SUMIT je pružao potporu svim školama koje rade po hrvatskome nastavnom planu i programu, točnije 135 škola, više od 40000 učenika i više od 5000 nastavnika. Platformu skole.sum.ba u tri mjeseca posjetilo je više od dva milijuna korisnika. Brojke su to koje govore o snazii i uspjehu Centra za informacijske tehnologije Sveučilišta u Mostaru.

Danas vidimo kako SUMIT digitalizira Sveučilište i radi na projektu digitalne transformacije obrazovanja u svim školama u Bosni i Hercegovini koje rade po hrvatskome planu i programu.

Trenutačno 240 koordinatora u 135 škola koje nastavu izvode na hrvatskome jeziku aktivno sudjeluje u procesu digitalne transformacije obrazovanja. Održan je niz radionica na kojima se nastavnike obrazovalo za korištenje digitalnih alata kao pomoć u redovnoj nastavi. Školarac, edulID, Matica i Dnevnik postaju redovni alati koji nastavnicima pomažu u izvođenju nastave.

Informacijski sustav sveučilišnih iskaznica i sveučilišne isprave

Na inicijativu Studentskoga zbora pokrenut je proces uvođenja studentske knjižice u digitalnome obliku (e-indeks). Kao preduvjet za uvođenje e-indeksa SUMIT je izradio Informacijski sustav sveučilišnih iskaznica. Ovo je računalni sustav u kojem se prate životni ciklus iskaznica, upis, promjene i brisanje podataka. Osobni podatci o studentima, nastavnicima i administrativnome osoblju kojima će se izraditi iskaznice preuzimaju se iz ISS-a. Sveučilišne isprave izdaju se u fizičkome i elektroničkome obliku (e-indeks isključivo u elektroničkome obliku). Grafički dizajn, koji je i sastavni dio Pravilnika o sveučilišnim isprava koji je usvojio Senat, izradio je SUMIT.

Sveučilišne isprave, e-indeks i sveučilišna iskaznica u fizičkome i elektroničkome obliku koristit će se od početka akademske 2020./2021. godine.

MEDIJSKI I ISTRAŽIVAČKI CENTAR

U skladu s visokim standardima postavljenim Bolonjskom deklaracijom koju su ministri obrazovanja iz Bosne i Hercegovine potpisali još 2003. godine, dužnost je Sveučilišta u Mostaru, pa tako i njegovih sastavnih jedinica, osigurati potrebne standarde kvalitete visokoga obrazovanja. Da bi se osigurali primjereni standardi kvalitete nastave na Studiju novinarstva Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru, bilo je potrebno, između ostalog, steći adekvatne uvjete za izvođenje praktičnoga dijela nastave. Stoga je Studij novinarstva 2013. godine inicirao osnivanje Medijskoga centra Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru kako bi se u razini kvalitete praktične nastave približio standardima europskih sveučilišta koja su nam uzori u djelovanju, a na kojima se tijekom studija osigurava studentima praktična nastava. S ciljem podizanja kvalitete praktične nastave na tom Studiju potpisani je ugovor s jednim od najtiražnijih dnevnih listova u Bosni i Hercegovini koji ima sjedište u Mostaru – Večernjim listom. U Večernjem listu izdana su tri broja Studentskog lista. Osim toga, pokrenut je studentski portal treći.ba i studentski radio Treći, uz Studentsku TV koja postoji od prije.

Osnivanjem Medijskoga i istraživačkog centra Sveučilišta u Mostaru 2017. godine unaprjeđena je suradnja s Večernjim listom u okviru kojega je od prosinca te godine objavljeno 12 izdanja sveučilišnih novina Universitas Mostariensis, a dovršetkom procesa integracije Sveučilišta otvoren je prostor za razvijanje suradnje s tom i drugim medijskim kućama kao i za podizanje kvalitete samih novina te osnivanje novih sveučilišnih medija.

Kako bi se osigurao viši stupanj koordinacije među novoosnovanim sveučilišnim i studentskim medijima i drugim dijelovima Sveučilišta i ostvarilo optimalno medijsko praćenje Sveučilišta u Mostaru, koje treba rezultirati podizanjem i očuvanjem reputacije u javnosti, te kako bi studenti Studija

novinarstva i drugih sastavnica Sveučilišta u Mostaru mogli stjecati još više praktičnih novinarskih znanja i iskustava, čime bi se omogućio daljnji napredak u pogledu osiguravanja najviših standarda studiranja, potrebno je sustavno organizirati djelovanje novoosnovanih i prije oformljenih medija Sveučilišta u Mostaru koji će djelovati u okviru Medijskoga i istraživačkog centra SUM-a. Medijski i istraživački centar Sveučilišta u Mostaru objedinjava sveučilišnu televiziju SUM TV, sveučilišni radio, sveučilišni portal sumsova.ba te Universitas Mostariensis.

Universitas Mostariensis

Senat je 2017. godine donio odluku o pokretanju sveučilišnih novina *Universitas Mostariensis*. Cilj sveučilišnih novina primarno je vezan za informiranje unutarnje i vanjske javnosti o aktivnostima Sveučilišta u Mostaru, važnim odlukama kojima se unaprjeđuje nastavni proces, podiže razinu znanstvenoga rada i općenito ostvaruje misiju te znanstveno-obrazovne institucije koja pridonosi razvoju društva u kojem SUM djeluje. U suradnji s Večernjim listom, bosanskohercegovačko izdanje, prvi broj sveučilišnih novina izdan je u prosincu 2017. godine u povodu četrdesete obljetnice djelovanja Sveučilišta. U razdoblju od četiri godine objavljeno je 15 brojeva, od kojih je pet bilo tematskih.

SUM TV

Otvorena je Sveučilišna televizija SUM TV preko koje se održavao nastavni proces u koroni, ne samo na Sveučilištu nego i u svim obrazovnim institucijama u Bosni i Hercegovini koje plan i program izvode na hrvatskome jeziku. Osigurali smo sve tehničke, prostorne i kadrovske uvjete, nabavili novu modernu opremu, izgradili tri televizijska studija te je naša Sveučilišna televizija spremna stati u korak sa svim modernim televizijama. Cilj je SUM TV-a usmjeriti se na obrazovni program te stvoriti jednu novu dimenziju kada je riječ o modernim obrazovnim procesima. S obzirom na epidemiološke preporuke, na SUM TV-u održavaju se i uživo emitiraju brojne aktivnosti Sveučilišta. Tako imamo priliku naše Sveučilište pokazati i približiti još širemu auditoriju. SUM TV zasigurno je jedna od naših prednosti koja Sveučilište u Mostaru dovodi na svjetsku razinu i donosi osvježenje na međijskoj sceni. Danas Sveučilišna televizija na svome YouTube kanalu broji više od **70 tisuća pregleda**.

Portal sumsova.ba

Dok su trajali Dani Sveučilišta 2020. s radom je počeo i sveučilišni portal sumsova.ba koji je platforma vijesti s cijelog Sveučilišta i svojevrsna news agencija i izvor informacija za ostale medije. Sveučilište u Mostaru sa svojih 11 sastavnica svakodnevno djeluje s ciljem poticanja znanstvenoga razvoja i afirmacije pozitivnih društvenih vrijednosti što za ishod ima mnoštvo društveno bitnih informacija. Na portalu [sumsova](http://sumsova.ba) mogu se pročitati mnoge sveučilišne teme prvenstveno u svezi sa studentskim životom, pozitivnim profesionalnim iskustvima studenata i nastavnika, aktualnim društvenim problemima iz znanosti i obrazovanja, a posebno obrađuje sve segmente djelovanja Sveučilišta u Mostaru i njegove uloge u društvenoj zajednici. Rubrike na portalu su SUM vijesti, Vijesti, Kultura, Sport, TechSci, Intervju, Objektiv, Kolumnе i Stipendije.

Studentski radio

Primarna aktivnost Studentskoga radija jest proizvodnja programskoga sadržaja, odnosno tjedne sveučilišne radijske emisije namijenjene distribuciji preko partnerskih radijskih postaja. U okviru nastave na radiju snimljeno je 11 emisija o 11 ustrojbenih jedinica koje su emitirane i na drugim radijskim postajama te objavljene na portalu sumsova.ba čime se ostvaruje afirmacija aktivnosti SUM-a. Stvarajući konvergiranu redakciju temeljenu na razvoju informativnoga portala sumsova, sveučilišni Studentski radio prvenstveno bi program emitirao preko mrežnih stranica portala – *streama*. Nastojeći širiti kapacitete Studentskoga radija, planira se u skorome razdoblju sustavno raditi na ostvarivanju uvjeta za zemaljsku frekvenciju nakon čega bi se pokrenuo postupak njezina dobivanja. Budući da se teži konvergiranoj redakciji, novinari s portala i radija surađivali bi te bi se podcastovi objavljavali i na samome portalu.

Istraživački centar Filozofskoga fakulteta

Svrha je Istraživačkoga centra postizanje višestrukih i dugoročnih ciljeva i učinaka ne samo na Sveučilištu, nego i u društvu općenito kada je riječ o jačanju istraživačkoga pristupa cijelokupnoj stvarnosti, prije svega kulturnoj, nacionalnoj, društvenoj i političkoj. Također, ciljevi su Centra ojačati mogućnost provedbe domaćih i međunarodnih projekata kao i ostvariti suradnju s drugim institucijama, znanstvenim, političkim, vjerskim ili nekim drugim. Njegove pogodnosti i prednosti mogu koristiti i studenti preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija u svome znanstveno-istraživačkome radu.

Newsletter

Sveučilište u Mostaru izdaje i elektronički bilten, *newsletter*, kojim upoznaje javnost s aktivnostima Sveučilišta. Newsletter se šalje najmanje jednom mjesečno, a posebna su izdanja u vezi sa značajnjim događajima na Sveučilištu. Do sada je objavljeno osam izdanja.

Društvene mreže

U suradnji s Uredom za međunarodnu suradnju značajnije vijesti na službenoj mrežnoj stranici Sveučilišta sum.ba prevode se na engleski, njemački i kineski jezik. Osim preko mrežne stranice, Sveučilište s javnosću komunicira i preko društvenih mreža Facebook, Twitter, LinkedIn, Instagram, YouTube te je otvorena i TikTok mreža kako bi se što više približili ciljanoj javnosti. U razdoblju od 1. rujna 2020. do 1. rujna 2021. godine prema Google analitici broj jedinstvenih posjeta sveučilišnoj mrežnoj stranici iznosio je **251535**.

Ured za projekte

Ured za projekte Sveučilišta u Mostaru započeo je velik broj aktivnosti. Prije svega to su aktivnosti u vezi s ustrojavanjem samoga Ureda, unaprjeđenjem i nadogradnjom postojeće infrastrukture i sustava za prijavu, praćenje i provođenje projekata i projektnih aktivnosti na Sveučilištu u Mostaru

te uspostavom sustava koordiniranja unutar samoga Sveučilišta, a u sklopu istoga formirana je koordinacija s 11 predstavnika uime svih fakulteta sa SUM-a. Ured je sa SUMIT-om napravio koncepcije i izradio prijedloge mrežne stranice budućega ureda i platforme za prijavu i praćenje svih budućih projekata na Sveučilištu. Ured radi intenzivno i na pripremi pravnih akata koji će mu omogućiti da što kvalitetnije provodi aktivnosti na razini cijelog Sveučilišta.

Ured za projekte Sveučilišta u Mostaru ima jako velik potencijal da se nametne, izgradi i dokaže kao jedan od sveučilišnih ureda koji u budućnosti može imati ogroman doprinos razvoju Sveučilišta. Međutim, ovaj Ured zasigurno može naći svoje mjesto i u puno širemu kontekstu od samoga Sveučilišta. Naime, s obzirom na trenutačni status Bosne i Hercegovine na putu europskih integracija, ovaj Ured, pa samim time i Sveučilište u Mostaru, mogu (i trebaju) biti centar svih aktivnosti koje se vežu uz što bolje i učinkovitije korištenje sredstava iz EU programa za područja s kojima Sveučilište u Mostaru ima primarnu vezu, tj. svih područja koja su jako važna za hrvatski narod u Bosni i Hercegovini.

Jedan od značajnijih projekta na kojem Ured trenutačno radi jest stvaranje preduvjeta za osnivanje budućega centra izvrsnosti – Centra za istraživanje i inovacije i zelene ekonomije Cleantech koji će biti osnovan na Sveučilištu u Pečuhu, a u sklopu kojega će biti uspostavljen centar znanja u Bosni i Hercegovini koji bi trebao jedinstveno integrirati tehničke i ekonomske ekspertize potrebne za postizanje globalnih ciljeva zaštite klime te za planiranje i koordiniranje intervencija za stjecanje budućega članstva u EU-u. Tijekom provedbe projekta bit će identificirani najvažniji zagađivači i mogućnosti smanjenja emisija u okviru procjene stanja i analize budućih potreba.

U narednome razdoblju Ured za projekte usredotočit će se na sljedeće prioritetne projekte i područja od interesa za Sveučilište i šиру društvenu zajednicu u kojoj djeluje: izgradnja SUMIT zgrade, SMART sveučilišni kampus(i), izgradnja infrastrukture za osobe s posebnim potrebama (dizala na zgradama ustrojbenih jedinica), digitalizacija i Industrija 4.0 (administracija i industrija), energetska učinkovitost, samoodrživi ekosustavi i ekologija (održivi gradovi i kampusi), očuvanje lokalnih autohtonih biljaka, životinja i proizvoda u funkciji održivoga razvoja ruralnih prostora (Institut za zootehniku na Kupresu), turizam, umjetnost i digitalizacija turističkih i umjetničkih sadržaja (Smart pass, Smart platforme i aplikacije, Muzej virtualne stvarnosti i holograma, iMostar itd.), analiza trenutačnoga stanja, potencijala i mogućnosti korištenja sredstava iz EU programa, priprema projektne ideje za osnivanje Laboratorijske jedinice za farmakologiju i toksikologiju pri Zavodu za laboratorijsku SKB Mostar itd. Neki od prethodno navedenih projekata već se realiziraju, dok su drugi u okviru projektne ideje ili su u fazi pripreme za prijavu.

Kada je riječ o povlačenju sredstava iz EU fondova na razini Sveučilišta, u razdoblju 2019. – 2020. najviše projekata na Sveučilištu bilo je realizirano na razini Bosne i Hercegovine i to oko 80 % od ukupnoga broja projekata; od ukupnih finansijskih sredstava koja su došla na Sveučilište u istome razdoblju, nešto više od 70 % ukupnih sredstava odnosi se na sredstva iz projekata koji su financirali različiti inozemni izvori, a među kojima najveći udio imaju sredstva iz različitih EU fondova.

Ovo je pokazatelj kako je potrebno raditi na izgradnji kapaciteta i uspostavljanju sustava koji će biti sposoban osigurati povlačenje što većih iznosa bespovratnih sredstava iz EU fondova. U tome kon-

tekstu, kada se govori o finansijskoj pomoći EU-a, kao i u prethodnome razdoblju (2014. – 2020. IPA II), tako i u razdoblju koje slijedi (2021. – 2027. IPA III), finansijski instrument za nas bit će IPA (Instrument prepristupne pomoći). Europska komisija predviđela je za IPA III oko 14,5 milijardi EUR. Naš je cilj pokušati iskoristiti što više dostupnih sredstava kroz IPA III prozore koji se vežu uz tematska područja: vladavina zakona, temeljna prava i demokracija; dobro upravljanje, usklađenost s pravnom stećevinom EU-a, strateška komunikacija i dobri dobrosusjedski odnosi; zelena agenda i održiva povezanost; konkurentnost i inkluzivni rast; teritorijalna i prekogranična suradnja. Uz IPA instrument finansijske pomoći tu su i programi EU-a od kojih ćemo se najviše usredotočiti na Horizon, Erasmus+ i Kreativna Europa kako bismo pokušali dobiti što više sredstava koja će unaprijediti obrazovne, znanstveno-istraživačke, kulturne i umjetničke kapacitete na Sveučilištu, ali i u okruženju te poboljšati uvjete djelovanja nadogradnjom infrastrukture u svim oblicima.

Već drugu godinu zaredom, Ured, uime SUM-a, vrši ulogu Nacionalne kontakt točke u Bosni i Hercegovini za STEM, kroz projekt SCIENTIX 4 u European Schoolnet mreži koju čine 34 europska ministarstava obrazovanja sa sjedištem u Bruxellesu. Sveučilište će obavljati ovu dužnost dvije i pol godine, a sam će Ured u tome razdoblju realizirati brojne aktivnosti, od kojih su već neke realizirane kao što su: sudjelovanje u Noći istraživača BiH, predavanje na Danu inženjera BiH 2020., suorganiziranje natjecanja u programiranju Code Challenge Hackathon by SUMIT te organiziranje radionica zajedno sa SCIENTIX ambasadorima u Bosni i Hercegovini.

Ured je realizirao aktivnosti registriranja SUM-a kao jednoga od partnera za sudjelovanje u razvoju i izgradnji Međunarodnog instituta za održive tehnologije jugoistočne Europe SEEIIST, prvoga istraživačkog i medicinskog centra za terapiju karcinoma teškim ionima, gdje je SUM prijavljen kao ICT konzultant.

Tvornica učenja

Na Fakultetu strojarstva, računarstva i elektrotehnike u okviru projekta otvorena je Tvornica učenja koja je zajednički nazivnik za više elemenata. U okviru projekta Learning factory, koji je financiran sredstvima iz Europske unije preko Njemačke agencije za razvoj (GIZ), sveučilišna Tvornica učenja postala je dio međunarodne mreže tvornica za učenje koja pokriva proces izobrazbe uz primjenu novih tehnologija u industriji. Partneri u projektu su lokalne tvrtke i sveučilišta iz Njemačke.

U okviru Tvornice učenja pokreće se i Centar za digitalizaciju kroz projekt ICSMED unutar kojega ćemo uskoro dobiti industrijskoga robota za izobrazbu studenata i lokalnih poduzeća. Također ćemo dobiti i laserski 3D skener za mjeriteljstvo i reverzibilno inženjerstvo, novi sustav u mjeriteljstvu, uz postojeći CMM laboratorij koji je ranije otvoren.

Osim toga, projektom je obuhvaćena energetska učinkovitost u proizvodnji, Internet of things u industriji i digitalni tehnički asistentski sustavi. Domaći partneri u projektima su Hercegovačko-neretvanska županija, Županija Zapadnohercegovačka, FEAL d.o.o. Široki Brijeg, Miviko d.o.o. Posušje, TEM Mandeks d.o.o. Široki Brijeg, TT Kabeli d.o.o. Široki Brijeg, WELTPLAST d.o.o. Posušje, SIK d.o.o. Mostar, BILTON d.o.o. Grude, ŠKUTOR d.o.o. Mostar, Femis d.o.o. Posušje. Dio smo projek-

ta Dual Sci, jedan od Erasmus+ projekata čiji je cilj uvesti dualno obrazovanje na Sveučilište za što je potrebno promijeniti i zakonske okvire u Bosni i Hercegovini. Time bismo postali prvo sveučilište u Bosni i Hercegovini koje će imati takvo obrazovanje.

Planiramo otvoriti i „HUB znanja“ te nabaviti nekoliko primjeraka 3D printer-a. Ukupna sredstva za aktualne projekte iznose milijun i dvjesto tisuća maraka. Ta sredstva ulažu naši domaći i europski partneri kako bi se Sveučilište u Mostaru razvijalo. Iz svega navedenog možemo vidjeti kako nam je cilj na Sveučilištu u Mostaru provesti praksu europskih sveučilišta. Želimo potaknuti poduzetnički duh i profesora i studenata s lokalnim poduzećima koji će stvarati poduzetničko Sveučilište i komercijalizirati znanje, kao što smo, primjerice, izrađivali zaštitne vizire u vrijeme pandemije. Na europskim sveučilištima to je usavršena praksa, a vjerujemo kako možemo i mi biti prvi u Bosni i Hercegovini koji će napraviti ove važne iskorake kako za Sveučilište tako i za gospodarstvo i društvo u cjelini.

Suradnja s gospodarstvom

Jedna od strateških odrednica Sveučilišta u Mostaru jest iskorak u smjeru povezivanja s gospodarstvom. Osim suradnje u obliku praktične nastave kroz nastavne baze, obavljanja prakse u gospodarskim subjektima i predavanja stručnjaka iz realnoga sektora, Sveučilište kontinuirano organizira i konferencije i forume na kojima s gospodarstvenicima razmatra nove oblike suradnje i unaprjeđenja nastavnih planova i programa. Tragom toga, Sveučilište u Mostaru organiziralo je dva sveučilišna gospodarska foruma, od kojih je prvi održan 1. veljače 2018. pod nazivom *Mogućnosti i perspektive boljeg povezivanja i suradnje* na kojem je nazočilo oko 150 gospodarstvenika, predstavnika javnoga i neprofitnoga sektora kao i predstavnika Sveučilišta u Mostaru, tj. profesora i nastavnika. Drugi Sveučilišni gospodarski forum *Digitalna transformacija društva – uloga obrazovanja* održan je 10. travnja u sklopu Međunarodne konferencije *Gospodarstvo – ključni čimbenik razvoja društva*. Osim Sveučilišta u Mostaru, suorganizatori Forum-a bili su: Forum Jadransko-jonske gospodarske komore, Vanjskotrgovinska komora Bosne i Hercegovine, Gospodarska komora Federacije Bosne i Hercegovine i Forum Jadransko-jonskih gradova. U suradnji s Vanjskotrgovinskom komorom Bosne i Hercegovine i Večernjim listom Sveučilište u Mostaru organiziralo je konferenciju *Mediji i gospodarstvo* koja se održala 22. svibnja 2019. godine. Cilj Konferencije bio je prenijeti pozitivna iskustva gospodarstvenika, spojiti teorijsko znanje i praksu, naglasiti važnost inovacija za opstanak na tržištu te važnost medija za razvoj gospodarstva. Zajedno s INTERA Tehnološkim parkom, Drvnim klasterom Hercegovina, Klasterom metala i plastike, IT klasterom Mostar Software City i Turističkim klasterom Hercegovina 13. lipnja 2018. Sveučilište je organiziralo dvodnevnu konferenciju pod nazivom *Klasterizacija* kao ključ konkurentnosti koja je okupila više od 170 stručnjaka iz Bosne i Hercegovine i iz regije.

OSIGURANJE KVALITETE

Ured za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete

U akademskoj 2019./2020. godini Sveučilište je uspješno prošlo proces institucionalne reakreditacije Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH, na temelju čega je u veljači 2020. dobilo rješenje o institucionalnoj reakreditaciji od nadležnoga Ministarstva. Od deset kriterija za akreditaciju, u Izvješću Povjerenstva stručnjaka ocijenjeno je kako Sveučilište sedam kriterija ispunjava u potpunosti, a odnose se na politiku osiguranja kvalitete, izradu i odobravanje programa, učenje, podučavanje i vrjednovanje usmjereno na studenta, upis i napredovanje studenata, resursi za učenje i potpora studentima, upravljanje informacijama te periodično vanjsko osiguranje kvalitete. Tri su preostala kriterija znatno ispunjena.

U skladu s preporukama iz Izvješća, Senat je usvojio Akcijski plan provedbe preporuka Povjerenstva stručnjaka, a u skladu s tim i nove dokumente iz područja osiguranja kvalitete: Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete, Izjavu o politici osiguranja kvalitete, Strategiju sustava za osiguranje kvalitete, Vodič kroz osiguranje kvalitete i Priručnik za osiguranje kvalitete. Osim što definiraju sustav, procedure i metodologije, navedeni dokumenti imaju i svrhu informiranja i osvještavanja svih djelatnika i studenata Sveučilišta u Mostaru o potrebi i načinu promicanja visokih standarda u području nastavnoga procesa kao i znanstveno-istraživačkoga i stručnoga rada i razvoja.

Sveučilište u Mostaru bilo je prvo sveučilište iz Bosne i Hercegovine koje se 2003. godine obratilo Europskoj asocijaciji sveučilišta (European University Association – EUA) radi sudjelovanja u Programu institucionalne procjene. Postupak eksterne institucionalne evaluacije Sveučilišta u Mostaru proveo je 2004. godine poseban EUA procjeniteljski tim, i to kao dio širega zajedničkog projekta Europske komisije i Vijeća Europe pod nazivom „Modernizacija rukovodnih i upravljačkih sposobnosti sveučilišta u Bosni i Hercegovini“ (*Modernising the Management and Governance Capacities of Universities in Bosnia-Herzegovina*). Institucionalno i sustavno praćenje kvalitete na Sveučilištu utemeljeno je upravo na preporukama institucionalne procjene EUA tima. Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete osnovan je 2006. godine, i to tada pri Uredu za međunarodnu suradnju, kao rezultat Tempus projekta. Godine 2008. uspostavljen je cjelokupan sustav internoga osiguranja kvalitete na razini Sveučilišta i ustrojbenih jedinica, usvajanjem dokumenata koji definiraju njegov ustroj, djelovanje i područja vrjednovanja: Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru; Vodič kroz osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru, Priručnik o osiguranju kvalitete Sveučilišta u Mostaru, Upute za samoanalizu studija i Upute za izradu samoevaluacije Sveučilišta. U kasnijemu razdoblju infrastruktura sustava za osiguranje kvalitete potvrđena je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sveučilišta u Mostaru, a strateška važnost sustava uspostavljenjem prorektora za poslovanje, ljudske potencijale i osiguranje kvalitete te novom Strategijom razvoja Sveučilištu u Mostaru 2018-2023.

Kao ključno tijelo sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru, sveučilišni Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete koordinirao je trima bitnim procesima u bližoj prošlosti, a to su:

1. institucionalna akreditacija od nadležnoga Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a prema preporuci Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH, čiji je rezultat upis Sveučilišta u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova 2015. godine
2. vanjska evaluacija (reakreditacija) Sveučilišta i njegovih sastavnica od Agencije za visoko obrazovanje RH 2017. godine
3. obnova institucionalne akreditacije (institucionalna reakreditacija) od nadležnoga Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a prema preporuci Agencije za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH, čiji je rezultat upis Sveučilišta u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova 2020. godine.

Navedeni procesi Sveučilištu nisu donijeli samo formalno-pravna rješenja i pozitivna izvješća, nego su sve sudionike obogatili novim iskustvom, novom sviješću i novim nastojanjem da kvalitetom težimo boljem.

Sveučilišni Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete koordinirao je sljedećim aktivnostima u kojima su sudjelovala sva tijela sustava za osiguranje kvalitete, ali i druga stručna tijela i službe Sveučilišta:

Razvoj sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru

Ključne aktivnosti za daljnji razvoj sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu bile su aktivnosti tijekom akademske 2019./2020. godine, kojima se, unatoč pandemijskim okolnostima, napravila revizija cijelog sustava, svih njegovih procesa, procedura i evaluacijskih metodologija, na temelju koje su se usvojili novi dokumenti iz područja osiguranje kvalitete.

Navedeni dokumenti prilagođeni su novoj organizacijskoj strukturi integriranoga Sveučilišta te su-vremenim potrebama, trendovima i procesima, ali i obogaćeni iskustvom svih korisnika (unutarnjih i vanjskih) kako bi se lakše i spremnije odgovorilo na nove izazove, ne samo na području osiguranja kvalitete nego na svim procesima na Sveučilištu. Oni mogu biti temelj daljnjega razvoja i sustava za osiguranje kvalitete i Sveučilišta u cjelini, ali će istovremeno podrazumijevati kontinuirano osvještavanje, informiranje i izobrazbu svih korisnika te revidiranje njihove uloge u procesima i aktivnostima osiguranje kvalitete. Već navedene aktivnosti svjedoče o uključenosti sustava za osiguranje kvalitete u različite procese, aktivnosti i resore, što pridonosi stvaranju sinergije, razmjeni iskustava i perspektiva te stvaranju dodatne vrjednosti ne samo rezultatima nekoga procesa, nego i procesa kao takva.

Međunarodno reakreditiranje SUM-a

Agencija za znanost i visoko obrazovanje Republike Hrvatske 2017. godine provela je međunarodno vanjsko vrjednovanje Sveučilišta u Mostaru koje je rezultiralo pozitivnim izvješćem povjerenstva međunarodnih stručnjaka i davanjem preporuka za unaprjeđenje kvalitete. Iskustva stečena u tome procesu bila su dragocjena za unapređenje svih djelatnosti na Sveučilištu te bolju pripremu za reakreditaciju naše državne Agencije. U tijeku su konzultacije za ponovni proces međunarodnoga

vanjskog vrednovanja Agencije za visoko obrazovanje Republike Hrvatske koji bi trebao uključivati i doktorske studije. Izvrsna suradnja s Agencijom za visoko obrazovanje Republike Hrvatske očituje se i u stručnoj podršci djelatnika Agencije u procesima na Sveučilištu te u slobodnome pristupu naših djelatnika njihovim tematskim obukama i radionicama.

PRAVNI AKTI

Veoma je važno našu djelatnost definirati pravnim aktima. Budući da novo vrijeme nosi nove izazove, a nova organizacijska struktura integriranoga Sveučilišta podrazumijeva nove procedure i nadležnosti, Senat i Upravno vijeće Sveučilišta, svaki iz kruga svoje nadležnosti, u posljednje četiri godine usvojili su 43 opća pravna akta kao i izmjene i dopune postojećih, od kojih je najvažniji novi Statut Sveučilišta u Mostaru kao temeljni akt Sveučilišta. Misao vodilja pri izradi novih akata bila je iskoristiti dosadašnje iskustvo i zadržati dobre prakse, ali i unaprijediti procese u skladu sa suvremenim izazovima pred kojima se visoko obrazovanje nalazi.

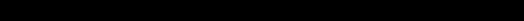
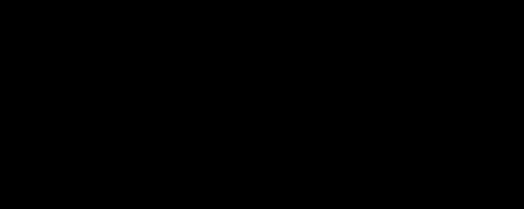
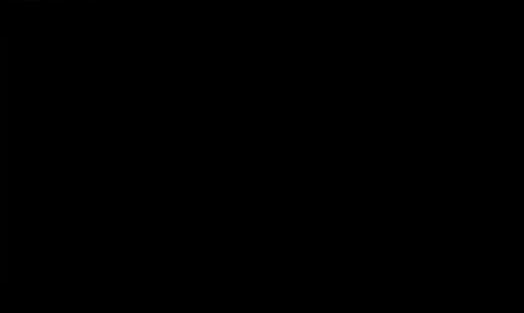
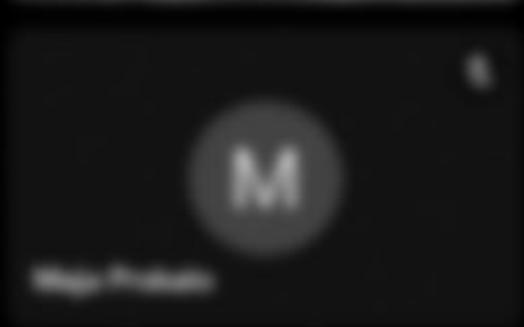
Važno je napomenuti kako je Sveučilište u Mostaru nastavilo kontinuitet izrade *Glasnika Sveučilišta* koji se sastoji od pravnih akata koje je Sveučilište donijelo u razdoblju od 2012. do 2020. godine.

OSNIVAČI I VLADA RH

Sveučilište u Mostaru zahvalno je svojim osnivačima na potpori i financiranju kao i svim drugim oblicima potpore. Zahvalni smo i nadležnim obrazovnim vlastima, ministrima, brojnim načelnicima, gospodarstvenicima i svim donatorima koji prepoznaju ulogu Sveučilišta u Mostaru u izgradnji modernoga društva.

Posebno smo zahvalni Vladi Republike Hrvatske, napose Andreju Plenkoviću, predsjedniku Vlade, na stalnoj potpori i brizi za Sveučilište u Mostaru. Također zahvaljujemo Ministarstvu znanosti i obrazovanja kao i Agenciji za znanost i visoko obrazovanje Republike Hrvatske. Posebnu zahvalnost dugujemo Rektorskemu zboru Republike Hrvatske, rektoricama i rektorima javnih sveučilišta u Hrvatskoj čije su pomoć i suradnja nezamjenjive.

ZNANOST I RAZVOJ

Centar za doktorske studije

Znanstveno-istraživački rad jedno je od temeljnih poslanja Sveučilišta u Mostaru. S ciljem daljnje-
ga jačanja znanstveno-istraživačkoga rada u 2020. godini izrađen je nacrt Elaborata o radu Centra za
doktorske studije Sveučilišta u Mostaru koji opisuje i određuje ulogu i nadležnosti Centra. Godine 2021.
na sjednici Senata utemeljen je Centar za doktorske studije Sveučilišta u Mostaru. Osnovni ciljevi i
razlozi za utemeljenje Centra za doktorske studije su:

- ⇒ ujednačavanje pravila i postupaka studiranja u trećemu ciklusu (upis na doktorske studije,
realizacija nastave na trećemu ciklusu, imenovanje mentora, prijava i obrana disertacije...)
- ⇒ sustavno praćenje postupaka prikupljanja informacija i aktivnosti za unaprjeđenje studijskih
programa trećega ciklusa
- ⇒ koordinirani razvitak i osvremenjivanje studijskih programa trećega ciklusa na ustrojbenim
jedinicama
- ⇒ sustavno praćenje i unaprjeđenje znanstveno-istraživačke djelatnosti doktoranada od tre-
nutka upisa na poslijediplomski sveučilišni doktorski studij do kraja studija.

Sastav Centra za doktorske studije Sveučilišta u Mostaru čine predstavnici svih ustrojbenih jedini-
ca SUM-a na kojima postoe doktorski studiji. Također, u sastavu Centra za doktorske studije mora-
ju biti zastupljeni predstavnici iz svih znanstvenih područja.

Registar radova i znanstveno-istraživačkih projekata

Prvi put na Sveučilištu u Mostaru izrađen je i predstavljen Registar znanstveno-istraživačkih projekata i radova djelatnika i suradnika SUM-a. Uz funkciju informiranja javnosti o objavljenim radovima djelatnika Sveučilišta u Mostaru, svrha Registra je i praćenje znanstvene produktivnosti djelatnika zbog potrebe unutarnje i vanjske provjere.

Registar znanstveno-istraživačkih projekata i radova djelatnika i suradnika SUM-a zamišljen je kao digitalni repozitorij unutar kojeg postoji mogućnost skladištenja cjelokupnih radova indeksiranih u bazi kao i skladištenja završnih i diplomskih radova te doktorskih disertacija studenata Sveučilišta u Mostaru. Dodatno su bodovani radovi svih nastavnika i mentora koji su objavljeni u koautorstvu sa studentima i diplomantima.

Sveučilišna nakladnička kuća PRESSUM i Sveučilišna tiskara

Sveučilište u Mostaru utemeljilo je Sveučilišnu nakladničku kuću PRESSUM. Osim naklade sveučilišnih izdanja, PRESSUM, također, koordinira nakladničku djelatnost Sveučilišta u Mostaru, analizira publikacije objavljene u Registru znanstveno-istraživačkih projekata i radova djelatnika i suradnika SUM-a te prati i koordinira rad Sveučilišne tiskare. Naime, prije godinu dana završena je i moderno opremljena elektronička tiskara Sveučilišta u Mostaru u kampusu II u Rodoču. Sveučilišna tiskara omogućiće puno lakše tiskanje svih izdanja naših nastavnika i publikacija Sveučilišta po pristupačnim cijenama.

Također, Sveučilište u Mostaru izdaje 17 znanstvenih i znanstveno-stručnih časopisa koji će sada biti dostupniji u tiskanome obliku. U posljednje dvije godine znatno je povećan angažman svih uredništava znanstvenih časopisa Sveučilišta u Mostaru kako bi svi časopisi ušli u referentne znanstvene baze, odnosno podigli se na još višu razinu. Tiskara je opremljena suvremenom elektroničkom opremom i već su „izisle“ iz tiska naše prve tiskovine.

Ranking SUM-a

Sveučilište u Mostaru posljednjih godina intenzivno radi na podizanju rankinga SUM-a na svjetskim ljestvicama. Formiran je tim koji prati sve parametre za rangiranje i kontinuirano prikuplja podatke za različite aplikacije jer pojedine ljestvice i aplikacijski obrasci imaju dosta zahtjevne kriterije. Neke od prestižnih rang-ljestvica svjetskih sveučilišta, prema čijemu rangiranju težimo, su THE – Times Higher Education World University Ranking i QS World University Rankings, gdje je Sveučilište prvi put uvršteno u QS EECA University rankings za 2020. godinu između 251. i 300. mjesta.

Rang-ljestvica na kojoj bilježimo konstantan napredak jest Webometrics – Ranking Web Of Universities, na što se odrazio rad sveučilišnoga IT centra – SUMIT-a, gdje se nalazimo trenutačno na 4352. mjestu od oko 30000 rangiranih visokoškolskih institucija, 1317. u Europi, a 382. za područje središnje i istočne Europe. Uvršteni smo, kao jedini u Bosni i Hercegovini, na 754. mjestu, i u UI Green Metric World University Rankings koji rangira sveučilišta specifično prema održivosti kampusa.

Infrastrukturni projekti

Tijekom prošle godine u kampusu Sveučilišta u Mostaru napravljene su znatne promjene. Kampus je sada u potpunosti pokriven suvremenim nadzornim kamerama, čime se povećala njegova sigurnost. U skladu s tim Sveučilište u Mostaru izvršilo je kontrolu svih ulaznih vrata i označavanja ulaza. Osim ranije završenoga osvjetljenja, ovim postupcima stvoren je sigurniji i uredniji kampus. Više se ne događaju slučajevi vandalizma, a kampus je i dalje otvoren za sve studente, građane i rekreativce. Nadalje, u kampusu je završena faza uređenja središnjega amfiteatra. U prekrasnoj atmosferi u otvorenom amfiteatru, uz poštivanje svih epidemioloških mjera, održana je i prva promocija u kampusu, promocija diplomanata Farmaceutskoga fakulteta, što je do sada bilo nezamislivo. U planu je postavljanje klupa za sjedenje i ostalog urbanog mobilijara. Također, u vrijeme pandemije koronavirusa jedan od najvažnijih projekata bilo je otvaranje Sveučilišne televizije SUM TV.

Sveučilište u Mostaru svoje infrastrukturne aktivnosti nastavilo je i u kampusu II u Rodoču. Osim završetka izgradnje i opremanja Sveučilišne tiskare, u prosincu prošle godine otvorena je i Sveučilišna galerija, a također se dodatno uređivao i okoliš u kampusu II.

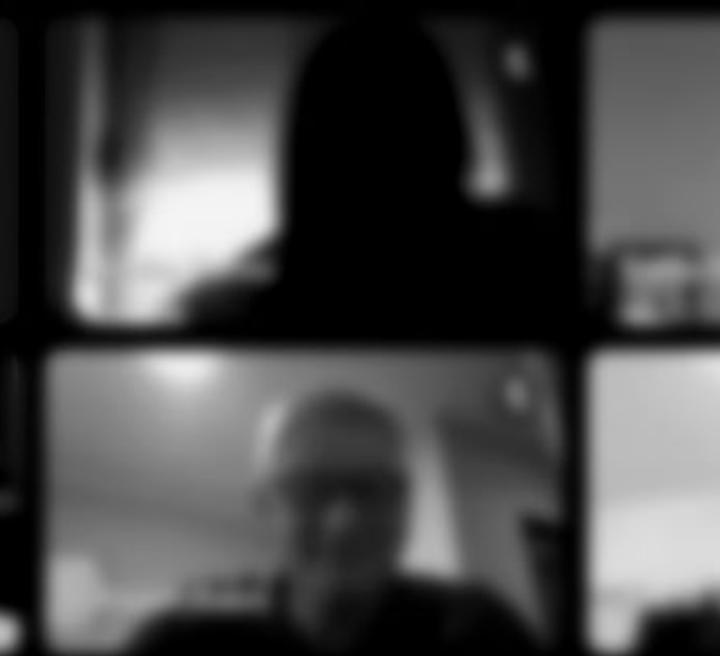
Također je završena projektna dokumentacija i započeli su građevinski radovi na objektu SUMIT-a, odnosno Sveučilišnoga centra za informacijske tehnologije u Rodoču. Cilj je dobiti regionalni obrazovni centar, provesti digitalizaciju cijele vertikale obrazovanja na hrvatskome jeziku u Bosni i Hercegovini i biti partnerom IT tvrtkama u razvoju IT tehnologija.

Uza sve naznačeno, vrijedi istaknuti kako je pretprošle godine uknjiženo pravo vlasništva Sveučilišta u Mostaru na sve nekretnine koje imamo unutar kampusa II u Rodoču, a ukupna površina uknjiženoga zemljišta iznosi 1.917.196 četvornih metara. S ovom uknjižbom otvaraju se velike mogućnosti za širenje Sveučilišta i postavljanje novih infrastrukturnih ciljeva kojima bi se ostvarila postavljena vizija snažnoga i modernog europskog sveučilišta.

U mandatnome razdoblju postojećega saziva Senata Sveučilišta u Mostaru puno se radilo na planiranju infrastrukturnoga razvijanja SUM-a. Izrađeni su brojni idejni, glavni ili izvedbeni projekti od kojih je velik broj i realiziran, a u sljedeće četiri godine očekuje se realizacija većine planiranih investicija. Od važnijih projekata izdvajaju se: projekt ulazne i cestovne infrastrukture unutar kampusa, projekt obnovljanja sportskih terena unutar kampusa, projekt „zelene zone“, odnosno središnjega parka s otvorenim amfiteatrom, projekt Medijskoga istraživačkog centra iznad sadašnjih sveučilišnih amfiteatara, projekt SUMIT-a, odnosno Sveučilišnoga centra za informacijske tehnologije u kampusu II u Rodoču, projekt zgrade za administrativne službe iza zgrade Rektorata, projekt u izradi rekonstrukcije i proširenja zgrade Sveučilišne knjižnice, projekt završetka zgrade Sveučilišne tiskare i Sveučilišne galerije, projekt rekonstrukcije i uređenja prostora Tvornice za učenje FSRE, projekt zgrade Farmačutskoga fakulteta, projekt dogradnje zgrade Građevinskoga fakulteta, projekt dogradnje zgrade Medicinskoga fakulteta, projekt dogradnje zgrade Fakulteta zdravstvenih studija, projekt dogradnje zgrade Ekonomskoga fakulteta, projekt uređenja objekta SUM TV-a, projekt rekonstrukcije i uređenja zgrade Akademije likovnih umjetnosti i generalni projekti uređenja svih kampusa, onoga u središtu grada, kampusa II u Rodoču kao i sveučilišnoga prostora oko zgrade ALU-a u Širokome Brijegu.

MEĐUSVEUČILIŠNA I MEĐUINSTITUCIONALNA SURADNJA

Međusveučilišna suradnja jedno je od pet strateških područja petogodišnje Strategije razvoja Sveučilišta u Mostaru. Od 2019. godine područje međusveučilišne suradnje prošireno je i na međuinsticionalnu suradnju. U navedenome području kao operativna organizacijska jedinica djeluje i Ured za međusveučilišnu suradnju koji obavlja stručno-administrativne poslove u svezi s međusveučilišnom suradnjom i suradnjom s drugim institucijama u okruženju te poslove koordinacije aktivnosti u svezi s provedbom sporazuma Sveučilišta u Mostaru i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske kada je riječ o financijskoj potpori izvođenju nastave i obrazovanja nastavnika Sveučilišta u Mostaru iz sredstava Državnoga proračuna Republike Hrvatske. Voditeljica je Ureda Maja Medić, diplomirana pravnica, a Sanella Palac, diplomirana ekonomistica, stručna je suradnica na poslovima obrade podataka troškova dolazaka nastavnika iz Republike Hrvatske i pripremi izvješća za stavke finansijske potpore izvođenju nastave i obrazovanja nastavnika Sveučilišta u Mostaru. Aktivnosti u prethodne dvije akademske godine (2019./2020. i 2020./2021.) u ovome području pretežno su bile usmjerenе na dva polja djelovanja:

- ⇒ međusveučilišnu suradnju i suradnju s drugim institucijama u okruženju
- ⇒ koordinaciju administrativno-tehničkih poslova u svezi s izradbom i provedbom strategije razvoja Sveučilišta u Mostaru.

Aktivnosti u svezi s međusveučilišnom suradnjom i suradnjom s drugim institucijama u okruženju u ovome pregledu sažete su u dvije skupine. Prva se skupina aktivnosti odnosi na provođenje sporazuma Sveučilišta u Mostaru i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske kada je riječ

o finansijskoj potpori izvođenju nastave i obrazovanja nastavnika Sveučilišta u Mostaru iz sredstava Državnoga proračuna Republike Hrvatske. Druga je skupina aktivnosti u svezi s jačanjem međusveučilišne suradnje i suradnje s drugim institucijama u okruženju.

Aktivnosti u svezi s provedbom sporazuma Sveučilišta u Mostaru i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske u dijelu koji se odnosi na finansijsku potporu izvođenju nastave i obrazovanja nastavnika Sveučilištu bile su usmjerena na obavljanje sljedećih poslova:

1. Izradbu planova dolazaka nastavnika sa sveučilišta iz Republike Hrvatske na ustrojbene jedinice Sveučilišta u Mostaru u svrhu izvođenja nastave.
2. Izradbu planova upućivanja zaposlenika s ustrojbennih jedinica Sveučilišta u Mostaru na poslijediplomski studij u Republiku Hrvatsku, čije se školarine financiraju temeljem sporazuma Sveučilišta u Mostaru i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.
3. Izradbu izvješća o utrošku finansijskih sredstava na način propisan odredbama sporazuma Sveučilišta i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

U navedenome razdoblju redovito su izrađivana privremena i zaključna izvješća o utrošku finansijskih sredstava doznačenih u svrhu potpore izvođenju nastave i obrazovanja nastavnika Sveučilišta s detaljnom dokumentacijom svih troškova za svaku akademsku godinu: popis nastavnika, matično visoko učilište zaposlenika, ustrojbenu jedinicu Sveučilišta u Mostaru na kojoj predaje te popis poslijediplomanda koje Sveučilište u Mostaru upućuje na poslijediplomski studij u Republiku Hrvatsku, čije se školarine financiraju temeljem sporazuma Sveučilišta i Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske.

Stoga je na Sveučilištu u Mostaru u prethodne četiri godine u nastavi sudjelovalo od 240 do 254 nastavnika iz Republike Hrvatske i to: 2017. – 245, 2018. – 257, 2019. – 240, 2020. – 265.

U istome je razdoblju sa Sveučilišta u Mostaru u navedenim godinama upućivano od 24 do 30 mlađih zaposlenika Sveučilišta u Mostaru na poslijediplomske-doktorske studije u Republiku Hrvatsku (2017. – 29, 2018. – 30, 2019. – 24, 2020 – 17).

Finansijska sredstva za sufinanciranje troškova poslijediplomskih studija zaposlenika Sveučilišta u Mostaru u Republici Hrvatskoj i financiranje troškova dolazaka nastavnika iz Republike Hrvatske za navedene godine osiguravana su u Državnom proračunu Republike Hrvatske.

Aktivnosti u svezi s jačanjem međusveučilišne suradnje i suradnje Sveučilišta s drugim sveučilištima i institucijama u okruženju bile su usmjerene na suradnju s brojnim drugim institucijama i pojedinicima koji utječu na razvoj Sveučilišta i zajednice u kojima djeluje Sveučilište (relevantni sudionici političkih procesa, vlade, ministarstva, županije, zavodi, finansijske institucije, lokalna zajednica, poduzetnici i gospodarstvenici, javni i kulturni djelatnici).

U suradnji s institucijama u okruženju organizirani su brojni tematski sastanci, stručno-znanstveni skupovi, gospodarski forumi, sveučilišne klauzure i konferencije. Tako je Sveučilište u suradnji sa Županijom Posavskom i Županijom Središnje Bosne organiziralo 5. Sveučilišnu klauzuru u Orašju 2019. godine o temi Sveučilište i okruženje. 2020. godine, također u Orašju, održana je i Međunarodna znanstveno-stručna konferencija Posavina u obrani suverenosti i samostalnosti BiH pod pokroviteljstvom

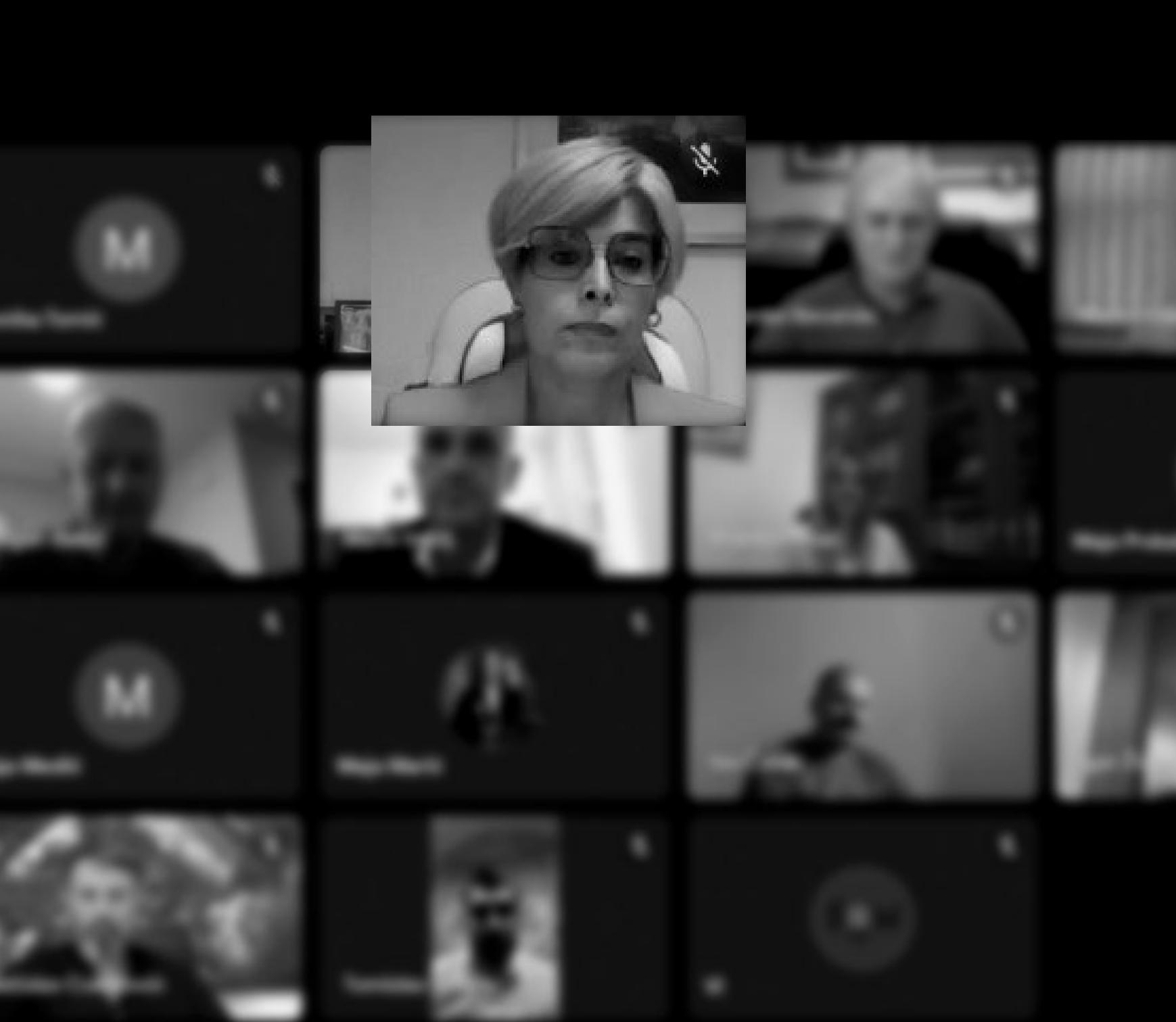
Županije Posavske te u organizaciji Sveučilišta u Mostaru, Hrvatske akademije za znanost i umjetnost u BiH, Instituta Ivo Pilar-Područni centar Osijek i Instituta za migracije i narodnosti Zagreb.

Sveučilišna klauzura Sveučilište i okruženje posebno se dotaknula aktualnih tema i pitanja kao što su: poboljšanje postojećih i razvoj novih studijskih programa te pokretanje novih studijskih programa na Sveučilištu u Mostaru i njegovim dislociranim sveučilišnim centrima, jačanje ljudskih i materijalnih potencijala te brojna druga u vezi s akademskim i društvenim životom na prostorima rada i djelovanja Sveučilišta.

Temeljem navedenoga donesene su odluke o utemeljenju dislociranih centara u Vitezu i Orašju kao i odluke o objedinjavanju stručnih službi u tim centrima. U Sveučilišnom centru Orašje, uz šest ranije pokrenutih studija (Studij prava, Studij kriminalistike, Studij informatike, Studij predškolskoga odgoja, Studij razredne nastave i Studij socijalnog rad), 2020. godine pokrenut je i Studij sestrinstva.

Drugo polje djelovanja međusveučilišne i međuinstitucionalne suradnje odnosilo se na koordinaciju administrativno-tehničkih poslova u vezi s izradbom i provedbom petogodišnje Strategije razvoja Sveučilišta u Mostaru.

Koordiniranim radom, timskim pristupom i suradnjom Ureda za međusveučilišnu suradnju, Ureda za osiguranje i unapređenje kvalitete, IT centra Sveučilišta s Povjerenstvom za praćenje provedbe Strategije razvoja Sveučilišta razvijena je online platforma za praćenje provedbe Strategije uz podršku suvremenih softverskih alata. Postignuto na ovome polju jedan je posebnih iskoraka u podizanju razine kvalitete, ali i pokretanja procesa uvođenja strateškoga upravljanja na Sveučilište u Mostaru. Također u koordinaciji međusveučilišne suradnje i Operativnoga tima za praćenje provedbe Kriznoga plana pripravnosti i odgovora na Covid-19 u suradnji s IT centrom Sveučilišta uspostavljen je sustav digitalne evidencije stanja Covid-19 na Sveučilištu u Mostaru.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Biti moderno, snažno i međunarodno prepoznatljivo sveučilište nije moguće bez jasno definiranih ciljeva koji će omogućiti i osigurati neometano odvijanje procesa internacionalizacije. Budući da internacionalizacija podrazumijeva aktivno uključivanje u europsko istraživačko područje i praćenje europskih trendova preko aktivnosti proisteklih iz međunarodnih sporazuma, aktivnosti u okviru međunarodnih mreža i međunarodnih projekta Europske komisije s posebnim naglaskom na Erasmus+ program, Ured za međunarodnu suradnju zajedno s uredima pri ustrojbenim jedinicama taj proces nastoji intenzivirati.

Na Sveučilištu u Mostaru ovaj proces kontinuirano se ostvaruje preko Erasmus+ programa, prekogranične i regionalne suradnje kao i suradnje s ciljanim službama veleposlanstava u Bosni i Hercegovini i inozemstvu. U proteklome dvogodišnjem razdoblju Ured za međunarodnu suradnju sudjelovao je na više od 40 međunarodnih događaja, održao više od 50 službenih sastanaka i više od 90 online sastanaka kada je riječ o održavanju i ostvarivanju međunarodnih partnerstva i internacionalizacije općenito. Suradnju smo proširili na europske zemlje s kojima je dosad nismo imali (Velika Britanija, Bugarska, Bjelorusija i Azerbajdžan), ali i izvan europskoga akademskog prostora u Kanadu, Sjedinjene Američke Države, Indiju, Indoneziju i Jordan.

Aktivnosti Ureda za međunarodnu suradnju definirane su Strategijom razvoja SUM-a koja predstavlja nit vodilju za realizaciju planiranih aktivnosti implementiranjem šest strateških ciljeva.

Prvi strateški cilj je povećanje dolazne i odlazne mobilnosti studenata, nastavnoga i nenastavnoga osoblja. U cilju njegove realizacije osiguran je institucionalni okvir. Uz ranije usvojen Pravilnik o međunarodnoj mobilnosti i pokrenutu online platformu za mobilnost, definiran je interni Obrazac za praćenje mobilnosti po studijskim grupama.

U tijeku su pripreme za novu mrežnu stranicu kao i doradu online platforme.

Najznačajnije informacije o događajima i aktivnostima Sveučilišta prevode se na strane jezike¹ čime se omogućava veća transparentnost i dostupnost informacija međunarodnim partnerskim institucijama.

Studenti mogu sudjelovati u različitim oblicima mobilnosti kao što su Erasmus+ program, CEEPUS mreža, program Work and travel U.S., ali i aplicirati na različite stipendije koje raspisuju veleposlanstva u Bosni i Hercegovini kao i naše partnerske institucije. Nastavano i nenastavno osoblje uz program Erasmus+ mobilnosti koji se organizira radi održavanja nastave i stručnoga usavršavanja u trajanju od jednog do dva tjedana, na raspolaganju ima CEEPUS program, stipendije koje raspisuju veleposlanstva u Bosni i Hercegovini kao i različite oblike usavršavanja na partnerskim institucijama.

Natječaji za sve mobilnosti objavljaju se na mrežnoj stranici SUM-a, na stranicama UJ-a i Student-skoga zbora SUM-a kao i na društvenim mrežama.

Također radi osiguranja visoke razine kvalitete dolazne i odlazne mobilnosti Sveučilište u Mostaru preko digitalnih alata objavljuje i ažurira sve obavijesti u svezi s postupkom odabira odnosno prihvatanja domaćih i stranih studenata i osoblja.

Najveći broj mobilnosti koji se iskoristi dobiven je iz Erasmus+ programa.

Mogućnosti koje Erasmus+ program pruža svim zainteresiranim prezentiraju se preko više offline i online kanala. Osim objavljivanja na mrežnim stranicama i društvenim mrežama SUM-a, organizira se Info-dan kada svi zainteresirani mogu dobiti detaljne informacije o načinu ostvarivanja mobilnosti, njezinim prednostima i iskustvima onih koji su je koristili.

Info-dan o mobilnosti Sveučilišta u Mostaru održan 9. ožujka 2020.

Izvor: <https://www.sum.ba/objave/novosti/odrzan--info-dan-o-mobilnosti-sveucilista-u-mostaru>

1

Vijesti i informacije prevode se na engleski i njemački jezik, dok se određen broj preveo i na kineski jezik.

Složena situacija izazvana globalnom pandemijom COVID-19 Uredu za međunarodnu suradnju postavila je nove zahtjeve u pogledu promicanja i organiziranja mobilnosti. Zbog epidemioloških mjera u ovoj kalendarskoj godini Info-dan SUM-a nije organiziran na uobičajen način, nego su, zahvaljujući podršci SUM TV-a, snimljene četiri emisije (s djelatnicima Ureda za MS, nastavnim i nenastavnim osobljem te studentima) koje su svim zainteresiranim bile dostupne na društvenim mrežama i drugim kanalima koje SUM koristi.

Emisija o studentskim mobilnostima – prednosti i iskustva

Izvor: sumsova.ba

Tijekom ljetnoga semestra akademske 2019./2020. godine mobilnosti osoblja, i nastavnoga i nena-stavnoga, bile su u potpunosti prekinute.

Kada je počela pandemija COVID-19, na Sveučilištu u Mostaru osnovan je Krizni stožer. Osim ak-tivnosti koje su bile usmjerene prema studentima i djelatnicima SUM-a, njegova važna zadaća bila je usmjerena i prema studentima koji su se nalazili u inozemstvu u sklopu mobilnosti. Kada je Krizni stožer pozvao na povratak, dio se studenata vratio, dok je njih 17 ostalo završiti akademsku godinu na partnerskim institucijama u Hrvatskoj, Sloveniji, Španjolskoj, Češkoj, Poljskoj i Njemačkoj. Sa svima njima bili smo u svakodnevnome kontaktu do povratka u zemlju.

Pregled ostvarenih mobilnosti po godinama

Razdoblje	Ostvarene studentske mobilnosti	Ostvarene mobilnosti osoblja
1. 10.2015.–30.9.2017.	36	60
1. 10.2017.–30.9.2018.	44	71
1. 10.2018.–30.9.2019.	23	43
1. 10.2019.–30.9.2020.	45	29
1. 10.2020.–30.9.2021.	40	36

Uz navedene mobilnosti u protekloj akademskoj godini po prvi put ostvarene su i **virtualne mobilnosti osoblja** i to sedam dolaznih i trinaest odlaznih mobilnosti.

Zbog epidemioloških mjera broj odobrenih mobilnosti za osoblje nije u potpunosti iskorišten. Čak 57 dodijeljenih mobilnosti (12 dolaznih i 45 odlaznih) ostalo je neiskorišteno. Ako u budućemu razdoblju, tj. narednoj akademskoj godini, epidemiološka situacija bude povoljnija, planira se njihovo iskorištavanje.

Osim mobilnosti u okviru Erasmus+ programa u proteklome dvogodišnjem razdoblju korištene su i CEEPUS mobilnosti. Realizirano je 6 nastavnih mobilnosti i 33 studentske. U istome su razdoblju zbog epidemije ostale neiskorištene 9 studentskih i 1 nastavna mobilnost koje bi se trebale realizirati u budućemu razdoblju.

Radi osiguranja većega broja dostupnih mobilnosti kontinuirano se djeluje na povećanju broja sporazuma Erasmus+ KA1 s partnerskim institucijama. Ovaj se proces odvija u dva smjera. Prvi je obnavljanje ranije potpisanih sporazuma po njihovu isteku, a drugi je potpisivanje sporazuma s partnerima s kojima ih nismo imali ranije potpisane.

Broj sporazuma Erasmus+ KA1 po godinama

Kalendarska godina	Broj potpisanih sporazuma
2014.	1
2015.	12
2016.	9
2017.	7
2018.	13
2019.	23
2020.	10
2021. (do 30.9.)	6

Almeria	Lyon	Pula
Ankara	Maribor	Rijeka
Banja Luka	Milano	Rim
Banka Bystrica	Minsk	Saint Petersburg
Barcelona	Montreal	Santiago de Compostela
Beira	Mostar	Šarajevo
Beograd	Newcastle	Škodra
Bihać	New York	Skoplje
Bitola	Nijmegen	Sofija
Bochum	Niš	Split
Bratislava	Nižnjenovgorodsk	Štip
Bmo	Novi Pazar	Tallinn
Bukurešt	Novi Sad	Tetovo
Burgenland	Nysa	Temešvar
Dubrovnik	Ohrid	Tirana
Firenca	Olomouc	Trst
Granada	Oradea	Tuzla
Graz	Osijek	València
Istočno Sarajevo	Paderbron	Viana do Castelo
Jaén	Peč	Vigo
Katowice	Pečuh	Vlore
Kolkata	Peking	Vađava
Kragujevac	Podgorica	Zadar
Krakow	Poltiers	Zagreb
Križevci	Poznan	Zenica
Lanzhou	Prag	Zlin
Leuven	Priština	
Ljubljana	Prizren	

Međunarodne partnerske institucije
(nisu navedene institucije s kojima su ugovori sklopljeni u posljednjoj godini)

Osim Info-dana i povećanja broja sporazuma, radi promicanja mobilnosti realiziraju se i druge aktivnosti. Po uzoru na europske partnere u svibnju 2019. godine organiziran je 1st International Staff training Week koji za rezultat, uz promicanje mobilnosti, ima i promociju Sveučilišta i intenziviranje partnerskih odnosa s domaćim i međunarodnim visokoobrazovnim institucijama.

Usljed globalne pandemije izazvane COVID-19 virusom nismo bili u mogućnosti realizirati navedeni događaj u 2020. godini. Stoga je u rujnu 2020. organiziran 1st online International day. Prva panel-rasprava bila je posvećena internacionalizaciji visokoga obrazovanja u postCOVID svijetu, a druga digitalizaciji aktivnosti međunarodne suradnje. Događaju su nazočili predstavnici iz više od 25 visokoobrazovnih institucija iz Europe i svijeta (Španjolske, Kine, Češke, Slovenije, Slovačke, Austrije, Njemačke, Velike Britanije, Italije, Mađarske, Portugala, Poljske, Makedonije, Belgije, Azerbajdžana, Hrvatske, Rusije i Bosne i Hercegovine).

1st online International day

Predstavnici Ureda za međunarodnu suradnju i SUM-a u proteklome dvogodišnjem razdoblju su-djelovali su u nizu aktivnosti organiziranih radi promicanja mobilnosti i internacionalizacije. Neke su od značajnijih aktivnosti bile Western Balkans Contact Seminar, Event for Erasmus+ and WBAA promotion, sudjelovanje u online kick off događaju mobilnosti u organizaciji Universite Claude Bernard Lyon1, konferencija na kojoj se predstavilo desetak sveučilišta iz Velike Britanije i SAD-a u organizaciji kon-zultantske kuće Cormack Consultancy group iz Velike Britanije i HUP-a, Dani Erasmusa 2020. u organi-zaciji Veleposlanstva Republike Francuske u Bosni i Hercegovini na kojima se razgovaralo o suradnji s francuskim visokoobrazovnim institucijama, online događaji u organizaciji University of Applied Sciences Burgeland, University of Applied Sciences in Nysa, University of Maribor kao i drugih par-tnerskih institucija u zemlji i inozemstvu.

Također smo sudjelovali na Nacionalnom Erasmus+ informativnom danu, sajmu stipendija talijan-skih sveučilišta, webinaru Educational exhibition of Russian universities, predstavljanju programa Work and travel U.S. kao i nizu drugih događaja koji utječu na povećanje mobilnosti.

Osiguranje kvalitete visokoga obrazovanja preko internacionalizacije studijskih programa, formi-ranja i razvoja združenih studija s europskim i svjetskim visokoškolskim ustanovama u središtu je **drugoga strateškog cilja**.

Realizacija ovoga cilja primarno se provodi povećanjem kolegija koji se izvode na jednome od stranih jezika, najčešće engleskomu. U suradnji s UJ-om i koordinatorima za MS nastoji se povećati broj tih kolegija na godišnjoj razini. Kolegiji koji se izvode na jednome od stranih jezika objavljeni su i redovito se ažuriraju. Prema posljednjim podatcima više od 200 kolegija izvodi se na nekome stranom jeziku (najčešće engleskome i njemačkome jeziku).

Kao rezultat nedavno potpisano prvo sporazuma s američkim sveučilištem St. John iz New Yorka u narednome razdoblju planira se zajedničko izvođenje određenoga broja kolegija na engleskom jeziku koje bi slušali studenti obaju sveučilišta.

Na Sveučilištu se na engleskome jeziku izvode integrirani Studij medicine na Medicinskom fakultetu i Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij građevinarstva na Građevinskom fakultetu.

Prepoznatljivost u međunarodnom akademskom prostoru nije moguća bez združenih studija u kojima sudjeluju partneri iz više zemalja. Sveučilište trenutačno sudjeluje u dva takva studija. To su diplomski studij iz politologije koji se izvodi na Filozofskom fakultetu organiziran u suradnji sa Sveučilištem Matej Bel, Slovačka, a drugi je europski konzorcij na čelu sa Sveučilištem primijenjenih znanosti Burgenland Eisenstadt iz Austrije gdje sudjelujemo u organizaciji Međunarodnoga zajedničkog prekograničnog studija međunarodnih ekonomskih odnosa i menadžmenta i Međunarodnoga zajedničkog prekograničnog interdisciplinarnog doktorskog programa u obrazovnim i komunikacijskim znanostima. Akreditacija Agencije za osiguranje kvalitete i akreditacija Austrije (AQ) bili su nužni uvjeti za sudjelovanje u doktorskim studijima. Trenutačno je u proceduri postupak reakreditacije programa iz Međunarodnih ekonomskih odnosa i menadžmenta za što su osigurani svi preduvjeti.

Također je u pripremi međunarodni zajednički master studij iz WEB znanosti u suradnji s Alma Mater Europea iz Maribora.

Realizaciji drugoga strateškog cilja pridonosi sudjelovanje i organizacija međunarodnih škola. Usvajanjem Pravilnika o međunarodnim ljetnim školama definirane su i formalizirane mogućnosti koje studenti sudjelovanjem u ljetnim školama mogu ostvariti.

Zbog posljedica pandemije izazvane COVID-19 tradicionalna ljetna škola koju organiziramo u suradnji s University of South-Eastern Norway i Univerzitetom Džemal Bijedić protekle dvije godine nije realizirana.

Također, Sveučilište je bilo partner Sveučilištu Milano Bicocca, Univerzitetu Sarajevo, Univerzitetu Istočno Sarajevo i Univerzitetu Džemal Bijedić u organizaciji međunarodne ljetne škole.

Osim navedenih ljetnih škola, u suradnji sa češkim sveučilištem Czech University of Life Sciences Prague, Faculty of Tropical AgriSciences i Univerzitetom Džemal Bijedić, po drugi put smo organizirali zajedničku međunarodnu ljetnu školu. Ove godine suradnja se odvija u okviru projekta *Support of scientific and pedagogical activities* koji financira Češka razvojna agencija. Cilj projekta je podizanje znanstvenih i pedagoških standarda na ove dvije institucije.

Nužno je spomenuti kako podržavamo i međunarodne ljetne/zimske škole koje organiziraju naše partnerske institucije i asocijacije/mreže u kojima sudjelujemo.² Naši studenti doktorandi imaju

2

Međunarodna ljetna škola organizirana u okviru UniAdrion mreže i Politehničkoga sveučilišta Marche iz Ankone.

priliku unaprijediti znanje u međunarodnoj ljetnoj školi Radboud, Nizozemska, kao i nizu drugih. Sudjelovanje u ljetnim školama studentima preddiplomskoga, diplomskoga i poslijediplomskoga studija predstavlja izvrsnu priliku za podizanje kvalitete obrazovanja.

Osim navedenoga redovito se oglašavaju stipendije za MBA programe, doktorske/postdoktorske studije i istraživačke projekte koje osim partnerskih institucija raspisuju i države koje imaju veleposlanstva u Bosni i Hercegovini.

Treći strateški cilj odnosi se na međunarodne istraživačke projekte i programe. Sveučilište je dosad sudjelovalo u 45 europskih projekata. Cilj je ovih projekata jačanje nastavnih, kurikularnih, infrastrukturnih i upravljačkih kapaciteta koji trebaju pridonijeti modernizaciji Sveučilišta u skladu sa suvremenim europskim standardima.

Na Sveučilištu je trenutačno aktivno 13 CBHE projekata.

Iako je globalna pandemija utjecala na aktivnosti Ureda međunarodne suradnje, ipak smo i dalje nastojali aktivno sudjelovati u istima. Tijekom akademske 2019./2020. poslana je i ispunjena dokumentacija za Erasmus+ KA2 natječaj za 16 projekata na kojima je SUM partner i 13 pristiglih s ustrojbenih jedinica.

U akademskoj 2020./2021. godinu natječaj za CBHE Erasmus+ nije bio raspisan.

CBHE Erasmus+ projekti po godinama

Godina	Broj projekata
2015.	3
2016.	3
2017.	1
2018.	1
2019.	6
2020.	4
UKUPNO	18

Za Sveučilište je posebno značajan **STE(A)M projekt** gdje smo se po prvi put našli u ulozi glavnoga koordinatora i na čelu smo konzorcija koji objedinjuje 19 partnerskih institucija. Cilj je projekta osigurati rješenje koje će povezati industrijske potrebe i očekivanja s ishodima obrazovnoga sustava. Krajnji je cilj projekta diplomski studij iz STE(A)M područja koji će partnerske institucije koristiti za dizajn novoga naprednog kurikula iz navedenoga područja.

Za proteklo dvogodišnje razdoblje Ured za međunarodnu suradnju samostalno je ili u suradnji s Uredom za projekte i SUMIT-om sudjelovao u pripremi više od deset projekata.

Također u suradnji s visokoobrazovnim i znanstveno-istraživačkim institucijama sudjelujemo i u drugim projektima koji, osim prednosti za Sveučilište, imaju pozitivne implikacije na okruženje u kojem

egzistiramo (primjerice projekti iz područja turizma trebaju pridonijeti razvoju društvene zajednice kao i projekti utemeljeni na ostvarenim partnerstvima s UniAdriom, mrežom sveučilišta osnovanom radi trajne veze među sveučilištima i istraživačkim centrima iz Jadransko-jonske regije i drugi). Ured za međunarodnu suradnju aktivno je sudjelovao u prijavama projekata na otvorene natječaje posebno namijenjene visokome obrazovanju u vrijeme pandemije, kao što su natječaji Sveučilišne agencije za frankofoniju (l'Agence Universitaire de la Francophonie- AUF), Srednjoeuropske inicijative (Central European Initiative – CEI), ali i pozive veleposlanstava europskih država u Bosni i Hercegovini radi rješavanja specifičnih potreba uzrokovanih COVID-19.

U kontekstu međunarodnoga rangiranja Sveučilišta u Mostaru može se izdvojiti kako je jedan od strateških ciljeva njegovo međunarodno pozicioniranje. Jačanje mreže bilateralnih sporazuma o suradnji i partnerstvu te članstvo u međunarodnim asocijacijama ujedno je **četvrti strateški cilj**. Radi realizacije navedenoga cilja Sveučilište u Mostaru iniciralo je suradnju s nekoliko strateških partnera u cilju više-dimenzijsnog pristupa međunarodnome rangiranju visokoškolskih ustanova. Partnerske su ustanove, između ostalog, mreže, agencije i slično. Temeljem poduzetih aktivnosti u okviru međunarodnoga rangiranja rezultati rangiranja i vidljivi pokazatelji mogu se očekivati tek u narednome razdoblju.

Potpisani sporazumi o međusveučilišnoj suradnji po godinama

Kalendarska godina	Broj potpisanih sporazuma
2000.	1
2004.	1
2005.	-
2006.	1
2007.	1
2008.	6
2009.	1
2010.	3
2011.	-
2012.	-
2013.	1
2014.	3
2015.	5
2016.	3
2017.	6
2018.	19
2019.	14
2020.	11
2021. (do 30. 9.)	14

Napomena: u tijeku je potpisivanje novih sporazuma

Kao što se može vidjeti iz Tablice, broj sporazuma o međusveučilišnoj suradnji značajno je povećan. Od ukupno **90** potpisanih sporazuma, u protekle tri i po godine potpisano ih je **58**. Poseban napor uložen je u uspostavljanje i jačanje suradnje s visokoobrazovnim institucijama zemalja gdje ista nije postojala ili je bila slabije razvijena kao što su Švedska, Italija, Turska i druge te s visokoobrazovnim institucijama na drugim kontinentima. U razdoblju 2019. – 2021. potpisani su sporazumi s visokoobrazovnim institucijama iz Indije i Kine te prvi put s institucijama iz SAD-a, Kanade, Indonezije i Jordana.

U tijeku je proces pregovaranja sa sveučilištima iz Malezije (Kuala Lumpur), Izraela, SAD-a, Alžira, Francuske, Škotske itd., a potpisivanje sporazuma očekuje se u koncem 2021. godine. Potpisivanjem ovih sporazuma kreira se institucionalni okvir za različite oblike suradnje s državama s kojima nismo imali priliku surađivati. Studenti imaju na raspolaganju veći broj mobilnosti, dok nastavno i nenastavno osoblje na raspolaganju ima različite oblike suradnje koji mogu utjecati na unaprjeđenje karijere.

Primjer suradnje koja je vrlo brzo urodila i konkretnim aktivnostima jest sporazum potpisani s Beijing University of Civil Engineering & Architecture iz Kine. Nakon potpisivanja sporazuma Sveučilište je pristupilo međunarodnom konzorciju Belt and Road Architectural University Consortium (BRAUIC) osnovanom na pekinškom sveučilištu za građevinarstvo i arhitekturu radi izgradnje platforme za komunikaciju i suradnju sveučilišta te istraživanja inovativnog razvojnog mehanizma za arhitektonske discipline i sveučilišta. Konzorcij trenutačno broji 57 članica. Nakon Pekinga, Kuala Lumpura i Moskve, Sveučilište će biti suorganizator i domaćin godišnje međunarodne konferencije ovoga konzorcija 2021. godine.

Zahvaljujući suradnji s međunarodnim visokoobrazovnim institucijama s kojima ranije nismo imali partner-

Media Days *Mostariensis*

Integrirana komunikacija – **Mediji i odnosi s medijima**

---

ske odnose, omogućili smo da suorganizator PR Days-a 2020., koji organiziraju Studij odnosa s javnošću, Filozofski fakultet SUM-a i Sveučilište u Mostaru, kao međunarodni partner bude Al Ghurair University (AGU), College of Business iz Dubaija.

Sveučilište je danas aktivno u osam međunarodnih mreža i asocijacija. Sudjelujemo u radu Dunav-ske rektorske konferencije, Udrženju Europskih Sveučilišta EUA, Rektorske konferencije sveučilišta Alpsko-jadranske regije, mreže UniAdrion te EUCEN Europske sveučilišne mreže za cjeloživotno obrazovanje. Sveučilište u Mostaru pridružena je članica Rektorskog zbora Republike Hrvatske. U 2018. godini pridružili smo se i Sveučilišnoj agenciji za frankofoniju koja okuplja 1007 sveučilišnih ustanova na svim kontinentima u 119 zemalja. Osim aktivnoga sudjelovanja na konferencijama i webinarima, rada na zajedničkim projektima i djelovanja u upravnim odborima koji organiziraju strane mreža, dio smo i mnogih drugih događaja Europske unije. Jedan je od njih i Ministarska konferencija, koju organizira Europski prostor visokog obrazovanja (EHEA), koja je prvi put održana online, a čiji je domaćin bila Italija.

Popis međunarodnih mreža u kojima sudjelujemo

Članstvo u međunarodnim sveučilišnim mrežama

R. br.	Naziv sveučilišne mreže	Status članstva
1.	DRC – Danube Rectors' Conference	Članica
2.	EUA – European University Association	Članica
3.	RCAA – Rectors' Conference of the Alps-Adriatic Universities	Članica
4.	UniAdrion	Članica
5.	Rektorski zbor Republike Hrvatske	Pridružena članica
6.	EUCEN	Članica
7.	L'Agence Universitaire de la Francophonie (AUF)	Pridružena članica
8.	Belt and Road Architectural University Consortium (BRAUIC)	Članica od 2020.
9.	eMERGE	Pridružena članica

Od 24. rujna, odlukom konzorcija koji čine 7 sveučilišta iz Francuske, Irske, Njemačke, Rumunije i Slovačke, postali smo pridružena članica mreže eMERGE kojoj je u fokusu osposobiti studente, ali i nastavno i nenastavno osoblje, sa suočavanjem s globalnim izazovima osiguravši im slobodu kretanja kao temeljne europske vrijednosti

Također u tijeku je procedura za prijam u članstvo još triju mreža. To su mreža Balkan Universities Association (BUA). Ova mreža broji 79 članica, a cilj joj je stvaranje znanstvene mreže u područjima jezika, kulture, umjetnosti, povijesti, gospodarstva, obrazovanja i sporta. Druga je mreža PE-

TRA-E koja predstavlja referentni okvir za osposobljavanje i obrazovanje književnih prevoditelja. Treća mreža je Florence Network koja ostvaruje suradnju s obrazovnim ustanovama koje obrazuju studente u području njege. Također smo partner inicijative za osnivanje sveučilišne sportske unije koja je u skladu s inicijativom suradnje Narodne Republike Kine i zemalja centralne i Istočne Europe.

Peti strateški cilj orijentiran je na jačanje institucionalnih kapaciteta za međunarodnu suradnju. Broj i djelokrug rada uposlenih u Uredu za međunarodnu suradnju definiran je *Pravilnikom o unutar-njoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta Sveučilišta u Mostaru*.

Ovaj cilj realiziramo obukama djelatnika, ali i održavanjem redovnih sastanka te zajedničkim radom Sveučilišnoga ureda za međunarodnu suradnju i ureda na ustrojbenim jedinicama. Sinergijom svih uključenih u aktivnosti međunarodne suradnje neupitno je da su zajednički napor rezultirali pozitivnim rezultatima.

Osim tečajeva stranih jezika koji se organiziraju na razini SUM-a, i preko drugih oblika izobrazbe nastoje se pratiti suvremena kretanja u domeni internacionalizacije.

Djelatnici Ureda za međunarodnu suradnju kao i ostali uključeni u te aktivnosti nova znanja i iskustva suvremene međunarodne prakse mogu steći sudjelovanjem na radionicama i webinarima koje organiziraju domaće i međunarodne institucije. Djelatnice Ureda za međunarodnu suradnju su aktivno uključene u trening profesora i asistenata za opsežna međunarodna istraživanja - programa stručnog usavršavanja, koji organizira Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država u BiH i administrira Obrazovni centar za demokraciju i ljudska prava CIVITAS.

Obnavljanje i proširivanje međusveučilišne suradnje u zemlji i zemljama u neposrednome okruženju radi razmjene iskustva u obrazovanju i istraživanju kao i sudjelovanju na zajedničkim projektima sastavni je dio **šestoga strateškog cilja**.

Sveučilište u Mostaru nastoji poboljšati i unaprijediti poziciju u domaćemu i međunarodnome akademskom prostoru djelovanjem preko različitih asocijacija.

U sklopu suradnje s veleposlanstvima u proteklome razdoblju nastavljena je suradnja sa službama veleposlanstava Francuske, Mađarske, Turske, Rusije, Španjolske, Italije, Kine i SAD-a te je također uspostavljena nova suradnja sa službama Veleposlanstava Velike Britanije u Bosni i Hercegovini i Veleposlanstva Bosne i Hercegovine u Jordanu. Suradnja se ogledala u organiziranju predavanja i radionica za studente i osoblje SUM-a te informiraju o mogućnostima stipendiranja i studenata i znanstveno-istraživačkim komponentama nastavnika u spomenutim državama.

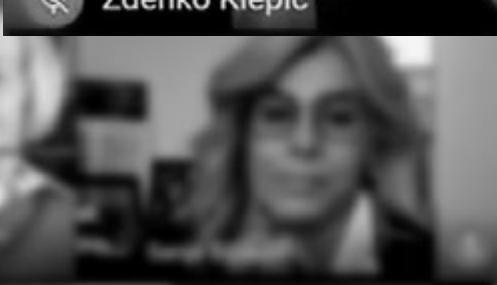
Rezultat suradnje s veloposlanstvima je mogućnost angažiranja lektora što je svakako velika prednost za studente koji imaju mogućnost slušanja predavanja na stranom jeziku od izvornih govornika. Na Sveučilištu angažirani su lektori kineskog i španjolskog jezika, te povremeno engleskog i njemačkog jezika.

Tijekom dvodnevnoga online sajma *Po znanje u Rusiju* ruska su se sveučilišta predstavila studentima i profesorima u Bosni i Hercegovini u najaktualnijim područjima, kao što su inženjering, tehnička, matematika, prirodoslovje, humanističke znanosti, ekonomija, pedagogija i dr. Brojni profesori i

predavači imali su priliku promovirati svoja matična sveučilišta kako bi ostavili motivirajući dojam na slušateljstvo.

Cilj je projekta bila promocija ruskoga stručnog obrazovanja i privlačenje potencijalnih inozemnih studenta u Rusku Federaciju.

U proteklome dvogodišnjem razdoblju sudjelovali smo u nizu događaja i webinara kao što su Western Balkans Contact Seminar u organizaciji Europske komisije, Event for Erasmus+ and WBAA promotion, međunarodni webinar Krizno upravljanje i komuniciranje u uvjetima SARS-CoV-2, webinar International Higher Education Forum, okrugli stol Equal opportunities u organizaciji UniAdriona i Gospodarske komore Slovenije, a proširenje suradnje na područje visokoga obrazovanja Sjedinjenih Američkih Država omogućilo nam je i sudjelovanje na konferenciji u organizaciji St Francis College, Brooklyn, NY pod nazivom Human Rights, Sustainability and Global Finance – The Needed Convergence. Iza nas, ali i ispred mnoštvo je međunarodnih događaja i sastanaka koji će imati za cilj samo jedno: **Sveučilište u Mostaru kao međunarodno priznato na području visokoga obrazovanja Europe i svijeta.**

POSLOVANJE, LJUDSKI POTEĆNIJALI I UPRAVLJANJE KVALITETOM

U okviru djelokruga rada prorektora za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom nalaze se brojne aktivnosti Sveučilišta te je pod izravnom ili podijeljenom nadležnošću, tj. koordinacijom nekoliko službi i ureda kao i zajedničkoga rada s ostalim prorektorima, rektorovim pomoćnicima, glavnom tajnicom te službama i ustrojbenim jedinicama.

Pravnom integracijom Sveučilišta u Mostaru i, u skladu s tim, preuzimanjem određenih poslova na razinu Sveučilišta kreirane su i nove organizacijske jedinice u Rektoratu, a između ostalih i one koje su u svezi s problematikom koja je u nadležnosti prorektora za poslovanje, ljudske potencijale i upravljanje kvalitetom.

Službe su i ured koji se nalaze u odgovornosti rada prorektora:

- a. Služba za financije i računovodstvo
- b. Služba za planiranje, analizu i izvještavanje
- c. Služba za ljudske potencijale
- d. Služba za javne nabave
- e. Ured za unaprijeđenje i osiguranje kvalitete.

Služba za planiranje, analizu i izvještavanje, Služba za ljudske potencijale i Služba za javne nabave nove su službe nastale integracijom Sveučilišta u Mostaru i kreiranjem nove organizacije, a u skladu s novonastalim potrebama radi integracije Sveučilišta u Mostaru kao i nove vizije i potrebe daljnjega razvoja Sveučilišta.

Prve dvije akademske godine posebno su obilježile integracije Sveučilišta u Mostaru i to pravna, finansijska, organizacijska, akademska i društvena, a protekle su dvije godine nastavljeni procesi u svezi sa svim segmentima integracije kao i prilagodba novim uvjetima poslovanja i daljnji razvoj. Također je u izravnoj koordinaciji prorektora ostvarena suradnja s gospodarstvom te je Sveučilište organiziralo i sudjelovalo na brojnim događajima koji su pridonijeli dalnjem povezivanju Sveučilišta s društvom i gospodarstvom te predstavljaju odgovor Sveučilišta na nove zahtjeve i prilagodbu tržištu rada i potrebama gospodarstva.

INFORMACIJA O RADU SLUŽBI I UREDA

Služba za financije i računovodstvo

Služba za financije i računovodstvo redovito obavlja poslove iz područja financija i računovodstva za potrebe Rektorata kao i integriranoga Sveučilišta koji su u njihovoj nadležnosti.

Na Sveučilištu je nakon pravne integracije provedena i finansijsko-računovodstvena integracija.

Prelaskom na novi računovodstveno-finansijski sustav EXPER-CLOUD na cijelovit i jedinstven način prezentiraju se finansijski podatci objedinjeni za integrirani SUM uz mogućnost da se isti promatraju odvojeno za svaku ustrojbenu jedinicu unutar SUM-a. Primjenjuje se jedinstven kontni plan za Sveučilište u Mostaru te je uspostavljen istovjetan način evidentiranja poslovnih promjena na SUM-u.

Sveučilište je registrirano kao PDV obveznik i služba redovito mjesečno podnosi E-PDV prijave, EKIF-ove i EKUF-ove za integrirano Sveučilište. Također organizira i vrši plaćanje svih javnih prihoda preko glavnoga računa SUM-a za potrebe Rektorata i ustrojbenih jedinica.

Služba za financije i računovodstvo redovito priprema i podnosi sljedeća finansijska izvješća:

- Godišnja i polugodišnja finansijska izvješća za Rektorat
- Godišnja i polugodišnja finansijska izvješća za integrirano Sveučilišta u Mostaru
- Godišnje porezne bilance za Rektorat i za integrirano Sveučilište u Mostaru
- Konsolidirana finansijska izvješća u kojima su prikazani finansijski podaci SUM-a i ostalih pravnih osoba kojima je SUM osnivač (instituti, centri, HAZU).

Služba za financije i računovodstvo u suradnji sa Službom za planiranje, analizu i izvještavanje sudjeluje u:

- pripremi i izradi finansijskoga plana Rektorata i SUM-a
- pripremi internih akata iz područja finansijskoga i računovodstvenoga poslovanja
- pripremi internih procedura kojima se propisuju načini evidentiranja međusobnih odnosa unutar SUM-a
- organiziranju redovitih sastanaka s voditeljima službi financija i računovodstva ustrojbenih jedinica radi koordinacije i usklađivanje rada.

U suradnji sa Službom za javne nabave sudjeluje u pripremi Plana javnih nabavi kao i njihovu ostvarenju.

Služba za financije i računovodstvo u potpunosti je realizirala raspodjelu i korištenje sredstava u skladu s odlukama Upravnoga vijeća, Senata Sveučilišta i rektora iz njihovih nadležnosti te je u

koordinaciji rektora i prorektora vršila intervencije za isplatu plaća, plaćanje poreza i doprinosa na ustrojbenim jedinicama koje su imale probleme, rješavala kreditna zaduženja za potrebe ustrojbenih jedinica te sudjelovala u sanaciji nagomilanih dugogodišnjih finansijskih problema i dospjelih neizmirenih obveza.

Redovito su održavani stručni sastanci s voditeljima službi financija i računovodstva ustrojbenih jedinica te su vršeni koordinacija i usklađivanje rada.

Služba za planiranje, analizu i izvještavanje

Služba za planiranje, analizu i izvještavanje utemeljena je integracijom Sveučilišta u Mostaru i usvajanjem nove integrirane organizacijske strukture, tj. novoga *Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji krajevih 2018. godine*.

Brojne su aktivnosti koje provodi ova služba od kojih je potrebno istaknuti sljedeće:

- ⇒ priprema dokumenta *Instrukcije za izradu finansijskog plana na razini SUM-a* (u koordinaciji sa Službom za financije i računovodstvo)
- ⇒ priprema obrasca za finansijsko planiranje na razini SUM-a; prilagodba GIB obrasca (u koordinaciji sa Službom za financije i računovodstvo)
- ⇒ priprema finansijskoga plana za Rektorat SUM-a za 2020. i 2021. godinu (u koordinaciji sa Službom za financije i računovodstvo)
- ⇒ koordinacija pripreme pojedinačnih finansijskih planova za ustrojbene jedinice za 2020. i 2021. godinu – sastanci, priprema jedinstvenih obrazaca (u koordinaciji sa Službom za financije i računovodstvo)
- ⇒ priprema i dostava objedinjena finansijskog plana za Sveučilište u Mostaru za 2020. i 2021. godinu (pregled pojedinačnih planova, objedinjavanje pozicija, priprema obrazloženja i akata prijedloga finansijskoga plana za SUM)
- ⇒ priprema rebalansa finansijskoga plana SUM-a za 2019. i 2020. godinu
- ⇒ priprema Izvještaja o izvršenju finansijskoga plana za 2020. godinu
- ⇒ pregled formalne i računske ispravnosti dokumentacije za pravdanje troškova sufinciriranja troškova dolazaka nastavnika iz RH za 2020. i 2021. godinu (kontinuirano za potrebe Ureda za međusveučilišnu suradnju)
- ⇒ sudjelovanje u pripremi internih akata iz područja finansijskoga i računovodstvenoga poslovanja (u koordinaciji sa Službom za financije i računovodstvo)
- ⇒ sudjelovanje u pripremi internih procedura (u koordinaciji sa Službom za financije i računovodstvo)
- ⇒ priprema Izvještaja o finansijskom poslovanju za 2019. i 2020. godinu (u koordinaciji sa Službom za financije i računovodstvo)
- ⇒ priprema pojedinačnih izvještaja o namjenskom utrošku sredstava za Rektorat i priprema i dostava objedinjena izvještaja o namjenskome utrošku sredstava za Sveučilište u okviru na-tječaja FMON-a za 2020. godinu

- ➔ priprema pojedinačnih izvještaja o namjenskome utrošku sredstava za Rektorat za 2019. i 2020. godinu – Državni ured za Hrvate izvan RH
- ➔ koordinacija pripreme pojedinačnih izvještaja o namjenskome utrošku sredstava za ustrojbine jedince u okviru natječaja Državnoga ureda za Hrvate izvan RH za 2019. i 2020. godinu (priprema obrazaca, pregled dokumentacije)
- ➔ priprema i dostava objedinjena izvještaja o namjenskome utrošku sredstava za Sveučilište u Mostaru u okviru natječaja Državnoga ureda za Hrvate izvan RH za 2019. i 2020. godinu
- ➔ priprema pojedinačnih izvještaja o namjenskome utrošku sredstava za Rektorat za 2019. i 2020. godinu – Ministarstvo znanosti i obrazovanja RH
- ➔ koordinacija pripreme pojedinačnih izvještaja o namjenskome utrošku sredstava za ustrojbine jedince u okviru natječaja Ministarstva znanosti i obrazovanja RH za 2019. i 2020. godinu (priprema obrazaca, pregled dokumentacije)
- ➔ priprema i dostava objedinjena izvještaja o namjenskomu utrošku sredstava za Sveučilište u Mostaru u okviru natječaja Ministarstva znanosti i obrazovanja RH za 2019. i 2020. godinu
- ➔ priprema zahtjeva za odobrenje sredstava po Sporazumu s Ministarstvom znanosti i obrazovanja RH za 2019. i 2020. godinu
- ➔ priprema zahtjeva za odobrenje sredstava po Sporazumu s DUHIRH-om za 2019. godinu
- ➔ priprema pojedinačnih izvještaja o namjenskome utrošku sredstava za Rektorat SUM-a za 2019. godinu i 2020. godinu
- ➔ priprema obrazaca za natječaj za sredstva Federalnoga ministarstva kulture i sporta za 2020. godinu
- ➔ priprema obrazaca za pravdanje sredstava Federalnoga ministarstva kulture i sporta za 2020. godinu
- ➔ priprema obrazaca za natječaj za sredstva Ministarstva civilnih poslova BiH za 2020. godinu
- ➔ priprema obrazaca za pravdanje sredstava Ministarstva civilnih poslova BiH za 2020. godinu
- ➔ priprema dokumentacije za pravdanje za sredstva Vlade HNŽ na mjesечноj razini za sufinciranje troškova plaća za 2020. i 2021. godinu (pravdanje u tijeku)
- ➔ priprema objedinjena godišnjeg izvješća za sredstva Vlade HNŽ za 2020. godinu
- ➔ priprema dokumentacije za pravdanje za sredstva Vlade HBŽ-a na mjesечноj razini za 2020. godinu
- ➔ priprema dokumentacije za pravdanje za sredstva Vlade HBŽ-a na mjesечноj razini za 2021. godinu (pravdanje u tijeku)
- ➔ priprema pravdanja za sredstva Vlade HNŽ-a za sufinciranje infrastrukture i rad HAZU-a
- ➔ priprema ostalih izvještaja na zahtjev i po nalogu nadređenih.

Služba za javne nabave

Služba je osnovana u listopadu 2018. godine nakon što je izvršena pravna integracija Sveučilišta u Mostaru te usvojen novi Pravilnik o organizaciji i sistematizaciji radnih mjestra integriranoga Sveučilišta.

Služba za javne nabave kao samostalna služba djeluje od siječnja 2021. godine kada su novim Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sveučilišta u Mostaru od službe koja je bila organizirana kao služba za javne nabave i opće poslove formirane dvije službe i to za javne nabave i opće poslove.

Tijekom rada u 2020. i 2021. godini Služba za javne nabave Sveučilišta u Mostaru radila je u skladu sa Zakonom o javnim nabavama Bosne i Hercegovine te drugim zakonskim i podzakonskim aktima koje su propisali Vijeće ministara Bosne i Hercegovine, Agencija za javne nabave Bosne i Hercegovine te internim aktima Sveučilišta. Osim toga, rad Službe ustrojen je preko internih akata Sveučilišta u Mostaru, a to su Pravilnik o javnim nabavama Sveučilišta u Mostaru i Pravilnik o postupku izravnoga sporazuma Sveučilišta u Mostaru.

Služba za javne nabave u prethodne je dvije godine u cijelosti izvršavala poslove koji su joj stavljeni u nadležnost:

- ⇒ pratila i istraživala tržište roba i usluga od interesa za javnu nabavu Sveučilišta u Mostaru
- ⇒ objedinjavala planove javnih nabava koje su dostavile ustrojbene jedinice Sveučilišta u Mostaru
- ⇒ pripremala planove javnih nabava Sveučilišta u Mostaru za 2020. i 2021. godinu
- ⇒ vršila izmjene i dopune plana
- ⇒ vršila izradu natječajne dokumentacije za predmetne postupke
- ⇒ provodila sve postupke javne nabave predviđene Zakonom o javnim nabavama BiH za ustrojbene jedinice i rektorat Sveučilišta u Mostaru, u postupcima pojedinačne i zajedničke nabave
- ⇒ vršila pregled i ocjenu ponuda podnesenih u postupku javne nabave
- ⇒ vodila informacijske baze javne nabave Sveučilišta u Mostaru
- ⇒ vršila proučavanje i izvještavanje o provedenim postupcima javne nabave
- ⇒ sačinjavala izvještaje realizacije postupaka i ugovora
- ⇒ vršila osposobljavanje sudionika postupka javne nabave Sveučilišta u Mostaru kao naručitelja
- ⇒ vršila i druge stručne poslove iz propisima utvrđene nadležnosti Sveučilišta u Mostaru u okviru djelokruga rada Službe.

Nakon izvršene pravne integracije Sveučilišta u Mostaru ova Služba vodi postupke za sve ustrojbene jedinice i Rektorat, što dovodi do veće konkurentnosti na tržištu, veće pravičnosti i transparentnosti u postupcima javnih nabava.

Kako bi se u potpunosti zadovoljilo načelo transparentnosti, odluke koje se donesu objavljaju se na mrežnoj stranici Sveučilišta u Mostaru u odjeljku *javne nabave* (<https://www.sum.ba/objave/javne-nabave>) i na službenoj stranici Portal javnih nabava (<https://www.ejn.gov.ba/>), čime je uvelike zadovoljeno načelo transparentnosti i pravo javnosti.

Temeljni su ciljevi kojima se ova Služba vodi u svome radu: modernizacija, optimizacija, standardizacija, racionalizacija troškova, smanjenje administrativnih troškova, poticanje tržišnoga natjecanja, pojednostavljenje javne nabave, transparentnost, antikorupcijski učinci.

Modernizacijom javnih nabava u Bosni i Hercegovini i kreiranjem sustava za e-nabavu, Sveučilište u Mostaru veći dio otvorenih postupaka i konkurenčkih zahtjeva provodi preko e-aukcije.

Služba za javne nabave kontinuirano djeluje na izobrazbi i profesionalizaciji djelatnika, sudjelujući na brojnim seminarima i praktičnim radionicama koje organiziraju kako Agencija za javne nabave Bosne i Hercegovine tako i ostale institucije koje se bave tim pitanjima.

Dugoročni planovi Službe ogledaju se u stvaranju i unaprjeđenju internih procedura, jačanju ljudskih potencijala radi još bolje komunikacije s ustrojbenim jedinicama i učinkovite provedbe predmetnih postupaka javnih nabava.

Služba za ljudske potencijale

Služba za ljudske potencijale nova je služba Sveučilišta u Mostaru koja je nastala integracijom Sveučilišta u Mostaru i usvajanjem novoga integriranog Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjeseta Sveučilišta u Mostaru.

Služba je u procesu integracije odradila velik dio posla u pripremama za odjavu zaposlenika s ustrojbenih jedinica i prijavu svih zaposlenika na Sveučilište u Mostaru. Također je pripremljen jedinstven obrazac ugovora o radu za stalno zaposlene i ugovora o angažiranju za sve vanjske suradnike te je uvedena jedinstvena procedura za angažiranje zaposlenih na više ustrojbenih i organizacijskih jedinica unutar Sveučilišta u Mostaru.

Služba za ljudske potencijale pripremila je sve ugovore o radu i ugovore o djelu za djelatnike na razini Sveučilišta nakon svake izmjene Pravilnika o organizaciji i sistematizaciji Sveučilišta u Mostaru te vršila koordinaciju, pregled i pripremu za potpis ugovora djelatnika za sve ustrojbine jedinice. Služba je, također, pripremala, pratila i koordinirala provedbu natječaja za zapošljavanje, vršila i koordinirala sve prijave i odjave zaposlenika kod zapošljavanja, prestanka radnoga odnosa, odlaska u mirovinu te koordinaciju prijava i odjava zaposlenika i članova obitelji u evidencije svih sustava obveznih osiguranja. Služba za ljudske potencijale kontinuirano radi sve ugovore o djelu kao i autorske ugovore za Rektorat i prikuplja potrebne podatke za iste te prati realizaciju i isplate. Služba, također, izrađuje potrebne odluke za obavljanje dodatnih poslova za djelatnike Sveučilišta u Mostaru.

Služba izrađuje plan korištenja godišnjih odmora i sva rješenja za djelatnike Rektorata za godišnje odmore, plaćene dopuste te druga rješenja iz radnopravnih odnosa.

Služba za ljudske potencijale aktivno je sudjelovala u planiranju i provedbi izobrazbe nastavnoga osoblja (TRAIN + program) koju vodi prof. dr. sc. Luciana Boban te je organizirala izobrazbu iz engleskoga i njemačkoga jezika za nastavno i nenastavno osoblje.

Služba je izradila plan napredovanja djelatnika te je učinjena evidencija, tj. baza kadrova na Sveučilištu u Mostaru, kako stalno zaposlenih tako i vanjskih suradnika.

Služba je vodila evidencije radnoga vremena zaposlenika, bolovanja, godišnjih odmora itd. u Rektoratu kao i koordinaciju sa Službom za financije i računovodstvo u svezi s upravljanjem kompenzacijama zaposlenih.

Služba za ljudske potencijale koordinirala je provođenje Programa sufinanciranja zapošljavanja na javnim sveučilištima u Federaciji BiH i Sporazuma zaključena između Federalnog zavoda za zapošljavanje, Službe za zapošljavanje HNŽ i Sveučilišta u Mostaru. Služba je uvela sustav jedinstvena

izvještavanja i konsolidirana pravdanja sufinanciranja na razini Sveučilišta te kontinuirano prati provedbu Programa. Služba, također, izrađuje planove zapošljavanja novih kadrova koje Program sufinanciranja obuhvaća.

Služba za ljudske potencijale već dvije godine sa SUMIT-om aktivno radi na kreiranju HRM modula koji će digitalizirati sve podatke o zaposlenicima i učiniti velik iskorak u upravljanju ljudskim potencijalima i provedbi aktivnosti koje funkcionalno pripadaju u ovu službu.

Početak rada HRM modula očekuje se početkom sljedeće akademске godine.

Ured za unaprjeđenje i osiguranje kvalitete

Što čini sustav za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru?

Svrha, cilj, ustroj i djelovanje te područja vrjednovanja sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru definirani su Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru (ur. broj: 01-3039/20).

Prema navedenomu Pravilniku sustav za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru čine:

- ⊖ stalna tijela sustava za osiguranje kvalitete na razini Sveučilišta:
  - ⊖ Odbor za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete, stručno tijelo sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru kojemu Senat Sveučilišta imenuje članove: predstavnik uprave Sveučilišta, članovi Ureda za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta u Mostaru, koordinatori kvalitete ustrojbenih jedinica Sveučilišta, predstavnik studenata, predstavnik vanjskih korisnika, predstavnik administrativnoga i tehničkoga osoblja;
  - ⊖ Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete, ustrojbena jedinica Rektorata;
- ⊖ stalna tijela/osobe sustava za osiguranje kvalitete na razini ustrojbenih jedinica:
  - ⊖ Povjerenstvo za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete, stručno tijelo sustava za osiguranje kvalitete na razini ustrojbeno jedinice kojemu Znanstveno-nastavno / Umjetničko-nastavno vijeće ustrojbeno jedinice imenuje članove: prodekan za nastavu ili prodekan za osiguranje kvalitete, koordinator kvalitete ustrojbeno jedinice, najmanje jedan predstavnik nastavnoga osoblja, najmanje jedan predstavnik studenata, najmanje jedan predstavnik administrativnoga i tehničkoga osoblja;
  - ⊖ koordinator kvalitete ustrojbeno jedinice, osoba zadužena za koordinaciju procesa i aktivnosti iz osiguranja kvalitete na ustrojbenoj jedinici;
- ⊖ povremena tijela sustava za osiguranje kvalitete na razini Sveučilišta i ustrojbenih jedinica:
  - ⊖ Tim za izradu samoevaluacijskoga izvješća Sveučilišta, čije članove imenuje Senat u svrhu izrade periodičnoga samoevaluacijskog izvješća na razini Sveučilišta
  - ⊖ Timovi za izradu samoevaluacijskoga izvješća studijskih programa, čije članove imenuje Senat na prijedlog Znanstveno-nastavnoga / Umjetničko-nastavnoga vijeća ustrojbeno jedinice na kojoj se izvodi evaluirani studijski program u svrhu izrade periodičnoga samoevaluacijskog izvješća navedenoga studijskog programa.

Navedenim Pravilnikom također su definirane nadležnosti i aktivnosti svakoga tijela iz sustava za osiguranje kvalitete.

Najvažnije aktivnosti u prošlosti

Sveučilište u Mostaru bilo je prvo sveučilište iz Bosne i Hercegovine koje se 2003. godine obratilo Europskoj asocijaciji sveučilišta (European University Association) – EUA s ciljem sudjelovanja u Programu institucionalne procjene. Postupak eksterne institucionalne evaluacije Sveučilišta u Mostaru proveo je 2004. godine poseban EUA procjeniteljski tim, i to kao dio širega zajedničkog projekta Europske komisije i Vijeća Europe pod nazivom „Modernizacija rukovodnih i upravljačkih sposobnosti sveučilišta u Bosni i Hercegovini“ (*Modernising the Management and Governance Capacities of Universities in Bosnia-Herzegovina*). Institucionalno i sustavno praćenje kvalitete na Sveučilištu utemeljeno je upravo na preporukama institucionalne procjene EUA tima. Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete osnovan je 2006. godine, i to tada pri Uredu za međunarodnu suradnju, kao rezultat Tempus projekta. Godine 2008. uspostavljen je cjelokupan sustav internoga osiguranja kvalitete na razini sveučilišta i ustrojenih jedinica usvajanjem dokumenata koji definiraju njegov ustroj, djelovanje i područja vrjednovanja: *Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru*; *Vodič kroz osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru*, *Priručnik o osiguranju kvalitete Sveučilišta u Mostaru*, *Upute za samoanalizu studija* i *Upute za izradu samoevaluacije Sveučilišta*. U kasnijemu razdoblju infrastruktura sustava za osiguranje kvalitete potvrđena je *Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mјesta Sveučilišta u Mostaru*, a strateška važnost sustava uspostavljenjem prorektora za poslovanje, ljudske potencijale i osiguranje kvalitete te novom Strategijom razvoja Sveučilištu u Mostaru 2018-2023.

Kao ključno tijelo sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru, sveučilišni Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete koordinirao je trima bitnim procesima u bližoj prošlosti, a to su:

- institucionalna akreditacija od nadležnoga Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a prema preporuci Agencije za razvoj visokoga obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH, čiji je rezultat upis Sveučilišta u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova 2015. godine
- vanjska evaluacija (reakreditacija) Sveučilišta i njegovih sastavnica od Agencije za visoko obrazovanje RH 2017. godine
- obnova institucionalne akreditacije (institucionalna reakreditacija) od nadležnoga Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a prema preporuci Agencije za razvoj visokoga obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH, čiji je rezultat upis Sveučilišta u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova 2020. godine.

Navedeni procesi nisu Sveučilištu donijeli samo formalnopravna rješenja i pozitivna izvješća, nego su sve sudionike obogatili novim iskustvom, novom svješću i novim nastojanjem da kvalitetom težimo boljemu.

Najvažnije aktivnosti u razdoblju 2019./2020. – 2020./2021.

Sveučilišni Ured za osiguranje i unapređenje kvalitete koordinirao je aktivnostima u kojima su sudjelovala sva tijela sustava za osiguranje kvalitete, ali i druga stručna tijela i službe Sveučilišta. Te su aktivnosti:

- ④ realizacija projekta po Pozivu za kandidiranje projekata u 2019. godini, iz programa raspodjele sredstava Transfera za implementaciju Bolonjskoga procesa – potprogram 1.1., podrška javnim visokoškolskim ustanovama za projekte osiguranje kvalitete studijskih programa na 1. i 2. ciklusu studija Federalnoga ministarstva obrazovanja i nauke, kojim je pribavljen dio opreme za Fakultet strojarstva, računarstva i elektrotehnike (studenzi, 2019.)
- ④ realizacija projekta po Pozivu za kandidiranje projekata u 2019. godini, iz programa raspodjele sredstava Transfera za implementaciju Bolonjskoga procesa – potprogram 1.2., podrška javnim visokoškolskim ustanovama za projekte povezivanja s potrebama tržišta rada za studijske programe 1. i 2. ciklusa studija Federalnoga ministarstva obrazovanja i nauke, kojim je pribavljen dio opreme za Fakultet zdravstvenih studija i Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet (studenzi, 2019.)
- ④ sudjelovanje u TAIEX misiji stručne procjene akreditacije visokoškolskih ustanova, u organizaciji i uz finansijsku podršku Instrumenta za tehničku pomoć i razmjenu informacija Europske komisije te uz suorganizaciju Ministarstva civilnih poslova BiH (veljača, 2020.)
- ④ izrada Akcijskoga plana provedbe preporuka Poujerenstva stručnjaka iz institucionalne akreditacije (2020) (travanj, 2020.)
- ④ izrada novoga Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru (svibanj, 2020.)
- ④ sudjelovanje u izradi Samoevaluacijskoga izvješća preddiplomskog studija predškolskog odgoja za razdoblje 2014./2015. - 2018./2019. (svibanj, 2020.)
- ④ sudjelovanje u izradi Programa cijeloživotnog učenja u oblasti pedagoškog obrazovanja i jačanja kompetencija nastavnog osoblja Sveučilišta u Mostaru (TRAIN+ program) (lipanj, 2020.)
- ④ izrada dokumenata iz područja osiguranja kvalitete na Sveučilištu u Mostaru (rujan, 2020.):
  - ④ Izjava o politici osiguranja kvalitete Sveučilišta u Mostaru
  - ④ Strategija sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru
  - ④ Vodič kroz osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru
  - ④ Priručnik za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru
- ④ sudjelovanje u izradi Krznog plana pripravnosti i odgovora na pojavu (COVID-19) Sveučilišta u Mostaru (listopad, 2020.)
- ④ izrada Godišnjega plana aktivnosti sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru u ak. 2020./2021. godini (listopad, 2020.)
- ④ sudjelovanje u izmjenama i dopunama Pravilnika o studentskoj anketi o kvaliteti nastavnoga rada (listopad, 2020.)
- ④ izrada Izvješća o provedbi Akcijskog plana provedbe preporuka Poujerenstva stručnjaka, institucionalna akreditacija 2020, za razdoblje travanj 2020. – travanj 2021. (travanj, 2021.)

- ⦿ izrada obrazaca za Godišnje izvješće na razini studijskog programa, Godišnje izvješće na razini ustrojbene jedinice i Godišnje izvješće na razini Sveučilišta (travanj, 2021.)
- ⦿ sudjelovanje u izradi Pravilnika o dualnom obrazovanju na Sveučilištu u Mostaru (lipanj, 2021.)
- ⦿ izrada jedinstvena obrasca dodatka diplomi, prema revidiranome dodatku diplomi usvojenom na Konferenciji ministara obrazovanja EHEA 2018. godine (srpanj, 2021.)
- ⦿ izrada jedinstvena obrasca za Rješenje o priznavanju predmeta, ECTS bodova, ocjena i stručne prakse pri mobilnosti studenata (srpanj, 2021.)
- ⦿ aktivnosti u svezi s provedbom Priručnika za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru (tijekom akademske 2020./2021. godine):
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi bručoša prema statusu, spolu, prebivalištu, vrsti srednje škole i općemu uspjehu u srednjoj školi na Sveučilištu u Mostaru u ak. 2020./2021. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi studenata prema statusu i spolu na Sveučilištu u Mostaru u ak. 2020./2021. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o mobilnosti studenata u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi studijskih programa, zastupljenosti pojedinih oblika nastave te o zastupljenosti pojedinih oblika provjere znanja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi i opterećenju nastavnoga osoblja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi nenastavnoga osoblja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o mobilnosti nastavnoga osoblja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o mobilnosti nenastavnoga osoblja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ izrada godišnjih izvješća za ak. 2019./2020. godinu na razini Sveučilišta, ustrojbenih jedinica i studijskih programa.

Razvoj sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru

Ključne aktivnosti za daljnji razvoj sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu bile su aktivnosti tijekom akademske 2019./2020. godine, kojima se, unatoč pandemiskim okolnostima, napravila revizija cijelog sustava, svih njegovih procesa, procedura i evaluacijskih metodologija te su se na njezinu temelju usvojili novi dokumenti iz područja osiguranje kvalitete:

- ⦿ Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru kojim su definirani svrha, cilj, ustroj i djelovanje, područja vrjednovanja te aktivnosti i nadležnosti svih tijela iz sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru;
- ⦿ Izjava o politici osiguranja kvalitete Sveučilišta u Mostaru u kojoj se ustvrđuje politika osiguranje kvalitete Sveučilišta kao visokoškolske ustanove;
- ⦿ Strategija sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru koja definira misiju i viziju sustava za osiguranje kvalitete, u skladu sa Strategijom razvoja Sveučilišta u Mostaru 2018-2023;

- ⇒ Vodič kroz osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru koji opisuje međunarodnu, nacionalnu i županijsku pravnu regulaciju osiguranja kvalitete, zakonske akte, propise, dokumente i publikacije iz područja osiguranja kvalitete, institucije koje su nadležne za reguliranje osiguranja kvalitete u visokome obrazovanju, sve dionike sustava te njihovu ulogu u svrhu informiranja svih unutarnjih i vanjskih korisnika svih procesa i djelatnosti na Sveučilištu o pojmu, svrsi, prepostavkama i karakteristikama osiguranja kvalitete u visokome obrazovanju te procesima akreditacije institucije i studijskih programa
- ⇒ Priručnik za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru koji definira interne procedure provođenja aktivnosti u svezi s praćenjem i unaprjeđenjem kvalitete studiranja na Sveučilištu u Mostaru te se odnosi na istraživanja onih elemenata koji definiraju kvalitetu studijskih programa koji se izvode na Sveučilištu (strukturu studenata, nastavnoga i nenastavnoga osoblja, kvalitetu rada nastavnika te mišljenja unutarnjih i vanjskih korisnika), ali i kvalitetu stručnih službi i fizičkih resursa koji su podrška izvođenju studijskih programa.

Navedeni dokumenti prilagođeni su novoj organizacijskoj strukturi integriranoga Sveučilišta te su-vremenim potrebama, trendovima i procesima, ali i obogaćeni iskustvom svih korisnika (unutarnjih i vanjskih), kako bi se lakše i spremnije odgovorilo na nove izazove, ne samo na području osiguranja kvalitete nego na svim procesima na Sveučilištu. Oni mogu biti temelj daljnjega razvoja i sustava za osiguranje kvalitete i Sveučilišta u cjelini, ali će istovremeno podrazumijevati kontinuirano osvještavanje, informiranje i izobrazbu svih korisnika te revidiranje njihove uloge u procesima i aktivnostima osiguranje kvalitete. Već navedene aktivnosti tijekom ak. 2019./2020. i 2020./2021. god. svjedoče o uključenosti sustava za osiguranje kvalitete u različite procese, aktivnosti i resore, što pridonosi stvaranju sinergije, razmjeni iskustava i perspektiva te stvaranju dodatne vrijednosti ne samo preko rezultata nekoga procesa nego i procesa kao takva.

NASTAVA, STUDENTI I PRAVNA PITANJA

Temeljna je zadaća Sveučilišta u Mostaru osigurati kvalitetno i inovativno obrazovanje koje je međunarodno prepoznatljivo, a primarno i kontinuirano usmjereni potrebama studenata. Zato se u svojim strateškim dokumentima opredijelilo za akademsko obrazovanje temeljeno na ishodima učenja sa studentima u središtu obrazovnoga procesa. Cilj je takva usmjerena poticati kvalitetu akademskoga obrazovanja te podršku studentima za njihov rast u buduće stručnjake koji će biti prepoznati na globalnome tržištu rada, s vještinama za život i rad u različitim okruženjima.

NASTAVA I NASTAVNI PROCES

Nastava se u akademskoj 2019./2020. godini do početka proglašenja stanja prirodne nesreće u Federaciji Bosne i Hercegovine uzrokovana pandemijom virusa COVID-19 realizirala redovno. Nakon proglašenja stanja prirodne nesreće u Federaciji Bosne i Hercegovine i obveza proisteklih iz naredaba Kriznoga stožera Federacije Bosne i Hercegovine, organizacijske jedinice prestaju održavati redovnu nastavu i počinju održavati nastavu na daljinu uz upotrebu svih dostupnih informacijsko-komunikacijskih tehnologija i široko dostupnih komunikacijskih aplikacija. Nastava u punome fondu sati u ljetnome semestru s izravnim videoprijenosom odvijala se iz 74,33 % predmeta, nastava u skraćenome fondu sati s izravnim videoprijenosom odvijala se iz 19,81 % predmeta, a nije se odvijala iz 5,85 % predmeta. Nastavnici su nastavne materijale učinili dostupnim u električkoj formi za nastavu na daljinu iz 87 % predmeta, djelomično dostupnim iz 10 % predmeta, a 2,37 % predmeta nije bilo dostupno. Svi su fakulteti i akademija u zimskome semestru osigurali adekvatne platforme za online učenje. Na fakultetima na kojima je bilo neophodno organizirati praktične vježbe u učionicama, nastavni se proces odvijao u skladu s epidemiološkim mjerama.

Na početku akademske 2020./2021. godine Senat Sveučilišta donio je odluku o izvođenju nastave po kombiniranome modelu jer se zbog epidemioloških mjera nastava nije mogla izvoditi u potpunosti u klasičnome obliku.

Pandemija je prisilila Sveučilište da fokusirano promisli kako nužnost prilagodbe novonastalim okolnostima pretvoriti u priliku za iskorak. Stoga smo se odlučili na kombinirani model koji podrazumijeva optimalan omjer nastave u klasičnom i online obliku za svaki studijski program, ovisno o tomu koliko studij ima praktične nastave te koliki je broj studenata u odnosu na raspoloživ učionički prostor.

Zbog navedenih specifičnosti svakoga studija očekivane su značajne razlike u udjelu održane klasične nastave.

Kvaliteta nastave na daljinu u zimskome semestru 2020./2021. zasigurno se poboljšala u odnosu na ljetni semestar akademske 2019./2020. godine, kada smo se preko noći morali prilagoditi novoj situaciji i počeli koristiti nove tehnologije, dok smo u ovu akademsku godinu ušli bogatiji za iskustvo. Studenti su imali priliku sami ocijeniti kvalitetu nastavnoga rada svakoga nastavnika na svakome kolegiju preko redovite studentske ankete koja se provodi na kraju svakoga semestra u ISS sustavu.

Praktični dio nastave na fakultetima održavao se neometano u prostorijama fakulteta kao i prije pandemije, samo što su sada studenti bilo podijeljeni u manje skupine. Međutim pri održavanju prakse u drugim organizacijama i institucijama morala su se uzeti u obzir i izvanredna pravila poslovanja određene organizacije u uvjetima pandemije te se ulagao trud u kontinuirano konzultiranje da se pronađe način ili alternativa planirane prakse.

Studijski programi

U skladu s odlukom Senata izrađen je i bit će objavljen Registar studijskih programa na hrvatskome i engleskome jeziku za sve studijske programe koji se izvode na prvome, drugome i integriranome ciklusu studija.

Uvođenje bolonjskoga sustava studija podrazumijevalo je temeljitu reformu nastavnih planova i programa, a od svakoga fakulteta i akademije traži se da ima utvrđene procedure za praćenje provođenja svih aktivnih studijskih programa. Procedurama se reguliraju naziv i ciljevi studijskoga programa, ishodi učenja na razini studijskoga programa i svakoga njegova predmeta, uvjeti upisa na studijski program, vrsta i način izvođenja studijskoga programa, ECTS-bodovna vrijednost opterećenja studenata za svaki nastavni predmet, način ocjenjivanja, relevantnost kvalificiranosti tima nastavnika i dovoljnost resursa.

Prvim strateškim ciljem Sveučilište je naznačilo kako u suradnji s dionicima treba „izraditi, odobriti, izvoditi i kontinuirano pratiti te poboljšavati studijske programe na svim razinama, s jasno definiranim ishodima učenja povezanim s potrebama tržišta rada, a u skladu s Europskim kvalifikacijskim okvirom (EQF), osigurati neometano napredovanje studenata tijekom studija, te uvesti transparentan i dosljedan postupak revizije i unapređenja studijskih programa uz sudjelovanje studenata i drugih dionika“.

U realizaciji ovoga cilja Sveučilište u Mostaru nastavilo je s aktivnostima izmjene postojećih i izradom novih nastavnih planova i programa, što će pridonijeti jačanju obrazovanja novim kvalitetnim sadržajima.

Prema podatcima s ustrojbenih jedinica na Sveučilištu u Mostaru aktivno je 158 studijskih programa i to: 71 na prvome ciklusu, 69 na drugome ciklusu, pet na integriranome studiju te 13 na trećemu ciklusu.

U proteklome razdoblju Senat je odobrio studijske programe kao i izmjene studijskih programa po redu donošenja, kako slijedi:

- ⇒ Fakultet strojarstva, računarstva i elektrotehnike – evaluacija studijskoga programa preddiplomskoga stručnog Studija računarstva
- ⇒ Medicinski fakultet – izmjene i dopune studijskoga programa doktorskoga studija Biomedicina i zdravstvo
- ⇒ Akademija likovnih umjetnosti – donošenje studijskoga programa diplomskoga studija „Video montaža i režija“
- ⇒ Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti – izmjene i dopune studijskoga programa diplomskoga Studija razredne nastave
- ⇒ Ekonomski fakultet – donošenje studijskoga programa poslijediplomskoga specijalističkog studija „Financijsko-računovodstvena forenzika“
- ⇒ donošenje studijskoga programa poslijediplomskoga specijalističkog (jednogodišnjega) studija „Suvremeni sigurnosni izazovi“ na Sveučilištu u Mostaru
- ⇒ Fakultet zdravstvenih studija – izmjene i dopune studijskoga programa preddiplomskoga sveučilišnog Studija primaljstva
- ⇒ Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti – izmjene i dopune studijskoga programa preddiplomskoga sveučilišnog Studija predškolski odgoj
- ⇒ Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti – izmjene i dopune studijskoga programa diplomskoga sveučilišnog Studija predškolski odgoj.

U cilju daljnjega povećanja kvalitete izvedbe studijskih programa kao i poboljšanja relevantnih mjerljivih pokazatelja uspješnosti studiranja, pred Sveučilištem pojavljuje se potreba za: stalnim unaprjeđivanjem studijskih programa na svim razinama, a u skladu s Europskim klasifikacijskim okvirom (EQF), njihovim usklađivanjem s društvenim i gospodarskim potrebama, jasnim definiranjem ishoda učenja, ECTS sustava te razvoja inovativnih pristupa izvođenju studijskih programa, osiguranjem neometana napredovanja studenata tijekom studija, izbalansiranim odnosom teorije i prakse, razvojem sposobnosti za samostalnim kreativnim razmišljanjem te stjecanjem praktičnih znanja, vještina i kompetencija, razvijanjem uvjeta za što kvalitetnijom izvedbom praktična rada, terenske nastave te specifičnih dijelova pojedinih studijskih programa.

Posebnu zadaću u narednome razdoblju imat će novoformirano Povjerenstvo za unapređenje studijskih programa na razini Sveučilišta čiji će zadatak biti pratiti usklađenosti procedura donošenja novih i redovne revizije postojećih studijskih programa s važećim pravnim aktima na Sveučilištu u

Mostaru te sa standardima i smjernicama za osiguranje kvalitete visokoga obrazovanja u europskome prostoru.

Sveučilište u Mostaru nastavit će poticati studijske programe koji se bave njegovanjem i promicanjem hrvatske bosanskohercegovačke literarno-jezične tradicije i suvremenoga hrvatskog jezika i jezične kulture u Bosni i Hercegovini, Hrvatskoj i dr. te održavati i razvijati studijske programe koji unutra svoga programa stavljuju poseban naglasak na povijesne baštine.

Dualno obrazovanje

U cilju povećanja suradnje s gospodarstvom, a u svrhu jačanja kapaciteta i unaprjeđenja kvalitete obrazovanja, na sjednici Senata usvojen je *Pravilnik o dualnom obrazovanju na Sveučilištu u Mostaru*. Zahvaljujući programu dualnoga obrazovanja, studentima će se pružiti mogućnost da u praksi primje ne stečena znanja i da što uspješnije odgovore na potrebe poslodavaca.

Cjeloživotno obrazovanje

Jedan je od strateških ciljeva Sveučilišta obveza sustavnoga razvijanja programa cjeloživotnoga obrazovanja i učenja na daljinu. Na Sveučilištu u Mostaru izvodi se pet programa neformalnoga obrazovanja, a ove godine Senat je donio odluku o usvajanju programa cjeloživotnoga obrazovanja za ospozobljavanje pratitelja životinja u prijevozu na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu.

Ostali su oblici neformalnoga učenja i povremeni programi – obuke za operatere na računalima, izobrazba iz računalne grafike, informatička izobrazba, tečajevi stranih jezika, stručna predavanja, radionice te okrugli stolovi o različitim temama i u različitoj dinamici koji se konstantno održavaju na svim ustrojbenim jedinicama.

Kako je u današnjemu okruženju brza i promjenjiva razvoja cjeloživotno obrazovanje *condicio sine qua non*, u narednome razdoblju treba tom pitanju posvetiti posebnu pozornost preko Centra za cjeloživotno obrazovanje.

Sveučilišni izborni kolegiji

Strateški je cilj Sveučilišta unaprjeđivati interdisciplinarnost. U duhu produbljivanja i širenja obrazovanja, a u svrhu osnaživanja i potpore primarna profesionalnog usmjeravanja, u proteklome razdoblju nastavili smo s praksom unaprjeđivanja interdisciplinarnosti studijskih programa, omogućavajući izbornost na razini Sveučilišta te kreirajući sveučilišnu bazu kolegija s općim kompetencijama. Analizirali smo stanje izbornosti u proteklim godinama i ponudili 118 kolegija sa svih ustrojbenih jedinica iz raznih područja. Time smo ostvarili cilj ovoga sustava koji se ogleda u razvijanju konkurentnosti studenata na tržištu rada i sposobnosti suočavanja sa životnim izazovima te kreiranje vlastitih „portfolija“ kompetencija, odnosno njihovih znanja, vještina i sposobnosti.

U svrhu razvijanja toga sustava povećan je broj studijskih programa koji se izvode na engleskome jeziku. U planu je uvođenje sveučilišnih izbornih kolegija Vršnjačka podrška studentima s invalidi-

tetom i Volontiranje. Svi bodovi ostvareni temeljem položenih sveučilišnih izbornih kolegija bit će evidentirani u Dodatku diplomi.

Realizacija preporuka Povjerenstava za akreditaciju

Temeljem preporuka Povjerenstva stručnjaka za institucionalne akreditacije ujednačili smo i centralizirali provođenje studentskih anketa kao i analizu podataka iz evaluacija na temelju Pravilnika o studentskoj anketi o kvaliteti nastavnog rada. Kako bismo se kvalitetno pripremili za akreditaciju studijskih programa, započeli smo s praksom da vijeća ustrojbenih jedinica usvajaju izvješća o provedenim anketama o kvaliteti nastavnog rada, a Senat usvaja konačna izvješća.

Pri redovnim revizijama studijskih programa koji su prošli reviziju u navedenome razdoblju, uključen je i praktičan rad izvan Sveučilišta kao obvezni dio studijskih programa prvoga ciklusa, bilo preko obveznoga dijela postojećih predmeta ili preko novih predmete. Primjenjena su i pravila iz Pravilnika o studiranju u svezi s obveznim udjelom predispitnih obveza u konačnoj ocjeni.

Temeljem preporuka Povjerenstava za akreditaciju u narednome razdoblju trebalo bi definirati nove procedure donošenja novih i revizije postojećih studijskih programa preko:

- ⇒ usvajanja Pravilnika o postupku donošenja i evaluacije studijskih programa
- ⇒ usvajanja Revidiranog dodatka diplomi kao jedinstvena obrasca za sve studijske programe na Sveučilištu (utvrđen je i usuglašen jedinstven prijedlog obrasca Revidiranog dodatka diplomi)
- ⇒ izrade Priručnika za nastavnike, obrasca za nastavne planove i programe, obrasca za silabus te e-silabusa u ISS sustav.

STUDENTI KAO PARTNERI

Sveučilište u Mostaru sa svojim ustrojbenim jedinicama nastoji osigurati okruženje u kojem je učenje usmjereni na studenta. Takvo učenje zahtijeva osposobljavanje samostalnijih studenata, nova približavanja predavanja i učenja, efektivnu podršku i savjetodavne strukture kao i nastavni plan koji je jasnije usmjeren na učenje na sva tri studijska ciklusa.

U proteklome razdoblju zajedno sa studentskim zborom Sveučilišta u Mostaru realizirani su skoro svi zaključci s tematske sjednice Senata Sveučilišta koji su bili posvećeni nastavi i nastavnomu procesu. Povećan je i broj studenata članova Senata, te sada studenti imaju svoja tri predstavnika. U proteklome razdoblju Studentski je zbor realizirao brojne aktivnosti i obuhvatio sve aspekte studentskoga aktivizma te su maksimalno pridonosili da studentski život učine kvalitetnijim i boljim.

Studenti s invaliditetom

Razvijanje je socijalne dimenzije visokoga obrazovanja prioritet Sveučilišta u Mostaru. Stoga smo se trudili omogućiti veću dostupnost studiranja za ranjive i podzastupljene skupine.

U proteklome razdoblju zajedno s Uredom za studente s invaliditetom postignuti su značajni rezultati. Studentima s invaliditetom osigurani su asistenti u nastavi, a isti su oslobođeni plaćanja upisnine.

Na svim ustrojbenim jedinicama postavljeni su natpisi na Brailleovu pismu (dekanat, referada i ulaz u zgradu). Tako je ostvareno njihovo pravo na pristup informacijama u odgovarajućem obliku, olakšani su im orijentacija i kretanje u prostorijama Fakulteta te se povećao stupanj njihove samostalnosti. Ovo, također, može utjecati na odluku o upisu na fakultete mlađih koji Brailleovo pismo koriste kao primaran medij u komunikaciji pa tako i u obrazovanju.

Dislociran je Ured za student s invaliditetom iz kampusa u Rodoču u kampus u Mostaru i prilagođen je prilaz njegovim novim prostorijama.

Izrađena je nova mrežna stranica s identifikacijskim obrascem s ciljem bolje informiranosti te prijateljstva studenata. Danas su u bazi 33 studenta s različitim oblicima invaliditeta.

U dogovoru s Uredom za projekte i Građevinskim fakultetom djeluje se na idejnome rješenju postavljanja lifta u kampusu Rodoč te ostaje obveza uklanjanja arhitektonskih barijera studentima i nastavnicima s invaliditetom i na ostalim fakultetima.

Studentski pravobranitelj

U protekle dvije godine posebno je afirmirana uloga studentskoga pravobranitelja kojega imenuje Studentski zbor. On je djelovao na načelima neovisnosti, samostalnosti i povjerljivosti. Primao je pritužbe studenata koje se odnose na njihova prava, savjetovao ih o istim, sudjelovao u disciplinskim postupcima koji su vođeni protiv studenata na ustrojbenim jedinicama te aktivno sudjelovao u postupku izmjena i dopuna pravnih akata koja uređuju pitanja studentskih prava i obveza.

Karijerno savjetovalište

Sveučilište u Mostaru u svome radu nastoji pružiti maksimalnu podršku studentima od početka studiranja, tijekom i nakon završetka studija. Kako bi profesionalno, proaktivno i adekvatno odgovorili potrebama studenata na Mostaru, osnovano je Karijerno savjetovalište za studente.

Karijerno savjetovalište usmjereno je na koordinaciju i sustavno pružanje podrške studentima u području razvoja vještina upravljanja karijerom. Vještine omogućavaju pojedincu da prikuplja, analizira i organizira informacije o sebi, poslovnim/obrazovnim prilikama i mogućnostima te donosi odluke i provodi planove za razvoj karijere. Misija je Savjetovališta osnaživati pojedince u ostvarivanju potencijala u području profesionalnoga razvoja preko učenja i usluga prilagođenih potrebama korisnika. Nastoji se studentima pomoći kako bi razumjeli tržište rada i poslodavčeve potrebe, osvijestili svoje radne potencijale i definirali područja za razvoj, unaprijedili vještine samoprezentacije u poslovnom smislu te definirali plan razvoja svoje karijere.

Tijekom proteklih akademske godine u sklopu rada Karijernoga savjetovališta provedeno je istraživanje o percepciji zapošljivosti studenata Sveučilišta u vrijeme pandemije.

U skladu s akcijskim planom i aktivnostima Karijernog savjetovališta provedeno je istraživanje tijekom siječnja, veljače i ožujka o percepciji zapošljivosti studenata Sveučilišta svih studijskih programa. U istraživanju je sudjelovalo 580 studenata. U tijeku je statistička obrada podataka te se izvje-

štaj i javno prezentiranje rezultata planiraju napraviti krajem rujna. Na osnovi rezultata istraživanja prezentirat će se odgovarajuće smjernice.

Održane su dvije online radionice za maturante. Na prvoj radionici o temi odabira studija i donošenju karijerne odluke sudjelovalo je 36 maturanata, a na drugoj radionici o temi psihološke pripreme za studij sudjelovalo je 25 maturanta.

Upisi i nagrade

U protekle dvije akademske godine organizirali smo kampanje za upis studenata. Osim klasičnih smotri, zbog pandemije smo aktivnosti provodili online i preko društvenih mreža koje se po svojim različitim sadržajima i mogućnostima nadopunjaju te šalju poruke ciljanim skupinama. Sadržaji su bili ponuđeni i preko aplikacije za mobitel i virtualnih smotri. Kako bismo našim budućim studentima olakšali donošenje odluke o odabiru pravoga puta za budućnost, a u korak s današnjim potrebama društva, maturantima i njihovim roditeljima omogućili smo da za informiranost o fakultetima i akademiji koriste mrežni vodič za buduće studente koji je objavljen na stranicama Sveučilišta i ustrojbenih jedinica.

Ističući društvenu karakteristiku visokoga obrazovanja, čiji je cilj osigurati jednaku mogućnost za kvalitetno obrazovanje, upisujemo nove generacije na Sveučilište u Mostaru. Sveučilište je posebno ponosno na diverzitet studentske populacije, posebno na uključenost studenata iz cijele Bosne i Hercegovine u nastavni proces na Sveučilištu. U akademskoj 2020./2021. godini upisana su 2023 studenta od čega 1686 studenata iz Bosne i Hercegovine i 337 stranih studenata iz zemalja u okruženju. Najveći broj upisanih su studenti iz Republike Hrvatske (320).

Na sjednicama Senata analizirana je politika upisa na prvu i na ostale godine studija. Izrađeni su vodiči za buduće studente, akademski kalendar i dva reda predavanja za akademsku 2019./2020. i akademsku 2020./2021. godinu.

Nagrađeni su i najbolji studenti. Rektorovu nagradu za uspjeh u studiranju u akademskoj 2019./2020. godini dobito je 28 studenata, nagradu za šport jedan student, nagradu za znanstveni i umjetnički rad po jedan student te dva studenta za promicanje Sveučilišta.

PRAVNI AKTI

U protekle dvije godine na Sveučilištu su usvojeni novi pravni akti od kojih posebno izdvajamo novi Statut Sveučilišta u Mostaru i Pravilnik o minimalnim uvjetima i postupku izbora u znanstveno-nastavna, umjetničko-nastavna i nastavna zvanja.

Stjepan Skoko

PODRUČJE UMJETNOSTI

Polazeći od vizije osnaživanja umjetničke komponente na Sveučilištu u Mostaru, u proteklome razdoblju velik naglasak bio je na umjetničkim projektima i njihovoj popularizaciji. Iako i na mnogo većim sveučilištima umjetnost nerijetko padne u drugi plan, nakon znanosti, razvojna vizija kulturne politike Sveučilišta u Mostaru dodijelila je stvaralačkim procesima (likovnim, dramskim, glazbenim, izdavačkim) i infrastrukturnim objektima visoko mjesto na listi prioriteta. Osnivanjem Kolegija za područje umjetnosti, savjetodavnoga tijela Senata, na najkonkretniji način željelo se pokazati koliko umjetnički procesi ne smiju biti temeljeni na improvizacijama i inicijativama pojedinaca, nego moraju biti dobro planirani i točno pozicionirani u razvojnim planovima Sveučilišta. Sveučilište je u prosincu 2020. godine otvorilo uređeni prostor u zgradici koja je prilagođena za Sveučilišnu galeriju u sveučilišnomet kampusu u Rodoču te organiziralo prvu izložbu nastavnika Akademije likovnih umjetnosti *Ubi concordia, ibi victoria*. Na izložbi su se predstavili dijelovi pojedinih umjetničkih opusa sveučilišnih nastavnika, ali se i učvrstila ideja jedinstva Sveučilišta bez obzira na to što je Akademija udaljena od drugih fakulteta. Izložbenoj djelatnosti u Galeriji prethodila je suradnja s Hrvatskim domom hercega Stjepana Kosače u čijoj je galeriji priređena velika retrospektivna izložba akademika Đure Sedera. Nakon izložbe nastavnika Akademije uslijedila je samostalna izložba *Cvjetnica Stjepana Skoke*, red. prof. Sveučilišna galerija jedna je od rijetkih u ovome dijelu Europe te time Sveučilište u Mostaru prednjači pred mnogim drugim visokoškolskim institucijama. Priredivanjem izložbi umjetnika iz drugih gradova Sveučilišna galerija preuzima dio uloge u kulturnome životu grada Mostara, što je posebno važno u trenutku kada su neki drugi galerijski prostori prestali s radom. U sklopu Galerije uređen je prostor muzejske čuvaonice (depoa) kojemu prema stručnim i sigurnosnim odlikama nema ravna ni u jednoj drugoj ustanovi u Hercegovini, ali i šire. U sklopu Sveučilišne galerije utemeljena je specijalna knjižnica za područje povijesti umjetnosti koja je opremljena donacijom oko 1100 knjiga gospodina Bože Biškupića, kolekcionara i promotora

umjetnosti i knjige. Knjižnica će se u narednome razdoblju širiti popunjavanjem iz međuinstitucionalne razmjene s drugim galerijama i muzejima. U tijeku je osnivanje arhiva za likovne umjetnosti, po uzoru na ustanovu u sastavu HAZU u Zagrebu, koji će prikupljati tiskanu građu o umjetnosti (hemeroteka, sitni tisak, katalozi izložaba) s područja Bosne i Hercegovine. Također je inicirano formiranje galerijske zbirke umjetnina koja će se primarno popunjavati donacijama likovnih umjetnika koji su prepoznali napor i želju Sveučilišta za sabiranjem, predstavljanjem i čuvanjem likovnoga stvaralaštva. Treba spomenuti i kako je dosadašnja galerija u sklopu Akademije preimenovana u Sveučilišnu galeriju, čime je Sveučilište dobilo dva izložbena prostora, jedan u Rodoču, a drugi u Širokom Brijegu, kojima može zadovoljiti potrebe za izložbenom djelatnošću i suradnjama.

Na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti 2014. godine utemeljena je Likovna kolonija Krešimir Ledić koja je odlukom iz 2020. postala Sveučilišna likovna kolonija i nastavila se održavati. Riječ je o jedinstvenoj manifestaciji međunarodnoga karaktera i jedinoj sveučilišnoj likovnoj koloniji u ovome dijelu Europe kojoj je cilj transmisija znanja i iskustava različitih umjetnika izvana

s lokalnim umjetnicima i, primarno, umjetnicima-nastavnicima Akademije te njezinim studentima. Zato je od osme Kolonije Akademija izuzetno uključena u njezinu organizaciju i većina je nastavnika sudjelovala u njezinu programu. Program Kolonije proširen je gostujućim predavanjima, promocijama umjetničkih knjiga, predstavljanjem filmova (jedini smo u Bosni i Hercegovini, uz nekoliko ustanova u Hrvatskoj, koji smo dokumentarnim filmom i predavanjem obilježili 100. obljetnicu rođenja Ede Murtića), a u programu Kolonije upriličeno je i svečano otkrivanje skulpture *Maslinova grana* autora Stjepana Skoke, red. prof., u uređenome dvorišnom prostoru Akademije. U planu je postavljanje nekoliko skulptura na otvorenim prostorima Sveučilišta, prema željama umjetnika darivatelja. Vrijedi istaknuti kako je Fondacije za muzičke scenske i likovne umjetnosti prepoznala važnost Sveučilišne likovne kolonije za Bosnu i Hercegovinu te je uvrštena među projekte koje Fondacija sufinancira.

Utemeljenjem nakladničke edicije *Biblioteka Ars et artifex* otvorio se prostor za specijalizirana izdanja iz područja umjetnosti – teorijske, kritičarske i povjesno-umjetničke tekstove te likovne monografije. Prvo objavljeno izdanje jest knjiga kritika i studija profesora emeritusa Antuna Karamana.

Sveučilište je osnovalo Sveučilišni teatar čime je potaknulo i dalo institucionalnu podršku dramskoj umjetnosti i studentskim aktivnostima te time, također, sudjeluje u kulturi lokalne zajednice koja ima razvijenu kazališnu publiku i kvalitetne sadržaje.

Sveučilišni Studij glazbene umjetnosti, izvan nastavnoga programa, u suradnji s drugim partnerima održao je sedam zapaženih nastupa: dva koncerta vokalne glazbe u suradnji s Komornim pjevačkim ansamblom Pro arte i Mješovitim pjevačkim zborom, koncert Harmonika kroz žanrove u Galeriji ULUS u Beogradu (Dislocirani Studij glazbene umjetnosti u Kreševu), Koncert in memoriam, sjećanje na preminuloga studenta Milana Miju Đereka, koncert u sklopu manifestacije Jesen na FPMOZ-u s gostom baritonom Vlatkom Belasom, članom HNK Opere u Splitu, potom Adventski koncert u suradnji s Komornim pjevačkim ansamblom Pro arte i Koncert komorne glazbe u sklopu manifestacije 17. Didakovih dana.

A P T F

FITOMEDICINA

FITOMEDICINA

NOVI STUDIJ
NA APTF

VODIČ ZA STUDENTE

VODIČ ZA BUDUĆE STUDENTE

NAJNOVIJE VIJESTI

- Obavijest za ispit iz 10:30 h - Tehnologija proizvodnje i prerade brašna - Diplomski studij
- Obavijest za ispit iz Tehnologija prerađe sirovina biljnog podrijetla (ŽITARICE) .
- Obavijest za ispit iz Kemije 2
- Izmjena ispitnog termina kod prof.dr.sc.Ines Banjari
- Izmjena termina drugog ispitnog roka iz Tehnološkog projektiranja I i Tehnološkog projektiranja II
- Izmjena datuma 2. ispitnog roka (pismenog ispita) iz Genetike
- Izmjena termina drugog ispitnog roka iz predmeta Informatika u poljoprivredi i Osnove informatike
- Obavijest o izmjeni termina drugog ispitnog roka kod prof.dr.sc.D.Šubarića

HARISA

OBAVIJEŠT ZA UPIS BRUCOŠA NA PREDDIPLOMSKI STUDIJSKI PROGRAM AGRONOMIJE

Zaključno s danom 13.7.2021. na rang listi pristupnika za preddiplomski studijski program agronomije nema promjena.

Sukladno Natječaju za upis studenata u prvu godinu studija akademiske 2021./2021. god., pristupnici od rednog broja 6. liste mogu izvršiti upis u prvu godinu preddiplomskog studija agronomije u statusu redovitih ili izvanrednih studenata koji sami plaćaju svoj studij do 23.7. 2021. god. u vremenu od 9-12h.

Poziv za brendiranje u sklopu projekta MD.net "Mediterranska prehrana – kada brend susreće ljude"

Mediterranska prehrana, upisana na UNESCO-ovoj reprezentativnoj listi nematerijalne kulturne baštine čovječanstva, sastavni je dio mediteranskog identiteta.

Prema UNESCO-ovoj definiciji mediteranska prehrana obuhvaća skup vještina, znanja, rituala, simbola i tradicija, o usjevima, žetvi, ribolovu, stočarstvu, čuvanju, preradi, kuhanju, a posebno sudjelovanju i konzumiranju hrane. Zajedničko objedovanje je temelj kulturnog identiteta i kontinuiteta zajednica diljem mediteranskog bazena. To je trenutak društvene razmjene i komunikacije, afirmacije i obnove identiteta obitelji, grupa ili zajednice.

Nažalost, u posljednje vrijeme brojne lokalne sociološke, demografske i životne promjene prijete ovim lokalnim običajima proizvodnje i potrošnje hrane. Zbog činjenice da je mediteranska prehrana u padu, projekt Interreg-MD.net planira potaknuti sve sudionike i šuru zajednicu radi podizanja svijesti o mediteranskom kulturnom identitetu, baštini i održivom načinu života u skladu s Deklaracijom o mediteranskoj prehrani.

Sveučilište u Mostaru, Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet krenuo je u sklopu Interreg Mediteran projekta MD.net s procesom brendiranja proizvoda i usluga koji imaju doticaju s mediteranskom prehranom.

Brend pod nazivom "MedDietDeclaration – People, Culture, Food

► Opširnije...

Rezultati razredbenog postupka za akademsku 2021./2022. godinu

Rezultati razredbenog postupka za upis u prvu godinu preddiplomskog redovitog studija **Agronomije** u akademskoj 2021./2022. godini.

Rezultati razredbenog postupka za upis u prvu godinu preddiplomskog redovitog studija **Prehrambene tehnologije** u akademskoj 2021./2022. godini

PEFMED PLUS: Krenimo!

Project co-financed by the European Regional Development Fund

MD.NET

Project co-financed by the European Regional Development Fund

O PROJEKTU MD.NET

- + Projekt MD.net
- + Vijesti

VIRAL

VIRAL

O PROJEKTU VIRAL

- + Projekt VIRAL
- + Vijesti
- + Treninzi ICT u poljoprivredi

FAKULTET

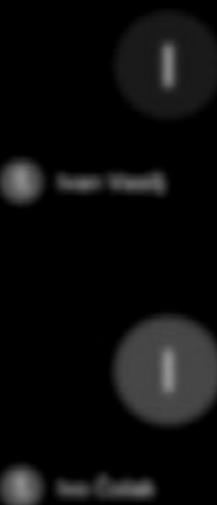
- + O fakultetu
- + Iz povijesti fakulteta
- + Preuzimanje
- + Javne nabavke
- + Međunarodna suradnja
- + Međunarodni nastupi i programi
- + Nastavne baze
- + Stručna suradnja
- + Znanost i istraživanje
- + Sustav za kvalitetu

Ivan Ostožić

Marko Tomić

Ivana Đurić

AGRONOMSKI I PREHRAMBENO- TEHNOLOŠKI FAKULTET

UVOD

Dvogodišnje izvješće o svome radu i poslovanju Agronomskoga i prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Mostaru u razdoblju 1. listopada 2019. – 1. listopada 2021. godine podnosim Znanstveno-nastavnomu vijeću i Senatu Sveučilišta u Mostaru u skladu s člankom 69. Statuta Sveučilišta u Mostaru.

Voditi fakultet zahtijeva stvaranje organizacijske kulture u kojoj će se svaki pojedinac osjećati pozvanim i motiviranim da svoj emocionalni, moralni i intelektualni kapacitet podijeli s drugima s ciljem stvaranja međunarodno prepoznatljiva i konkurentna fakulteta. Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet jedan je od manjih i mlađih sastavnica Sveučilišta u Mostaru koji trenutačno ima oko 300 studenata.

U protekle dvije godine glavne aktivnosti dekana bile su u svezi s organizacijom i provedbom nastavnoga procesa, saniranjem finansijskih dugovanja na Fakultetu, donošenjem novih studijskih programa, većom povezanošću Fakulteta s privredom i javnim institucijama te uključivanjem Fakulteta u provedbu i sudjelovanje u domaćim i međunarodnim stručnim i znanstvenim projektima. Poseban izazov za dekana i prodekanice u proteklome razdoblju bila je organizacija i izvedba nastave, vježbi i prakse na Fakultetu s obzirom na situaciju prouzročenu pandemijom COVID-19.

USTROJ FAKULTETA

Ustroj Agronomskoga i prehrambeno tehnološkog fakulteta definiran je kroz sljedeća tijela:

Znanstveno-nastavno vijeće je stručno vijeće Fakulteta koje čine svi nastavnici izabrani u znanstveno-nastavna i nastavna zvanja, asistenti i viši asistenti, predstavnici vanjskih suradnika te predstavnici studenata preddiplomskih i diplomskih studija. Poslovi Znanstveno-nastavnog vijeće definirani su Pravilnikom o radu ZNV, a sam rad odvija se na sjednicama koje se sazivaju po potrebi.

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na popisu je bilo 26 članova Znanstveno-nastavnog vijeća, a sastav je bio sljedeći: jedan redoviti profesor, šest izvanrednih profesora, sedam docenata, osam viših asistenata i asistenata i tri predstavnika studenata. U protekle dvije akademske godine održano je ukupno 14 sjednica Znanstveno-nastavnog vijeća (13 redovitih i jedna izvanredna). Znanstveno-nastavno vijeće raspravljalo je i o odlučivalo o svim akademskim, stručnim i znanstvenim pitanjima kao i o organizaciji znanstvene, stručne i nastavne djelatnosti te donijelo niz odluka bitnih za normalno funkcioniranje Fakulteta, a navodimo neke važnije:

Dekan i prodekan čine rukovodstvo Fakulteta, a njihovi poslovi regulirani su Statutom i drugim općim aktima. Dekanu u radu Fakulteta pomažu dva prodekana i to: prodekan za nastavu i studente te prodekan za znanost i međunarodnu suradnju.

Zavodi su temeljne ustrojštve jedinice Agronomskoga i prehrambeno-tehnološkog fakulteta određene temeljem povezanosti i srodnosti nastavnoga, znanstveno-istraživačkoga i stručnoga rada, a u svome sastavu imaju laboratorije i pokusne poligone. Zavodi organiziraju nastavu te znanstveni i stručni rad. Njihovo nesmetano funkcioniranje omogućavaju zajedničke službe Fakulteta. Na Fakultetu je trenutačno 13 zavoda, a svaki od njih ima svoga predstojnika koji se bira na mandat od četiri godine.

Studentska referada obavlja administrativne poslove u svezi sa studentima. To je mjesto prvoga susreta studenata sa sustavom visoke naobrazbe, mjesto gdje počinje život akademskoga građanina i koja je neizbjježna stanica svakoga studenta tijekom fakultetskoga obrazovanja. Unutar Fakulteta djeluju i druge službe: Financijsko-računovodstvena služba, Tajništvo, Knjižnica te Opća i pomoćna služba.

NASTAVNA DJELATNOST

Nastavna djelatnost Agronomskoga i prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini temeljila se na izvođenju nastave na dva sveučilišna studijska programa; dva preddiplomska i četiri diplomska studija te jednose poslijediplomskom doktorskom studiju.

**Sveučilišni studijski programi na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu
u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini**

Naziv fakulteta	Preddiplomski studij	Diplomski studij	Poslijediplomski doktorski studij
Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet	Agronomija Opći smjer	Agronomija Bilinogojstvo Zootehnika	Poljoprivreda i zaštita okoliša

Sveučilišni nastavnici

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini nastavnu i znanstvenu djelatnost na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu prema pregledu u Tablici 3 izvodilo je 20 sveučilišnih nastavnika i suradnika, od kojih je 15 u znanstveno-nastavnome zvanju (docent, izvanredni profesor, redoviti profesor), pet u suradničkome zvanju asistent i viši asistent.

Pregled broja stalno zaposlenih nastavnika i suradnika na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini

Naziv fakulteta	redoviti profesor	izvanredni profesor	docent	viši asistent	asistent	UKUPNO
Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet	2	5	8	4	1	20

Vanjska suradnja

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini nastavnu i znanstvenu djelatnost na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu iz reda vanjskih suradnika, prema pregledu u Tablici 4, izvodi 58 sveučilišnih nastavnika i suradnika, od kojih je 46 u znanstveno-nastavnome zvanju (docent, izvanredni profesor, redoviti profesor), 12 u suradničkome zvanju (viši asistent i asistent).

**Pregled broja nastavnika i suradnika (vanjska suradnja) na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu
Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini**

Naziv fakulteta	redoviti profesor	izvanredni profesor	docent	viši asistent	asistent	UKUPNO
Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet	22	9	15	5	7	58

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini Fakultet je izvodio kombinirani oblik nastave u skladu s odlukom Kriznoga stožera i preporukama Senata Sveučilišta u Mostaru. Jedan dio djelatnika Fakulteta i svi vanjski suradnici s drugih sveučilišta izvodili su nastavu na daljinu zbog epidemije COVID-19. Nakon povratka na Fakultet organizirano je odvijanje laboratorijskih vježbi u skladu s epidemiološkim preporukama. Zbog epidemiološke situacije studenti u akademskoj 2019./2020. godini nisu odradili terensku nastavu u nastavnim bazama Fakulteta i Sveučilišta u Mostaru ili drugim institucijama. Stručna praksa na pokušalištu u Rodoču obavljena je tijekom lipnja i srpnja mjeseca u akademskoj 2019./2020. godini te tijekom cijele akademske 2020./2021. godine.

U protekle dvije akademske godine provedeno je pet izbora u znanstveno-nastavna zvanja (dva docenta, jedan izvanredni i dva redovita profesora) te tri reizbora (dva docenta i jedan izvanredni profesor).

Troje je djelatnika Fakulteta u zvanju višega asistenta u protekle dvije akademske godine obranilo svoje doktorske radnje (dvoje na Sveučilištu u Zagrebu i jedno na Sveučilištu u Splitu).

Isto tako u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu obranjena su tri doktorska rada na poslijediplomskome studiju Poljoprivreda i zaštita okoliša.

Studenti i studentska pitanja

Na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu djeluje udruga studenata koja provodi različite aktivnosti koje se tiču studenata. Također su studenti organizirani u Studentskome zboru koji preko svojih predstavnika osmišljavaju i provode različite aktivnosti. Nažalost, zbog već poznate situacije s COVID-19 mnoge su studentske aktivnosti otkazane ili odgođene. Tijekom protekle dvije akademske godine dekan i prodekan s predstavnicima studenata održali su devet sastanaka na kojima se raspravljalo o različitim studentskim problemima.

Dekanova i Rektorova nagrada

U svakoj akademskoj godini dekan i rektor najboljim studentima dodjeljuju posebne nagrade. U akademskoj 2019./2020. godini Dekanovu nagradu na APTF-u dobili su Martina Arapović, Mia Brnadić, Marko Bagarić i Marijana Bušić.

Rektorovu nagradu u istoj akademskoj godini dobili su Josipa Primorac, Anda Marijanović, Ivana Soldo i Marija Bagarić.

Dekanovu nagradu u akademskoj 2020./2021. dobili su Tomislav Radić, Martina Arapović, Marija Bagarić, Srećko Valjan, Josipa Mikulić i Kristina Čilić.

Rektorovu nagradu u akademskoj 2020./2021. godini dobili su Sara Galić, Karlo Romić i Maja Balta.

ZNANSTVENA DJELATNOST

Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Mostaru potiče jedinstvo nastavnoga i znanstveno-istraživačkoga rada koje je osnovni preduvjet razvoja Fakulteta te pridonosi razvoju društva temeljena na znanju. Znanstveno-istraživačka djelatnost temelji se na znanstvenim, primjenjenim i razvojnim istraživanjima, a provodi se preko znanstvenoga i istraživačkoga rada znanstvenika u okviru domaćih i međunarodnih znanstvenih projekata i ospozobljavanju znanstvenoga podmlatka.

Znanstvena produktivnost Fakulteta

Znanstvena produktivnost Fakulteta izražena brojem znanstvenih radova objavljenih u časopisima koje citiraju različite baze podataka za akademsku 2019./2020. i akademsku 2020./2021. godinu prikazana je u Tablici 5.

Znanstvena produktivnost Fakulteta u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini

Baza podataka	Naziv časopisa	Broj radova
SCI/CC		8
Sekundarne publikacije		19
Radovi u domaćim i međunarodnim zbornicima		11
Sudjelovanje na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu		8
Objavljene knjige		4

Domaći znanstveni projekti

Znanstveni projekti predstavljaju znanstveno istraživanje organizirano na temelju unaprijed definiranih ciljeva i provedbenih rokova. Znanstveno-istraživačka djelatnost Agronomskoga i prehram-

beno-tehnološkoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru odvijala se kroz znanstveno-istraživačke projekte na nacionalnoj razini (ukupno dva projekata), koji se provode u okviru područja biotehničkih znanosti, a financiralo ih je Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti.

Znanstveni projekti koji su realizirani na Agronomskome i prehrambeno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini

Redni br.	Naziv projekta	Financijer	Voditelj projekta
1.	Primjena IT uređaja kao detektora u kolorimetrijskim kemijskim analizama (2020. godina)	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	prof. dr. sc. Anita Ivanković
2.	Snack od kakijejabuke (2020. godina)	Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti	dr. sc. Anita Jurić, doc.

Izdavačka djelatnost

Temeljna je zadaća izdavačke djelatnosti pridonošenje razvitu nastavnih, znanstvenih, obrazovnih i drugih djelatnosti Sveučilišta te poticanju stvaralaštva u njima. Izdavačka djelatnost Sveučilišta obuhvaća izdavanje knjiga, udžbenika, monografija, zbornika radova, službenih publikacija.

U akademskoj 2019./2020. godini objavljena je knjiga – sveučilišni udžbenik

- ⇒ **Biometrika – II. dopunjeno i izmjenjeno izdanje**, autorice prof. dr. sc. Zrinke Knezović.

U akademskoj 2020./2021. godini objavljene su tri knjige:

- ⇒ **Zadrugarstvo**, autora prof. dr. sc. Marka Ivankovića i prof. dr. sc. Jure Belje
- ⇒ **Tla kupreške visoravni i agrotehničke mjere uređenja**, autora prof. dr. Radice Čorić, prof. dr. sc. Ivice Kisića, Dragana Jurkovića, dipl. ing., Antonija Čorića, magistar struke, i Nikoline Kajić, dipl. ing.
- ⇒ **Pokusи u poljoprivredi**, autora prof. dr. sc. Zrinke Knezović, dr. sc. Ane Mandić, doc., i dr. sc. Jurice Primorca, doc.

Osim sveučilišnih udžbenika u protekle dvije akademske godine pripremljen je i tiskan časopis studenata APTF-a pod nazivom Truth.

Organizacija i suorganizacija znanstvenih skupova i manifestacija

Zbog epidemije uzrokovane COVID-19 mnogi su međunarodni skupovi i konferencije otkazani. Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini sudjelovao je kao organizator ili suorganizator na sljedećim znanstvenim skupovima i manifestacijama:

- ⇒ 55. hrvatski i 15. Međunarodni simpozij agronoma, Vodice, 16.–21. veljače 2020. godine, Vodice (Hrvatska)

- ⇒ 13. međunarodni znanstveni skup *Hranom do zdravlja*, Osijek, 16. i 17. rujna 2021. godine
- ⇒ 56. hrvatski i 16. Međunarodni simpozij agronoma, Vodice, 5. – 10. rujna 2021. godine, Vodice (Hrvatska)

STRUČNA DJELATNOST

Stručna djelatnost djelatnika Agronomskoga i prehrabreno-tehnološkog fakulteta u protekle dvije godine pretežito se odnosila na suradnju s gospodarstvom provedbom različitih stručnih projekata, suradnju s javnim institucijama te suradnju sa širom društvenom zajednicom. U protekle dvije godine Fakultet je uspješno realizirao dvadeset iznimno važnih stručnih projekata

Stručni projekti koji su realizirani na Agronomskome i prehrabreno-tehnološkom fakultetu Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini

Redni br.	Naziv projekta	Naručitelj/Financijer	Voditelj projekta
1.	Uzorkovanje i kompletna agrokemijska analiza tla s preporukom za gnojidbu za 2019. godinu (2019. godina)	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske	prof. dr. sc. Radica Čorić
2.	Obuka odgovornih osoba za promet fitofarmaceutskih sredstava u FBiH (2019. godina)	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	prof. dr. sc. Ivan Ostojić
3.	Obuka savjetodavaca za rad u privatnih i javnim savjetodavnim službama (2019. godina)	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	dr. sc. Ana Mandić, doc.
4.	Izрада studije Višenamjensko vrednovanje poljoprivrednog zemljišta na području općine Ljubuški (2019. godina)	Grad Ljubuški	prof. dr. sc. Radica Čorić
5.	Izrada Strategije ruralnog razvijtka Županije Zapadnohercegovačke 2020-2030 (2019. godina)	Ministarstvo gospodarstva županije zapadnohercegovačke	prof. dr. sc. Marko Ivanković
6.	Izrada studije Nulto stanje ribljeg fonda rijeke Doljanke Za potrebe tvrtke Ekovat d.o.o. Jablanica (2019. godina)	Ekovat d.o.o. Jablanica	prof. dr. sc. Jerko Pavličević
7.	Biološki monitoring površinskih voda slivova rijeka Neretve i Cetine na području Federacije Bosne i Hercegovine u 2019. godini (2019. godina)	Agencija za vodno područje Jadranskog mora Mostar	prof. dr. sc. Jerko Pavličević

8.	Kalcifikacija tala na području općine Kupres (2019.godina)	Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Hercegbosanske županije	prof. dr. sc. Radica Čorić
9.	Izrada revizije ribolovne osnove za područje Srednjobosanskog kantona/kantona Središnja Bosna (2019.godina)	Savez sportskih ribolovnih društava Srednjebosanskog kantona / kantona Središnja Bosna	prof. dr. sc. Jerko Pavličević
10.	Ažuriranje elaborata zaštita i obnova ribljeg fonda tijekom pražnjenja i punjenja akumulacije HE Rama (2019.godina)	JP Elektroprivreda HZ HB d. d. Mostar	prof. dr. sc. Jerko Pavličević
11.	Izrada ribolovne osnove za ribolovnu zonu Buško jezero (2020. godina)	OBrEEN d.o.o.o. Livno	prof. dr. sc. Jerko Pavličević
12.	Uspostavljanje stubova za očuvanje endemske slatkovodne biološke raznolikosti na Livanjskom polju i Buškom jezeru (2020.godina)	Udruga Dinarica (partner WWF Adria u BiH) – Udruženje za zaštitu prirode i očuvanje biološke raznolikosti	prof. dr. sc. Ivan Ostojić prof. dr. sc. Jerko Pavličević
13.	Stanje faune riba u rijeci Rama-studija Nulto stanje (2020. godina)	ECCO CRIMA d.o.o. Prozor/Rama	prof. dr. sc. Jerko Pavličević
14.	Analiza mogućnosti uspostave kratkih lanaca opskrbe hranom i digitalna tržnica (2020. godina)	Ministarstvo gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke	prof. dr. sc. Marko Ivanković
15.	Godišnja obuka certificiranih poljoprivrednih savjetodavaca (2020. godina)	Ministarstvo poljoprivrede vodoprivrede i šumarstva Županije Posavske	dr. sc. Ana Mandić, doc.
16.	Izrada revizije ribolovne osnove za ribolovnu zonu Prozor/ Rama (2021. godina)	Sportsko ribolovno turističko društvo Ramske vode Prozor/Rama	prof. dr. sc. Jerko Pavličević
17.	Obuka odgovornih osoba za promet fitofarmaceutskih sredstava u FBiH (2021.godina)	Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva	prof. dr. sc. Ivan Ostojić
18.	Monitoring i prijedlog mjera za sanaciju šteta na palmama od crvene palmine pipe u Neumu (2021. godina)	Općina Neum	prof. dr. sc. Ivan Ostojić
19.	Uzorkovanje i kompletarna agrokemijska analiza tla s preporukom za gnojidbu (2021. godina)	Općina Neum	prof. dr. sc. Radica Čorić
20.	Priprema Plana i programa za očuvanje izvornih i zaštićenih pasmina domaćih životinja (2021.godina)	Ministarstvo civilnih poslova BiH	dr. sc. Vinko Batinić, doc.

Postojeća razina suradnje s javnim institucijama i gospodarstvom

Iako je naša dominantna zadaća obrazovanje studenata, suradnju s javnim institucijama i gospodarstvom kao i znanstveno-istraživačku djelatnost treba najviše poticati u onim segmentima koji imaju najviše utjecaja na kvalitetu i uspješnu provedbu studijskih programa. S obzirom na raspoloživo vrijeme i mogućnosti djelatnika Fakulteta, dosadašnja je suradnja s gospodarstvom relativno zadovoljavajuća.

Dosadašnja suradnja s javnim institucijama i gospodarstvom odnosila se na cjeloživotno obrazovanje stručnjaka iz prakse (stručni seminari u suorganizaciji s Federalnim ministarstvom poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva, izobrazba na području fitomedicine, savjetodavstva u poljoprivredi):

- ⦿ peludna, kemijska i organoleptička analiza meda
- ⦿ pedološka analiza uzoraka tla
- ⦿ konzultantske usluge, različiti projekti, studije, ekspertize i stručna mišljenja.

Svakako je važno naglašavati ne samo izravnu, ali ipak relativno skromnu financijsku korist od ovih poslova, nego i čitav niz drugih pozitivnih učinaka koji proizlaze iz tih aktivnosti (promidžba Fakulteta i struke u javnosti, veći interes stručnjaka iz prakse za znanstvene i stručne aktivnosti Fakulteta, kvalitetnija povezanost Fakulteta s gospodarstvom, razmjena stručnih znanja i iskustva i dr.).

Uz dosadašnje aktivnosti suradnje s gospodarstvom potrebno je pojačati one segmente suradnje s gospodarstvom koji će poboljšati financijsko poslovanje Fakulteta jer su materijalna sredstva koja Fakultet dobiva od Sveučilišta nedostatna za njegovo normalno funkcioniranje. Svakako treba nastaviti poticati proizvodne tvrtke iz našega okruženja na veću suradnju s Fakultetom te da u granicama svojih mogućnosti pomažu razvoj Fakulteta (adekvatno uređenje i opremanje predavaonica i laboratorija, doniranje laboratorijske opreme i sl.). Upravo proizvodne tvrtke imaju potrebu za našim studentima nakon uspješno završena studija, pa je to izvrsna prilika da suradnju s gospodarstvom koristimo i za potrebe razvoja naših laboratorija.

SURADNJA SA ŠIROM DRUŠTVENOM ZAJEDNICOM

Dobru suradnju treba nastaviti razvijati kako s predstavnicima i tijelima županija, gradova i općina tako i s ostalim čimbenicima šire društvene zajednice. U protekle dvije godine Fakultet je počeo značajniju suradnju sa županijama i gradovima koja je rezultirala s nekoliko iznimno bitnih stručnih projekata. Od posebne važnosti ističem suradnju s ravnateljima srednjih poljoprivrednih škola iz kojih nam dolaze učenici i postaju naši studenti. U protekle dvije akademske godine napravljena je analiza koja pokazuje sredine i škole iz kojih nam dolaze studenti.

Uz postojeće kvalitetne aktivnosti koje promoviraju Fakultet, potrebno je pojačati prisutnost naših djelatnika u tim školama preko različitih aktivnosti (popularna predavanja iz određenih tematskih cjelina u dogовору sa школама, posjeti našim laboratoriјима, prezentacija uspješnih radova studenata koji su došli iz tih škola i sl.). Nažalost, zbog već spomenute situacije uzrokovane pandemijom COVID-19, mnoge su planirane aktivnosti otkazane.

Uz već poduzete aktivnosti promidžbe posebno je značajno afirmativno djelovanje naših nastavnika u javnosti posebno preko različitih medija kako bi se promicala naša struka i jačao interes za studije Agronomije i Prehrambene tehnologije.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Međunarodni projekti

Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet u protekle dvije godine sudjelovao je ili još sudjeluje u provedbi sedam međunarodnih projekata i to:

- ④ **IPA – MD.net projekt / Mediterranean Diet – When Brand Meets Peoples** / glavni voditelj Campania Region Italija / proračun za Sveučilište u Mostaru (APTF) 145.667,50 EUR / ukupna vrijednost projekta 3.727.330,00 EUR / trajanje 2018. – 2022. godina. Koordinator je projekta za APTF dr. sc. Jurica Primorac, doc.
- ④ **Support of scientific and pedagogical activities at University of Mostar and University of Dzemal Bijedic** 2019. / financirano od Češke razvojne agencije, a aktivnosti izvodi Faculty of Tropical AgriSciences Czech University of Life Sciences Prague / vrijednost projekta 32.674 EUR / projekt završava do kraja 2019. Koordinator je projekta za APTF bila prof. dr. sc. Adrijana Filipović.
- ④ **ERASMUS + (HARISA) / Harmonization and Innovation in PhD Study Programs for Plant Health in Sustainable Agriculture (HarISA)** / glavni voditelj Sveučilište u Zagrebu / proračun za Sveučilište u Mostaru (APTF) 83.901,00 EUR / ukupna vrijednost projekta 961.146,00 EUR / trajanje 2019. – 2021. Koordinatori su projekta za APTF prof. dr. sc. Ivan Ostojić i prof. dr. sc. Adrijana Filipović.
- ④ **ERASMUS + Key Action KA2 – Vitalising ICT relevance in agricultural learning (VIRAL); Capacity Building in Higher Education** / voditelj projekta Sveučilište Banja Luka Poljoprivredni fakultet / vrijednost projekta 870,000. EUR / trajanje projekta tri godine (2019. – 2021.) / države partneri Bosna i Hercegovina (Sveučilište u Mostaru, APTF), Crna Gora, Nizozemska, Rumunjska, Srbija, Slovenija. Koordinator je projekta za APTF dr. sc. Ana Mandić, doc.
- ④ **Increasing scientific research capacities and support education at the University of Mostar and the University of Dzemal Bijedic Mostar** (br. projekta: 2020-PKVV-010, financirano od Češke razvojne agencije, a aktivnosti izvodi Faculty of AgriTropical Sciences Czech University of Life Sciences Prague / vrijednost projekta 38.400 EUR/ projekt završen krajem 2020. godine. Koordinator je projekta za APTF bila prof. dr. sc. Adrijana Filipović.
- ④ **INTERREG MEDITERAN/IPA program – PEFMED PLUS** projekt nastavak je projekta PEFMED – Uptake of the Product Environmental Footprint across the MED Agri-food Regional Productive Systems to Enhance Innovation and Market Value (provedena od studenoga 2016. do srpnja 2019.) Voditelj je projekta ENEA – Italian National Agency for New Technologies, Energy and Sustainable Economic Development (Roma). Proračun za Sveučilište u Mostaru (APTF) je 45.400,00 EUR (Fakultet sufinancira projekt s 6.847,50 EUR), a ukupna je vrijednost projekta 397.120,00 EUR. Države partneri projekta su Bosna i Hercegovina, Italija, Francuska, Grčka, Crna Gora i

Hrvatska. Trajanje je projekta od 1. lipnja 2021. do 30. lipnja 2022., odnosno 13 mjeseci. Koordinator je projekta ispred APTF-a dr. sc. Jurica Primorac, doc.

- ⦿ **Increasing scientific research capacities and support education at the University of Mostar and the University of Dzemal Bijedic Mostar** (br. projekta: 2021-PKVV-02), financirano od Češke razvojne agencije, a aktivnosti izvodi Faculty of AgriTropical Sciences Czech University of Life Sciences Prague / vrijednost projekta 38.400,00 EUR / projekt treba biti završen krajem 2021. godine. Koordinator je projekta za APTF prof. dr. sc. Adrijana Filipović.

MOBILNOST NASTAVNIKA I STUDENATA

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini međunarodne aktivnosti odvijale su se u sklopu bilateralnih i multilateralnih programa, programa razmjene studenata i nastavnika te u sklopu suradnje s međunarodnim agencijama i strukovnim organizacijama. Daljnja internacionalizacija podrazumijeva aktivno uključivanje u europsko istraživačko područje i praćenje europskih trendova, što se kontinuirano ostvaruje preko programa Erasmus+, CEEPUS te prekogranične i regionalne suradnje.

Erasmus odlazna i dolazna mobilnost studenata i nastavnika

Odlazna mobilnost studenata

U odlaznoj mobilnosti studenata u svrhu studijskoga boravka sudjelovali su studenti Agronomije i Prehrambene tehnologije Agronomskoga i prehrambeno-tehnološkog fakulteta. Pet studenata boravilo je u Osijeku (Hrvatska), troje studenata boravilo je u Križevcima (Hrvatska), a jedna studentica u Zagrebu (Hrvatska).

Popis studenata koji su u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020/2021. godini boravili na drugim Sveučilištima preko Erasmus+ program i CEEPUS programa:

- ⦿ Amila Voljevica, studentica 2. godine Prehrambenog inženjerstva, diplomski studij APTF / Prehrambeno tehnološki fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek
- ⦿ Dejan Đerić, student 2. godine Prehrambenog inženjerstva, diplomski studij APTF / Prehrambeno tehnološki fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek
- ⦿ Robert Topić, student 2. godine Prehrambenog inženjerstva, diplomski studij APTF / Prehrambeno tehnološki fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek
- ⦿ Mateo Šantić, student 2. godine Prehrambenog inženjerstva, diplomski studij APTF / Prehrambeno tehnološki fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek
- ⦿ Josipa Primorac, studentica 2. godine Prehrambenog inženjerstva, diplomski studij APTF / Prehrambeno tehnološki fakultet, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek.
- ⦿ Marin Pleško, student 3. godine Agronomije, Opći smjer APTF / Veleučilište u Križevcima
- ⦿ Maja Balta, studentica 2. godine Bilinogostva, diplomski studij APTF / Veleučilište u Križevcima
- ⦿ Matea Terzić, studentica 2. godine Zootehničke, diplomski studij APTF / Veleučilište u Križevcima

- Marina Lavrić, studentica postdiplomskog studija Poljoprivreda i zaštita okoliša APTF / Agrominski fakultet, Sveučilište u Zagrebu.

Dolazna mobilnost studenata

U okviru CEEPUS programa u akademskoj 2019./2020. godine na APTF-u (u trajanju od jednoga semestra) boravila je studentica Jelena Gašpar s University of Natural Resources and Life Sciences Viena; *Landscape Architecture and Landscape Planin*.

Odlazna mobilnost – nastavno i nenastavno osoblje

Nastavno i administrativno osoblje ima mogućnost sudjelovati u programu Erasmus+ i CEEPUS programa i to u svrhu održavanja nastave u trajanju od jednoga dana do šest tjedana, te stručnoga usavršavanja koje može trajati od jednoga do šest tjedana. U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini u odlaznoj mobilnosti sudjelovali su sljedeći nastavnici:

- Anita Jurić, doc. / University Claude Bernard Lyon 1 / Food processing/ (avenue Rockefeller 69373 Lyon cedex 08 France / Francuska / nastavna razmjena (teaching exchange) / 6. 5. 2019. – 10. 5. 2019.
- Mladen Zovko, v. asist., Sveučilište u Zagrebu, Agronomski fakultet, 9. 12. 2020 – 13. 12. 2020. godine
- Predrag Ivanković, doc. / Veleučilište u Križevcima (trening), 15. 3. 2021 – 20. 3. 2021. godine
- Zrinka Knezović, red. prof. / Veleučilište u Križevcima (nastava), 10. 5. 2021. – 15. 5. 2021. godine
- Ivan Ostojić, izv. prof. / Veleučilište u Križevcima (nastava), 17. 5. 2021. – 21. 5. 2021. godine
- Adrijana Filipović, izv. prof. / Veleučilište u Križevcima (trening), 17. 5. 2021. – 21. 5. 2021. godine
- Mario Kovač, asist. / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera Osijek, Prehrambeno tehnološki fakultet (nastava), 3. 5. 2021. – 26. 5. 2021. godine
- Helena Brekalo, asist. / Veleučilište u Rijeci (trening), 31. 5. 2021 – 6. 6. 2021. godine.

Dolazna mobilnost nastavnika

U protekle dvije akademske godine nismo imali dolaznih mobilnosti nastavnika.

OBNOVA I RAZVOJ FAKULTETA

Fakultet trenutačno radi u prostorima koji ne udovoljavaju minimalnim standardima kada je riječ o kapacitetu za boravak nastavnika. Fakultetu nedostaje desetak kabineta za nastavnike i prostor za minimalno dva laboratorija. Taj se problem može riješiti preseljenjem Fakulteta u objekte koji se nalaze u kampusu Rodoč koji se prethodno trebaju adaptirati.

Tijekom akademske 2019./2020. i akademske 2020./2021. godine iznašla su se odgovarajuća sredstva usmjerena na stvaranje boljih uvjeta za rad nastavnika i studenata. Tako je u protekle dvije

akademske godine iz projekata *Harmonization and Innovation in PhD Study Programs for Plant Health in Sustainable Agriculture* (HarISA) i *Vitalising ICT relevance in agricultural learning* (VIRAL) nabavljena potrebna oprema za potrebe laboratorija u vrijednosti od 160.000,00 KM. Nabavljeni su stroj za zelenu rezidbu vinove loze, pokretni laserski mjerač površine lista, klima komora, solarni paneli za ljetnu učionicu na pokušalištu u Rodoču, računalna oprema, PCR, entomološka oprema, elektroforeza, fluorescentni mikroskop, autoklav, oprema za ispitivanja rasprskivača za aplikaciju pesticida. Osim toga, Fakultet je iz vlastitih sredstava nabavio računala za informatički kabinet.

ZAKLJUČAK

Ovim su izvještajem obuhvaćene glavne aktivnosti i poslovanje Agronomskoga i prehrambeno-tehnološkog fakulteta Sveučilišta u Mostaru u protekle dvije akademske godine. Agronomski i prehrambeno-tehnološki fakultet je u protekle dvije akademske godine pozitivno poslovao zahvaljujući finansijskoj pomoći Rektorata, a poduzete su različite mјere koje imaju za cilj unaprjeđenje prohodnosti studenata tijekom studija, unaprjeđenje kvalitete studiranja, povezivanja Agronomskoga i prehrambeno-tehnološkog fakulteta s drugim srodnim visokoškolskim ustanovama iz inozemstva i stvaranje prepostavki za mobilnost studenata i nastavnika, opremanje laboratorija Fakulteta suvremenom opremom, kvalitetnije suradnje s gospodarstvom i širom društvenom zajednicom.

Rad nastavnika u posljednje dvije akademske godine odvijao se u otežanim uvjetima zbog epidemije uzrokovane COVID-19. Sva nastava u učionicama, vježbe u laboratorijima i praktična nastava na pokušalištu obavljeni su u cijelosti.

Rad se dekana temeljio na uskoj suradnji s članovima uže uprave (prodekan i tajnik), uz uvažavanje korisnih prijedloga i sugestija svakoga djelatnika, a u suglasnosti s odlukama Znanstveno-nastavnoga vijeća.

A

L

U

PRIJAMNI ISPIT

**PREDDIPLOMSKI STUDIJ
LIKOVNIH UMJETNOSTI**

AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI ŠKOLA SREDIŠNJE
SŠ UČILOVLE U MOSTARU

**DIPLOMSKI STUDIJ
SLIKARSTVA/KIPARSTVA/GRAFIKE**

AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI ŠKOLA SREDIŠNJE
SŠ UČILOVLE U MOSTARU

**DIPLOMSKI STUDIJ
GRAFIČKOG DIZAJNA**

AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI ŠKOLA SREDIŠNJE
SŠ UČILOVLE U MOSTARU

**DIPLOMSKI STUDIJ
VIDEO MONTAŽE I REŽIJE**

AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI ŠKOLA SREDIŠNJE
SŠ UČILOVLE U MOSTARU

View photo

View photo

View photo

View photo

View more

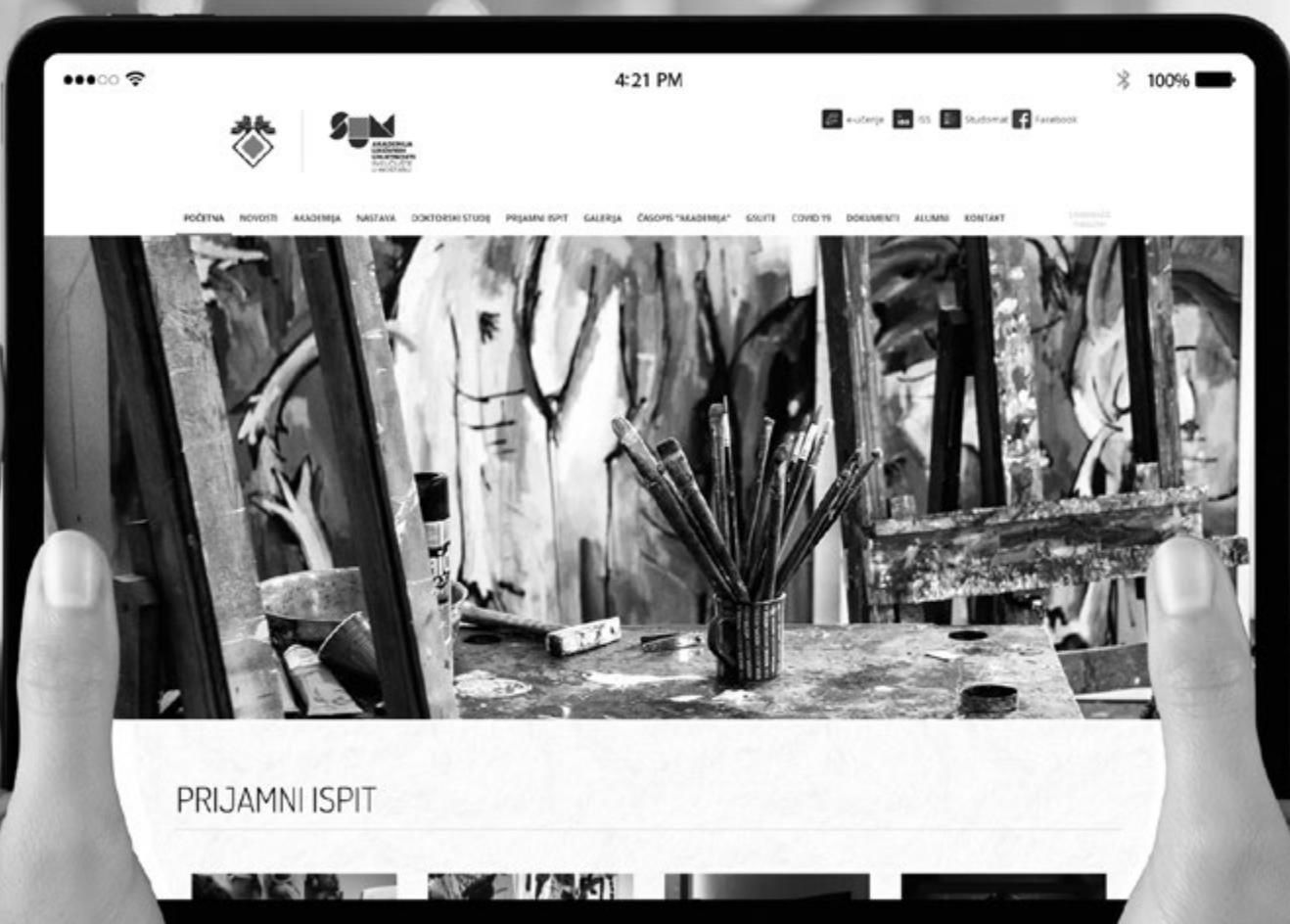
AKADEMIJA LIKOVNIH UMJETNOSTI

UVOD

Protekle dvije akademske godine obilježila je i u velikoj mjeri odredila pojava epidemije uzrokovane virusom COVID-19 što je donijelo značajne prilagodbe i izmjene u nastavnom planu i procesu. Posljedice prilagodbe posebno su bile izražene u drugome semestru akademske 2019./2020. godine kada se virus počeo širiti na području Bosne i Hercegovine u trenutcima dok je još uvijek predstavljao nepoznanicu i kada smo zbog postojećih mjera bili prisiljeni u potpunosti organizirati nastavu na daljinu. Za visokoškolsku ustanovu umjetničkoga područja kojoj praktična nastava predstavlja primaran i najzastupljeniji oblik nastave, takve okolnosti nisu bile povoljne te je pojava epidemije predstavljala jedno od najvećih organizacijskih iskušenja u 25 godina postojanja Akademije likovnih umjetnosti. Dok je teorijsku nastavu bilo relativno jednostavno organizirati preko različitih online platformi, praktična je nastava zahtijevala znatno više truda i organiziranosti jer je iziskivala po-djednako napornu aktivnost i angažman kako nastavnika tako i studenata. Najveću je poteškoću u početku predstavljala nemogućnost nabave ili, u najmanju ruku, teška dobavlјivost materijala i sredstava za izvođenje praktične nastave uslijed lockdowna koji je bio na snazi, te je obveza nabave istih prepuštena studentima i njihovu samostalnom snalaženju na različite načine. Popuštanjem mjera uspješno je premošten i problem nabavke sredstava za praktičan rad, a zahvaljujući sveučilišnoj online platformi SUMARUM, svi su oblici nastave u najvećoj mjeri uspješno realizirani tijekom čitavoga drugog semestra, dok je gotovo potpuno popuštanje mjera početkom ljeta omogućilo završetak određenoga dijela zahtjevnijih praktičnih vježbi u prostorima Akademije likovnih umjetnosti. Početak akademske 2020./2021. godine također je predstavljao izazov zbog istih razloga u

kojima je epidemija i dalje predstavljala ugrozu i stvarala određene organizacijske poteškoće, ali se nastava održavala u prostorijama ALU-a uz nužne tehničke i organizacijske prilagodbe, što je rezultiralo i određenim infrastrukturnim promjenama. Zahvaljujući prostornim kapacitetima kojima Akademija raspolaže, praktična je nastava optimalizirana i prilagođena postojećim uvjetima tako da su i neizbjegne pojave koronavirusa među studentima, nastavnicima i osobljem fakulteta svedene na minimum i nisu predstavljale veću ugrozu, kako za zdravlje tako i za redovito izvođenje nastavnih aktivnosti. Za razliku od akademske 2019./2020., u kojoj su iz opravdanih razloga sve izvannastavne aktivnosti i projekti obustavljeni, u 2020./2021. godini ponovno su stvoreni uvjeti za njihov nastavak i realizaciju tako da je u prvome semestru u suradnji sa švedskom nevladinom organizacijom MyRight – Empowers people with disabilities, koja okuplja preko šezdeset švedskih organizacija s različitom vrstom invaliditeta za međunarodni program podrške, implementiran projekt Inkluzivno obrazovanje. Riječ je o specifičnu dijelu projekta koji je posvećen promociji prava djece s invaliditetom na kvalitetno inkluzivno obrazovanje, a koji je proveden s ministarstvima za obrazovanje iz cijele Bosne i Hercegovine. U projektu su sudjelovali studenti preddiplomskoga studija Grafike te diplomskoga studija Grafičkoga dizajna i diplomskoga studija Grafike, s ciljem izrade vizualnoga dijela kampanje u kojem su kao zadatak imali obvezu na kreativan, privlačan i jednostavan način, prilagođen svim segmentima javnosti, putem ilustracija predstaviti različite komponente inkluzivnoga obrazovanja. U projektu je sudjelovalo dvadeset studenata, a tri su najbolja rješenja bila nagrađena. U drugome semestru iste akademske godine Akademija likovnih umjetnosti sudjelovala je na Sveučilišnoj likovnoj koloniji i preuzela dio njezine organizacije. Osim nastavnika u koloniji su sudjelovali i studenti završnih godina slikarskoga odjela, a sveukupan broj sudionika, uključujući i nastavnike, brojao je 30 autora koji su stvarali u prostorima Akademije. Uz studente i nastavnike ALU-a, u sklopu kampusa Sveučilišta u Mostaru u Rodoču, stvarali su pozvani umjetnici iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Crne Gore, također njih 30. Kolonija je s radom započela 25. svibnja, a završna izložba svih radova organizirana je posljednji dan, 29. svibnja, u dvorištu Akademije likovnih umjetnosti. Koloniju je pratilo i prigodan program organiziran u sklopu Akademije likovnih umjetnosti i Sveučilišne galerije u Rodoču.

Osim ponovnoga pokretanja projektnih i ostalih izvannastavnih aktivnosti, u akademskoj 2020./2021. godini nastavilo se i s infrastrukturnim ulaganjima. Osposobljena je i uređena još jedna predavaonica za teorijsku nastavu kao i laboratorij za potrebe diplomskoga studija Grafičkoga dizajna. Također je uređen i dio dvorišta neposredno uza samu upravnu zgradu i u njemu je postavljena prigodna skulptura, a napravljene su i pripreme za uređenje parka koji se nalazi između glavne zgrade i glavne prometnice s čijom će se realizacijom početi ovoga ljeta. Valja istaknuti kako su izrađeni elaborat i troškovnik za obnovu fasade i dijela krovišta na glavnoj zgradi čija se realizacija očekuje tijekom sljedeće akademske godine.

USTROJ FAKULTETA

Interna organizacijska struktura Akademije likovnih umjetnosti sastoji se od Umjetničko-nastavnoga vijeća koje predstavlja najviše tijelo institucije i čine ga svi redoviti profesori, docenti i asistenti u stalnom radnom odnosu te predstavnici studenata (dva člana), koje su izabrali studenti i vodstvo Akademije koje čine dekan, prodekan za međunarodnu i međusveučilišnu suradnju, prodekan za umjetnički rad i prodekan za nastavu i studente.

Akademija ima tri odjela: slikarski, kiparski i grafički. Odjeli sačinjavaju ustrojbene jedinice Akademije unutar kojih se realiziraju nastavna, umjetnička i znanstvena aktivnost pojedine grane umjetnosti (slikarstvo, kiparstvo i grafika), studijski program i nastavni plan te usklađuje umjetnička i stručna aktivnost. Odjel čine zaposlenici u umjetničko-nastavnome, znanstveno-nastavnome i suradničkome zvanju.

Također, Akademija ima službu Tajništva preko koje se koordinira rad Dekanata i svih ostalih službi kao što je Studentska služba koja obavlja rad sa studentima te Služba za opće i tehničke poslove koja planira, organizira i rukovodi radom odjela za održavanje i tehničke poslove.

Na Akademiji djeluje i Povjerenstvo za osiguranje kvalitete kao savjetodavno tijelo Umjetničko-nastavnoga vijeća Akademije. Njegova je zadaća praćenje, ocjenjivanje i predlaganje poboljšanja kvalitete studijskih programa umjetničke, znanstvene i stručne djelatnosti. Uz to što priprema mјere za osiguranje kvalitete, ono predlaže strategiju usavršavanja, a može obavljati i druge poslove za koje ga ovlasti Umjetničko-nastavno vijeće.

Vanjski suradnici nisu uključeni u upravljačke strukture Akademije, međutim u određenim prijedlozima i stavovima mogu sudjelovati u aktivnostima, poput projekata ili posebnih stručnih programa, primjerice tematski sastanci, okrugli stolovi i slično.

NASTAVNA DJELATNOST

Nastava u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru izvodila se na sva tri ciklusa.

Preddiplomski i diplomski sveučilišni studiji

Na Akademiji likovnih umjetnosti nastava se izvodi na jednome preddiplomskom i pet diplomskeh studija. Riječ je o preddiplomskome studiju Slikarstva, kiparstva i grafike te diplomskim studijima Slikarstva, Kiparstva, Grafike, Grafičkoga dizajna i Video montaže i režije. Najzastupljeniji je oblik nastave na svim studijskim programima praktična nastava koja ujedno nosi i najveći broj ECTS bodova. S obzirom na to da je riječ o umjetničkome području, nastava je individualizirana i radi se s manjim brojem studenata. Takav oblik organiziranosti nastave najviše pridonosi praktičnoj nastavi u sklopu koje studenti izvode velik broj vježbi uz stručni nadzor i konzultacije s profesorima, što je posebno izraženo na diplomskim studijima gdje je naglasak na mentorskome radu. Osim praktične

nastave koja se izvodi u klasama na preddiplomskome i diplomskim studijima Slikarstva, Kiparstva i Grafike, ona se izvodi i u visokospecijaliziranim radionicama pokrenutim u protekle dvije godine. Riječ je o radionicama za obradu stakla i metala unutar kojih djeluje pogon za izradu vitraja i ljevaonica umjetnina. One prije svega služe za stručno usavršavanje praktične nastave u konkretnoj primjeni, ali i za suradnju s gospodarstvom. Diplomski studiji Video montaža i režija te Grafički dizajn također su zasnovani pretežito na praktičnoj nastavi te na raspolažanju imaju učionicu opremljenu specijaliziranim računalima i laboratorij za praktičnu primjenu. Kako praktična nastava na umjetničkome području zahtjeva i veće prostorne kapacitete po studentu kako bi se uopće mogla izvoditi, možemo se pohvaliti s činjenicom da na svakoga studenta otpada oko 27 kvadrata raspoloživa prostora za izvođenje praktične nastave. Potreba za prostorom posebno je izražena na slikarskome i kiparskome odjelu i na njih otpada najveći broj raspoloživih prostornih jedinica za izvođenje nastave. Studenti praksu obavljaju i u sklopu nekih teorijskih predmeta kao što je metodika, gdje se praksa obavlja u suradnji sa širokobriješkom gimnazijom u kojoj studenti izvode primjenjene vježbe iz metodike unutar nastave na predmetu Likovna umjetnost.

Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij ARS SACRA

Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij ARS SACRA (područje: umjetnost; polje: likovna umjetnost; grane: slikarstvo / kiparstvo / grafika; trajanje: 3 godine; broj ECTS bodova: 180) završenim magistrima i profesorima likovne kulture s Akademije likovnih umjetnosti Široki Brijeg, a također i ostalim studentima s drugih sveučilišta u svijetu koji ispunjavaju uvjete za upis otvara mogućnost uključivanja u treći ciklus visokoškolskoga obrazovanja i stjecanje titule doktora umjetnosti (dr. art.).

Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij ARS SACRA temelji se na savjetničkome, odnosno mentorskome sustavu. Student se, uz pomoć svoga studijskog savjetnika, a kasnije i mentora, može s prikladnim izborom kolegija usmjeravati prema odgovarajućim umjetničkim granama ili interdisciplinarnim istraživanjima iz polja likovnih umjetnosti. Predloženi opći i izborni kolegiji usvojeni su u skladu s ECTS bodovnim sustavom. Mogućnost slobodna izbora pojedinih kolegija omogućuje studentima upotpunjavanje i produbljivanje znanja u skladu s njihovim umjetničkim interesima. Studentima se omogućuje i upis (najviše dva) kolegija s doktorskih studija drugih članica Sveučilišta u Mostaru ako su oni prilagodljivi konceptu, odnosno planu i programu poslijediplomskoga doktorskoga sveučilišnog studija ARS SACRA o čemu odlučuje Vijeće doktorskoga studija. Vijeće doktorskoga studija predlaže i donosi akte o ustroju, organizaciji i upravljanju studijem uz suglasnost Senata Sveučilišta u Mostaru. Time se ostvaruje dodatna razina interdisciplinarnosti umjetničkoga i stručnoga usavršavanja. Na sličan se način studentima omogućuje i upis kolegija s doktorskih studija koji se održavaju na drugim srodnim akademijama sveučilišta u zemlji i inozemstvu. Akademija likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru također je otvorena prema uključivanju umjetnika i znanstvenika iz srodnih institucija za doktorska i poslijedoktorska istraživanja u poljima i granama djelovanja Akademije. U Pravilniku o poslijediplomskome doktorskom sveučilišnom Studiju ARS

SACRA Akademije likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru (uskladenom s Pravilnikom o doktorskim studijima Sveučilišta u Mostaru) predviđa se angažman istaknutih inozemnih umjetnika i znanstvenika, posebice u specijalističkim umjetničkim granama u kojima ne postoji eksperti unutar nositelja studija. Dakle na Akademiji likovnih umjetnosti Sveučilišta u Mostaru postoje svi preduvjeti za realizaciju poslijediplomskoga doktorskog sveučilišnog studija ARS SACRA. Stalno je zaposlen i angažiran značajan broj nastavnoga i nenastavnoga osoblja s odgovarajućim umjetničkim i stručnim kvalifikacijama, u skladu sa standardnim nastavnim opterećenjem utvrđenim zakonom i odgovarajućim pravilnicima. Također je osiguran adekvatan prostor, a jednim dijelom i oprema u skladu s potrebama kvalitetnoga studiranja. Tijekom izvođenja poslijediplomskoga doktorskog sveučilišnog studija ARS SACRA planira se upotpunjavanje odgovarajuće opreme i dodatno poboljšavanje uvjeta za usavršavanje pristupnika.

Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij ARS SACRA uskladen je s kratkoročnim i dugoročnim ciljevima i misijom Sveučilišta u Mostaru i Akademije likovnih umjetnosti. Program je po svojoj strukturi i sadržaju u potpunosti uskladen sa sličnim studijima u Bosni Hercegovini i zemljama Europske Unije (Hrvatska, Slovenija, Austrija, Italija...).

Trenutačno su na tri godine doktorskoga studija ARS SACRA ukupno upisana 24 studenta na smještive kiparstva, slikarstva i grafike. U akademskoj 2019./2020. godini uspješno je doktorirao jedan kandidat.

UMJETNIČKO-ISTRAŽIVAČKA DJELATNOST

Aktivnosti Akademije likovnih umjetnosti u području umjetničko-istraživačke djelatnosti odnose se na provedena istraživanja koja su ustvrđena Strategijom razvoja Sveučilišta i koja su održana u okviru nacionalnih i međunarodnih te umjetničkih i znanstvenih projekata. Može se reći kako se tijekom akademske 2019./2020. i akademske 2020./2021. godine radilo na podizanju kvalitativne i kvantitativne umjetničke djelatnosti i produktivnosti unatoč epidemiološkoj situaciji izazvanoj virusom Covid-19. Ostvarenim projektima prezentiralo se kulturno naslijeđe regije i države u europskome kontekstu kao i sustavno djelovanje na podizanju kvalitete umjetničkoga i znanstvenoga istraživanja. Dakle, potvrđuje se razvitak umjetničkoga stvaralaštva preko nacionalnih i međunarodnih projekata i suradnja preko umjetničkih i znanstvenih projektnih aktivnosti s nacionalnim i međunarodnim umjetničkim i znanstvenim institucijama. Može se izdvojiti izložba profesora, asistenata, diplomiranih studenata i polaznika doktorskoga studija u sjedištu UN-a u Beču na poziv Međunarodne organizacije za kulturnu raznolikost ICDO i izložba Interacademia kao najznačajnije likovno okupljanje umjetnika devet visokoškolskih likovnih institucija.

Kad je riječ o poslijediplomskome doktorskome studiju ARS SACRA, može se reći kako je povećan broj upisanih što govori o porastu zainteresiranosti za nastavak obrazovanja nakon završena drugog ciklusa studiranja. Doktorski studij na Akademiji doseže razinu postavljenih ciljeva, odnosno nastoje se realizirati svi standardi sličnih studija u Bosni i Hercegovini i zemljama EU-a. Iz

dosadašnjega iskustva i povratnih informacija od studenata može se zaključiti kako su dostupnost studijskih savjetnika i mentora te vrijeme koje im se posvećuje za upućivanje u metode umjetničkoga istraživanja na zadovoljavajućoj razini. Studijski su savjetnici i mentorji tijekom akademske 2019./2020. i akademske 2020./2021. godine održavali izravne individualne konzultacije, a prema potrebi i preko e-pošte i online, ovisno o pojedinome umjetničko-istraživačkome projektu.

U skladu s Planom i programom doktorskoga studija studenti prikupljaju bodove od utvrđenih nastavnih i izvannastavnih aktivnosti. Nastavne se aktivnosti izvode preko obveznih i izbornih kollegija, odnosno preko izravnih oblika nastave koje čine predavanja, vježbe, istraživački seminari, radionice... Izvannastavne aktivnosti sastoje se od provedbe umjetničkoga istraživanja uz vodstvo i nadzor studijskoga savjetnika (a kasnije mentora) te izrade umjetničkih radova, izložbi, pisanja stručnih članaka, prezentacija, predavanja, radionica, usavršavanja na srodnim institucijama u zemlji i inozemstvu ili drugih oblika rada čiji je cilj priprema za izradu disertacije.

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini stvorili su se uvjeti za tiskanje časopisa Akademija koji izlazi dva puta godišnje i sadrži isključivo referentne članke temeljene na umjetničkim i znanstvenim, odnosno stručnim radovima. Naznačeni će radovi biti baza djelatnicima i suradnicima Akademije kao i svim zainteresiranim znanstvenicima i umjetnicima koji žele objavljivati članke i napredovati u skladu s pravilnicima za napredovanja na vlastitim sveučilištima. Dakle, časopis je otvoren za sve teme iz područja umjetnosti, kulture i znanosti, a radovi se mogu objavljivati na hrvatskome i engleskome jeziku. Cilj je da časopis uđe u referentne baze podataka (za početak Cobbis, Hrčak, Scopus..., eventualno u budućnosti Current Contents, Science Citation Indeks ili Science Citation Indeks Expanded). To bi omogućilo našim profesorima i asistentima prepoznatljivost u mrežnim pretraživačima umjetničkih i znanstvenih radova (Google Scholar, ResearchGate...), odnosno ispunjenje uvjeta za izbor u umjetničko-nastavna zvanja. Također, časopis će omogućiti doktorandima na doktorskome studiju ARS SACRA prikupljanje ECTS bodova za svoje članke, odnosno stjecanje uvjeta za upis na višu godinu doktorskoga studija i javno predstavljanje vlastitih istraživanja u okviru izrade doktorske disertacije. Na početku akademske 2020./2021. godine tiskan je novi broj časopisa Akademija, dok je sljedeći broj u pripremi i tiskat će se u jesen.

Budući da su umjetnička ostvarenja jedan od temeljnih središta rada Akademije likovnih umjetnosti, nastavnici kontinuirano sudjeluju u međunarodnim umjetničkim projektima koji rezultiraju izložbama ili nekom vrstom prezentacije. U protekle dvije godine većina se projekata i suradnji odvijala online. Takav način prezentacije omogućio je studentima stjecanje novih spoznaja koje su usvajali tijekom nastavnoga procesa, a one su temelj kreativnosti bez koje je kulturni, društveni, tehnološki i ekonomski napredak zajednice nemoguć.

Studenti i nastavnici Akademije sudjelovali su na različitim manifestacijama poput skupnih ili samostalnih izložbi i likovnih kolonija čime pridonose prepoznatljivosti u nacionalnim i međunarodnim okvirima. Mora se istaknuti kako je realizacija većine spomenutih projekata u protekle dvije godine bila ograničena određenim uvjetima i realizirana pod određenim okolnostima. Većina projekata, osim fizičkoga predstavljanja, javnosti se vizualizirala preko internetskih platformi. Treba istaknuti

realizaciju i tiskanje časopisa Akademija i publikacija nastavnika Akademije (tiskane su dvije knjige) preko platforme SUM-a, konkretno PRESSUM-a; kada je riječ o projektu osnivanja Sveučilišne galerije i Sveučilišne likovne kolonije treba istaknuti objavljena promotivna videa na portalu SUM SOVE; kada je riječ o projektu Studentskoga zbora koji, između ostalog, objavljuju natječaje za promidžbu umjetničkoga rada i kulture, treba istaknuti prepoznatljivost i kvalitetu umjetničko-istraživačkoga rada Akademije likovnih umjetnosti kroz pojedinačni izričaj (za koji je dodijeljena i nagrada). Na mrežnoj stranici Akademije likovnih umjetnosti mogu se pronaći promotivna videa koju su radili studenti diplomskoga studija Video montaže i režije kao i katalozi održane doktorske i diplomske izložbe.

Također, može se potvrditi djelovanje nastavnika i studenata i izvan okvira Sveučilišta, odnosno akademske zajednice, a rezultati njihovih umjetničkih istraživanja predstavljeni su domaćoj i međunarodnoj javnosti preko različitih umjetničkih i interdisciplinarnih projekata čija se vizualizacija ostvarivala i preko internetskih platformi u svrhu promoviranja suvremene kulture.

S obzirom na to da je određena razina umjetničke i istraživačke produktivnosti nastavnika uvjet za izbor, odnosno reizbor u pojedina znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja, može se istaknuti kako su u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na Akademiji likovnih umjetnosti ostvarena četiri izbora u viša zvanja.

INFRASTRUKTURNI RAZVITAK

U akademskoj 2019./2020. godini na Akademiji likovnih umjetnosti pokrenute su radionice za obradu metala i stakla u sklopu kojih su osposobljene ljevaonica i radionica za izradu vitraja. Radionice za obradu metala i stakla studentima Akademije omogućuju stvaranje novih umjetničkih djela. Također one služe za studentsku praksu i otvorene su za suradnju s gospodarstvom i drugim umjetnicima koji u njima mogu izrađivati vlastite umjetnine te se obrazovati u praktičnoj primjeni.

Radionice, prije svega, studentima omogućuju praktičnu primjenu znanja i vještina stečenih u teorijskoj nastavi te dodatno ojačavaju studentsku praksu na ALU-u koja je za oblik nastave kakav se izvodi na ALU-u od velika značaja jer praktična nastava predstavlja i najzastupljeniji oblik nastave. Kao što je već naznačeno, njihovim pokretanjem otvara se i mogućnost suradnje s gospodarstvom što predstavlja i proširenje djelatnosti Akademije na izvannastavni sektor.

U akademskoj 2020./2021. godini nastavljena su ulaganja u razvoj radionica. Nabavom još jedne peći za emulziju stakla u potpunosti je opremljena radionica za obradu stakla, a u tijeku je i nabava peći za sušenje kalupa za potrebe radionice za obradu metala, dok je ranije ove godine ona opremljena strojevima i alatima potrebnima za taljenje i obradu metalnih legura. Nabavom peći za sušenje kalupa i nabavkom zaštitne opreme, što je također u procesu realizacije, očekuje se završetak potrebnih ulaganja i u radionicu za obradu metala.

NA
NOVOSTI AKADEMII NASTAVA DOCTORSKI STUDI

PRIJAMNI ISPIT

SALERIA

ČASOPIS "MACEDONIJA"

GALERIJE

Covid-19

donacija

akcije

kontakt

PRIJAMNI ISPIT

E

F

VIII. SUSRET KATEDRI ZA RAČUNOVODSTVO...

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru organizira VIII. susrete katedri za računovodstvo zemalja regije od 15. do 17. srpnja 2021. godine na Mašiću. Ovogodišnji susreti nose naziv „Stanje i...

Studirajte kod nas

Upisi 2021/2022. (NOVO)

Medunarodna suradnja

Online nastava/Covid 19

Studentske organizacije

Knjižnica

Klub poslodavaca

Vitez

Orašje

Novosti

20.07.21 - 07.08

Online 2021 - upute i linkovi
- Linkovi za sve online ispite/konzultacije/obrane diplomskih radova koji se održavaju danas na Ekonomskom fakultetu.Nastavnici...

19.07.21 - 32:20

Završeni VIII. susreti katedri za računovodstvo...
- Od 16. do 17. srpnja 2021. godine Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru bio je domaćin VIII. susreta katedri za...

17.07.21 - 31.43

Producenje termina upisa
- Producenje termina upisa na prvu godinu preddiplomskoga i stručnog studija u Mostaru.Producuje se termin upisa u ljetnom...

Rezultati ispita

Datum

Međunarodni finansijski menadžment	19.07.2021
Osnove statistike - 2021 - ljeto 2 - 1.god SSV	19.07.2021
Statistika - Sadržajna razlika - 1.god DDV - 2021 - lipanj 2	19.07.2021
Osnove informatike (SSV) - 2021 - ljeto 2	19.07.2021
RIS - 2021 - ljeto 2 - 3.god SSV	19.07.2021
Financijsko računovodstvo SSM	19.07.2021
Računovodstvo SSM	19.07.2021
Računovodstvo	19.07.2021
Poslovne financije 2PE	19.07.2021
Fiskalna politika EU PE	18.07.2021

Za studente

Preddiplomski studij

Obavijesti
Raspored nastave
Raspored ispti
Nastavni materijal
Rezultati ispti

Stručni studij

Obavijesti
Raspored nastave
Raspored ispti
Nastavni materijal
Rezultati ispti

Diplomski studij

Obavijesti
Raspored nastave
Raspored ispti
Nastavni materijal
Rezultati ispti
Postupak nostrifikacije
Upute za izradu diplomskog rada

Specijalistički studij

Obavijesti
Nastavni materijal

Doktorski studij

Obavijesti / Akti i procedure

Raspored nastave

Monica Trampi

curator

EKONOMSKI FAKULTET

UVOD

Ovo je razdoblje na poseban način bilo izazovno za Ekonomski fakultet, ali i cijelo društvo. Način organizacije i rada Ekonomskoga fakulteta u potpunosti se promijenio početkom pandemije u ožujku 2020. godine. Ključna težnja i izazov bili su zadržati sve postojeće projekte i nastaviti njihovo normalno izvođenje, transformirati klasičan sustav nastave u online nastavu u realnome vremenu te u konačnici sačuvati zdravlje i sigurnost naših djelatnika i studenata.

Ključni ciljevi rada i poslovanja, bez obzira na pandemiju, u ovome razdoblju bili su: osigurati nesmetan nastavni proces i provedbu ispita, osigurati financijsku stabilnost i nesmetano poslovanje, razviti nove studije, nastaviti organizirati znanstvene skupove i znanstvene konferencije te unaprijediti internacionalizaciju definiranjem košarice kolegija na engleskome jeziku kao i poticanje odlazne i dolazne mobilnosti studenata i nastavnika.

Ključan trenutak dogodio se pojmom pandemije i uvođenjem novih specifičnih pravila rada. Temeljem Zapovjedi Kriznoga stožera Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanske županije od dana 12. ožujka 2020. godine nastava i sve ostale aktivnosti službi prilagođene su uvjetima pandemije i pravilima koja su propisale nadležne službe.

Sva nastava na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru izvodila se online u realnome vremenu preko Google meeta ili sustava Sumarum. Za sve kolegije na Ekonomskome fakultetu kreirane su Google učionice i/ili e-kolegiji u sustavu Sumarum. Kada je riječ o održavanju i provođenju ispita, dio je ispita realiziran klasično u učionicama uz poštivanje uvjeta pandemije i pravila koja su propisale nadležne službe, dok je dio ispita realiziran preko dostupnih Google i SUMIT online platformi. Raspored je ispita i nastave u potpunosti realiziran bez obzira na sve probleme i ograničenja koja je pandemija donijela sa sobom.

Sve ostale službe radile su redovito prilagođeno uvjetima pandemije i pravilima koja su propisale nadležne službe.

U kalendarskoj 2020. godini završena je i nastava planirana nastavnim planom i programom doktorskoga studija.

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru kreirao je i novi poslijediplomski specijalistički studij Financijsko-računovodstvena forenzika. Ovaj studij traje jednu godinu i izvodi se u dva semestra u suradnji s partnerskim fakultetima u zemlji i inozemstvu. Namijenjen je polaznicima koji trebaju dodatna znanja i vještine analiziranja i upravljanja finansijskim izvještavanjem u poduzeću u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima, analizom poslovanja, sposobnošću otkrivanja i sprječavanjem pogrešaka, pronevjerom i zaštitom poduzeća od rizika prijevare, vještinama korištenja računalne podrške i statistike u otkrivanju pogrešaka i prijevara za potrebe internih i eksternih korisnika.

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini Ekonomski fakultet nastavio je s izdavanjem svog *Zbornika radova*, te je, također, samostalno ili u suradnji s drugim ekonomskim fakultetima i institucijama sudjelovao u organizaciji znanstvenih skupova, stručnih skupova i okruglih stolova.

Stručna djelatnost Ekonomskoga fakulteta obuhvaćala je aktivnosti gostujućih predavanja domaćih i stranih profesora i stručnjaka te aktivnosti u gospodarstvu.

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini aktivno je sudjelovao u projektima međunarodne mobilnosti studenata, nastavnoga osoblja i administrativno-tehničkoga osoblja u sklopu projekta ERASMUS+ te u suorganizaciji međunarodnih ljetnih škola i međunarodnih projekata.

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru urađeno je više projekata ulaganja u zastarjelu infrastrukturu te unaprijeđenje resursa i tehničkih kapaciteta. Osim toga, Fakultet je nastavio s ulaganjima u održavanje i razvoj standarda kvalitete ISO 9001-2015 te je uspješno proveo dva redovita vanjska audita na kojima se analizirala usklađenost internih procesa s propisanim standardima.

USTROJ FAKULTETA

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru počeo je s radom 1971. godine kao Odjeljenje Ekonomskoga fakulteta Sarajevo, a od 1976. godine do danas ustrojen je kao samostalan fakultet. Ekonomski fakultet ustrojbena je jedinica u sastavu Sveučilišta u Mostaru koja ustrojava i izvodi sveučilišne i stručne studije na prvome ciklusu, sveučilišne studije na drugome ciklusu i sveučilišne poslijediplomske studije na trećemu obrazovnom ciklusu te obavlja znanstveni i visokostručni rad u području ekonomije. Nastava se osim u Mostaru organizira i izvodi u Centru Vitez (prvi i drugi ciklus).

Misija Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru kao znanstveno-istraživačke institucije visokoga obrazovanja u polju ekonomije zasniva se na unaprjeđenju kvalitete visokoškolskoga obrazovanja. Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru potiče izvrsnost koja rezultira razvojem kreativnih i visokoškolovanih mlađih ljudi koji su spremni odgovoriti potrebama globalnoga tržišta rada i koji su pokretačka snaga jačanja gospodarstva.

Vizija Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru usmjerena je na prepoznatljivost u izvrsnosti koja će se temeljiti na visokim nastavnim i znanstvenim standardima. Vizija je usmjerena prema obrazovanju koje će zadovoljiti potrebe tržišta rada i gospodarskoga razvoja šire društvene zajednice. Kontinuirani rad na poboljšanju poslovnih procesa na Ekonomskome fakultetu pridonosi povećanju razine kvalitete znanstvenih, obrazovnih i istraživačkih procesa te osigurava kvalitetnu suradnju s drugim visokoškolskim i znanstvenim institucijama u zemlji i inozemstvu. Ekonomski Fakultet gradi svoju viziju na temeljima visoko motiviranih djelatnika i zadovoljnih studenata čija znanja i kompetencije trebaju biti prepoznatljive vrijednosti u društvenoj zajednici.

Ključni su ciljevi rada i poslovanja u ovome razdoblju bili:

- ⇒ osigurati finansijsku stabilnost i nesmetano poslovanje
- ⇒ razvoj specijalističkih poslijediplomskih studija
- ⇒ organizaciju jednoga znanstvenog skupa
- ⇒ organizaciju jedne znanstvene konferencije
- ⇒ unaprijediti internacionalizaciju – definiranje košarice kolegija na engleskome jeziku i poticanje mobilnosti.

Rad Znanstveno-nastavnoga vijeća

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini održano je 18 sjednica Znanstveno-nastavnoga vijeća Ekonomskog fakulteta, a datumi održavanja sjednica bili su:

- 1) 2. listopada 2019.
- 2) 10. listopada 2019.
- 3) 6. studenoga 2019.
- 4) 30. siječnja 2020.
- 5) 25. veljače 2020.
- 6) 28. svibnja 2020.
- 7) 13. srpnja 2020.
- 8) 18. rujna 2020.
- 9) 1. listopada 2020.
- 10) 12. listopada 2020.
- 11) 13. studenoga 2020.
- 12) 4. prosinca 2020.
- 13) 4. veljače 2021.
- 14) 23. ožujka 2021.
- 15) 26. ožujka 2021.
- 16) 30. ožujka 2021.
- 17) 14. svibnja 2021.
- 18) 29. lipnja 2021.

Nastavnici angažirani na Ekonomskome fakultetu

Na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru **na početku** akademske 2019./2020. akadem-ske i 2020./2021. godine angažirani su nastavnici u sljedećim zvanjima:

- ⇒ 6 redovitih profesora
- ⇒ 15 izvanrednih profesora
- ⇒ 8 docenata
- ⇒ 6 viših asistenata
- ⇒ 4 asistenta.

Administrativno, tehničko i pomoćno osoblje zaposleno na Ekonomskome fakultetu

Broj stalno zaposlenoga administrativnoga, tehničkoga i pomoćnoga osoblja na početku akadem-ske 2019./2020. godine bio je 15, a na koncu akademske 2020./2021. godine, zbog odlaska dviju djelatnica u mirovinu, jest 13.

NASTAVNA DJELATNOST

Nastava u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini izvodila na **sva tri ciklusa**.

Preddiplomski i diplomski studij

Na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini nastava na **preddiplomskome studiju** izvodila se na dvije razine:

- A. preddiplomski sveučilišni studij (4 godine, I. ciklus obrazovanja, 240 ECTS bodova) u Mostaru
- B. stručni studij (3 godine, I. ciklus obrazovanja, 180 ECTS bodova) u Mostaru i Centru u Vitezu.

Na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini nastava na **diplomskome studiju** izvodila se na dvije razine:

- C. diplomski jednogodišnji studij (1 godina, II. ciklus obrazovanja nakon završena preddiplom-skog studija s ostvarenih najmanje 240 ECTS bodova) u Mostaru
- D. diplomski dvogodišnji studij (2 godine, II. ciklus obrazovanja nakon završena stručnog ili preddiplomskog studija s ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova) u Mostaru i u Centru u Vi-tezu.

A. Na preddiplomskome sveučilišnom studiju (4 godine, I. ciklus obrazovanja, 240 ECTS bodova) studenti su mogli birati sljedeće smjerove:

- ⇒ Računovodstvo i financije
- ⇒ Marketing
- ⇒ Menadžment
- ⇒ Poslovna informatika
- ⇒ Poslovanje s Europskom unijom.

B. Na stručnome studiju (3 godine, I. ciklus obrazovanja, 180 ECTS bodova) studenti su mogli birati sljedeće smjerove:

- Poduzetništvo
- Računovodstvo i porezi
- Turističko poslovanje.

C. Na diplomskome jednogodišnjem studiju (1 godina, II. ciklus obrazovanja nakon završena pred-diplomskog studija s ostvarenih najmanje 240 ECTS bodova) studenti su mogli birati sljedeće smjerove:

- Računovodstvo i financije
- Marketing
- Menadžment
- Poslovna informatika
- Poslovanje s Europskom unijom.

D. Na diplomskome dvogodišnjem studiju (2 godine, II. ciklus obrazovanja nakon završena stručnog ili preddiplomskog studija s ostvarenih najmanje 180 ECTS bodova) studenti su mogli birati sljedeće smjerove:

- Računovodstvo i financije
- Marketing
- Menadžment
- Poslovna informatika.

Temeljem Zapovjedi Kriznog stožera Ministarstva zdravstva, rada i socijalne skrbi Hercegovačko-neretvanske županije od dana 12. ožujka 2020. godine nastava i sve ostale aktivnosti službi priлагodjene su uvjetima pandemije i pravilima koja su propisale nadležne službe.

Sva nastava na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru izvodila se online. Za sve kolegije na Ekonomskome fakultetu kreirane su Google učionice i/ili e – kolegiji SUMIT-a.

Kada je riječ o održavanju i provođenju ispita, dio je ispita realiziran klasično u učionicama uz poštovanje uvjeta pandemije i pravila koja su propisale nadležne službe, dok je dio ispita realiziran preko dostupnih Google i SUMIT online platformi.

Sve su ostale službe radile redovito u skladu s pravilima koja su propisale nadležne službe zbog pandemije.

Provedene su po dvije redovite studentske ankete o kvaliteti nastave i po jedna o zadovoljstvu studiranja na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru u svakoj akademskoj godini.

Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini završena je nastava planirana nastavnim planom i programom doktorskoga studija na smjerovima Ekonomija i Poslovna ekonomija te modulima Računovodstvo, Financije, Marketing i Menadžment. U ovome su razdoblju organizirane po tri istraživačke radionice i kandidati su u fazi pripremanja prijava doktorskih radova. Sve aktiv-

nosti provedene su online, preko google alata koji se koriste u redovitoj online nastavi (google meet i drugi potrebni alati).

Poslijediplomski specijalistički studij Financijsko-računovodstvena forenzika

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru kreirao je novi poslijediplomski specijalistički studij Financijsko-računovodstvena forenzika koji traje jednu godinu. Izvodi se u dva semestra u suradnji s partnerskim fakultetima u zemlji i inozemstvu preko nastave i analize slučajeva u praksi. Namijenjen je polaznicima koji trebaju dodatna znanja i vještine analiziranja i upravljanja financijskim izvještavanjem u poduzeću u skladu s međunarodnim računovodstvenim standardima, analizom poslovanja, sposobnošću otkrivanja i sprječavanjem pogrešaka, prnevjerom i zaštitom poduzeća od rizika prijevara, vještinama korištenja računalne podrške i statistike u otkrivanju pogrešaka i prijevara za potrebe internih i eksternih korisnika. Studenti po završetku studija stječu zvanje sveučilišni specijalista (60 ECTS). Studij su prepoznala profesionalna računovodstvena tijela u Bosni i Hercegovini.

Zvanja koja se stječu na Ekonomskome fakultetu i promovirani studenti

Na I. ciklusu na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru stječu se zvanja:

- ⇒ bachelor ekonomije, 8 semestara, 240 ECTS bodova;
- ⇒ stručni bachelor ekonomije, 6 semestara, 180 ECTS bodova.

Na II. ciklusu na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru stječu se zvanja:

- ⇒ magistar ekonomije, dvogodišnji studij (120 ECTS bodova), ukupno 300 ECTS bodova;
- ⇒ magistar ekonomije, jednogodišnji diplomski studij (60 ECTS bodova), ukupno 300 ECTS bodova.

Na III. ciklusu na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru stječu se zvanja:

- ⇒ sveučilišni specijalist ekonomije, tri semestra, 90 ECTS bodova;
- ⇒ doktor znanosti, 6 semestara, 180 ECTS bodova.

Na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini održane su po dvije dodjele diploma, jedna u Mostaru i jedna u Vitezu. Zbog pandemijskih uvjeta klasična svečana promocija nije održana u 2020. godini nego su samo dodijeljene diplome svim diplomantima uz poštovanje epidemioloških mjera.

Dana 22. studenoga 2019. godine u prostorijama Ekonomskoga fakulteta (zgrada FIS-a) promovirano je 26 diplomanata, od kojih su 19 prvostupnika trogodišnjega stručnog studija (bachelor ekonomije, 6 semestara, 180 ECTS bodova) i 7 magistara ekonomije.

Dana 11. prosinca 2019. godine u Hrvatskome domu herceg Stjepan Kosača, u nazočnosti roditelja, rodbine, prijatelja, kolega i profesora održana je svečana promocija diplomanata Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

Promovirano je 209 diplomanata, od čega 98 prvostupnika/bachelora ekonomije, 39 stručnih prvostupnika/bachelora ekonomije i 72 magistra ekonomije (11 magistara ekonomije sa završenim dvo-

godišnjim diplomskim studijem i 61 magistar ekonomije sa završenim jednogodišnjim diplomskim studijem).

Dana 18. prosinca 2020. godine u prostorijama Ekonomskoga fakulteta (zgrada FIS-a) promovirano je 23 diplomanata, od kojih je 16 prvostupnika trogodišnjega stručnog studija (*bachelor* ekonomije, 6 semestara, 180 ECTS bodova) i 7 magistara ekonomije.

Dana 18. prosinca 2020. godine u prostorijama Ekonomskoga fakulteta promovirano je 249 diplomanata, od čega 102 prvostupnika/*bachelora* ekonomije, 42 stručna prvostupnika/*bachelora* ekonomije i 105 magistara ekonomije (12 magistara ekonomije sa završenim dvogodišnjim diplomskim studijem i 93 magistra ekonomije sa završenim jednogodišnjim diplomskim studijem).

Zvanja koja se stječu na Ekonomskome fakultetu i promovirani studenti

Zvanja koja se stječu na Ekonomskome fakultetu	Broj promoviranih studenata u 2019. godini	Broj promoviranih studenata u 2020. godini
Doktorat znanosti	0	0
Magistar ekonomije, dvogodišnji studij (120 ECTS bodova)	18	19
Magistar ekonomije, jednogodišnji diplomski studij (60 ECTS bodova)	61	93
Bachelor ekonomije, 8 semestara (240 ECTS bodova)	98	102
Stručni <i>bachelor</i> ekonomije, 6 semestara (180 ECTS bodova)	58	58
UKUPNO	235	272

U ovome je razdoblju ukupno promovirano 507 diplomanta u različitim zvanjima na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Promocija za 2021. godinu održat će se u skladu s propisanim epidemiološkim uvjetima u prosincu 2021. godine.

Programi cjeloživotnoga obrazovanja

U sklopu programa cjeloživotnoga obrazovanja u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru organizirao je:

- A. Obuku za kandidate za stjecanja zvanja u računovodstvenoj profesiji;
- B. Sudjelovao u provedbi ispita za stjecanja zvanja u računovodstvenoj profesiji;
- C. Sunositelj je u organizaciji i izvođenju nastave u programu Zdravstvenoga menadžmenta.

A. Obuka za kandidate koji su zainteresirani za stjecanje računovodstvenih zvanja

Obuka obuhvaća aktivnosti nastave i pripreme kandidata za stjecanje sljedećih profesionalnih zvanja:

- ⇒ certificirani računovodstveni tehničar (CRT)
- ⇒ certificirani računovođa (CR)
- ⇒ ovlašteni revizor (OR).

B. Sudjelovanje u provedbi ispita za stjecanje zvanja u računovodstvenoj profesiji

Na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru provodi se ispit za stjecanje zvanja u računovodstvenoj profesiji. Ispiti se provode svake godine u dva roka (svibanj i studeni). Ispitivanje provodi Savez računovođa, revizora i finansijskih djelatnika FBiH.

C. Sunositelj u organizaciji i izvođenju nastave u programu Zdravstvenog menadžmenta

Zavod za javno zdravstvo Federacije Bosne i Hercegovine u suradnji s Ekonomskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu, Ekonomskim i Medicinskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru, Medicinskim fakultetom Univerziteta u Sarajevu i Ekonomskim fakultetom Univerziteta u Tuzli, a pod nadzorom Federalnoga ministarstva zdravstva organizira kontinuiranu profesionalnu izobrazbu iz oblasti zdravstvenoga menadžmenta. Program obuhvaća tri razine izobrazbe (SHCE-1, SHCE-2 i SHCE-3) u ukupnom trajanju od 265 sati nastave.

ZNANSTVENA DJELATNOST

U akademskoj 2019./2020. godini Ekonomski fakultet nastavio je s izdavanjem svoga *Zbornika radova*, te je, također, samostalno ili u suradnji s drugim ekonomskim fakultetima i institucijama sudjelovalo u organizacije znanstvenih skupova, stručnih skupova i okruglih stolova.

Zbornik radova Ekonomskoga fakulteta (Journal of Economy and Business)

Zbornik radova Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru (*Journal of Economy and Business*) objavljuje znanstvene i stručne radove iz područja ekonomije i poslovne ekonomije.

Zbornik uređuje međunarodno uredništvo. *Zbornik* Ekonomskoga fakulteta u Mostaru referira se u bazama: EBSCO, ROAD, CEEOL i Hrčak.

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru je za radove u časopisu *Zbornik radova – Journal of Economy and Business* osigurao DOI broj s prefiksom 10.46458. DOI broj jest digitalni identifikator objekta. DOI je trajna poveznica na cjelovit digitalni objekt ili na podatak o njemu. U nakladništvu i knjižničarstvu DOI se koristi za identifikaciju svih vrsta građe – knjiga, časopisa i zbornika s konferencija. Osiguranjem DOI broja autoru se garantira da će do određenoga članka, odnosno bibliografskih podataka uvijek doći, bez obzira na to mijenja li se adresa časopisa.

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini izšla su tri izdanja *Zbornika radova* Ekonomskog fakulteta:

- A. *Zbornik radova* Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (*Journal of Economy and Business*), No. XXVI, 2020., ISSN 1840-3255

- B. Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (*Journal of Economy and Business*), No. XXV 2019., ISSN 1840-3255
- C. Zbornik radova Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (*Journal of Economy and Business*), Posebno izdanje 2019., ISSN 1840-3255.

Konferencije i znanstveni skupovi

Konferencije i znanstveni skupovi koji su u akademskoj 2019./2020. godini održani u organizaciji i suorganizaciji Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru su:

- A. Od 16. do 17. srpnja 2021. godine Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru bio je domaćin VIII. susreta katedri za računovodstvo zemalja regije.
  - a. Prvoga dana održan je interkatedarski skup na kojem se razgovaralo o izazovima digitalizacije obrazovnoga procesa i prijenosa znanja te kreiranja online studija i njihove provedivosti u polju računovodstva i revizije.
  - b. Drugoga dana susreta održan je okrugli stol Aktualni trenutak u računovodstvu i reviziji s načlankom na novine u regulaciji (novi Zakon o računovodstvu i reviziji) i prilagodi istima, mogućnosti provedbe te utjecaju na računovodstvenu profesiju i reformske procese na putu k EU-u i znanstvena konferencija Prošlost, sadašnjost i budućnost računovodstvene profesije.

Susreti su tradicionalno održani u prostorima EKO FIS Vlašić.

- B. VII. Susret katedri za računovodstvo zemalja regije koji je održan 17. srpnja 2020. godine (online događaj);
- C. Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru bio je suorganizator III. International Scientific Conference „Economic System of European Union and Accession of the Bosnia and Herzegovina – Challenges and Policies Ahead, Mostar, listopad 2020, Mostar (online)
- D. Međunarodna znanstvena konferencija Stanje i perspektive računovodstvene profesije u zemljama jugoistočne Europe – računovodstvo i revizija u uvjetima i post Covid-19 koja je održana 17. srpnja 2020. godine (online događaj);
- E. Okrugli stol pod nazivom Sigurnost i izazovi zapošljavanja i rada računovodstvene profesije vs. traženje odgovora na učinke COVID-19 koji je održan 18. srpnja 2020. godine (online događaj);
- F. Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru bio je domaćin Online Regionalnog susreta katedri za marketing. Okvirna tema susreta bila je Znanstveni i nastavni rad na katedrama za marketing: izazovi i perspektive. Susretu su nazočili profesori i asistenti marketinga s 22 fakulteta iz šest zemalja regije.

Prvi dio susreta započeo je uvodnim predavanjem prof. dr. sc. Matevza Raskovica, pročelnika za učenje i nastavu na School of Marketing and International Business, Victoria University of Wellington, Novi Zeland.

U drugome dijelu susreta organizirano je online predstavljanje katedri s osvrtom na mogućnosti regionalne suradnje.

STRUČNA DJELATNOST

Stručna djelatnost Ekonomskoga fakulteta obuhvaćala je aktivnosti gostujućih predavanja domaćih i stranih profesora i stručnjaka te aktivnosti u gospodarstvu.

Gostujuća predavanja stranih profesora

- A. Profesorica Arminda Finisterra do Paco sa Sveučilišta Beira u Portugalu (Universidade da Beira Interior, Department of Management and Economics) u sklopu projekta Erasmus+ posjetila je Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru.
U sklopu posjete Ekonomskomu fakultetu profesorica do Paco susrela se s nastavnicima i studentima Ekonomskoga fakulteta te su razmijenili iskustva o načinu organizacije nastave i realizacije istraživačkih projekata.
Profesorica do Paco održala je i predavanje 2. lipnja 2021. godine o temi *Sharing economy i prenijela iskustva o životu i studiranju u Portugalu.*
- B. 17. svibnja 2021. godine prof. David Rodeiro Pazos, Universidade de Santiago de Compostela, održao je predavanje studentima Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru o temi *Academic Entrepreneurship; the University Spin-Off companies as a way of technology transfer.*
- C. U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru održano je gostujuće predavanje o temi: *Jesi li prepoznatljiv(a) online?*
Gost predavač bio je dr. sc. Ivan Kelić, docent na Ekonomskome fakultetu u Osijeku. Docent Kelić predstavio je studentima različite online alate i aplikacije za izradu vlastitih online profila i pisanje životopisa kako bi se što bolje pozicionirali prema potencijalnim poslodavcima. Studenti su gostu postavljali pitanja i ispratili ga s pozitivnim komentarima.

Gostujuća predavanja gospodarstvenika

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru održano je više gostujućih predavanje predstavnika gospodarstva:

- A. Studenti IV. godine studija smjera Financije i računovodstvo u okviru kolegija Upravljanje bankama imali su priliku čuti novine i trendove u poslovnome bankarstvu u polju analiza kreditne sposobnosti o čemu je govorio gosp. Matej Glibo, zaposlenik Intesa Sanpaulo banke d.d. Sarajevo, a o sprječavanju pranja novca i financiranju terorizma gosp. Robert Zelenika, zaposlenik UniCredit banke d.d. Mostar.
- B. Održano je predavanje *Brendiranje – umjetnost marketinga!*
U četvrtak, 16. siječnja 2020. godine na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru održano je gostujuće predavanje o temi: *Brendiranje – umjetnost marketinga!*
Gost predavač bio je gospodin Jozo Kolobarić, mag. oec., koji danas marketinški upravlja brendom Jack Daniel's u tvrtki g3 Spirits.

Studentske stipendije i stručna usavršavanja

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini studentima Ekonomskoga fakulteta bilo je izravno dostupno više stipendija od predstavnika gospodarstva:

- A.** Natječaj za studentsku stipendiju u Lukas TP Nakić d.o.o.
Društvo Lukas TP Nakić d.o.o. u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru objavljuje Natječaj za dodjelu dviju studentskih stipendija za akademsku 2019./2020. godinu.
- B.** Promocija programa stipendija njemačkoga gospodarstva za 2020.
Program pruža kompletну organizacijsku i administrativnu podršku prije i tijekom prakse, mjesecnu stipendiju kao i pokriće putnih troškova, smještaja i zdravstvenoga osiguranja. Prijaviti se mogu studenti mlađi od 30 godina, upisani najmanje u 5. semestar preddiplomskoga studija, studenti diplomskih ili doktorskih studija kao i oni koji su uspješno završili studij u 2019. godini. Nude se prakse studentima iz različitih tehničkih, prirodoslovnih i društvenih znanosti.
Prijave su bile otvorene do 11. studenoga 2019. Više detalja o samome Programu kao i online prijavama nalazi se na stranici: www.stipendienprogramm.org.
- C.** BEST OF SOUTH-EAST – stipendijski program za 2020./2021. godinu
Ovaj stipendijski program od 2008. godine sprovodi banka Steiermärkische Sparkasse u saradnji s Karl-Franzens-Univerzitetom u Grazu. Program je namijenjen apsolventima/apsolventicama i studentima/studenticama studija prava ili ekonomije na priznatim sveučilištima u Sloveniji, Hrvatskoj, Bosni i Hercegovini, Srbiji, Crnoj Gori i Makedoniji kao i redovnim studentima/studenticama Univerziteta u Grazu koji su podrijetlom iz jedne od navedenih zemalja. Studentima se nudi mogućnost apsolviranja tzv. *trainee programa* ili prakse u Steiermärkische Sparkasse uz pohađanje predavanja na Karl-Franzens-Univerzitetu u Grazu. Obje su programske inačice u trajanju od jedne godine.
- D.** Predstavnici Ureda za reviziju institucija u FBiH posjetili Ekonomski fakultet
Dževad Nekić, generalni revizor, Dragan Kolobarić, zamjenik generalnog revizora, i Mia Buljubašić, šefica Kabineta generalnog revizora Ureda za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine, posjetili su Ekonomski fakultet s ciljem organizacije stručnih praksi za studente Ekonomskoga fakulteta u Uredu za reviziju institucija u Federaciji Bosne i Hercegovine.
- E.** ProCredit Bank d.d. – Prilike za praksu i zaposlenje
Studenti mogu pohađati praksu u poslovnim jedinicama (Sarajevu, Banja Luci, Mostaru i Tuzli), dok se apsolventi ili studenti koji završavaju studij (ili su završili I. ciklus) mogu prijaviti za otvorenu poziciju bankarski službenik odnosno Onboarding program – teorijsku i praktičnu obuku u oblasti financija i bankarstva koju organiziramo u cilju pripreme novih zaposlenika za rad.
- F.** UniCredit Bank - prijave na Excellence Hub
UniCredit Bank organizirala je Excellence Hub, trodnevnu izobrazbu za studente završnih godina o temi Uvod u R i Big data.

Prijave za sudjelovanje bile su otvorene do 14. lipnja 2020. godine, a moglo su se izvršiti slanjem životopisa i motivacijskoga pisma na e-adresu prijavazaposao@unicreditgroup.ba s naznakom UniCredit Excellence Hub.

Najuspješniji sudionici imali su priliku ostvariti stipendiju te dobiti mogućnost obavljanja prakse u UniCredit Bank, primjenjujući svoja znanja u rješavanju problema iz stvarnoga svijeta.

Studentske prakse

- A. Na Ekonomskome fakultetu pokrenut je projekt za zapošljavanje studenata pod nazivom Klub poslodavaca.

Klub poslodavaca jest projekt Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru čija je temeljna svrha osigurati bolju i učinkovitiju vezu između poslodavaca i studenata koji su završili prvi ili drugi ciklus na Ekonomskome fakultetu. Klub poslodavaca okuplja različita poduzeća iz regije koje karakteriziraju velik poslovni uspjeh i društveno odgovoran odnos prema zajednici.

Klubu poslodavaca pristupila su sljedeća poduzeća (abecedni redoslijed):

- 1) Agencija WEB STUDIO Mostar
- 2) AT Kerametal D.o.o. Ljubuški
- 3) Elektro Jurić d.o.o. Mostar
- 4) Federalni zavod za zapošljavanje
- 5) FERRO KEŠ d.o.o. Mostar
- 6) FIS d.o.o. Vitez
- 7) Grafotisak d.o.o. Grude
- 8) Guma M – Mostar
- 9) Guma X d.o.o. – Mostar
- 10) HERAG (Razvojna agencija županije Zapadno-hercegovačke)
- 11) INTERA TEHNOLOŠKI PARK – Mostar
- 12) LEDO d.o.o. Čitluk
- 13) Lukas TP Nakić d.o.o. Široki Brijeg
- 14) MC1 d.o.o. Široki Brijeg
- 15) Nobel Corporation d.o.o. Mostar
- 16) Procredit Bank d.d. Mostar
- 17) Redah - Regionalna razvojna agencija za ekonomski razvoj
- 18) Sberbank BH d.d. Sarajevo
- 19) SIK d.o.o Mostar
- 20) SPARK Mostar
- 21) Supersoft d.o.o. Mostar
- 22) Sunčani Hvar d.d. Stari grad. Hvar (Republika Hrvatska)
- 23) Unia Smart Accounting d.o.o. Sarajevo
- 24) UniCredit Bank d.d. Mostar
- 25) WELTPLAST d.o.o. Posušje.

- B.** Popis natječaja, poziva i projekata stručne prakse na Ekonomskome fakultetu
- a. Studentski posao u UniCredit Bank 2019./2020. godina
UniCredit Bank organizirala je preko javnoga poziva i natječaja za studente Ekonomskog fakulteta poziv za rad u Mostaru. Zainteresirani su svoj životopis trebali poslati na e-adresu: studentskiservis.scm@gmail.com
  - b. Tvrta FIS pristupila je Klubu poslodavaca Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru. Sporazum o suradnji i pristupanju 24. listopada 2019. godine potpisale su dekanica Ekonomskoga fakulteta prof. dr. sc. Mila Gadžić i direktorica zajedničkih poslova tvrtke FIS Marijana Čuić.
Potpisnice sporazuma definirale su načine i modalitete suradnje, čime su stvorene mogućnosti studentima Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru za stjecanje radne prakse, zapošljavanje i profesionalnu nadogradnju i usavršavanje.
  - c. Grafotisak d.o.o. Grude postao je članom Kluba poslodavaca
Dana 14. studenoga 2019. godine poduzeće Grafotisak d.o.o. Grude i Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru potpisali su okvirni sporazum o suradnji, čime je Grafotisak d.o.o. Grude postao članom Kluba poslodavaca Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru. Potpisnici sporazuma definirali su načine i modalitete suradnje, čime su stvorene mogućnosti za studente Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru za stjecanje radne prakse, zapošljavanje i profesionalnu nadogradnju i usavršavanje.
  - d. Dana 10. ožujka 2020. godine član Kluba poslodavaca hotelska tvrtka Sunčani Hvar na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru predstavila je ponudu sezonskih radnih mesta i uvjete rada za studente.
Sunčani Hvar je vodeća hotelska tvrtka na otoku Hvaru i ujedno jedna od najvećih hotelskih kuća u Hrvatskoj. U svome vlasništvu posjeduje deset hotela i jedan autokamp.
  - e. Tvrta Nobel Corporation d.o.o. Mostar postala je članom Kluba poslodavaca Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru
Zahvaljujući toj suradnji, podaci o najboljim studentima Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru bit će dostavljeni i ovoj nagrađivanoj mostarskoj tvrtki.
Potpisnici sporazuma definirali su načine i modalitete suradnje, čime su stvorene mogućnosti studentima Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru za stjecanje radne prakse, zapošljavanje i profesionalnu nadogradnju i usavršavanje.
  - f. Poduzeće Ledo d.o.o. Čitluk postalo je član Kluba poslodavac.
Zahvaljujući toj suradnji, podaci o najboljim studentima Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru bit će dostavljeni i ovoj nagrađivanoj regionalnoj tvrtki. Potpisnici sporazuma definirali su sve načine i modalitete suradnje, čime su stvorene mogućnosti studentima Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru za stjecanje radne prakse, zapošljavanje i profesionalnu nadogradnju te usavršavanje u ovoj uspješnoj regionalnoj tvrtki.
  - g. Poduzeće Elektro Jurić d.o.o. Mostar postalo je član Kluba poslodavca

Potpisnici sporazuma definirali su načine i modalitete suradnje, čime su stvorene mogućnosti studentima Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru za stjecanje radne prakse, zapošljavanje i profesionalnu nadogradnju i usavršavanje.

Projekti koje su zajednički organizirali akademsko osoblje i studenti Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru zajedno sa studentima i partnerima organizirao je nekoliko obrazovno-istraživačkih projekata:

- A. Tim studenata Ekonomskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru osvojio je nagradu na natjecanju *Hifa Oil Student Competition 2019.* Prezentacija projektnih zadataka četiri tima studenata s četiri sveučilišta održana je u subotu, 16. studenoga 2019. godine u sjedištu tvrtke Hifa-Oil u Tešnju. Tim Ekonomskoga Fakulteta Sveučilišta u Mostaru činili su: Antonia Dumančić, Nikolina Krivić, Robert Tokić i Nikola Škobić pod mentorstvom dr. sc. Sandre Jelčić, doc.
- Tema projektnoga zadatka bila je *Plan unaprjeđenja prodaje u maloprodajnim objektima Hifa Oil – Euro Oil.*
- B. Ožujsko studentski natječaj 2019.
Molson Coors i Ožujsko pivo u suradnji s Ekonomskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru proveli su osmi po redu projekt osmišljavanja promotivnih aktivnosti u koji su bili uključeni svi studenti Sveučilišta u Mostaru.
Završni dio natjecanja za najbolji studentski promotivni projekt u sklopu Ožujskoga studentskog natječaja 2019. godini održao se u srijedu 18. prosinca 2019. godine na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru.
Najbolji projekti bili su nagrađeni vrijednim nagradama:
  - 1. mjesto (1000 KM) – Monika Čepo i Bože Mikulić
  - 2. mjesto (500 KM) – Mateja Matošević i Marija Macan
  - 3. mjesto (300 KM) – Marija Šiljeg i Doroteja Ereš.Pobjednički tim sudjelovao je i u državnom finalu koje je održano 20. prosinca 2019. godine na Ekonomskome fakultetu Univerziteta u Sarajevu.
- C. Državno finale natjecanja Ožujsko Bussines Case Challenge 2019. u Sarajevu
Pobjedom na Ožujskom studentskom natječaju 2019. u Mostaru na Ekonomskome fakultetu Bože Mikulić i Monika Čepo dobili su priliku natjecati se i u Sarajevu u finalnome dijelu natjecanja za cijelu Bosnu i Hercegovinu. Natjecanje je održano 20. prosinca 2019. godine na Ekonomskome fakultetu u Sarajevu. U finalu je bilo ukupno šest timova iz cijele Bosne i Hercegovine.
Tim Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru osvojio je nagradu za „najprimjenjivije“ rješenje i 4. mjesto na finalnome državnom natjecanju u Sarajevu – Ožujsko Bussines Case Challenge.

- D. Finale natjecanja za najbolji studentski poslovni plan *Poduzetništvo studenata – od ideje do realizacije poduzetničkih projekata za akademsku 2019./2020. godinu*

Finale natjecanja za najbolji studentski poslovni plan *Poduzetništvo studenata – od ideje do realizacije poduzetničkih projekata za akademsku 2019./2020. godinu* održalo se u srijedu 22. srpnja 2020. S obzirom na trenutačnu epidemiološku situaciju cjelokupna priprema projekta i izbor pobjednika održan je prvi put *online*.

Ovaj projekt traje već četrnaest godina na Ekonomskome fakultetu, a njime se nastoji staviti naglasak na poticanje kreativnosti i razvoja poduzetničke svijesti kod studenata. Projekt se ove godine izvodi uz potporu Federalnoga zavoda za zapošljavanje koji je osigurao nagrade za najbolje poslovne planove.

Ove je godine u natjecanju sudjelovalo 40 timova studenata Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru. Dvanaest projekata ušlo je u polufinale natjecanja, a pet je odabранo za finale i završnu prezentaciju.

Poziv za prijave na natjecanje bio je otvoren za sve studente Ekonomskoga fakulteta u Mostaru i u Centru u Vitezu, a nastava i pripreme realizirale su se u sklopu kolegija *Poduzetništvo i Radionica II*. Konačnu odluku o pobjedniku donijelo je povjerenstvo u sastavu: prof. dr. sc. Zdenko Klepić, prof. dr. sc. Marija Čutura, dr. sc Nikola Papac, doc., Lidija Šunjić, mag. oec., Goran Dodig (Intera TP Mostar) i Boris Lasić (ZT Tehnozaštita d.o.o. Mostar).

Tri su najbolja poslovna plana nagrađena novčanim nagradama koje je osigurao Federalni zavod za zapošljavanje:

1. mjesto – 1000 KM – Martina Markić (*Njega i briga o starijim osobama*)
2. mjesto – 600 KM – Doroteja Ereš i Sara Kolak (*Oslikavanje odjevnih predmeta*)
3. mjesto – 400 KM – Marina Ivanković i Darija Soldo (*Najam bicikla putem aplikacije*).

Četvrto i peto mjesto osvojili su poklon pakete s izdanjima Ekonomskoga fakulteta.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini aktivno je sudjelovao u projektima međunarodne mobilnosti studenata, nastavnoga osoblja i administrativno-tehničkoga osoblja u sklopu projekta ERASMUS+ te u suorganizaciji međunarodnih ljetnih škola i međunarodnih projekata.

Sve su projektne aktivnosti u značajnoj mjeri usporene ili zaustavljene zbog posljedica pandemije virusom Covid-19.

Međunarodne razmjene studenata i nastavnoga osoblja

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini planirano je više odlaznih i dolaznih mobilnosti preko ERASMUS+ program za studente i nastavno osoblje (detalji u Tablicama 3 i 4). Svi programi koje je bilo moguće realizirati, provedeni su u skladu s propisanim epidemiološkim mjerama.

Odlazna i dolazna mobilnost studenata na Ekonomskome fakultetu

Tip mobilnost studenata (odlazna ili dolazna)	Broj studenata koji su realizirali mobilnost
Odlazna mobilnost studenata	5
Dolazni student – prediplomski	0
Dolazni student – poslijediplomski doktorski studij	0
UKUPNO	5

Studenti kojima je odobrena mobilnost, a nije realizirana u ovoj akademskoj godini, realizirat će je do konca naredne akademske godine.

Odlazna i dolazna mobilnost nastavnoga osoblja na Ekonomskom fakultetu

Tip mobilnost nastavnoga osoblja (odlazna ili dolazna)	Broj nastavnoga osoblja koji su realizirali mobilnost
Odlazna mobilnost nastavnoga osoblja	3
Dolazna mobilnost nastavnoga osoblja	2
UKUPNO	5

Nastavno osoblje kojemu je odobrena mobilnost, a nije realizirana u ovoj akademskoj godini, realizirat će je do konca naredne akademske godine.

Odlazna i dolazna mobilnost administrativnoga osoblja na Ekonomskome fakultetu

Tip mobilnosti administrativnoga osoblja (odlazna ili dolazna)	Broj administrativnoga osoblja koji su realizirali mobilnost
Odlazna mobilnost administrativnoga osoblja	1
Dolazna mobilnost administrativnoga osoblja	0
UKUPNO	1

U svim oblicima mobilnosti preko ERASMUS+ programa u ovoj akademskoj godini sudjelovali su nastavnici i studenti Ekonomskoga fakulteta.

Osim toga studenti Ekonomskoga fakulteta, uz potporu Ekonomskoga fakulteta, sudjeluju i u drugim oblicima međunarodnih mobilnosti i praksi, kao što je program *Work and Travel*, preko kojega studenti obavljaju praksu u SAD-u.

Međunarodni projekti

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini godini na Ekonomskome fakultetu realizirani su sljedeći međunarodni projekti:

A. Okrugli stol *Aktualni trenutak u računovodstvu i reviziji s naglaskom na novine u regulaciji (novi Zakon o računovodstvu i reviziji) i prilagodbi istima, mogućnosti provedbe te utjecaju na računovodstvenu profesiju i reformske procese na putu k EU-u*, održan 16. srpnja 2021. godine

B. Okrugli stol pod nazivom *Sigurnost i izazovi zapošljavanja i rada računovodstvene profesije vs. traženje odgovora na učinke COVID-19* koji je održan 18. srpnja 2020. godine (*online događaj*).

Na okruglome stolu sudjelovali su predstavnici strukovnih udruženja i akademske zajednice. Okrugli je stol organiziran kao dio aktivnosti Kluba poslodavaca te ga je podržao Federalni zavod za zapošljavanje.

INFRASTRUKTURNI RAZVITAK I KVALITETA

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na Ekonomskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru urađeno je više projekata ulaganja u zastarjelu infrastrukturu te unaprjeđenje resursa i tehničkih kapaciteta. Osim toga, Fakultet je nastavio s ulaganjima u održavanje i razvoj standarda kvalitete (ISO 9001-2015).

Unaprjeđenje resursa i tehničkih kapaciteta

Informacije i detalji u svezi s ulaganjem u unaprjeđenje resursa i tehničkih kapaciteta prikazani su u Tablici 5.

Projekti rekonstrukcije, unaprijeđenje resursa i tehničkih kapaciteta

Naziv projekta	Opis projekta	Izvor sredstava
Kupnja novoga kopirnoga aparata	Nabava novoga aparata za kopiranje za potrebe nastavnika i administracije	tekuća sredstva
Nabava informatičke opreme	Nabava i popravak računala, projektor-a i druge informatičke opreme. Opremanje mrežnoga ormara, kupnja novih rutera i switcheva te konfiguriranje mreže.	tekuća sredstva
Servisiranje postojeće opreme	Servisiranje kvarova na postojećoj opremi	tekuća sredstva

Standardi kvalitete

U akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru stekao je i uspješno prošao recenrtificiranje sljedećega standarda kvalitete:

- ⇒ ISO 9001-2015 – razvoj i implementacija drugoga i trećega ciklusa u visokome obrazovanju u znanstvenome polju ekonomije i akademskih programa tečajeva i treninga u skladu s konceptom cjeloživotnoga obrazovanja uključujući istraživanja i znanstveni rad istraživačkih i razvojnih programa.

Ekonomski fakultet Sveučilišta u Mostaru kao nositelj standarda ISO 9001:2015 provodi redovite vanjske audite na kojima se analizira usklađenost internih procesa s propisanim standardima. Dana 29. svibnja 2020. godine proveden je vanjski audit kojim se utvrđivala provedba standarda u poslovnim procesima Ekonomskoga fakulteta u ovoj akademskoj godini. Audit je proveden online, a provela ga je auditorska kuća Bureau Veritas i gđa. Ana Bilandžija, ovlašteni auditor.

U online auditu sudjelovali su zaposlenici Ekonomskoga fakulteta koji su prezentirali rad pojedinih službi, prije svega Studentske službe, zatim su prezentirane aktivnosti planiranja i organizacije nastave te rad općih službi i upravljanje Ekonomskim fakultetom.

Dana 22. travnja 2021. godine proveden je i drugi vanjski audit kojim se utvrđivala provedba standarda u poslovnim procesima Ekonomskoga fakulteta u ovoj akademskoj godini. Postupak je uspješno završen, a Fakultet nastavlja ulagati kontinuirani napor u implementaciju navedena standarda kvalitete.

A	F	Z	G	D	A	B	N
E	W	O	A	K	J	Z	M
R	Y	A	B	Z	K	I	D
U	F	I	D	E	B	Z	R
Q	W	P	L	T	Y	G	I
O	P	S	M	A	S	D	F
G	Z	X	C	O	B	N	J
K	L	U	T	B	Z	D	A

Upisi

U AKADEMSKU GODINU
2021./2022.

Novosti

Obavijest o kolektivnom godišnjem odmoru

Kolektivni godišnji odmor na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti je od 26.srpnja do 20. kolovoza 2021. godine i u tome periodu Fakultet neće raditi.

Fakultet nastavlja s radom 23. kolovoza 2021. godine.

[Službeno](#) [Optimije](#)

⌚ Ponедjeljak, 19 Srpanj 2021 10:47

Rezultati srpanjskog razredbenog ispita i upisi u akademsku 2021/2022

Rezultate srpanjskog razredbenog ispita možete pogledati ovdje.

[Službeno](#) [Optimije](#)

⌚ Četvrtak, 15 Srpanj 2021 15:22

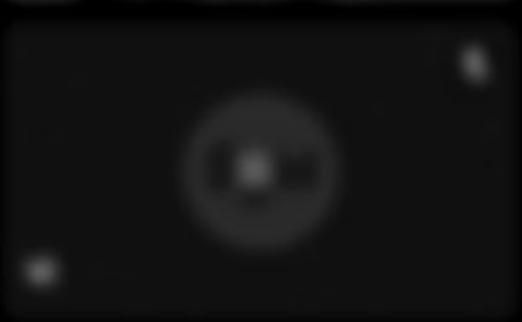
Vrijeme i mjesta održavanja prijemnih ispita

Vrijeme i mjesta održavanja prijemnih ispita možete pogledati ovdje.

[Ostalo](#) [Optimije](#)

⌚ Ponедjeljak, 12 Srpanj 2021 09:23

FAKULTET PRIRODOSLOVNO- MATEMATIČKIH I ODGOJNIH ZNANOSTI

UVOD

Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti (u dalnjemu tekstu FPMOZ ili Fakultet), na čelu s dekanom prof. dr. sc. Marijem Vasiljem, u posljedne dvije godine nastojao je svojim aktivnostima poboljšati znanstveno-nastavni i umjetničko-nastavni rad i potvrditi društvenu ulogu koju Fakultet ima u društvenoj zajednici. Nastava na svim studijima (kako u kampusima Mostar i Rodoč, tako i na dislociranim studijima u Orašju i Kreševu) odvijala se prema nastavnome planu i odgovarajućim programima. Rad na znanstveno-nastavnom i umjetničko-nastavnom polju temelj je na kojem gradimo ugled Fakulteta kao i na postignućima i društvenim uspjesima naših studenata nakon završenih studija.

Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru interdisciplinarnoga je karaktera, a s profesorima i asistentima vrši visoko-obrazovnu zadaću na način da je nastavni kadar implementiran u sve aktivnosti znanstveno-nastavnoga te umjetničko-nastavnoga rada, što potvrđuje veći broj projekata, studentskih i nastavničkih razmjena (ERASMUS+), izbora u zvanje, objavljenih znanstvenih i stručnih radova / knjiga/udžbenika, održanih znanstveno-stručnih konferencijskih manifestacija (organizator/sudionik), održanih manifestacija, umjetničkih koncerata i dobivenih nagrada.

U skladu s pobrojanim aktivnostima u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini može se zaključiti kako je Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti na čelu s Upravom svjestan svoje društvene i kulturne uloge te iz godine u godinu radi na realizaciji što kvalitetnije nastave i proširivanju studijskih usmjerenja. Zbog toga je održana javna rasprava o prijedlogu izmjena i dopuna sveučilišnoga preddiplomskog i diplomskog Studija predškolskoga odgoja te diplomskoga programa Studija kemije, smjera Analitička kemija i biokemija.

Studijski programi na FPMOZ-u (izuzev Studija pedagogije i Studija znanosti o okolišu) usmjereni su na obrazovanje nastavnoga profila, tj. za poslove održavanja nastave u osnovnim i srednjim školama, ovisno o studijskome programu, što je ujedno i njihova svrha. Samo su studijski programi predškolskoga odgoja i razredne nastave profili koji ospozobljavaju nastavni kadar isključivo za vrtiće (predškolski odgoj) i osnovnu školu (razredna nastava).

Osim toga, studenti su spremni za rad u obrazovnome sustavu i školi kao organizaciji te za sve zadaće koje podrazumijeva zanimanje nastavnika (razredništvo, vođenje pedagoške dokumentacije, suradnja s roditeljima, stručnim službama...). Konačno, studiji ospozobljavaju za daljnje samoobrazovanje (cjeloživotno učenje) iz njihova i srodnih područja te odgojno-obrazovnih i ostalih znanosti.

Već niz godina Fakultet otvara svoja vrata brojnim budućim studentima preko Dana otvorenih vrat na FPMOZ-u koji se sastoje od praktičnih demonstracija, predavanja gostujućih profesora, radionica, koncerata, a sve s ciljem upoznavanja učenika osnovnih i srednjih škola kao i drugih zainteresiranih s konkretnim studijima i nastavnicima te asistentima s toga studija. Ovisno o mogućnostima (dostupnosti profesora) to su i stručna pedagoška ili didaktičko-metodička predavanja. U prethodne dvije godine Fakultet je ugostio mnoge renomirane znanstvenike i stručnjake te organizirao više gostujućih predavanja.

Znanstvena djelatnost FPMOZ-a ostvarivana je preko znanstvenih skupova/sati i izdavačke djelatnosti. Također, znanstveno-istraživačka djelatnost ostvaruje se studijskim putovanjima na domaća i strana sveučilišta i institute te objavljinjem znanstvenih radova nastavnika i suradnika u domaćim i međunarodnim znanstvenim časopisima i monografijama.

Znanstvena istraživanja pridonose poboljšanju kompetencija nastavnika u specifičnim područjima interesa, a publikacije rezultata (znanstveni i stručni članci) proizišle iz istraživanja temelj su za napredovanje u viša znanstveno-nastavna ili umjetničko-nastavna zvanja, a svakako mogu poslužiti i kao dopunska literatura za izvođenje nastave.

Izdavačka djelatnost temelji se na prijedlozima autora dostavljenih dekanu Fakulteta, a vrjednovanje na temelju na mišljenju recenzentata i sveučilišnoga povjerenstva za izdavačku djelatnost. Budući da je izdavanje udžbenika jedan od značajnijih uvjeta pri izboru u zvanje izvanrednoga i redovitoga profesora, svaki od navedenih udžbenika predstavlja osnovu nastavnoga plana i programa koji se provodi na modulima iz navedenoga područja.

Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru izdavač je, u sunakladništvu s Maticom hrvatskom u Mostaru, časopisa za prosvjetu i kulturu pod nazivom *Suvremena pitanja* u kojem nastavnici ili nastavnici u suradnji sa studentima te suradnici iz regije i šire iznose

promišljanja i istraživanja aktualnoga trenutka cjeline odgoja i obrazovanja. Unutar časopisa objavljaju se radovi prvenstveno iz područja odgojnih i obrazovnih znanosti te radovi interdisciplinarnoga karaktera, odnosno ostalih područja koja su u svezi s postojećim znanostima, potom prikazi knjiga, osvrti na znanstvene i stručne skupove, stručne i umjetničke radionice i slične skupove od interesa za znanstveno-stručnu javnost.

Časopis nastoji primjenjivati načela transparentnosti i najbolje prakse u znanstvenome izdavaštvu. Sadržaj je u cijelosti besplatno dostupan u elektroničkome obliku na službenoj mrežnoj stranici časopisa, te se isti nalazi u *Central and Eastern European Online Library (CEEOL)* bazi podataka. Uredništvo časopisa čine sljedeće osobe: Mladen Bevanda (Sarajevo), Marko Dragić (Split), Marinko Jovanović (Mostar), Ivica Musić (Mostar), Lidija Pehar (Sarajevo), Zoran Primorac (Mostar), Krešimir Šego (Međugorje), Mario Vasilj (Mostar).

Ured prodekana za međunarodnu suradnju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru formiran je, odnosno tehnički opremljen za rad sa studentima, nastavnim i nenastavnim osobljem koje sudjeluje u programima međunarodne mobilnosti. Isti je na raspolaganju gostujućim profesorima i studentima koji sudjeluju u programu mobilnosti kao i za postupke prijave i odabira mobilnosti domaćih nastavnika i studenata.

Važno je naglasiti raznolikosti na Fakultetu pa tako, primjerice, u okviru svojih studija Fakultet ima i Studij glazbene umjetnosti koji je vrlo aktivan kada je riječ o nastupima njegovih studenata i nastavnika. Neki su od njihovih nastupa na Muvičkoj akademiji Sarajevo, Muvičkoj akademiji Zagreb, Međunarodnom zborskem festivalu Cro Patria, u Matici hrvatskoj Zagreb, St. Paul's church in Cambridge, Galeriji ULUS u Beogradu... Studij glazbene umjetnosti najmanje četiri puta godišnje organizira samostalne koncerne studenata i nastavnika koje izvodi u regiji i šire.

Mladi glazbenici – studenti Studija glazbene umjetnosti – pokazali su jedan snažan umjetnički uspon u vrlo kratkome vremenskom razdoblju svoga postojanja što dokazuje niz nagrada i priznanja osvojenih na raznim solističkim (instrumentalnim i solo pjevanjem) i zborskim natjecanjima u regiji i šire.

U okviru Sveučilišta u Mostaru djeluje Studentski zbor. Studenti FPMOZ-a aktivno sudjeluju u kulturnome i sportskome životu Sveučilišta i šire. Studenti FPMOZ-a pokrenuli su osnivanje studentskog lista Eureka koji djeluje od 2009. godine do danas, a od travnja 2016. godine pokreću emisiju pod nazivom Eureka. Udruga Info Tech djeluje od siječnja 2016. godine i uključena je u aktivnosti putem dizajniranja studentskoga časopisa, snimanja emisija, live prijenosa fakultetskih događanja...

Udruga EGEA Mostar uključuje studente sa smjerova Geografije, Turizma i zaštite okoliša. Udrugu čine isključivo studenti te je ista dio velike europske porodice EGEA koja je jedna od najvećih studentskih organizacija u Europi. Na Fakultetu djeluje i Klub mladih pedagoga koji je aktivan kada je riječ o humanitarnim akcijama, volontiranju... Studenti Studija kineziolije članovi su Sveučilišne malonogometne ekipe koja je osvojila medalje na svim dosadašnjim natjecanjima. Pored navedenoga sve studijske grupe na FPMOZ-u imaju obvezan kolegij Tjelesna i zdravstvena kultura u sklopu kojega se studenti mogu baviti nogometom, košarkom, borilačkim sportovima, plivanjem, plesom, atletikom...

Na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti studenti iz inozemstva imaju priliku biti na plaćenoj praksi. Za takav oblik suradnje zaslužna je Uprava Fakulteta i studenti koji djeluju pri međunarodnoj udruzi IASTE. Na takav način Fakultet je i svojim studentima pružio mogućnost obavljanja finansijski osiguranih praksi u inozemstvu. Pored udruge za razmjenu studenata tehničkih i prirodnih znanosti IASTE, djeluje i udruga AISEC koja se isključivo bavi međunarodnom suradnjom i studentskim razmjenama.

Ovo je tek kratki pregled aktivnosti u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini na FPMOZ-u, no ono što je svakako prva zadaća jest znanstveno-nastavni te umjetničko-nastavni rad i na tome Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti planira ustrajno raditi.

USTROJ FAKULTETA

Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru ima poslove sistematizirane u četiri kategorije:

1) Poslovi upravljanja Fakultetom

⦿ Upravu Fakulteta čine dekan i prodekani.

2) Pomoćni poslovi pri upravljanju

⦿ Pomoćni poslovi pri upravljanju Fakultetom organizirani su preko funkcija pročelnika studija i pomoćnika dekana.

3) Znanstveno-nastavni poslovi

⦿ Nastavnu, znanstvenu, umjetničku i stručnu djelatnost izvode nastavnici i suradnici.

4) Administrativno-tehnički poslovi

⦿ U okviru znanstveno-nastavne i istraživačke infrastrukture Fakulteta djeluje knjižnica s čitaošnicom kao komunikacijskim središtem preko kojega se posreduju znanstvene i stručne publikacije i informacije.

4a) Administrativno-tehnički poslovi organizirani su kroz sljedeće službe:

⦿ Služba za pravne, kadrovske i opće poslove

⦿ Služba za finansijsko-knjigovodstvene poslove

⦿ Ured dekana

⦿ Služba za nastavu i studentska pitanja

⦿ Studentska služba za poslijediplomske studije

⦿ Studentska služba za odgojne znanosti

⦿ Studentska služba za prirodne znanosti

⦿ Studentska služba kampus Rodoč

⦿ Služba za matične knjige i dodatke diploma

⦿ Služba za organizaciju rasporeda učionica i nastave

⦿ Služba za informatičku potporu

⦿ Ured za projekte

- ⇒ Tehnička služba
- ⇒ Arhiv Fakulteta.

Ukupan broj zaposlenih djelatnika (nastavno i nenastavno osoblje) na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru jest 131, od toga 82 nastavnoga osoblja i 49 nenastavnoga administrativnog osoblja. U nastavnom procesu na Fakultetu sudjeluju 82 stalno zaposlena djelatnika u znanstveno-nastavnim i umjetničko-nastavnim zvanjima prema sljedećoj strukturi:

- ⇒ redoviti profesor 5
- ⇒ izvanredni profesor 17
- ⇒ docent 35
- ⇒ viši asistent 18
- ⇒ asistenti 7.

U nastavnom procesu u svojstvu vanjskih suradnika sudjelovalo je 180 nastavnika.

NASTAVNA DJELATNOST

Preddiplomski studij nastavničkih smjerova svojim nastavnim sadržajima te oblicima i metodama nastave omogućava usvajanje temeljnih znanja i razumijevanja rezultata glavnih područja studija koje je student upisao. Student se također upoznaje s različitim primjenama struke. Preddiplomski studij studente osposobljava za pristup diplomskim studijima istoga studija ili srodnih studija. Studijski programi preddiplomskih studija imaju sljedeću strukturu:

Preddiplomski studij traje šest semestara (tri godine), odnosno osam semestara (četiri godine) ovisno o odabiru studija. Po njegovu završetku stječe se naziv prvostupnika/-ce (*baccalaureus/bacca-laurea*).

Diplomski studij metodički obrazuje studente za provođenje različitih oblika nastave smjera koji su upisali: od tradicionalne frontalne nastave, preko programirane, heurističke i mentorske nastave, sve do suvremenih oblika problemske i projektne nastave kao i za primjenu informacijsko-komunikacijskih tehnologija i ostalih medija u nastavi. Studijski programi diplomske studije imaju sljedeću strukturu:

diplomski studij traje četiri semestra (dvije godine), odnosno dva semestra (jednu godinu) ovisno o odabiru studija. Po njegovu završetku stječe se naziv magistar/-ra struke.

Na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru organizira se i izvodi nastava iz sljedećih studijskih programa:

A) Preddiplomski studiji:

- A1. Studij kinezijologije (sveučilišni i stručni)
- A2. Studij glazbene umjetnosti (glazbena kultura, glazbena teorija, etnomuzikologija, klavir, violina, gitara, klasična harmonika)
- A3. Studij matematike

- A4. Studij informatike
- A5. Studij fizike
- A6. Studij predškolskoga odgoja (sveučilišni i stručni)
- A7. Studij razredne nastave
- A8. Studij pedagogije
- A9. Studij geografije
- A10. Studij geografije, smjer Turizam i zaštita okoliša
- A11. Studij kemije
- A12. Studij biologije
- A13. Studij edukacijske rehabilitacije
- A14. Studij glazbene umjetnosti – Krešev
- A15. Studij predškolskoga odgoja (sveučilišni i stručni) – Orašje
- A16. Studij razredne nastave – Orašje
- A17. Studij informatike – Orašje
- A18. Studij Prometa i logistike, smjer Cestovni promet

B) Diplomski studij:

- B1. Studij kineziologije
- B2. Studij glazbene umjetnosti (glazbena kultura, glazbena teorija, etnomuzikologija, klavir, violina, gitara)
- B3. Studij matematike
- B4. Studij informatike
- B5. Studij fizike
- B6. Studij predškolskoga odgoja
- B7. Studij razredne nastave
- B8. Studij pedagogije
- B9. Studij geografije
- B10. Studij geografije, smjer Turizam i zaštita okoliša
- B11. Studij kemije i analitička kemija i biokemija
- B12. Studij biologije
- B13. Studij znanosti o okolišu
- B14. Studij predškolskoga odgoja – Orašje
- B15. Studij razredne nastave – Orašje
- B16. Studij Prometa i logistike, smjer Cestovni promet

C) Poslijediplomski doktorski studiji:

- C1. Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij odgojnih znanosti – Pedagogija
- C2. Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij Geografske osnove planiranja u okolišu
- C3. Poslijediplomski sveučilišni doktorski studij Ekologija, zaštita prirode i okoliša.

Studij matematike

Matematika je temeljna znanost tradicionalno povezana s fizikom i tehničkim znanostima. U novije vrijeme uključena je u razvoj informatičkih tehnologija i sve više u ekonomiju, medicinu te druge znanosti. Na sveučilišnome Studiju matematike stručni se matematički sadržaji realiziraju preko obveznih i izbornih kolegija. Dopunjaju se metodičkim i pedagoško-psihološkim sadržajima. Cilj je ovoga Studija osposobljavanje studenata za uspješno i društveno odgovorno prenošenje matematičkoga znanja na mlade naraštaje. Studij završava izradom završnoga/diplomskoga rada koji je samostalna obrada nekoga znanstvenoga ili stručnoga problema.

Studij informatike

U novije vrijeme razvoj informatičkih tehnologija sve više utječe na društvo u cjelini, primjerice ekonomiju, medicinu i druge znanosti. Na sveučilišnome se Studiju informatike stručni sadržaji dopunjaju metodičkim i pedagoško-psihološkim sadržajima. Cilj ovoga Studija jest osposobljavanje studenata za uspješno i društveno odgovorno prenošenje informatičkoga znanja na mlade naraštaje, uz samostalno korištenje najnovije računalne tehnologije u pripadajućim i raznolikim informatičkim primjenama. Studij završava izradom završnoga/diplomskoga rada koji je samostalna obrada nekoga znanstvenoga ili stručnoga problema.

Studij geografije

U doba globalizacije informacije postaju jedan od ključnih resursa razvoja. Iskustva država Europejske unije pokazuju kako je problematika prostornoga i regionalnoga razvoja interdisciplinarno područje u kojem geografija, posebno primijenjena, ima stožernu ulogu. Osim toga, kompleksna geografska znanja i vještine potrebni su u izdavaštvu, novinarstvu i informatici. Posebno se stavlja naglasak na poznavanju geografskih informacijskih sustava (GIS). U osvješćivanju ljudi presudnu ulogu uz biologiju ima upravo geografija. Ona kroz znanost o okolišu naglašava primijenjenu stranu ekologije i interdisciplinarnost između bioloških, geoloških i geografskih aspekata zaštite krajobrazne raznolikosti. S ciljem stjecanja praktičnih vještina i razvitka kreativnih sposobnosti praktični radovi i terenska nastava zastupljeni su u nastavi geografije.

Studij geografije, smjer Turizma i zaštite okoliša

Problematika prostornoga i regionalnoga razvoja predstavlja interdisciplinarno područje u kojem geografija, posebno primijenjena, ima stožernu ulogu. To se posebno odnosi na djelatnosti javnoga i privatnoga sektora povezanih s prostornim aspektima društva: prostorno planiranje i uređenje, regionalni razvoj, zaštita okoliša, kartografija, turizam, geopolitika, sigurnost i obrana, vodoprivreda i sl. Posebno se stavlja naglasak na poznavanju geografskih informacijskih sustava (GIS). Sve veće onečišćenje okoliša dovodi u pitanje opstanak i postojanje života na Zemlji. Ona kroz znanost o okolišu naglašava primijenjenu stranu ekologije i interdisciplinarnost između bioloških, geoloških i geografskih aspekata zaštite krajobrazne raznolikosti.

Studij znanost o okolišu

Sveučilišni Studij znanost o okolišu naglašava primjenjenu stranu ekologije i spoj prirodnih znanosti u zaštiti biološke i krajobrazne raznolikosti. U vremenu globalizacije i novih tehnologija nameće se potreba za stručnjacima u područjima zaštite i upravljanja geološkim resursima, geografskim i biološkim znamenitostima u prirodi, organizacije biološke zaštite u nacionalnim parkovima, osiguranja visokih ekoloških standarda u upravljanju tehnološkim procesima u proizvodnji. Sve navedene kompetencije stječu se završetkom ovoga interdisciplinarnoga Studija. Znanost o okolišu naglašava primjenjenu ekologiju i interdisciplinarnost između bioloških, geoloških i geografskih aspekata zaštite biološke i krajobrazne raznolikosti.

Studij kineziologije

Na sveučilišnom Studiju kineziologije studenti slušaju zajedničku nastavu iz predmeta temeljnih kinezioloških znanosti i interdisciplinarnih područja (obvezni predmeti), a posebno nastavu iz odabranih izbornih kolegija. U osmome semestru studentima se pruža mogućnost izbora određena usmjerenja (modula). Na diplomskome Studiju kineziologije studenti slušaju zajedničku nastavu iz predmeta temeljnih kinezioloških znanosti i interdisciplinarnih područja (obvezni predmeti), a posebno nastavu iz izbornih kolegija te izbornih usmjerenja (modula) čime stječu dodatnu stručnu kvalifikaciju za rad u izabranome modulu.

Studij glazbene umjetnosti

Sveučilišni Studij glazbene umjetnosti usporediv je s programima istovrsnih studija na visokim umjetničkim učilištima u Hrvatskoj i Europi, što podrazumijeva široke mogućnosti pokretljivosti i razmjene studenata kroz školovanje kako na preddiplomskoj i diplomskoj, tako i na poslijediplomskoj razini. Brojna su zanimanja na ovome Studiju: glazbeni pedagozi, teoretičari, solo pjevači, instrumentalisti (klavir, violina, flauta, gitara, klasična harmonika), nastavnici i profesori u osnovnim i srednjim glazbenim školama, glazbenim akademijama; te etnomuzikolozi – znanstvenici koji se bave proučavanjem tradicijske glazbe i glazbene kulture cijelog svijeta. Studenti stječu niz sposobnosti i kompetencija ovisno o odabranome smjeru.

Studij pedagogije

Sveučilišni Studij pedagogije jedan je od najmlađih studija na Sveučilištu u Mostaru. Naime, pedagogija se kao dvopredmetni studij studira od akademske 2005./2006. godine, dok je početkom akademske 2006./2007. godine uveden i jednopredmetni studij pedagogije. Glavni cilj jednopredmetnoga kao i dvopredmetnoga Studija pedagogije jest omogućiti studentima stjecanje kompetencija za kvalificirano obavljanje djelatnosti pedagoga u javnim i privatnim odgojno-obrazovnim ustanovama (dječji vrtići, škole, savjetovališta, domovi, ustanove za organiziranje slobodnoga vremena, zavodi za zapošljavanje, andragoške službe, centri za obrazovnu i profesionalnu orientaciju...) kao i u području medija, kulture, javne uprave, privatnoga poduzetništva, nevladina sektora...

Studij razredne nastave

Nastavni plan i program sveučilišnoga Studija razredne nastave strukturiran je kao studij dviju razina u trajanju od deset semestara. Ovaj program za izvođenje studija na Fakultetu prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru nastao je kao rezultat objektivnih društvenih potreba, a na temelju analize postojećega stanja. Dužinom studiranja, programima te načinom studiranja Studij je usklađen s europskim zemljama što predstavlja imperativ kako bi se poboljšala kvaliteta njegovih ishoda.

Studij predškolskoga odgoja

Sveučilišni Studij predškolskog odgoja na temelju stečenih kompetencija osposobljava za stručno i odgovorno obavljanje poslova i zadataka njege, brige za zdravlje, odgoja i obrazovanja djece rane i predškolske dobi u različitim programima, u programima pripreme za školu u različitim kraćim odgojno-obrazovnim predškolskim programima te programima izobrazbe roditelja, osposobljava za obavljanje mentorstva u dječjim vrtićima, vježbaonicama za studente i sudjelovanje u realizaciji programa i projekata stručno-pedagoških službi predškolske institucije (praćenje ostvarenja programa, programi cijeloživotnoga usavršavanja odgojitelja, komunikacija predškolske institucije s javnošću, obrazovanje roditelja, sudjelovanje u istraživačkim projektima...). Nakon završena Studija stječe se pravo zapošljavanja u odgojno-obrazovnim ustanovama predškolskog odgoja za odgojni rad s djecom od rođenja do polaska u školu.

Studij edukacijske rehabilitacije

U okviru sveučilišnoga Studija edukacijske rehabilitacije stječe se uvid u komplementarne koncepte o razvoju odgojno-obrazovnih i rehabilitacijskih znanosti te se razvijaju profesionalni identiteti u raznim područjima. U dijelu studijskoga programa koji se odnosi na inkluzivni odgoj i obrazovanje i rehabilitaciju studenti usvajaju suvremenii pristup invaliditetu u kontekstu ljudskih prava i razvijaju razumijevanje invaliditeta kao posljedice međudjelovanja oštećenja i utjecaja socijalnoga konteksta. Također razumiju značajke razvoja i funkcioniranja u različitim okruženjima djece i odraslih osoba s intelektualnim teškoćama, teškoćama učenja, deficitom pažnje / hiperaktivnim poremećajem (ADHD), poremećajima iz autističnoga spektra i višestrukim teškoćama. Sposobni su primijeniti temeljne tehnike odgojno-obrazovne rehabilitacijske procjene i interpretirati dobivene podatke. Sposobni su primijeniti odgojno-obrazovne rehabilitacijske postupke s ciljem unaprijeđenja općega kao i funkcioniranja u okviru pojedinih (razvojnih) područja djece s teškoćama u razvoju i osoba s invaliditetom.

Studij biologije

Sveučilišni Studij biologije nudi mogućnost upoznavanja sustava od molekule do živoga bića u prirodnome okolišu, upoznavanja i razumijevanja stanica kao osnovnih jedinica života, otkrivanja tajnih nasljeđivanja i raznolikosti životnih oblika na Zemlji. S ciljem stjecanja praktičnih vještina i razvitka kreativnih

sposobnosti eksperimentalni rad u laboratorijima i terenska nastava velikim su udjelom u nastavi biologije. Studij biologije može se studirati u kombinaciji s kemijom, a i kao jednopredmetni studij. Također, na Studiju biologije postoji istraživački smjer Ekologija i zaštita prirode koji traje dvije godine.

Studij fizike

Sveučilišni Studij fizike želi ospozobiti mlade ljude za temeljitiće i dublje razumijevanje naše prirode i svemira, svega onoga što nas okružuje, čak i onoga što ne spoznajemo vlastitim osjetilima, te za razvoj apstraktna razmišljanja o čovjeku, njegovu životu i smislu. Nakon završena prediplomskog studija stječu se znanja i sposobnosti za obavljanje pomoćnih poslova u laboratorijama u raznim tvrtkama, školama i drugim sličnim organizacijama i ustanovama, a nakon diplomskoga studija stječu se znanja koja imaju široku i znanstvenu primjenu prvenstveno u školskim obrazovnim i u znanstveno-istraživačkim ustanovama. Program Studija fizike na FPMOZ-u Sveučilišta u Mostaru rađen je prema programima srodnih fakulteta u Republici Hrvatskoj koji su usporedivi s programima istovjetnih studija na više vodećih europskih i američkih sveučilišta.

Studij kemije

Program sveučilišnoga Studija kemije osigurava obrazovanje visokostručno-nastavnoga i znanstveno-istraživačkoga kadra koji se može uključiti u obrazovne procese, znanstveno-istraživački rad, industriju i druge privredne i gospodarske djelatnosti. S ciljem stjecanja praktičnih vještina i razvitka kreativnih sposobnosti, s velikim udjelom u nastavi, značajno je zastupljen obvezan eksperimentalni rad u laboratoriju na svim godinama studija. Kemija se može studirati u kombinaciji s biologijom, a i kao jednopredmetni Studij kemije. Diplomski Studij analitičke kemije i biokemije ima modularnu strukturu, a potonji modul omogućava studentima da se specijaliziraju u području analitičke kemije i biokemije uz istovremeno omogućavanje razvoja širokoga profesionalnog profila.

Studiju prometa i logistike, smjer Cestovni promet

Prijedlog sveučilišno-studijskoga programa promet i logistika, smjer Cestovni promet, na FPMOZ-u izrađen je prema stavu ovoga Sveučilišta o usporedivosti s komplementarnim studijama u Republici Hrvatskoj te drugih sveučilišta u inozemstvu. Uz suglasnost Rektorata i Fakulteta prometnih znanosti Sveučilišta u Zagrebu korišten je nastavni plan i program navedenoga Fakulteta te će isti biti ujedno i referentni fakultet za ovaj studij.

Stručni studiji i dislocirani programi

Na FPMOZ-u izvode se prediplomski stručni Studij kinezijologije i Studij predškolskoga odgoja.

Na FPMOZ-u izvode se sljedeći dislocirani studijski programi:

- ⇒ Orašje (predškolski odgoj, razredna nastava, informatika i geografija, smjer Turizam i zaštita okoliša)
- ⇒ Krešev (glazbena umjetnost i klasična harmonika).

Prijedlog za organiziranje i izvođenje dislociranih studija za navedene studijske grupe rezultat je objektivnih društvenih potreba, a utvrđen je na osnovi analize postojećega stanja u našem visokoškolskom sustavu. Naime, Sveučilište u Mostaru jedino je sveučilište u Bosni i Hercegovini koje izvodi nastavu na hrvatskome jeziku. Stoga je organiziranje nastave na dislociranim studijima bio značajan korak kojim je omogućeno studiranje na hrvatskome jeziku i u drugim županijama.

Poslijediplomski doktorski studiji

Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti svoj identitet i prepoznatljivost već uvelike dokazuje raznovrsnošću studijskih profila kao i studentima iz nekoliko zemalja regije. Jačanje institucije omogućeno je razvojem i uvođenjem novih studijskih programa, posebice tri doktorska studija, te pojačanom nastavnom i znanstvenom suradnjom s drugim fakultetima, institutima i gospodarskim institucijama, uz uspostavljanje bolje organizacije rada kao i uvođenje sustavnoga praćenja svih aktivnosti.

Za ostvarenje postavljenih ciljeva nužno je obrazovati novi kadar te zadržati postojeći, poglavito mladi kadar, kako bi se u budućnosti na Fakultetu mogla održavati redovita nastava i organizirati dodatna nastava, uz poboljšanje kvalitete studija, ali i ne samo nastave nego i svih studentskih pitanja čime bi pomogli studentima u njihovim nastojanjima za stjecanjem novih znanja i tehnologija. Dinamika ostvarivanja postavljenih ciljeva ide po planu i načelima koji su postavljeni za ostvarenje istih. U akademskoj 2019./2020. godini akademski stupanj doktora/-ice znanosti stekli su sljedeći doktorandi/-ce: Izabela Čavar, Marina Zelenčić, Marija Jukić, mr. sc. Renata Šimunović, Ivana Jovanović, a u akademskoj 2020./2021. godini Anita Imre, Danijel Barišić, Marija Krešić, Tanja Zelenika, Tina Vekić.

ZNANSTVENO-STRUČNA, NAKLADNIČKA I UMJETNIČKA DJELATNOST

Znanstvena djelatnost

Slijedi kronološki prikaz održanih znanstveno-stručnih skupova, simpozija, predavanja / znanstvenih sati, okruglih stolova itd. koje je organizirao ili suorganizirao FPMOZ u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini:

- OKRUGLI STOL, održan 17. lipnja 2021. godine / ZNAČAJ NAUKE/ZNANOSTI U RAZVOJU FUNKCIONALNIH ZNANJA I VJEŠTINA UČENIKA I STUDENATA / sudionica: prof. dr. sc. Anita Martinović Bevanda – Studij kemije
- ZNANSTVENI SAT, održan 5. lipnja 2021. godine / GLAZBE SVIJETA – ŠKOTSKA / Ovaj je znanstveno-stručni sat emitiran na Radiopostaji Mir Međugorje / predavačica: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc. / Studij glazbene umjetnosti
- MEĐUNARODNA KONFERENCIJA, održana 28. svibnja 2021. godine u Sisku / izlagačica i recenzentica dr. sc. Olgica Marušić, doc. / Studij biologije
- ZNANSTVENI SAT, održan 17. travnja 2021. godine / GLAZBE SVIJETA – IRSKA / Ovaj je znanstveno-stručni sat emitiran na Radiopostaji Mir Međugorje / predavačica: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc. / Studij glazbene umjetnosti

- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan od 27. do 28. ožujka 2021. godine / Pozvano je predavanje održano na skupu 3rd Edition of Applied Science, Engineering and Technology Webinar / prof. dr. sc. Ivana Martinović – Studij kemije
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 30. siječnja 2021. godine / GLAZBE SVIJETA – ŠPANJOLSKA / Ovaj je znanstveno-stručni sat emitiran na Radiopostaji Mir Međugorje / predavačica: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc. / Studij glazbene umjetnosti
- ↪ ZNANSTVENA MANIFESTACIJA SEDMI DANI PRIRODNIH ZNANOSTI FBIH, održana 11. prosinca 2020. godine / sudionici: FPMOZ – Studij kemije, Prirodno-matematički fakultet univerziteta u Sarajevu i u Tuzli
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 28. studenoga 2020. godine / GLAZBE SVIJETA – GRČKA / Ovaj je znanstveno-stručni sat emitiran na Radiopostaji Mir Međugorje / predavačica: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc. / Studij glazbene umjetnosti
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 31. listopada 2020. godine / GLAZBE SVIJETA – PORTUGAL / Ovaj je znanstveno-stručni sat emitiran na Radiopostaji Mir Međugorje / Predavačica: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc. / Studij glazbene umjetnosti
- ↪ KONFERENCIJA, održana od 30. rujna do 2. listopada 2020. godine / CONNECTING THROUGH SCIENCE / Udruženje studenata biologije Bosne i Hercegovine / Studij biologije
- ↪ ZNANSTVENI SAT – ORNITOLOŠKI KAMP, održan od 20. do 26. rujna 2020. godine u Parku prirode Hutovo blato / U sklopu ornitološkoga društva Naše ptice / studentica Josipa Stipić – Studij biologije
- ↪ ZNANSTVENI SAT – POKUŠAJ ULOVA VRSTE TELESCOPUS FLAXA, akcija održana od 19. do 20. rujna 2020. godine na Humu / U sklopu herpetološkoga udruženja Atra/ studenti Ivan Majdandžić i Renato Vidić – Studij biologije
- ↪ ZNANSTVENI SAT – MONITORING I ČIPIRANJE POPULACIJE VRSTE SALAMANDRA ATRA PRENJENSIS, akcija održana od 17. do 18. kolovoza 2020. godine na Prenju / U sklopu herpetološkoga udruženja Atra / student Ivan Majdandžić – Studij biologije
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 28. svibnja 2020. godine / APROKSIMACIJA BROJA KORIŠTE-NJEM MONTE CARLO METODE / predavačica: v. asist. Mila Zovko / Virtualni dan Studija matematike i informatike
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 28. svibnja 2020. godine / JESU LI NAŠE TAJNE SIGURNE? / predavači: prof. dr. sc. Vedrana Mikulić Crnković; prof. dr. sc. Bojan Crnković – Sveučilište u Rijeci / Virtualni dan Studija matematike i informatike
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 28. svibnja 2020. godine / O GEOMETRIJI U KOJOJ PRAVCI NISU PRAVCI / Predavači: prof. dr. sc. Vedrana Mikulić Crnković i prof. dr. sc. Bojan Crnković – Sveučilište u Rijeci / Virtualni dan Studija matematike i informatike
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 14. svibnja 2020. godine / BITI USPJEŠAN KINEZIOLOG U PRAKSI – PERSPEKTIVE I IZAZOVI / predavač: prof. dr. sc. Goran Marković – Sveučilište u Zagrebu / Studij kineziologije

- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 7. svibnja 2020. godine / ZNANSTVENI PROJEKTI U KINEZIOLOGIJI / predavač: prof. dr. sc. Damir Sekulić – Sveučilište u Splitu / Studij kinezologije
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 5. svibnja 2020. godine / PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE TRENINGA U NOGOMETU / predavači: Krunoslav Jurčić i Zvonko Komes – hrvatski nogometni treneri / Studij kinezologije
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 30. travnja 2020. godine / BASIC TRAINING FOR LIFE / predavač: mag. kin. Marino Bašić – hrvatski kondicijski trener / Studij kinezologije
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 15. travnja 2020. godine / PLANIRANJE I PROGRAMIRANJE TRENINGA U ATLETICI / predavač: mag. kin. Marko Mastelić – hrvatski atletski trener / Studij kinezologije
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 19. veljače 2020. godine / SMART KAMPUS / predavač: Zoran Civadelić – tvrtka Ericsson Nikola Tesla / Centar za informacijske tehnologije Sveučilišta u Mostaru – SUMIT/FPMOZ
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 13. veljače 2020. godine / O KURIKULARNOJ REFORMI U HRVATSKOJ (ŠKOLA ZA ŽIVOT) / predavač: prof. dr. sc. Krešo Zadro – Sveučilište u Zagrebu / FPMOZ
- ⦿ ZNANSTVENA MANIFESTACIJA ŠESTI DANI PRIRODNIH ZNANOSTI FBIH, održana 23. prosinca 2019. godine / FPMOZ SUM – Studij kemije; Prirodno-matematički fakultet univerziteta u Sarajevu i u Tuzli
- ⦿ KONFERENCIJA, održana 6. i 7. prosinca 2019. godine / CONNECTING THROUGH SCIENCE CONFERENCE / Udruga studenata biologije Bosne i Hercegovine / Studij biologije
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 28. studenoga 2019. godine / PROJEKTI U TURIZMU, ODRŽIVI RAZVOJ I PROMOCIJA HERCEGOVINE KAO TURISTIČKE DESTINACIJE / predavačica: Mirna Jelčić – direktorica REDAH regionalne agencije za razvoj / organizatorica: dr. sc. Danijela Madžar, doc. / Studij geografije i turizma
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 26. studenoga 2019. godine / VJEŠTINE TRAŽENJA POSLA / predavač: Goran Dodig – voditelj financija i poslovnog konzaltinga INTERA tehnološkog parka / organizatorica: dr. sc. Danijela Madžar, doc. / Studij geografije i turizma
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 16. studenog 2019. godine / DIJAGNOSTIKA TRENIRANOSTI SPORTAŠA / predavači: prim. dr. sc. Biljana Savić; psihologinja Snežana Vujanović; Branko Đukić i Mane Mirković – Pokrajinski zavod za sport i medicinu sporta u Novom Sadu / Studij kinezologije
- ⦿ OKRUGLI STOL, održan 10. studenoga 2019. godine na Humcu, Ljubuški / RAD SA ZBOROVIMA – UHAKUD u BiH / sudionica: dr. sc. Marina Bazina, v. asist. / Studij glazbene umjetnosti
- ⦿ OKRUGLI STOL, održan 25. listopada 2019. godine / ZAGAĐENJE PESTICIDIMA – KAKO UMANJITI ŠTETNE POSLJEDICE RASTUĆE POLJOPRIVREDNE PROIZVODNJE NA PROGRAMSKOM PODRUČJU / predavačica: prof. dr. sc. Svjetlana Stanić-Koštroman – RAZLOZI, PRIMJENA I POZITIVNI UČINICI PROJEKTA PESCAR / Studij biologije
- ⦿ ZNANSTVENI SAT – BIOLOŠKI KAMP, održan od 10. kolovoza do 15. rujna 2019. godine u Parku prirode Hutovo blato / PRVI KAMP ZA PRSTENOVARANJE PTICA U BiH / Studenti Studija biologije

- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 26. srpnja 2019. godine / UVOD U ETNOMUZIKOLOGIJU / Ovaj je znanstveno-stručni sat održan u sklopu Seminara folklora Hrvata u BiH – UHAKUD u BiH / predavačica: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc. / Studij glazbene umjetnosti
- ↪ ZNANSTVENI SAT – PLIVAČKO NATJECANJE – PLIVAČKI KUP, održan 30. svibnja 2019. godine u kampusu Rodoč / Akademski plivački klub Zrinjski u Mostaru i Studij kinezologije
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 24. svibnja 2019. godine / ŽIVOT I DJELO NIKOLE BUBLE (1950. – 2015.) / Ovaj je znanstveni sat održan u Trogiru (RH) u okviru monografije o istoimenome znanstveniku / predavačica: dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc. / Studij glazbene umjetnosti
- ↪ ZNANSTVENI SAT – MOSTAR CHALLENGE (trail utrka), održana 18. svibnja 2019. godine / Hrvatsko planinarsko društvo Prenj 1933. Mostar; Studij kinezologije
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 17. svibnja 2019. godine / RAZVOJ NOVIH MEMBRANA NA IONSKO-SELEKTIVNE ELEKTRODE S DODATKOM NANOČESTICA METALA I METAL-NIH OKSIDA / predavač: dr. sc. Ante Prkić, doc. – Sveučilište u Splitu / Studij kemije
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 17. svibnja 2019. godine / RAZVOJ NOVIH MEMBRANA NA IONSKO-SELEKTIVNE ELEKTRODE S DODATKOM NANOČESTICA METALA I METAL-NIH OKSIDA / predavač: dr. sc. Ante Prkić, doc. – Sveučilište u Splitu / Studij kemije
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 14. svibnja 2019. godine / PATO-BIOMEHANIZAM IDIOPAT-SKE SKOLIOZE / predavač: mag. kin. Nikola Jevtić – stručnjak međunarodnoga Schroth Instruktor-Scolio centra u Novom Sadu / Studij kinezologije
- ↪ ZNANSTVENO-KULTURNI DOGAĐAJ – JESEN NA FPMOZ / MEĐUGORJE U OČIMA UMJETNIKA / Šesta likovna kolonija Krešimir Ledić, održana od 7. do 11. svibnja 2019. godine u Kampusu Rodoč / Matica hrvatska Mostar – FPMOZ
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 7. svibnja 2019. godine / POSLOVNI TURIZAM / predavačica: prof. dr. sc. Maja Uran Maravić – Sveučilište u Ljubljani / organizator: prof. dr. sc. Daniela Gračan – Sveučilište u Opatiji / Studij geografije i turizma
- ↪ ZNANSTVENO-STRUČNA KONFERENCIJA S MEĐUNARODNIM SUDJELOVANJEM, održana 17. travnja 2019. godine / SPORT I KOMUNIKACIJA / Filozofski fakultet SUM; FPMOZ, Društvo hrvatskih novinara u Bosni i Hercegovini
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 16. travnja 2019. godine / NASTAVNIK I SUVREMENI ZAHTJEVI ODGOJA I OBRAZOVANJA / predavačica: dr. sc. Anita Lukenda, doc. / Studij pedagogije
- ↪ ZNANSTVENI SAT, održan 15. travnja 2019. godine / TEORIJSKI OPIS FOTOFIZIČKIH I FOTOKEMIJSKIH PROCESA / predavačica: prof. dr. sc. Nađa Došlić – Institut Ruđer Bošković u Zagrebu / Studij kemije
- ↪ ZNANSTVENI SAT – EDUKATIVNO-PRAKTIČNA RADIONICA, održana 10. travnja 2019. godine / AKTIVAN STUDENT – ZDRAV STUDENT / voditelj radionice: dr. sc. Zoran Čuljak, doc. / Studij kinezologije
- ↪ ZNANSTVENI SAT – BIOLOŠKI KAMP, održan od 5. do 7. travnja 2019. godine u selu Pecka u blizini Mrkonjić grada / Udruženje studenata biologije / Studenti Studija biologije

- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 15. ožujka 2019. godine / PUT DO OLIMPIJSKE MEDALJE / predavači: Jozo Jakelić – hrvatski trener; Žana Lelas – bivša hrvatska košarkašica / Studij kinezologije
- ⦿ ZNANSTVENI SAT – RADIONICA ZA UČENIKE SREDNJIH ŠKOLA, održana 7. veljače 2019. godine / SECRET HUNT / voditeljica radionice: v. asist. Mila Zovko i studenti Studija matematike i informatike
- ⦿ ZNANSTVENI SAT, održan 7. veljače 2019. godine / SUVREMENI ALATI I NASTAVNE METODE U NASTAVI MATEMATIKE / predavač: prof. Ivo Pejdo – Ekonomski škola Mostar / Studij matematike i informatike
- ⦿ ZNANSTVENI SATI – SEMINAR ZA NASTAVNIKE I PROFESORE TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE, održan 8. siječnja 2019. godine u kampusu Rodoč 1) PRIMJENA KINEZITERAPIJE U NASTAVI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE; 2) REALIZACIJA OSNOVNIH GIMNASTIČKIH ELEMENATA U NASTAVI TJELESNE I ZDRAVSTVENE KULTURE / Sportski savez grada Mostara u suradnji s Pedagoškim zavodom; Zavod za školstvo; Studij kinezologije

Znanstveni projekti

Nastavnici Fakulteta, osobito u području prirodnih znanosti, bili su voditelji značajnoga broja projekata. Slijedi kronološki prikaz realiziranih projekata i projekata u tijeku:

- ⦿ Projekt 2021.–2027. / INTEGRIRANA STRATEGIJA RAZVITKA HNZ / sudionica projekta: prof. dr. sc. Svjetlana Stanić-Koštoman / Studij biologije
- ⦿ Projekt 2021.–2027. / STRATEGIJA RURALNOG RAZVITKA HNZ / sudionica projekta: prof. dr. sc. Svjetlana Stanić-Koštoman / Studij biologije
- ⦿ PROJEKT 2021.–2023. / OBRAZOVANJE ZA ZAPOŠLJAVANJE / Županija Zapadnohercegovačka – Ministarstvo obrazovanja, znanosti, kulture i športa / dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc., (voditeljica radne skupine za visoko obrazovanje) – Studij glazbene umjetnosti; dr. sc. Milea Ajduk Kurtović, doc., (voditeljica radne skupine za kontinuirani profesionalni razvoj nastavnika) – Studij razredne nastave
- ⦿ PROJEKT 2021.–2023. / KVALITETNO OBRAZOVANJE KROZ KURIKULARNU REFORMU / dr. sc. Jadranko Batista, doc., (voditelj radne skupine za fiziku za izradu prijedloga predmetnih kurikuluma za osnovne škole, gimnazije i općeobrazovne predmete u srednjim strukovnim školama u Županiji Zapadnohercegovačkoj) – Studij fizike
- ⦿ PROJEKT Connect 2021. / SCIENCE TRAIN / Banja Luka 18. 6. 2021., / German Academic Exchange Service – DAAD / dr. sc. Jadranko Batista, doc., član Organizacijskoga odbora
- ⦿ PROJEKT 2021. / ETNOMUZIKOLOŠKI TERENSKI RAD / Projekt studenata Studija glazbene umjetnosti, smjera Glazbene kulture i etnomuzikologije / Destinacija: Zemaljski muzej Bosne i Hercegovine u Sarajevu
- ⦿ Projekt ERASMUS+ 2020.–2023. / DEVELOPMENT OF MASTER CURRICULA IN ECOLOGICAL MONITORING AND AQUATIC BIOASSESSMENT FOR WESTERN BALKANS HELS / koordinator projekta iz oblasti jačanja kapaciteta visokoškolskih ustanova: prof. dr. sc. Dragan Škobić / Studij biologije

- ↪ PROJEKT 2020.–2021. / Cultural Collisions Bosnia and Herzegovina: PAST, PRESENT AND FUTURE OF THE UNIVERSE “SCIENCE&ART - CONNECTING PEOPLE” / Austrian Cultural Forum Sarajevo, ORIGIN, DAAD – Connect 2020. / dr. sc. Jadranko Batista, doc., član Organizacijskog odbora
- ↪ Projekt 2020. / AFIRMIRANJE USLUGA EKOSUSTAVA U SVRHU UNAPREĐENJA ODRŽI-VOG TURIZMA RAMSKOG JEZERA / suradnik na projektu: prof. dr. sc. Dragan Škobić / Studij biologije
- ↪ Projekt 2020. / PRIMJENA MJERILA ZELENE JAVNE NABAVKE U SVRHU SMANJENJA OT-PADA I PROMOCIJA / suradnik na projektu: prof. dr. sc. Dragan Škobić / Studij biologije
- ↪ Projekt 2020.–2022. / OPERATORI POMAKA, STATISTIČKI ZAKONI I BESKONAČNI DİMNEZIONALNI DINAMIČKI SUSTAVI / HRZZ / Voditelj projekta: Sveučilište u Rijeci / sudionica: v. asist. Mila Zovko / Studij matematike
- ↪ Projekt 2020.–2022. / INAMATH – AN INTERDISCIPLINARY APPROACH TO MATHEMATICAL EDUCATION / Erasmus+; KA201 / Voditelj projekta: Sveučilište u Rijeci; jedan od partnera Sveučilište u Mostaru / Sudionica: v. asist. Mila Zovko / Studij matematike
- ↪ Projekt 2020.–2021. / CULTURAL COLLISION – BOSNIA AND HERZEGOVINA (PAST, PRESENT & FUTURE) / Partneri projekta: CERN, Austrian Cultural Forum Sarajevo, DAAD-CONNECT2020., ORIGIN / Studij fizike
- ↪ Projekt / CONNECT 4.0 – 2020.COMMUNICATION AND POPULARIZATION / Voditelji projekta: prof. dr. sc. Marcus Bleicher, Johann Wolfgang Goethe Universitaet, Frankfurt a/m, Germany / sudionici: Studenti studija prirodnih znanosti / Studij fizike
- ↪ Projekt 2019.–2020. / ENABLE BH / Voditelj projekta: v. asist. Emil Brajković / Sudionici: v. asist. Daniel Vasić, v. asist. Emil Brajković / Studij informatike
- ↪ Projekt 2019.–2020./ Enhancing Adaptive Courseware based on Natural Language Processing / Office for Naval Research of United States of America / sudionici: Branko Žitko, v. asist. Daniel Vasić – Studij informatike
- ↪ Projekt 2019.–2020. / Enhancing Adaptive Courseware based on Natural Language Processing / Office for Naval Research of United States of America / Sudionici: Ani Grubišić, Ivan Peračić, Timothy Robinson, Ines Šarić-Grgić, Suzana Tomaš / Studij informatike
- ↪ Projekt / IPEBS (Procjena stanja prirode i upravljanja prirodnim resursima Bosne i Hercegovine) Supporting Decision Making and Building Capacity to Support IPBES Through National Ecosystem Assessments / voditeljica jednoga poglavlja projekta: prof. dr. sc. Snježana Musa / Studij geografije
- ↪ Projekt općeg obrazovanja / TABLA / podržao USAID/USAID`s General Education Activity / sudionici: dr. sc. Tomislav Volarić, doc., (Studij informatike); prof. dr. sc. Ivana Čerkez Zovko (Studij kinezijologije); dr. sc. Antea Čilić, doc., (Studij pedagogije)
- ↪ Projekt / InAMath – AN INTERDISCIPLINARY APPROACH TO MATEMATICAL EDUCATION / ERASMUS+: Ključna aktivnost 2: Strateška partnerstva (KA201) za područje odgoja i općeg obrazovanja / sudionici: dr. sc. Tomislav Volarić, doc., asist. Hrvoje Ljubić (Studij informatike); dr. sc. Antea Čilić, doc., (Studij pedagogije); v. asist. Mila Zovko (Studij matematike)

- Projekt / ECOBIAS / Obuka SERCON (*System for Evaluating Rivers for Conservation*) je održana na Prirodno-matematičkom fakultetu Univerziteta u Sarajevu / sudionici: prof. dr. sc. Dragan Škobić; prof. dr. sc. Svetlana Stanić-Koštroman; dr. sc. Ivana Markotić, doc. / Studij biologije
- Projekt / CONNECT 3.0 – 2019. AWARENESS AND CONVERGENCE / voditelji projekta: Prof. dr. sc. Marcus Bleicher, Johann Wolfgang Goethe Universitaet, Frankfurt a/m, Germany / sudionici: Studenti studija prirodnih znanosti / Studij fizike
- Projekt 2019. / FOTOOSJETLJIVA TERPENI: KEMIJSKE TRANSFORMACIJE POD UTJECAJEM SVJETLA I STABILIZACIJA ENKAPSULACIJOM / voditeljica projekta: prof. dr. sc. Ilijana Odak / Studij kemije
- Projekt / ISTRAŽIVANJE ANTOXIDACIJSKIH SVOJSTAVA EKSTRAKTA SMILJA (Heli-chrysumsp.) KAO INHIBITORA KOROZIJE METALA / voditeljica projekta: prof. dr. sc. Zora Pilić / Studij kemije
- Projekt / ISTRAŽIVANJE DJELOTVORNOSTI SAMOORGANIZIRAJUĆIH ORGANISKIH FILMOVA KAO INHIBITORA KOROZIJE METALA / voditeljica projekta: prof. dr. sc. Ivana Martinović / Studij kemije
- Projekt 2019. / TEACHER TRAINING INSTITUTIONS INITIATIVE E-TWINNING TTI / sudionica radionice održane u Bruxellesu: dr. sc. Anita Lukenda, doc. / Studij pedagogije
- Projekt / DEVELOPMENT OF MASTER CURRICULA IN ECOLOGICAL MONITORING AND AQUATIC BIOASSESSMENT FOR WESTERN BALKANS HEIS/ECOBIAS / Sveučilište u Novom Sadu / Sudionica projekta: prof. dr. sc. Zora Pilić / Studij kemije
- Projekt / EDUCATING SCIENCE TEACHERS FOR ALL – ESTA / University of Ludwigsburg / voditelj projekta: prof. dr. sc. Mario Vasilj / sudionici: prof. dr. sc. Zora Pilić, prof. dr. sc. Anita Martinović Bevanda, prof. dr. sc. Stanislava Talić, prof. dr. sc. Ivana Martinović / Studij kemije
- Projekt TRAIN+ 2019. na Univerzitetu u Sarajevu / OSNOVE ANDRAGOŠKE DJELATNOSTI U VISOKOM OBRAZOVANJU / sudionica: dr. sc. Anita Lukenda, doc. / Studij pedagogije

Nakladnička djelatnost

Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti obavlja djelatnost iz znanstvenoga područja prirodnih, društvenih i humanističkih znanosti te interdisciplinarnoga i umjetničkoga područja. S obzirom na interdisciplinarni karakter Fakulteta zastupljeni su znanstveni radovi iz potonjih područja, te se provode tri vrste znanstvenih istraživanja i to: teorijska, eksperimentalna i mješovita, dok se, s obzirom na razinu, provode kako fundamentalna tako i primjenjena istraživanja. Kriterij za izbor najznačajnijih znanstvenih članaka jest da su objavljeni u međunarodnim znanstvenim časopisima višega impakta čimbenika koji su indeksirani u svjetskim referentnim bazama te da su citirani u svjetskim citatnim bazama podataka.

Nakladnička djelatnost Fakulteta rezultat je znanstvenoga i stručnoga rada nastavnika te kao takva obogaćuje bibliotečni fond, ali i pridonosi afirmaciji i razvitku Fakulteta. Izdavačka djelatnost obuhvaća izdavanje udžbenika, knjiga, zbornika radova sa znanstvenih skupova, periodičnih i drugih

službenih publikacija. U protekle dvije akademske godine nastavnici FPMOZ-a objavili su knjige / udžbenike / znanstvene monografije sljedećih naslova:

- ⇒ Čilić, A., *Učinkovitost škole – doprinos teoriji i praksi odgoja i obrazovanja*, PRESSUM, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2021.
- ⇒ Vasilj, M.; Jovanović, I., *Didaktika – Zbirka zadataka*, PRESSUM, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2021.
- ⇒ Vasilj, M., *Molitva za najbliže (ilustrirana priča za djecu)*, Ogranak Matice hrvatske Čitluk, Čitluk, 2020.
- ⇒ Brkić, S., *Odabrana poglavљa iz metodike nastave fizike*, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Hafner, D.; Dedić, A., *Dijatomeje slijeva Jadranskog mora u Bosni i Hercegovini = Diatoms of the Adriatic Seabasin in Bosnia and Herzegovina*, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Ivanek, V.; Ćorluka, M.; Mikić, B., *Sportovi s reketom*, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Madžar, D.; Ostojić Mihić, A., *Kreativnost i inovativnost u turizmu*, PRESSUM, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Šilić, N.; Leko, G., *Tehnike sportskog plivanja*, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Tipurić-Spužević, S.; Zubac, I.; Pokaz, D., *Matematika za inženjere*, PRESSUM, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Vasilj, M., *Misli, koraci, odjeci (odabrani govor)*, PRESSUM, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Vasilj, M., *Pedagogija – Suvremenih pristupa znanosti o odgoju*, PRESSUM, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Vasilj, M., *Pedagogija – Suvremenih pristupa znanosti o odgoju – Vježbe*, PRESSUM, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2020.
- ⇒ Čuljak, Z., *Tehnika i metodika osnovnih elemenata sportske gimnastike – tlo, karike, ruče*, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2019.
- ⇒ Kvesić, Lj., *Zbirka riješenih zadataka iz više matematike I. dio*, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2019.
- ⇒ Martinović Bevanda, A.; Talić, S.; Ivanković, A., *FlowInjection Analysis Toward Green Analytical Chemistry*. Poglavlje u knjizi: *Green Analytical Chemistry: Past, Present and Perspectives*, Urednici: Plotka-Wasylka, Justyna; Namiesnik, Jacek; Singapore, Springer, 2019.
- ⇒ Pavlović, S., *Škola, quo vadis? / School, quo vadis?* Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2019.
- ⇒ Stanić-Koštroman, S., Škobić, D., Bevanda, L., *Opća biologija*, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2019.
- ⇒ Vasilj, M., *Međugorje – Apostoli Gospine ljubavi (slikovnica)*, Fram Ziral, Mostar, 2019.
- ⇒ Vladić-Mandarić, L.; Leburić, A., *Nikola Buble (1950.–2015.): biografski opus i njegov (etno)muzikološki univerzum*, Fram Ziral, Sveučilište u Mostaru, Mostar, 2019.
- ⇒ Volarić, T.; Ivošević, I.; Tomičić, I., *Think IT1 – Udžbenik informatike za prvi razred gimnazije*, Alfa, Zagreb, 2019.

Stručna djelatnost

- ➔ RADIONICA, održana u lipnju 2021. godine / NACRT PLANA UPRAVLJANJA NA VODNOM PODRUČJU JADRANSKOGA MORA U FBIH (2022. – 2027.) / voditeljica radionice: prof. dr. sc. Svjetlana Stanić-Koštroman / Studij biologije
- ➔ TRI RADIONICE, održane u travnju i svibnju 2021. godine u Mostaru, Konjicu i Neumu / INTEGRIRANA STRATEGIJA RAZVITKA HNŽ / voditeljica radionice: prof. dr. sc. Svjetlana Stanić-Koštroman / Studij biologije
- ➔ BOSANSKOHERCEGOVAČKA NACIONALNA RADIONICA, održana u ožujku 2021. godine / MEHANIZMI I PROVEDBA TRAJNE ZAŠTITE RIJEKA U BIH / voditeljica radionice: prof. dr. sc. Svjetlana Stanić-Koštroman / Studij biologije
- ➔ LIKOVNA IZLOŽBA, održana 17. ožujka 2021. godine u Galeriji kraljice Katarine u HD herceg Stjepan Kosača / Cultural Collisions Bosnia and Herzegovina / organizatori izložbe: Dalibor Nikolić, Vesna Sušac – Studij predškolskog odgoja; Jadranko Batista – Studij fizike
- ➔ STUDIJSKO SNIMANJE, održano 13. ožujka 2021. godine na Radiopostaji Mir Međugorje / Glazbena priprema napjeva Put križa iz molitvenika fra Andjela Nušića i ravnjanje folklornim zborom HKUD Rodoč – fra Bernardin Smoljan: dr. sc. Marina Bazina, doc. / Studij glazbene umjetnosti
- ➔ STUDENTSKI KONGRES O KARCINOMU, održan 11. i 12. prosinca 2020. godine (*online*) / sudionice studentice Studija biologije Andrea Ćavar, Ema Lucija Zovko, Lorena Vidačak, Mia Miočević, Mihaela Ivanković
- ➔ DAN PRIRODNIH NAUKA, održan 11. prosinca 2020. godine / ONLINE NASTAVA U MULTIKULTURALNOJ ZAJEDNICI / organizator: PMF Univerziteta u Sarajevu / Sudionice studentice Studija biologije Kristina Kvesić i Mia Miočević
- ➔ MEĐUNARODNA ŠKOLA O ŠTETNIM SUPSTANCAMA, održana od 16. do 18. studenoga 2020. godine (*online*) / U sklopu CEEPUS mreže Research and Education in Environmental Chemistry and Toxicology / sudionice studentice Studija biologije Andrea Ćavar i Lorena Vidačak.

Umjetnička djelatnost

U sklopu Studija glazbene umjetnosti održali su se razni umjetnički, završni i diplomske koncerti u okviru sveučilišnih događanja samostalno, a i u suradnji s kulturnim institucijama grada Mostara, regije i šire (npr. Simfonijskim orkestrom Mostar, Dubrovačkim simfonijskim orkestrom, Hrvatskom glazbom Mostar, Akademskim zborom Pro musica iz Mostara, Hrvatskim narodnim kazalištem u Mostaru, Maticom hrvatskom u Mostaru...). Slijedi kronološki prikaz održanih koncerata Studija glazbene umjetnosti u protekle dvije akademske godine:

- ➔ KONCERT MARIJANSKIH PJESAMA SALVE REGINA, održan 20. svibnja 2021. godine u Franjevačkoj crkvi sv. Petra i Pavla u Mostaru, a 31. svibnja 2021. godine u Staroj crkvi sv. Stje-

- pana Prvomučenika u Gorici-Sovićima / Komorni pjevački ansambl Pro arte Studija glazbene umjetnosti / umjetnička voditeljica: prof. mr. art. Katja Krolo-Šarac¹
- ⇒ PRODUKCIJA GLAZBE, održana 19. ožujka 2021. godine u Galeriji kraljice Katarine HD herceg Stjepana Kosače / klasa violine: prof. dr. art. Goran Končar
  - ⇒ KONCERT DUHOVNE ZBORSKE GLAZBE, održan 12. veljače 2021. godine u staroj crkvi sv. Ante na Humcu / Zbor srednje glazbene škole Ljubuški i Komorni pjevački ansambl Pro arte Studija glazbene umjetnosti / umjetnička voditeljica: prof. mr. art. Katja Krolo-Šarac
  - ⇒ ADVENTSKI KONCERT, održan 18. prosinca 2020. godine u Crkvi Dobrog pastira Cim-Ilići u Mostaru / gost: bariton – Marijo Bevanda / Komorni pjevački ansambl Pro arte Studija glazbene umjetnosti
  - ⇒ 17. DIDAKOVI DANI, koncert komorne glazbe održan 7. listopada 2020. godine u Župnoj crkvi u Gradnićima / Studenti instrumentalisti Studija glazbene umjetnosti
  - ⇒ JESEN NA FPMOZ, koncert studenata i nastavnika održan 7. studenog 2019. godine u Galeriji kraljice Katarine u Mostaru / gost: bariton – Vlatko Belas, član HNK Opere u Splitu (RH) / Studij glazbene umjetnosti
  - ⇒ DIPLOMSKI KONCERT, održan 8. listopada 2020. godine u Kapelici franjevačke crkve sv. Petra i Pavla u Mostaru / studentica gitare Linde Primožić / klasa gitare: prof. mr. art. Đani Šehu
  - ⇒ SVETA MISA ZA POČETAK AKADEMSKE 2020./2021. GODINE, održana 14. listopada 2020. godine u mostarskoj Katedrali / Misno slavlje predvodio je biskup mons. dr. Petar Palić, a liturgijsko pjevanje predvodio je Komorni pjevački ansambl Pro arte sa Studija glazbene umjetnosti FPMOZ-a, uz vodstvo i orguljašku pratnju prof. mr. art. Katje Krolo-Šarac
  - ⇒ DIPLOMSKI KONCERT, održan 8. listopada 2020. godine u Galeriji kraljice Katarine HD herceg Stjepana Kosače / studentica violine Margareta Karužić / klasa violine: prof. dr. art. Goran Končar
  - ⇒ ZAVRŠNI KONCERT, održan 15. srpnja 2020. godine u kampusu Rodoč / studentica gitare Josipa Budim / klasa gitare: prof. mr. art. Đani Šehu
  - ⇒ DIPLOMSKI KONCERT, održan 14. srpnja 2020. godine u kampusu Rodoč / studentica klavira Brigita Šilić / klasa klavira: prof. mr. art. Dragan Opančić
  - ⇒ ZAVRŠNI KONCERT, održan 26. lipnja 2020. godine u kampusu Rodoč / studentica violine Josipa Čoruša / klasa violine: prof. dr. art. Goran Končar
  - ⇒ IN MEMORIAM, koncert u sjećanje na preminuloga studenta Milana Miju Đereka održan 28. svibnja 2019. godine u HNK u Mostaru / Studenti Studija glazbene umjetnosti
  - ⇒ KONCERT VOKALNE GLAZBE, održan 21. svibnja 2019. godine u Galeriji Aluminij u Mostaru / Solisti: tenori – Marijo Puljić, Pere Tokić; bariton – Karlo Miličević / Komorni pjevački ansambl Pro arte i Mješoviti pjevački zbor Studija glazbene umjetnosti

---

¹ Prof. mr. art. Katja Krolo-Šarac je umjetnička voditeljica Komornoga pjevačkoga ansambla Pro arte, Ženskoga i muškoga komornoga pjevačkoga ansambla / zbora i Akademskoga pjevačkoga zbora Sveučilišta u Mostaru koji je 2017. godine preimenovan u Mješoviti pjevački zbor Studija glazbene umjetnosti.

- ➔ HARMONIKA KROZ ŽANROVE, koncert održan 9. travnja 2019. godine u Galeriji ULUS u Beogradu (RS) / Solist: student harmonike – Amar Ramić / Dislocirani Studij glazbene umjetnosti u Kreševu
- ➔ KONCERT VOKALNE GLAZBE, održan 11. siječnja 2019. godine u Kapelici franjevačke crkve sv. Petra i Pavla u Mostaru / gost: bariton – Marijo Bevanda / Solisti: soprano – Sara Marolt; alt – Drina Penava; tenor – Pere Tokić; bariton – Karlo Milićević; orgulje – prof. mr. art. Katja Krolo-Šarac / korepetitori: doc. Marijana Pavlović i studentica klavira Brigita Šilić / Komorni pjevački ansambl Pro arte i Mješoviti pjevački zbor Studija glazbene umjetnosti.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti ima za cilj utvrđivanje prioriteta i aktivnosti koji osiguravaju uspješnije uključivanje Fakulteta u europske i međunarodne razmjene nastavnika i studenata. Nastavnici FPMOZ-a imaju mogućnost usavršavati se na inozemnim sveučilištima u okviru Erasmus+ i drugih vrsta mobilnosti. Slijedi kronološki prikaz odlaznih i dolaznih mobilnosti.

Odlazna mobilnost studenata i nastavnika

- ➔ (2. – 13. 3. 2020.) prof. dr. sc. Stanislava Talić i v. asist. Glorija Zlatić / Studij kemije / Keele University (UK) / Erasmus Workshop on Research in Education and Affordable Chemistry
- ➔ (20. 2. – 4. 3. 2020.) v. asist. Mila Zovko / Erasmus+ KA107 / Odjel za matematiku Sveučilišta u Rijeci (RH)
- ➔ (akademski 2019. / 2020. godina) Studentica Roberta Galić (Studij kemije) / Faculty of Engineering Technology KU Leuven (B)
- ➔ (14. – 18. 10. 2019.) dr. sc. Adriana Planinić, doc., na razmjeni preko Erasmus+ programa na Sveučilište Matej Bell u Barskoj Bistrici (SK)
- ➔ (9. – 11. 6. 2019.) v. asist. Antonela Musa u sklopu Erasmus+ projekta / Harmonization and Innovation in PhD Study Programs for Plant Health in Sustainable Agriculture / HarISA, boravila je u Podgorici (CG)
- ➔ (16. – 22. 6. 2019.) dr. sc. Lidija Vladić-Mandarić, doc., i dr. sc. Sanja Tipurić-Spužević, doc., / GRANT AGREEMENT for Training Between Programme and Partner Countries. Erasmus+ (KA 107) at the University Claude Bernard Lyon 1, France for Erasmus+ International Credit Mobility Week / Razmjena, odnosno obuka nastavnika na području matematike i glazbe na Sveučilištu Lyon 1 (F)
- ➔ (9. – 11. 6. 2019.) v. asist. Antonela Musa, u sklopu Erasmus+ projekta / Harmonization and Innovation in PhD Study Programs for Plant Health in Sustainable Agriculture – HarISA, boravila je u Podgorici (CG)
- ➔ (24. – 29. 3. 2019.) v. asist. Gloria Zlatić sa Studija kemije u sklopu programa Erasmus+ koji financira Europska unija i Program međunarodnih dimenzija (E+ ICM), predstavljala je Sveučilište u Mostaru na drugome tjednu razvoja istraživača 2nd Researcher Development Week

- (Istraživačke skupine obuhvaćale su: 1) zdravstvene znanosti; 2) znanost, tehnologiju, inženjerstvo i matematiku; 3) humanističke znanosti) na Sveučilištu u Granadi (E)
- ⇒ (27.-31. 5. 2019.) dr. sc. Mile Ćavar, doc., Erasmus+ program razmjene osoblja, u svojstvu predavača na Fakultetu za sportske znanosti Sveučilišta u Granadi (E).

Dolazna mobilnost studenata i nastavnika

- ⇒ Studij informatike FPMOZ / zimski semestar akademske 2019./2020. godine /Erasmus+ / prof. dr. sc. Juan Manuel Fernández Luna /Sveučilište u Granadi (E).
- ⇒ Studij geografije FPMOZ / zimski semestar, od 5. do 14. studenog 2019. godine / Erasmus+ / prof. dr. sc. Vesna Prolonšćec-Petrić / Geodezija Sveučilište u Zagrebu (RH).

INFRASTRUKTURNI RAZVITAK

Stručni i razvojni projekti u proteklome dvogodišnjem razdoblju prvenstveno su bili usmjereni na jačanje istraživačke i druge infrastrukture Fakulteta te podizanje kvalitete obrazovanja. Dio realiziranih projekata odnosio se na organiziranje znanstvenih i stručnih konferencija, odnosno tiska zbornika radova s istih, a dio je bio usmjerjen široj javnosti, bilo da je riječ o ispitivanju radioaktivno-kontaminiranih područja ili jačanju svijesti i animiranju javnosti o potrebi zaštite i očuvanja okoliša te kulturnome uzdizanju. Svi su projekti u svojoj domeni polučili očekivane rezultate.

Znanstveno-stručna istraživanja i umjetnički koncerti obvezna su komponenta sveobuhvatnih aktivnosti Fakulteta. Značaj se ogleda i u izravnome te sve intenzivnijemu uključivanju studenata u znanstveni, stručni i umjetnički rad kroz sudjelovanje na projektima i izradi završnih i diplomskeh radova i koncerata te stvaranje tržišne pozicije Fakulteta kako bi se omogućila integracija znanstveno-istraživačkih i kulturnih aktivnosti s gospodarstvom. Veći dio naših nastavnika aktivno je uključen u stručne radne skupine za izradu novih, odnosno izmjene postojećih prostornih planova, različitih studija, strategija i akcionalih planova, brojne umjetničke/kulturne i sportske aktivnosti, što predstavlja izravan transfer znanja u društvo.

Fakultet prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti želi preuzeti pokretačku ulogu društvenih promjena, u okruženju i šire, utemeljenih na znanju. Znanstvenim i stručnim istraživanjem i stvaranjem novih znanja te njegovim prenošenjem na nove naraštaje uz umjetničko/kulturno stvaranje koje su temeljne zadaće, želi se preuzeti pokretačka uloga društvenih promjena općenito temeljene na znanju i prihvaćanju civilizacijskih vrijednosti koje su jednako značajne kao i stjecanje određenih kvalifikacija potrebnih društvu i gospodarstvu temeljenom na znanju.

U skladu s postavljenom misijom FPMOZ nastoji razvijati studije i ojačavati instituciju kako bi pridonio gospodarskome i društvenome razvoju regije i šire. Također je, u skladu s postavljenom misijom, Fakultet potpisao niz ugovora o suradnji i održao niz aktivnosti te tako potvrdio društvenu ulogu koju isti ima u našoj društvenoj zajednici. Dakle, Fakultet je potpisao brojne sporazume i ugovore o suradnji s raznim institucijama s ciljem uključivanja Fakulteta u šиру društvenu zajednicu i okruženje, te s

ciljem podizanja kvalitete rada na potonjem na najvišu razinu, čime omogućava studentima stjecanje prakse. U skladu s navedenom potpisani su sljedeći značajni sporazumi i ugovori, i to:

- ⇒ (2019.) Memorandum o suradnji s Agencijom za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje Mostar
- ⇒ (2019.) Sporazum o suradnji s Akademijom za umjetnost kulturu, Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
- ⇒ (2019.) Sporazum o suradnji s Zavodom za školstvo Mostar, Udrugom ravnatelja osnovnih škola, Aktivom ravnatelja srednjih škola i Aktivom ravnatelja i direktora predškolskih ustanova u HNZ
- ⇒ (2019.) Sporazum o suradnji s Fakultetom kemijskog inženjerstva i tehnologije Sveučilišta u Zagrebu
- ⇒ (2019.) Konzorcijski ugovor za međunarodni zajednički diplomski studij web znanosti s Alma Mater Europae – European Center, Maribor
- ⇒ (2019.) Memorandum o razumijevanju sa Save the Children
- ⇒ (2020.) Sporazum o suradnji s Domom zdravlja Mostar
- ⇒ (2021.) Sporazum o suradnji s Udrugom Zdravi život – Kinezis
- ⇒ (2021.) Sporazum o znanstvenoj, obrazovnoj i stručnoj suradnji s Agencijom za školovanje i stručno usavršavanje kadrova (Rodoč b.b., Mostar).

PRILOZI

Prilog 1. Nagrađeni nastavnici i vanjski suradnici FPMOZ-a

- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Nevenu Hrvatiću za uspješnu suradnju i osobit doprinos radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETE dr. sc. Milei Ajduk Kurtovićm doc.; dr. sc. Antei Čilić, doc.; dr. sc. Ivani Jovanović, doc.; dr. sc. Katarini Šimić, doc.; dr. sc. Aniti Imre, doc.; mr. art. Vesni Sušac, doc., za sudjelovanje na projektu Teacher, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Mariju Vasilju za osobit doprinos u radu i promicanju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Mariju Vasilju za izuzetan doprinos razvoju kroz istaknut rad na znanstvenome, nastavnome, istraživačkome i stručnome polju kao i promociji Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Mariju Vasilju za iznimjan doprinos promociji umjetnosti na Sveučilištu u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Mariju Vasilju za iznimjan doprinos razvoju i promociji Akademije likovnih umjetnosti Široki Brijeg, 2020.
- ⇒ PLAKETA dr. sc. Lidiji Vladić-Mandarić, doc., za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.

- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Aniti Zovko za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. ddr. sc. Lidiji Pehar za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Dijani Vican za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Slavici Pavlović za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA dr. sc. Aniti Lukenda, doc., za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. emeritusu Branku Rafajcu za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Svjetlani Stanić-Koštroman za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Stanislavi Talić za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Mirjani Milićević za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Davoru Lučiću za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Borni Fuerst Bjeliš za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Snježani Musa za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Željki Šiljković za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Ivanu Madžaru za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Zoranu Curiću za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA red. prof. Stjepanu Skoki za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. dr. sc. Milenku Bevandi za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ PLAKETA prof. emeritusu Mladenu Bevandi za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.

- PLAKETA dr. sc. Ivani Čerkez Zovko, doc., za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA prof. dr. sc. Zoranu Primorcu za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA prof. dr. sc. Tonći Marušiću za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA dr. sc. Franji Takaču, doc., za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA prof. dr. sc. Sabrini Horović za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA dr. sc. Borisu Crnokiću, doc., za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA gvardijanu fra Danki Perutini za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA Ivici Musiću (*hercegovina.in*) za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA načelniku Općine Čitluk Marinu Radišiću za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA predsjedniku općinskog vijeća Čitluk Predragu Smoljanu za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA v. asist. Marinu Ivanoviću za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- PLAKETA Maji Marić za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- POVELJA Studiju glazbene umjetnosti povodom 15. obljetnice i uspješnog rada i djelovanja / FPMOZ, 2020.
- PRIZNANJE prof. dr. sc. Stanislavi Talić za znanstveni rad / FPMOZ, 2020.
- PRIZNANJE prof. dr. sc. Lijljanki Kvesić za znanstveni rad / FPMOZ, 2020.
- PLAKETA prof. dr. sc. Ivanu Vasilju za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2019.
- PLAKETA prof. dr. sc. Samiru Čauševiću za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2019.
- PLAKETA prof. dr. sc. Siniši Opiću za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2019.
- POVELJA prof. dr. sc. Mariju Vasilju za uspješnu suradnju, potporu i osobit doprinos realizaciji programa Mostarskoga proljeća – Dana Matice hrvatske Mostar, 2019.

- ⇒ PRIZNANJE prof. dr. sc. Zori Pilić za znanstveni rad / FPMOZ, 2019.
- ⇒ PRIZNANJE prof. dr. sc. Mirjani Milićević za nastavno-stručni rad, nastavni rad i za osobit doprinos promociji Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2019.

Prilog 2. Nagrađeni studenti FPMOZ-a

- ⇒ NAGRADA CVJETKO RIHTMAN za Svjetski dan muzike student Draganu Ivankoviću (Studij glazbene umjetnosti, smjer Glazbena kultura i etnomuzikologija), 2021.
- ⇒ DEKANOVA NAGRADA za postignut uspjeh studentima: Valentina Oreč (Studij informaticke), Ana Krišto (Studij edukacijske rehabilitacije), Filip Zovko (Studij fizičke kulture), Aida Sadžak (Studij matematike), Tomislav Barbarić (Studij geografije, smjer Turizam i zaštita okoliša), Ružica Kopić (Studij predškolskog odgoja), 2020.
- ⇒ PLAKETA Studentskom zboru FPMOZ-a za uspješnu suradnju i osobit doprinos u radu i promicanju Fakulteta prirodoslovno-matematičkih i odgojnih znanosti Sveučilišta u Mostaru, 2020.
- ⇒ REKTOROVA NAGRADA za postignut uspjeh studentima: Laura Latina Zovko (Studij fizičke kulture); Renato Vidić (Studij biologije, smjer Ekologija); Matea Miškić (Studij pedagogije), 2020.
- ⇒ DEKANOVA NAGRADA za postignut uspjeh studentima: Martina Puce (Studij kemije); Matea Miškić (Studij pedagogije); Ivana Čuić (Studij predškolskog odgoja); Ante Smoljan (Studij kemije), 2019.
- ⇒ POHVALA za izvannastavne aktivnosti studentici Ivoni Grbavac (Studij edukacijske rehabilitacije), 2019.
- ⇒ REKTOROVA NAGRADA za postignut uspjeh studentima: Iva Ćubela (Studij glazbene umjetnosti, smjer Glazbena kultura); Ružica Tovilo (Studij pedagogije); Ivan Barać (Studij kineziologije); Darko Škobić (Studij kineziologije); Martina Puce (Studij kemije); Mario Babić, Rektorova nagrada za studentski znanstveni rad (Studij kineziologije), 2019.
- ⇒ SREBRNA PLAKETA Mješovitomu pjevačkom zboru Studija glazbene umjetnosti na XXIII. međunarodnom zborskому festivalu *Cro partija* u Splitu (umjetnička voditeljica prof. mr. art. Katja Krolo-Šarac), 2019.

A	F	Z	G	D	A	B	N
E	W	O	P	K	J	R	M
R	Y	T	Y	E	X	I	D
U	V	I	R	E	D	S	R
O	W	S	P	O	O	Z	I
O	F	S	D	A	S	D	F
G	Z	X	C	V	B	N	J
K	L	U	T	B	W	D	A

UPISI 2021

SVEUČILIŠTE

RASPORED

ANKETA

E-LEARNING

 NOVOSTI I OBJAVE

TRAŽI

Obavijest o upisu studenata u prvu godinu prediplomskih studija

U razdoblju od 19. do 23. srpnja 2021. godine provodit će se upis u 1. godinu sveučilišnih prediplomskih studija strojarstva, računarstva i elektrotehnike za akademsku 2021./2022. godinu.

Studij...

16.07.2021. | Novosti

Pročitaj više >

Sveučilište u Mostaru dobilo prve magistre elektrotehnike

U srijedu, 14.07.2021. godine održane su prve obrane diplomskih radova na diplomskom studiju elektrotehnike. Na Fakultetu strojarstva, računarstva i elektrotehnike svoje diplomske radove obranili su...

15.07.2021. | Novosti

PROF. DR. SC. ŽELJKO STOJKIĆ

DEKAN

FAKULTET STROJARSTVA, RAČUNARSTVA I ELEKTROTEHNIKE

UVOD

Unatoč pandemiji koronavirusa u protekle dvije akademske godine na Fakultetu strojarstva, računarstva i elektrotehnike postignuti su značajni etapni rezultati.

Na području obrazovne djelatnosti, uz pridržavanje epidemioloških mjera, realiziran je nastavni proces koji se odvijao kombinirano, *online* i u učionicama. Gdje je bilo moguće, laboratorijske vježbe održavane su u učionici, a nastava s brojnijim skupinama studenata odvijala se *online*.

Na kraju akademske 2020./2021. godine dobili smo prve magistre struke iz područja elektrotehnike, što predstavlja izuzetan uspjeh za naš Fakultet.

Na području znanstveno-istraživačke djelatnosti djelatnici Fakulteta objavili su više od dvadeset znanstvenih radova u okviru međunarodnih konferencija kao i u znanstvenim časopisima. U suradnji s DAAAM Internationalom organizirana je međunarodna konferencija The 5th International Polytechnic Conference Bridge Symposium Mostar BSM-2020.

Na polju stručne djelatnosti u protekle dvije godine dobivena su i pokrenuta četiri projekta kojima je cilj jačanje suradnje s lokalnim gospodarstvom. EU je financirao projekte. Zahvaljujući ovim projektima, izgrađena je infrastruktura koja će omogućiti daljnji razvoj i nabavu potrebne opreme.

Naši su nastavnici i suradnici u proteklome razdoblju aktivno sudjelovali u međunarodnoj razmjeni preko CEEPUS i Erasmus programa. Zahvaljujući ovim programima, u proteklome je razdoblju u inozemstvu boravilo sedam nastavnika i šesnaest studenata.

Fakultet je nastavio aktivno sudjelovati i djelovati u međunarodnoj mreži tvornica za učenje IALF koja nam omogućuje suradnju s renomiranim svjetskim sveučilištima i znanstveno-istraživačkim institucijama.

Zahvaljujući dobivenim projektima, koji su još uvijek u fazi realizacije, u proteklome razdoblju ostvaren je bitan rezultat u izgradnji infrastrukture Fakulteta. Prostor Tvornice za učenje opremljen je dodatnom opremom koja će nam omogućiti kvalitetniju izobrazbu studenata i bolju suradnju s lokalnim gospodarstvom.

Ljudski resursi jako su važan element funkciranja Fakulteta i treba naglasiti kako smo u proteklome razdoblju dobili tri doktora znanosti iz područja računarstva i zaposlili jednoga asistenta.

USTROJ FAKULTETA

Fakultet strojarstva, računarstva i elektrotehnike organiziran je prema vrsti djelatnosti koju obavlja kroz:

- Znanstveno-nastavno vijeće
- Kolegij dekana
- Odbor za upravljanje i unaprjeđenje kvalitete
- Ured za praćenje i unapređivanje studiranja i odnose sa studentima
- Stručne službe.

Znanstveno-nastavno vijeće akademsko je tijelo, nadležno i odgovorno za pitanja iz svoje ovlasti. Vijeće čine nastavnici koji su u radnome odnosu s punim radnim vremenom na Sveučilištu i ostali nastavnici koji sudjeluju u znanstveno-nastavnom procesu ustrojene jedinice kao i studenti koje je izbralo studentsko predstavničko tijelo. Vijeće može pravovaljano donositi odluke ako je na sjednici nazočna natpolovična većina članova Vijeća, a odluke se donose natpolovičnom većinom nazočnih članova. Sjednice Vijeća saziva i njegovim radom rukovodi dekan, a u njegovojo odsutnosti mijenja ga jedan od prodekanova kojega on ovlašti.

Kolegij dekana tijelo je koje se sastoji od:

- dekana
- prodekana za nastavu
- prodekana za znanstveno-istraživački rad i međunarodnu suradnju
- voditelja pojedinih studija i skupina općih kolegija.

Dekan je čelnik i voditelj Fakulteta strojarstva, računarstva i elektrotehnike. Dekan rukovodi radom te predstavlja i zastupa Fakultet.

Stručne službe uključuju:

- Tajništvo
- Računovodstvo
- Studentsku referadu
- Knjižnicu

- ⇒ IT podršku
- ⇒ Ured za projekte
- ⇒ Pomoćne službe.

NASTAVNA DJELATNOST

Studiji strojarstva, računarstva i elektrotehnike na Fakultetu strojarstva, računarstva i elektrotehnike Sveučilišta u Mostaru koncepcijски su usklađeni s odredbama Zakona o visokom obrazovanju HNŽ-a, kojim je određeno prilagođavanje studija Bolonjskomu procesu i vrjednovanje rada studenata ECTS bodovima.

Na Fakultetu strojarstva, računarstva i elektrotehnike nastavni planovi i programi studija koji se izvode inovirani su i usklađeni s Bolonjskim procesom uz redovito praćenje svih promjena u tom području.

Studijski programi organizirani su u tri razine:

- prediplomski studij
- diplomski studij
- poslijediplomski doktorski studij.

Na sveučilišnim studijima strojarstva, računarstva i elektrotehnike studenti mogu studirati u statusu:

- redovitih studenata koji studiraju uz potporu resornoga Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa
- redovitih studenata koji sami plaćaju troškove svoga studija
- redovitih studenata – stranih državljanina koji sami plaćaju troškove svoga studija.

Svi studenti koji steknu diplomu nekoga od obrazovnih ciklusa aktivno djeluju u najnaprednijim i najrasprostranjenijim granama današnjega tehnološki ovisna svijeta. Sve se teže ispunjavaju sve veće materijalne i druge potrebe čovječanstva, uz osobito naglašenu svijest o potrebi racionalnoga korištenja prirodnih zaliha i zaštiti okoliša. Zato se djelatnost inženjera usložnjava i zahtjeva sve kvalitetnije obrazovanje.

U akademskoj 2019./2020. godini pokrenut je novi ciklus Poslijediplomski doktorski studij strojarstva.

Studij strojarstva

Strojarstvo je orijentirano stvaranju novih vrijednosti i po tome je jedno od rijetkih područja koja omogućuju funkciranje i razvitak svake zajednice. Danas je napredak u tehnici isključivo rezultat znanstveno-istraživačkoga rada i razvoja, a ne vještoga domišljanja novih rješenja.

Iako nazivljem jednoznačno određeno, strojarstvo je izuzetno interdisciplinarno jer sadrži čitav niz disciplina koje pripadaju posve drugim područjima, primjerice umjetna inteligencija, računalno vođenje procesa, ekonomika i organizacija proizvodnje, projektni menadžment, robotika, automatika, ekologija itd. Suvremenom inženjeru pridružuje se sve širi opseg zadataka slijedom društveno-ekonomskoga napretka društva.

Studij računarstva

Računarstvo i računarska znanost obuhvaćaju teoriju, metode analize i sinteze, projektiranje i konstrukciju, primjenu i djelovanje računalnih sustava. Objekt proučavanja u računarstvu jest cjelokupnost sklopovske i programske opreme te postupaka i načina primjene računala.

Preddiplomskim i diplomskim programom Studija računarstva studenti se osposobljavaju za primjenu usvojenih znanja u rješavanju specifičnih problema projektiranjem sklopovskih i programskih proizvoda. To podrazumijeva sposobnost jasnoga definiranja problema, određivanja izvedivosti njegova rješenja te proučavanja, specificiranja, oblikovanja, ostvarivanja, ispitivanja, preoblikovanja i dokumentiranja rješenja. Studenti Studija računarstva dobivaju inženjersko obrazovanje, posebice oslonjeno na elektroniku kao osnovnu tehnologiju računarstva.

Studij elektrotehnike

Studijski program elektrotehnike kreiran je kako bi se studentima omogućilo stjecanje temeljnih teorijskih i praktičnih stručnih znanja te kako bi ih se sposobilo za trajno usvajanje novih znanja i tehnologija. Osim toga, studiranjem se razvijaju sposobnosti kreativnoga razmišljanja, samostalnoga i timskoga rada te sposobnosti donošenja poslovnih odluka na svim razinama odlučivanja. U nastavnom procesu aktivno se prate svjetski tijekovi u visokome obrazovanju i potrebe gospodarstva te se, u skladu s tim, kreiraju i odgovarajući nastavni programi.

Studijski program elektrotehnike u uskoj je svezi sa suvremenim znanstvenim spoznajama u znanstvenome području tehničkih znanosti, poljima elektrotehnike i prirodnih znanosti. Sva potrebna znanja i vještine utemeljena su na suvremenim znanstvenim spoznajama unutar ovoga područja.

Medicinska informatika

Diplomski Studij medicinske informatike, u trajanju od četiri semestra tijekom kojih studenti mogu ostvariti 120 ECTS bodova, pripada interdisciplinarnome znanstvenom području jer uključuje tehničke i medicinske znanosti. Medicina i informatika danas se značajno prožimaju, pri čemu ih povezuje i koncept zajedničkoga intenzivnog razvoja.

Područje medicinske informatike trenutačno je veoma aktualno, a važno je naglasiti kako nema dovoljno obrazovanih stručnjaka iz toga područja. Kompleksnost problema zahtijeva angažman znanja temeljenih na osnovnim tehničkim i medicinskim znanostima koje se u svojoj tehničkoj primjeni razvijaju u niz užih područja, izučavanih na pojedinim fakultetima.

Cilj diplomskoga Studija medicinske informatike jest razvijanje sposobnosti primjene i korištenja računarskih znanosti i informacijskih tehnologija s posebnim naglaskom na primjenu u području medicine (obrada medicinske slike, obrada biosignala, informacijski sustavi u zdravstvu, e-medicina...).

ZNANSTVENA DJELATNOST

Kada je riječ o znanstvenoj djelatnosti, djelatnici Fakulteta u prethodnome razdoblju objavljivali su aktivno radove na međunarodnim konferencijama i u časopisima. Objavljivali su, također, knjige, zbirke i udžbenike te sudjelovali u različitim znanstveno-istraživačkim projektima. Nastavnici Fakulteta objavili su više od dvadeset radova na različitim međunarodnim konferencijama te je objavljena jedna knjiga.

Fakultet je bio suorganizator konferencije The 5th International Polytechnic Conference Bridge Symposium Mostar BSM-2020, koja se održala online, te je ukupno objavljeno 136 radova, koji su indeksirani u međunarodnim bazama.

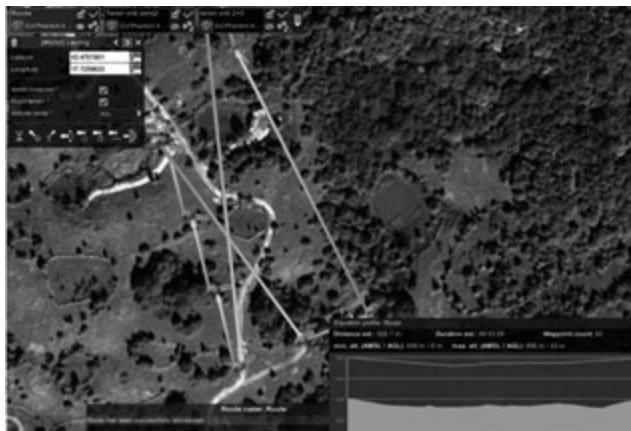

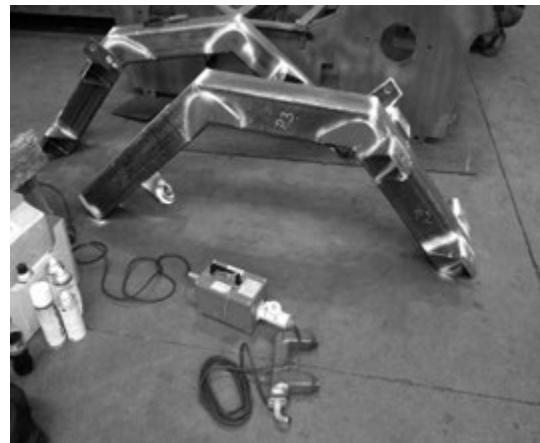
Fakultet je 2019. godine objavio Zbornik radova svojih djelatnika koji je sadržavao 28 radova.

STRUČNA DJELATNOST

Fakultet je u prethodnome razdoblju poboljšao stručnu djelatnost i preko raznih projekata ostvario mogućnost proširenja opsega iste. Nastavnici Fakulteta ostvarili su različite oblike suradnje s poduzećima iz okruženja.

Najveća količina realiziranih poslova bila je u obliku pružanja usluga izobrazbe iz različitih područja (lean menadžment, zavarivanje, vibracijska dijagnostika, nove tehnologije u održavanju, primjena

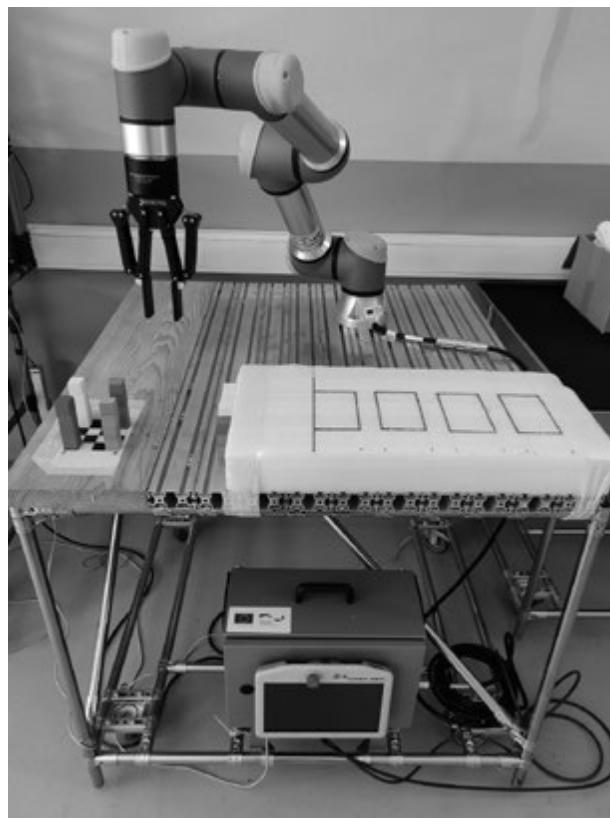
bespilotnih letjelica u održavanju, reverzibilno inženjerstvo), a ostatak je bio većinom u svezi s ispitivanjem zavarenih spojeva u konstrukcijama.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Naši su nastavnici i suradnici u proteklome razdoblju aktivno sudjelovali u međunarodnoj razmjeni preko CEEPUS-a, Erasmusa i drugih programa.

Zbog otežanih uvjeta uzrokovanih koronavirusom ukupno je u inozemstvu boravilo sedam nastavnika i 16 studenata.

INFRASTRUKTURNI RAZVITAK

Zahvaljujući različitim projektima, Fakultet je nabavio značajnu opremu za znanstveno-istraživački i stručni rad, a sve u okviru Tvornice za učenje. Također, ojačana je računalna infrastruktura s novim serverima.

Dio opreme koju je Fakultet u prethodnome razdoblju nabavio jest:

- kolaborativni robot UR5e
- oprema za reverzibilno inženjerstvo i mjeriteljstvo
- oprema za 3D print
- ekrani osjetljivi na dodir
- bespilotna letjelica s termalnom kamerom.

FAKULTETE
RAČUNARSTVA,
ELEKTROTEHNIKE
i MATEMATIKE

O FAKULTETU | SREDIŠTE | SPISI | ZNANOST | ZA STUDENTE | EN | ☰

UPISI 2021

```
<?php ob_start();?>
<?php $content = ob_get_clean();?>
<?php wp_head();?>
<?php body_class();?>
<?php wp_footer();?>
```

SVEUČILIŠTE

RASPORD

AKADEMIČKI KALENDAR

E-LEARNING

A	F	Z	G	D	A	B	N
E	W	Z	P	K	J	Z	M
R	Y	Z	S	V	U	I	D
U	V	I	X	O	D	S	R
Q	W	E	R	T	Y	U	I
O	P	S	D	A	S	D	F
G	Z	X	C	V	B	N	J
K	L	U	T	B	W	D	A

- > Studijski programi
- > Studenti
- > Upisi
- > Dokumenti
- > Propisi
- > Zdravstveni glasnik
- > Galerija
- > Međunarodna suradnja
- > Osiguranje kvalitete

STUDOMAT

ISS NASTAVNICI

ISS

Novosti i obavijesti

22

srp

Vise...

Rezultati ispita iz kolegija Kardiopulmologija

Ovdje možete preuzeti rezultate ispita iz kolegija Kardiopulmologija.

21

srp

Vise...

UPIS STUDENATA NAKON SRPANSKOG

RAZREDBENOG POSTUPKA

Upis studenata u prvu godinu studija provodit će se od 19. do 23. srpnja 2021. godine u vremenu od 9:00 do 12:00 sati. Za upis u prvu godinu redovitog studija za studente koji studiraju uz potporu Ministarstva potrebno je: 1. Original dokumenti o završenom četverogodišnjem školovanju 2...

20

srp

Vise...

Rezultati ispita iz kolegija Patofiziologija

Ovdje možete preuzeti rezultate ispita iz kolegija Patofiziologija.

20

srp

Vise...

Ispit iz kolegija Klinička medicina II

Ispit iz Kolegija Klinička medicina II održat će se prema sljedećem rasporedu:
I-rok I II-rok Ginekologija - 30.08.2021. i 23.09.2021. u 12:00h Pedijatrija - 30.08.2021. i 23.09.2021. u 12:00h Kardiopulmologija - 06.09.2021. i 20.09.2021. u 11:00 h Reumatologija - 06.09.2021. L...

Događanja

6. SIMPOZIJ
PRIMALJA s
međunarodnim
sudjelovanjem

2. međunarodni
znanstveni simpozij
Javnozdravstvena
znanost i
postignuća u praksi

7. Simpozij
medicinskih sestara
i tehničara s
međunarodnim
sudjelovanjem

FAKULTET ZDRAVSTVENIH STUDIJA

UVOD

Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru po mnogim je procjenama jedan od najboljih u Bosni i Hercegovini (BiH) i u regiji. U procesu kontinuirane borbe za bolje zdravlje, prevenciju i liječenje, uloga visokoobrazovanoga zdravstvenog radnika postaje sve važnija i on sigurno postaje nezamjenjiva karika u tome procesu. Zahvaljujući Fakultetu zdravstvenih studija, razina je zaštite zdravlja i borba protiv različitih bolesti u Mostaru i Hercegovini značajno unaprjeđena. Cilj je rada našega Fakulteta kontinuirana i kvalitetna izobrazba zdravstvenih radnika u praksi koji će uz kvalitetan praktičan i znanstveni rad postupno preuzimati i našu nastavu.

Fakultet se cijelo vrijeme, u skladu sa svojom strategijom, bavio i znanstveno-istraživačkim radom te su naši nastavnici i studenti do sada sudjelovali u više znanstvenih međunarodnih istraživačkih projekata. Važno je istaknuti kako su naši nastavnici, asistenti i studenti aktivno sudjelovali na regionalnim, europskim i svjetskim kongresima te publicirali brojne radove u visoko indeksiranim časopisima.

Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru u svojih dvadeset godina postojanja zabilježio je velik uspon i napredak. Od više škole postao je respektabilan Fakultet na Sveučilištu u Mostaru, u Bosni i Hercegovini i regiji. Sa sva tri ciklusa nastave (preddiplomski, diplomski i poslijediplomski – doktorski) omogućava našim studentima vrhunsko školovanje i velike mogućnosti učenja i napredovanja. Uz dobro organiziran i kvalitetan rad časopis *Zdravstveni glasnik* pridonosi podizanju sveučilišne razine našega Fakulteta. Nastojat ćemo da taj uspon i dalje traje i da održavamo visoku razine kvalitete nastave, a sve radi što bolje izobrazbe naših studenata koji će sutra u praksi pomagati bolesnim osobama, a neki će od njih biti nastavnici i podučavati nove generacije studenata.

USTROJ FAKULTETA

Prema Zakonu o visokom obrazovanju HNŽ, Statutu Sveučilišta u Mostaru i Statutu Fakulteta zdravstvenih studija tijela su odlučivanja na Fakultetu kao ustrojbenoj jedinici Sveučilišta:

- Znanstveno-nastavno vijeće
- dekan.

Znanstveno-nastavno vijeće Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru (u dalnjemu tekstu Vijeće) jest akademsko tijelo nadležno i odgovorno za pitanja iz svoje ovlasti. U skladu s odredbama Sveučilišta u Mostaru, Statuta Fakulteta zdravstvenih studija i Odluci o sastavu Znanstveno-nastavnog vijeća, Vijeće Fakulteta zdravstvenih studija čine:

1. dekan
2. prodekan
3. voditelj diplomskoga studija
4. pročelnici katedri
5. predstavnik asistenata
6. predstavnici studenata.

Ukupan broj članova Vijeća Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru jest 21.

Nastavne ustrojbine jedinice Fakulteta zdravstvenih studija su katedre, klinike i nastavne baze.

Katedre su temeljni ustrojbeni oblik nastavnoga rada Fakulteta koje pripremaju i izvode nastavu na obveznim i izbornim preddiplomskim, diplomskim, a u budućnosti i poslijediplomskim kolegijima. Klinike su zdravstvene ustanove ili dijelovi zdravstvenih ustanova u kojima se izvodi klinička nastava. Nastavne baze objedinjuju organizacijske jedinice Fakulteta za potrebe izvođenja nastave i znanstveno-istraživačke djelatnosti.

Na Fakultetu zdravstvenih studija nastava je organizirana na jedanaest katedri, i to:

1. Katedra fizikalne terapije
2. Katedra radiološke tehnologije
3. Katedra zdravstvene njage
4. Katedra javnog zdravstva
5. Katedra temeljnih medicinskih znanosti I
6. Katedra temeljnih medicinskih znanosti II
7. Katedra kliničkih medicinskih znanosti I
8. Katedra kliničkih medicinskih znanosti II
9. Katedra kliničkih medicinskih znanosti III
10. Katedra za znanstveno-istraživački rad
11. Katedra društveno-humanističkih znanosti.

Klinička nastava na Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru izvodi se u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, kao pridruženoj članici Sveučilišta u Mostaru, čijom se djelatnošću osigurava cjelovitost visokoškolske izobrazbe.

Nastavne su baze Fakulteta zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru: Dom Zdravlja – Mostar, Zavod za javno zdravstvo FBiH i Zavod za javno zdravstvo ZHŽ.

NASTAVNA DJELATNOST

Akademска 2019./2020.

Fakultet zdravstvenih studija otpočeo je s radom akademsku 2019./2020. godinu 1. listopada 2019. godine, obogaćen s brojem od 269 novoupisanih studenata na preddiplomskim studijama i 143 studenta na diplomskome studiju.

Ukupan broj studenata na preddiplomskome i diplomskome studiju u akademskoj 2019./2020. godini bio je 1145.

Akademска 2020./2021.

Fakultet zdravstvenih studija otpočeo je s radom akademsku 2020./2021. godinu 1. listopada 2020. godine, obogaćen s brojem od 287 novoupisanih studenata na preddiplomskim studijama i 144 studenta na diplomskome studiju.

Ukupan broj studenata na preddiplomskome i diplomskome studiju u akademskoj 2020./2021. godini bio je 1162.

Upisana je treća generacija doktoranda na Poslijediplomski doktorski studij Zdravstvene znanosti u akademskoj 2020./2021. godini. Broj upisanih doktoranda u akademskoj 2020./2021. godini jest jedanaest. Doktoriralo je dvoje kandidata.

Promocija 2019.

Na promociji održanoj 28. ožujka 2019. godine promovirano je 242 prvostupnika/*bachelora*, od toga 52 prvostupnika/*bachelora* sestrinstva, 64 prvostupnika/*bachelora* fizioterapije, 62 prvostupnika/*bachelora* radiološke tehnologije, 31 prvostupnik/*bachelor* sanitarnog inženjerstva i 33 prvostupnika/*bachelora* primaljstva. Također je promovirano 99 magistara, od toga 21 magistar kliničke zdravstvene njegе, 24 magistra kliničke fizioterapije, 24 magistra radiološke tehnologije i 30 magistara sanitarnog inženjerstva.

Promocija 2020.

Na promociji održanoj 27. ožujka 2020. godine promovirano je 257 prvostupnika/*bachelora*, od toga 87 prvostupnika/*bachelora* sestrinstva, 71 prvostupnik/*bachelor* fizioterapije, 50 prvostupnika/*bachelora* radiološke tehnologije, 18 prvostupnika/*bachelora* sanitarnog inženjerstva i 31 prvostupnik/*bachelor* primaljstva. Također je promovirano 115 magistara, od toga 20 magistara kliničke zdravstvene njegе, 29 magistara kliničke fizioterapije, 39 magistara radiološke tehnologije i 27 magistara sanitarnog inženjerstva.

Promocija 2021.

Na promociji održanoj 22. ožujka 2021. godine promovirano je 240 prvostupnika/*bachelora*, od toga 65 prvostupnika/*bachelora* sestrinstva, 68 prvostupnika/*bachelora* fizioterapije, 55 prvostupnika/*bachelora* radiološke tehnologije, 26 prvostupnika/*bachelora* sanitarnog inženjerstva i 26 prvostupnika/*bachelora* primaljstva. Također je promovirano 106 magistara, od toga 21 magistar kliničke zdravstvene njegе, 22 magistra kliničke fizioterapije, 32 magistra radiološke tehnologije i 31 magistar sanitarnog inženjerstva.

Nastavni plan i program

U skladu s osuvremenjivanjem nastavnoga plana i programa sveučilišnoga preddiplomskog Studija primaljstava Povjerenstvo za evaluaciju predložilo je izmjene (20 %), koje je Senat Sveučilišta u Mostaru usvojio. Navedeni izmijenjeni studijski program započet će u akademskoj 2021./2022. godini. Kvaliteta akademskih programa mora se razvijati i poboljšavati u korist studenata i drugih korisnika visokoga obrazovanja u Europskome prostoru visokog obrazovanja. Kada je riječ o usporedivosti navedenoga izmijenjenog i dopunjenoг studijskog programa sa sličnim programima akreditiranih visokih učilišta u Republici Hrvatskoj, predloženi je program u skladu s programima studija koji se izvode na visokim učilištima u Republici Hrvatskoj.

Kvaliteta nastave

Fakultet zdravstvenih studija u sklopu svojih aktivnosti u svezi s osiguranjem i unaprjeđenjem kvalitete provodi **online anketu za studentsko vrjednovanje nastavnoga rada**. Studentska anketa za procjenu zimskoga semestra akademske 2019./2020. otvorena je 17. siječnja 2020. godine, a 1. lipnja 2020. otvorena je studentska anketa za procjenu ljetnoga semestra akademske 2019./2020. godine. Anketa se provodila elektroničkim putem. Planirano je da anketa bude otvorena do 30. siječnja 2020. i 14. lipnja 2020. godine. Popunjavanju anketnih obrazaca studenti su pristupali tijekom ispitnih rokova. Anketa je bila potpuno anonimna jer su se za pristup anketi koristili pristupni podatci ISS sustava / korisničkoga računa. Tijekom akademske 2019./2020. godine na razini Fakulteta zdravstvenih studija popunjeno je 30.325 anketa za procjenu rada nastavnika i asistenata. Ako uzmemu u obzir kako su ocijenjeni svi kolegiji, dolazimo do podatka da je ukupna srednja ocjena za Fakultet 4,70; ukupna srednja ocjena kvalitete rada nastavnika/nastavnice 4,65 i ukupna srednja ocjena rada asistenata 4,75. Zahvaljujući novoj organizaciji provedbe studentske ankete preko ISS sustava, stvoreni su preduvjeti za njezinu uspješniju provedbu koji su rezultirali zadovoljavajućim odazivom studenata anketiranju u akademskoj 2019./2020. godini. Od ukupnoga broja upisanih studenata 89 % odazvalo se anketiranju.

ZNANSTVENA DJELATNOST

Knjige/udžbenici

Kada je riječ o stručnoj i nastavnoj djelatnosti Fakulteta, u posljednje dvije akademske godine objavljene su sljedeće publikacije:

1. *Mamografija i magnetna rezonancija u dijagnostici bolesti dojke*, prof. dr. sc. Josip Mašković, dr. sc. Miro Miljko, doc., i Darko Marić, nakladnik Sveučilište u Mostaru, 2019.
2. *Psihologija u medicini i zdravstvu*, prof. dr. sc. Dragan Babić i suradnici, nakladnik Sveučilište u Mostaru, 2020.
3. *Odarbana poglavla iz perinatologije za primalje*, prof. dr. sc. Vajdana Tomić i suradnici, nakladnik Sveučilište u Mostaru, 2021.
4. *Zdravstvena njega djeteta (odabrana poglavla)*, dr. sc. Darinka Šumanović-Glamuzina, red. prof., i suradnici, nakladnik Sveučilište u Mostaru, 2021.

Časopis

Fakultet je izdavač časopisa *Zdravstveni glasnik*. Godišnje se objavljaju dva broja. U časopisu se radovi mogu objavljivati na hrvatskome jeziku, uz dodatak sažetka na engleskome jeziku, ili na engleskome jeziku, uz dodatak sažetka na hrvatskome jeziku.

Objavljanje radova djelatnika Fakulteta

Naši su djelatnici u dvije godine objavili više znanstvenih i stručnih radova u časopisima koji su indeksirani u Web of Science (14 radova) te nekoliko desetaka radova u Scopus i Medline bazi i drugim relevantnim bazama podataka.

Ssimpoziji

Održan je Studentski simpozij sanitarnog inženjerstva SanMo 2021. Organizatori Simpozija bili su Fakultet zdravstvenih studija Sveučilišta u Mostaru i Studentski zbor Fakulteta zdravstvenih studija.

Znanstveni projekti

Projekt: Utjecaj smjenskog rada na metabolički i cirkadijani ritam medicinskih sestara/tehničara, projekt u tijeku, financiran iz sredstava FMON-a za 2018. godinu, voditelj projekta: prof. dr. sc. Ivan Vasilj. Projekt je završen u 2020. godini i kao rezultat istoga objavljen je znanstveni rad: [The Impact of Shift Work on Psychosocial Functioning and Quality of Life Among Hospital-Employed Nurses: A Cross-Sectional Comparative Study](#), I. Ljevak, I. Vasilj, M. Ćurlin, N. Šaravanja, T. Meštrović, J. Šimić, M. Neuberg, *Psychiatria Danubina* 32 (Suppl 2), 262.–268.;

Znanstveno-istraživački projekt: Mutacija gena za mthfr c6777t i koncentracije vitamina b12, folne kiseline, homocisteina i visoko osjetljivog crp-a u krvi trudnica s gestacijskim dijabetesom, voditelj projekta prof. dr. sc. Vajdana Tomić, projekt financiralo FMON iz sredstava financiranje/sufinaciranje znanstveno-istra-

živačkih i istraživačko-razvojnih projekata u FBiH, natječaj za 2019. godinu i trenutačno je u fazi realizacije.

INFRASTRUKTURNI RAZVITAK

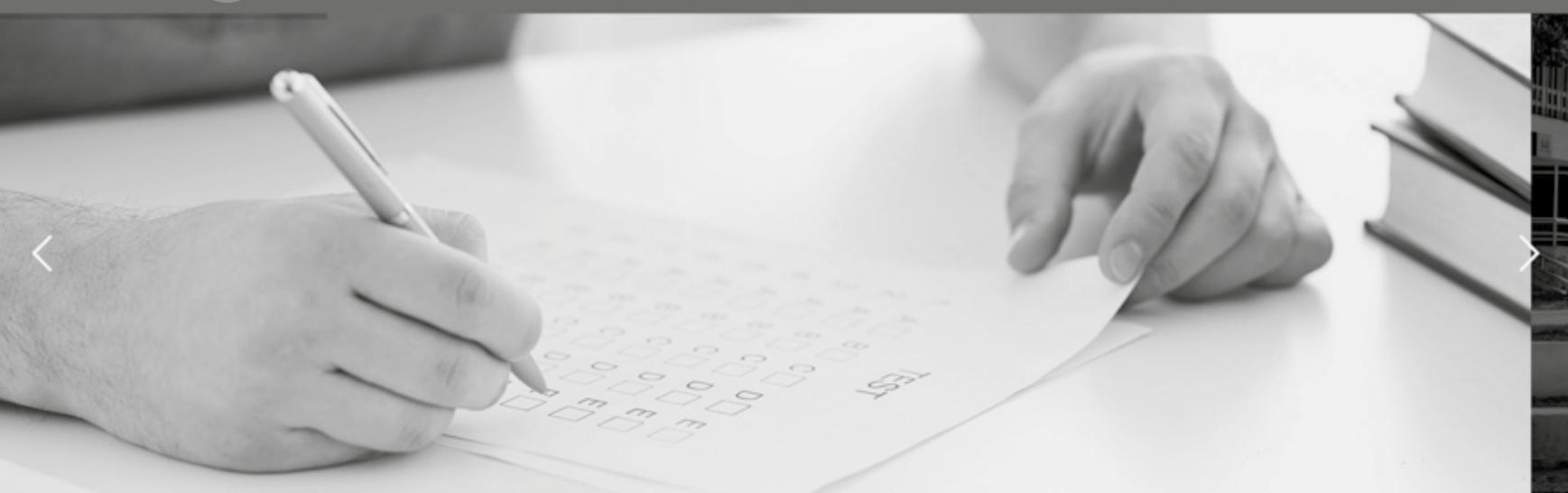
U 2020. godini izvršena je nabava računalne opreme i obnova računalne predavaonice koja je opremljena s 25 potpuno novih računala i pametnom pločom, čime je osigurana njezina funkcionalnost sljedećih pet godina.

U 2020. i 2021. godini izvršeno je opremanje Kineziološkog kabineta iz vlastitih sredstava te je u potpunosti opremljen za potrebne nastavnoga i stručnoga rada.

F A R F

OGLASNA PLOČA

Aktualne obavijesti Farmaceutskog fakulteta

Rezultati razredbenog ispita održanog 17.7.2021.

Rezultati razredbenog ispita održanog 17.7.2021. Rezultate razredbenog ispita održanog 17.7.2021. godine...

Upute za pristupnike na razredbeni ispit

Upute za razredbeni ispit 2021./2022.
Razredbeni ispit održat će se u subotu 17. srpnja 2021. godine...

Raspored održavanja ispita za tjedan od 12.7. do 16.7.2021.

Ponedjeljak 12.7.2021 Organska kemijska I. i II. - 09.00 sati, kampus Rodoč Biokemijska II. - 09.00 sati,...

FARMACEUTSKI FAKULTET

UVOD

Farmaceutski fakultet u Mostaru pridružio se sveučilišnoj obitelji 2011. godine te postao najmlađa sastavnica Sveučilišta. Otvaranje ovakva fakulteta imalo je strateško značenje i za Sveučilište i za zdravstveni sustav uopće. Njegovo je poslanje školovanje i osposobljavanje stručnjaka kompeten-tnih za istraživanje, razvoj, pripremu, čuvanje, rukovanje i distribuciju lijekova, odnosno pružanje usluga na svim područjima farmaceutske djelatnosti. S obzirom na nedostatak magistara farmacije te teritorijalni i politički ustroj i na Sveučilištu u Mostaru nametnula se potreba za Farmaceutskim fakultetom. Koncepcija razvitka i misija Sveučilišta u Mostaru oslanja se na tradiciju europskih sveučilišta, posebice onih u Republici Hrvatskoj, što znači kako su nastavni planovi i programi usklađeni s planovima i programima odgovarajućih europskih sveučilišta usklađenih s načelima Bolonjske deklaracije. Zbog suvremenoga pristupa planu i programu, oblicima nastave i znanstve-no-istraživačkoj orientaciji Farmaceutski fakultet, slijedeći misiju Sveučilišta, osigurava kvalitetu i istovrsnost studija u čemu mu, osobito s početka djelovanja, pomaže i oslonac čini Farmaceut-sko-biokemijski fakultet Sveučilišta u Zagrebu te usporedivost sa sličnim programima u Europi. Tako nastavni plan i program Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru prati osnovnu ideju koja u konačnici štiti Farmaceutski fakultet od negativnih učinaka nesređenosti intelektualnoga prostora u Bosni i Hercegovini. Farmaceutski fakultet nudi program koji je usmjeren na studenta, koji integrira temeljne znanosti, izvrsno obrazovanje, stručne standarde i etička načela te priprema studente za sve izazove moderne farmacije. Cilj je Fakulteta osigurati kontinuirano obrazovanje i osposobljavanje studenata, budućih ljekarnika, koji će pridonositi zdravstvenoj zaštiti pacijenata služeći se sredstvima i metodama farmaceutskih i srodnih prirodnih znanosti. Studenti farmacije stječu znanja i vještine za aktivno sudjelovanje u promociji zdravlja, prevenciji i liječenju bolesti.

Rad Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru posebice je intenziviran u posljednje dvije godine. Ovaj se Fakultet, kao i ostatak svijeta, suočio s globalnom pandemijom SARS-CoV-2 virusa i bolesti COVID-19 koja je zaustavila sve oblike kontaktne nastave na većini visokoškolskih ustanova. Međutim, jedno od bogatstava našega Fakulteta jesu male studentske skupine tako da se nastavno osoblje u potpunosti može posvetiti individualnom obrazovnom procesu. To je bilo i rješenje tijekom pandemije kada smo ipak uspjeli održati sve oblike nužne kontaktne nastave, kao što su laboratorijske vježbe, u skladu s važećim epidemiološkim uputama i mjerama. Posebno je zadovoljstvo izvjestiti kako je Farmaceutski fakultet u suradnji s drugim javnim farmaceutskim fakultetima iz Bosne i Hercegovine započeo proces sudjelovanja u Erasmus projektu koji bi trebao pojačati kapacitete visokoga obrazovanja farmaceuta u Bosni i Hercegovini. Znakovito je kako se naš mali Fakultet ipak uspio izboriti za svoje mjesto među različitim konkurentima iz niza europskih i svjetskih zemalja.

USTROJ FAKULTETA

Rukovodstvo Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru čine:

- ➔ prof. dr. sc. Monika Tomić – dekanica Fakulteta
- ➔ prof. dr. sc. Ivica Brizić – prodekan za znanost
- ➔ prof. dr. sc. Dubravka Šimić – prodekanica za nastavu.

Studenti svoje predstavništvo imaju u Studentskome zboru ustrojene jedinice Farmaceutskoga fakulteta. Studentski zbor ima izravnu komunikaciju s Upravom i preko svojih predstavnika sudjeluje u radu Znanstveno-nastavnog vijeća. Studenti svoje predstavnike po godinama studija i predsjednika Studentskoga zbora biraju izravno na studentskim izborima, nakon čega samostalno izabiru zamjenika predsjednika Studentskoga zbora.

Tijelo fakulteta je i Znanstveno-nastavno vijeće sastavljeno od znanstveno-nastavnoga osoblja koje sudjeluje u radu fakulteta.

Administrativne jedinice fakulteta čine:

- ➔ Tajništvo fakulteta – Mirjana Marić
- ➔ Računovodstvo – Anela Šušak
- ➔ Studentska služba – Franjo Jurilj
- ➔ Voditelj laboratorija – Igor Azinović
- ➔ Ured za međunarodnu suradnju – Josipa Grubišić
- ➔ Povjerenstvo za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete
- ➔ ECTS povjerenik
- ➔ Povjerenik za Registar radova
- ➔ Koordinator ISS-a

- ↪ Asistenti:
  - ↪ Marta Mandić
  - ↪ Ivona Tomić
  - ↪ Martin Kondža.

NASTAVNA DJELATNOST

Nastavna djelatnost na Farmaceutskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru ostala je aktivna i tijekom globalne epidemije SARS-CoV-2 virusa koja je paralizirala svijet i smanjila sve oblike kontaktne nastave. Međutim, nastava je na Fakultetu održavana redovito uz pomoć postojećih online dostupnih platformi za učenje, a uz podršku i izobrazbu SUMIT-a. Na daljinu su se izvodili kolegiji za koje su stvoreni uvjeti, dok su laboratorijske vježbe zbog specifičnosti toga područja održane u klasičnom obliku kontaktne nastave, pri čemu su se poštivali svi važeći epidemiološki uvjeti. Vježbe su provedene uspješno u malim skupinama kako bi se minimizirala svaka mogućnost zaraze.

Većinu nastavnoga procesa Farmaceutski fakultet Sveučilišta u Mostaru provodi uz suradnju gostujućega znanstvenoga i nastavnoga osoblja s Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, koji i dalje ostaje naš vodeći partner u provođenju najvažnije misije naše ustanove: obrazovanja.

U prošlim godinama Farmaceutski fakultet Sveučilišta u Mostaru usvojio je određene izmjene nastavnoga plana i programa, čime su se uskladili naši obrazovni ishodi i ciljevi učenja s pozitivnom praksom srodnih fakulteta u okruženju, prije svega uzimajući u obzir tradiciju i iskustvo Farmaceutsko-biokemijskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu te europske trendove u obrazovanju modernoga farmaceuta. Tako su, primjerice, vježbe iz kolegija *Oblikovanje lijekova 2* razmještene u dva semestra, a kolegij *Javno zdravstvo i društvena farmacija* premješten je iz ljetnoga semestra u zimski semestar.

Farmaceutski fakultet proveo je jedan izbor u nastavno-zvanje docent i jedan izbor u nastavno zvanje viši asistent.

Temeljem članaka 61., 64. i 65. Statuta Sveučilišta u Mostaru (Ur. broj: 01-1685/20 od 26. veljače 2020. godine) i Odluke o raspisivanju javnog natječaja Znanstveno-nastavnog vijeća Farmaceutskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (Ur. broj: 09-01-78/21 od 26. veljače 2021. godine), Znanstveno-nastavno vijeće Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru jednoglasno je izabralo novoga dekana Farmaceutskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru. Dužnost dekana u sljedeće četiri godine obnašat će prof. dr. sc. Ivica Brizić. Prof. Brizić stupa na dužnost dekana Fakulteta početkom nove akademske godine odnosno 1. listopada 2021. godine.

ZNANSTVENA DJELATNOST

Od 2019. do 2021. godine Farmaceutski fakultet Sveučilišta u Mostaru, koji radi u jako skromnim i neprikladnim uvjetima, ipak je uspio objaviti određene stručne i znanstvene publikacije. U navedenome razdoblju s afilijacijom naše ustanove, odnosno Sveučilišta u Mostaru (sum.ba) objavljeno je 14 radova koji se mogu svrstati u:

- ⇒ članci u međunarodno recenziranim časopisima koje citira Current Contents (2)
- ⇒ članci u zbornicima radova domaćih i međunarodnih kongresa, simpozija i stručnih skupova (4)
- ⇒ stručni prikazi (18)
- ⇒ knjige (1)
- ⇒ doktorske disertacije (2)
- ⇒ te ostalu znanstvenu i stručnu produktivnost (5).

Osim navedenih aktivnosti naše nastavno osoblje kao i studenti sudjelovali su na mnogim domaćim i međunarodnim kongresima, simpozijima i skupovima te natjecanjima iz područja biomedicine i zdravstva.

Sam Farmaceutski fakultet bio je organizator nekoliko domaćih kongresa, a pojedini su navedeni u nastavku.

Međunarodna konferencija za medicinski i biološki inženjering – CMBEBiH

Četvrta Međunarodna konferencija za medicinski i biološki inženjering održala se u organizaciji Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru (SUM), Farmaceutskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu, Medicinskoga fakulteta Univerziteta u Banjoj Luci te Društva za medicinski i biološki inženjering u BiH. Predsjedatelj CMBEBiH-a Almir Badnjević istaknuo je kako su teme Konferencije posvećene primjeni današnjih tehnologija i umjetne inteligencije u svim zdravstvenim aspektima koji postoje.

Prodekan Farmaceutskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu Tamer Bego istaknuo je kako ova Konferencija svake dvije godine postiže velike i ekstremne kvalitete u smislu angažiranih stručnjaka. Dodao je kako je ova Konferencija jedna od najvećih, ako ne i najveća u jugoistočnoj Europi. Ministrica civilnih poslova Bosne i Hercegovine Ankica Gudeljević istaknula je kako je sigurna da će znanja i iskustva koja su eminentni stručnjaci podijelili u tri dana nakon ove Konferencije biti i primjenjeni na živote svih nas.

Dekanica Farmaceutskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (SUM) Monika Tomić smatra kako bi se iz ovako velike Konferencije mogla izrobiti ideja koja će pomoći u očuvanju ljudskoga zdravlja, ali i života općenito te kako je sretna što je Farmaceutski fakultet SUM-a suorganizator, a ujedno i domaćin 4. Međunarodne konferencije o medicinskom i biološkom inženjeringu, zajedno sa svojim kolegama iz Banje Luke i Sarajeva. Do sada su u Bosni i Hercegovini organizirana tri skupa, a po prvi puta domaćin je Sveučilište u Mostaru sa svojim Farmaceutskim fakultetom. Misija je Konferen-

cije uvođenje, promoviranje i unaprjeđenje teorije i prakse tehničkih znanosti, odnosno uvođenje tehnologije u medicinu i biologiju, služeći kao forum za razmjenu informacija između zdravstvenih radnika i znanstvenika šire javnosti.

Konferencija se održavala u virtualnome obliku zbog epidemiološke situacije izazvane pandemijom Covida-19, a podržale su je svjetske organizacije, kao što su Međunarodna federacija za medicinski i biološki inženjerинг (IFMBE), Europska alijansa za medicinski i biološki inženjerинг i znanost (EAMBES) i IEEE.

Mostarski farmaceutski dani

Farmaceutski fakultet Sveučilišta u Mostaru u sklopu desete obljetnice otvaranja Farmaceutskoga fakulteta po prvi put organizirao je znanstveno-stručni skup pod nazivom: *Mostarski farmaceutski dani*.

Prvih deset godina Fakulteta obilježilo se prikladnim programom u trajanju od dva dana.

31. svibnja 2021. godine organiziran je znanstveno-stručni skup, dok je 1. lipnja 2021. godine predviđena objava monografije Farmaceutskog fakulteta.

Mostarski farmaceutski dani okupili su predavače Sveučilišta u Mostaru, a poseban naglasak bio je na farmaceutskim znanostima, farmakologiji i srodnim medicinskim disciplinama. Organizacijski odbor ovoga skupa u sastavu: prof. dr. sc. Monika Tomić, prof. dr. sc. Ivica Brizić, prof. dr. sc. Dubravka Šimić i dr. Ivan Tomić odlučio je ovogodišnje Mostarske *farmaceutske dane* organizirati online preko dostupnih internetskih platformi kako bi bio dostupan svima zainteresiranim za ovo područje znanosti i ljekarničke struke.

Predavanja:

- ⇒ prof. dr. sc. Monika Tomić – Zašto je vitamin D važan?
- ⇒ Marta Mandić, mag. pharm. – Kako su biljni lijekovi mijenjali svijet?
- ⇒ Ivan Tomić, dr. med. – Rezistencija na acetilsalicilnu kiselinu
- ⇒ prof. dr. sc. Dubravka Šimić – Njega kože djece s atopijskim dermatitisom
- ⇒ Ivan Zeljko, dr. med. – Novi pogledi na terapiju seronegativnih spondiloartritisa
- ⇒ Ivona Tomić, mag. pharm. – Terapijska primjena nanokristala lijeka
- ⇒ dr. sc. Martin Kondža – Učinak flavonoida na CYP3A4 enzimu
- ⇒ Ivana Matić, mag. pharm. – Učinak koenzima Q10 na lipidni profil
- ⇒ prof. dr. sc. Ivica Brizić – Smjernice za liječenje povišenog LDL kolesterola.

Znanstveno-stručni simpozij Rak kože

Znanstveno-stručni simpozij Rak kože, na kojem se govorilo o čimbenicima rizika i preventivnim mjerama nastanka malignih oboljenja kože te štetnim učincima UV zračenja, organizirao je Studentski zbor Farmaceutskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru uz potporu Komore magistara farmacije Županije Zapadnohercegovačke, a održan je 19. veljače 2021. online preko platforme Google meeta s početkom u 14:00.

Predavači znanstveno stručnog simpozija bili su:

- ⇒ prof. dr. sc Dubravka Šimić
- ⇒ mag. pharm. Ivona Tomić
- ⇒ mag. pharm. Ivana Matić.

Program:

14.00 h – prof. dr. sc. Dubravka Šimić – Čimbenici rizika i kliničke značajke melanoma kože

14.30 h – Ivona Tomić, mag. pharm. – Prevencija nastanka malignih oboljenja kože

14.50 h – Ivana Matić, mag. pharm. – Štetni učinci UV zračenja na kožu

15.15 h – Rasprava.

Znanstveni simpozij BH Cochranea – Cochrane za sve

U petak 17. siječnja 2020. godine u velikome amfiteatru Medicinskog fakulteta održan je 2. BH znanstveni simpozij u organizaciji bosanskohercegovačkoga ogranka Cochranea i Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru, a uz potporu Farmaceutskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru kao partnerske organizacije.

Tema ovogodišnjega simpozija bila je Cochrane za sve, a na jednom mjestu okupila je stručnjake iz hrvatskoga ogranka Cochranea, dr. sc. Irenu Zakarija Grković, doc., dr. sc. Tanju Poklepović Peričić i dr. sc. Goran Poropat, doc., "Često se nepotrebno koriste lijekovi i provode se intervencije za koje nema znanstvenih dokaza, a koje ne samo da opterećuju državni proračun, nego mogu biti potencijalno opasne za pacijente. Potrebno je da sve što se u zdravstvu koristi bude dokazano i korisno i

pritom neštetno za naše pacijente”, utvrdila je Zakarija Grković. Dr. sc. Tina Poklepović Peričić rekla je kako Cochrane velike napore ulaže u izobrazbu pacijenata tako da potiče komunikaciju između liječnika i pacijenta kako bi pacijenti postali aktivni i odgovorni sudionici u odlučivanju o zdravlju. “S obzirom na to da je 21. stoljeće prepoznato kao stoljeće pacijenta u tom se smislu ulaganje u zdravlje promatra kroz perspektivu ulaganja u znanje. Jedno educirano građanstvo prepoznaće se kao pokretačka snaga svih demokratskih društava i u tom smislu educiramo pacijente, ali i širu javnost kroz razne izvore”, rekla je Poklepović Peričić.

Prema njezinim riječima vrlo je važno da pacijenti znaju što i kada pitati kako bi ih se na taj način potaklo na komunikaciju s liječnikom.

Cochrane Bosna i Hercegovina službeno je osnovan 12. svibnja 2018. godine pri Medicinskom fakultetu Sveučilištu u Mostaru kao podružnica *Cochrane Hrvatska*. Riječ je o globalnoj neovisnoj mreži profesionalnih zdravstvenih djelatnika, znanstvenika, pacijenata, skrbnika i ljudi zainteresiranih za zdravlje, okupljenih oko jednoga zajedničkog cilja – izrada i diseminacija *Cochrane* sustavnih pregleda. Uz mnoštvo partnera ističe se i Farmaceutski fakultet koji s ovom organizacijom blisko surađuje.

Studentski kongres – Hrana, ishrana, zdravlje

U razdoblju od 20. studenoga 2019. do 22. studenoga 2019. u hotelu *Ibis Styles* u Sarajevu održan je 4. Studentski kongres pod nazivom *Hrana, ishrana, zdravlje* s međunarodnim sudjelovanjem u čijoj je organizaciji sudjelovalo nekoliko fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Na Kongresu su kao aktivni predavači sudjelovale i naše studentice 5. godine – Petra Galić, Sara Šimić, Petra Tomaš i Miljenka Roso koje su prezentirale dva zajednička rada: *Polifenoli u otpadnim tvarima vinske proizvodnje-prilika za kozmetičku industriju* i *Utjecaj konzumiranja mlijecnih proizvoda na pojavnost akni*, a radovi su pripremljeni pod mentorstvom mag. pharm. Ivone Tomić. Uz usmena izlaganja i prezentacije postera, studenti su mogli aktivno sudjelovati postavljajući pitanja i raspravljajući o povezanosti prehrane i zdravlja. Također, događaju su prisustvovali i brojni stručnjaci iz područja biotehnologije, medicine i zdravstva.

Kongres farmaceuta u Bosni i Hercegovini

U Sarajevu je u razdoblju od 10. listopada 2019. do 13. listopada 2019. održan 4. Kongres farmaceuta u Bosni i Hercegovini, s međunarodnim sudjelovanjem, u organizaciji Komore magistara farmacije FBiH, Farmaceutskoga društva RS i Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru, Univerziteta u Sarajevu i Tuzli i Medicinskog fakulteta u Banjoj Luci.

Kongres je bio prilika za stjecanje novih znanja i trajnih izobrazbi, razmjenu gospodarskih i stručnih iskustava, a bio je popraćen s više od 1 000 sudionika te je okupio ogroman broj predavača iz područja biomedicine i zdravstva.

Predsjednica Znanstvenoga odbora kongresa dekanica Farmaceutskog fakulteta u Mostaru dr. sc. Monika Tomić, red. prof., imala je čast otvoriti Kongres na svečanoj ceremoniji otvaranja.

Profesorica Tomić istaknula je ulogu modernoga farmaceuta u svjetlu teme kongresa *Novi trendovi u farmaciji* ističući kako je posao magistra farmacije danas znatno drugačiji u odnosu na ustaljenu sliku farmaceuta iz prošloga stoljeća.

Na Kongresu su kao aktivni predavači sudjelovali asistenti i profesori Farmaceutskoga fakulteta u Mostaru sa svojim usmenim predavanjima i prezentacijama postera koji su privukli izuzetan interes. Osim toga, u okviru održavanja Kongresa održan je i okrugli stol o budućnosti farmacije u Bosni i Hercegovini čiji će zaključci biti poslati relevantnim regulatornim institucijama iz područja biomedicine i zdravstva.

Primjena kortikosteroidnih lijekova u svakodnevnoj praksi – tečaj trajne izobrazbe

U organizaciji Sveučilišta u Mostaru Farmaceutskog fakulteta u utorak 9. travnja 2019. godine održan je tečaj PRIMJENA KORTIKOSTEROIDNIH LIJEKOVA U SVAKODNEVNOJ PRAKSI u okviru potrebe za trajnom izobrazbom magistara farmacije.

Tečaj je kao glavni sponzor podržala domaća farmaceutska kuća FARMAVITA d.o.o., čiji su nam se predstavnici pridružili kao dragi gosti i jedni od predavača.

U obrazovnome dijelu skupa posjetitelji su mogli čuti najnovija saznanja iz područja farmacije, visokoregulirane biomedicinske djelatnosti, a posebice iz područja kozmetologije i farmaceutske tehnologije, kao glavnih tema ovoga tečaja. Ovakva vrsta trajne izobrazbe postaje već tradicionalno okupljanje stručnjaka iz područja biomedicine i zdravstva s domaćim i stranim adresama. Tako smo i ovoga puta, osim eminentnih domaćih imena, imali priliku slušati i prof. dr. sc. Jelenu Filipović-Grčić, predstojnicu Zavoda za farmaceutsku tehnologiju Farmaceutsko-biokemijskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu.

Zainteresiranim magistrima farmacije obratila se i dekanica Farmaceutskoga fakulteta prof. dr. sc. Monika Tomić koja je svojim predavanjem podržala ovaj tečaj i osvrnula se na važnost održavanja ovakvih i sličnih izobrazbi.

Održavanje ovoga tečaja podržale su, i kao vrijednim prepoznala, domaća strukovna udruženja magistara farmacije, koja su bodovala prisustvo svojih članova.

Tečaju se odazvalo više od 80 pristupnika te su nakon obrazovnoga dijela održani svečani domjenak i međusobno druženje.

STRUČNA DJELATNOST

Euromelanoma

U ponedjeljak 14. lipnja 2021. g. na Farmaceutskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru održana je kampanja pod nazivom *Euromelanoma 2021.* radi prevencije raka kože, melanoma. Tim povodom prodekanica za nastavu prof. dr. sc. Dubravka Šimić, doktorica na Klinici za kožne i spolne bolesti Sveučilišne kliničke bolnice u Mostaru, obavila je besplatne preglede madeža svim zainteresiranim profesorima, djelatnicima i studentima Farmaceutskoga fakulteta.

Obljetnica – deset godina Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru

Na Medicinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru održana je svečana promocija monografije Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru u čast 10. obljetnice postojanja ovoga Fakulteta. Dan ranije, u sklopu ove godišnjice, održan je znanstveno-stručni skup Mostarski farmaceutski dani koji je okupio znanstveno-nastavno osoblje Sveučilišta u Mostaru i ponudio nove spoznaje velikom broju zainteresiranih koji su mogli saznati novosti iz područja biomedicine i farmacije.

Promociju monografije otvorio je rektor Sveučilišta u Mostaru prof. dr. sc. Zoran Tomić pohvalnim riječima o samome Fakultetu i monografiji. Pri tome je istaknuo da se osjeća kao dio ove fakultetske obitelji od prvoga dana osnivanja.

Ravnatelj Sveučilišne kliničke bolnice u Mostaru prof. dr. sc. Ante Kvesić u svome govoru istaknuo je kako je imao ogromnu sreću što je odlučio podržati ovaj projekt i angažirati se s nastavnim osobljem u pregovorima sa Sveučilištem u Zagrebu.

Povodom promocije monografije prisutnima se obratila i bivša studentica Marta Mandić koja je u svome govoru naglasila važnost dobrih odnosa koji vladaju na Fakultetu i pomoći koju studenti

svakodnevno imaju. Povodom desete godišnjice za osobit doprinos u radu Fakulteta dodijeljene su i prigodne jubilarne nagrade njegovim zaposlenicima: Mirjani Marić, Aneli Šušak i Franji Jurilju. Dekanica fakulteta prof. dr. sc. Monika Tomić vrlo emotivnim izlaganjem obratila se prisutnima te se prisjetila prvih dana i problema prilikom pokretanja Fakulteta. U takvim procesima istaknula je važnost zajedničke suradnje i prijatelja koje je na tom putu stekla. Glavna urednica monografije Jadranka Duranović naglasila je važnost ove monografije za jednu instituciju kao što je Farmaceutski fakultet te pojedinačno naglasila važnost svakoga poglavlja i zanimljivost ovoga štiva kao vječnog spomena na jedan projekt.

Ljepota iz kućnog ormarića

Dana 24. ožujka 2021. godine u prostorijama Medicinskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru započeo je ciklus radionica pod nazivom *Ljepota iz kućnog ormarića* u organizaciji studentske sekcije za farmakologiju i imunologiju PHARMiON.

U radionici su sudjelovali organizatori radionice (studentice Tomislava Banožić i Ana-Zorica Pavičić), asistentice Farmaceutskog fakulteta, magistre Ivona Tomić, Ivana Matić i Marta Mandić i dešet studenta polaznika radionice (od čega tri studenta Medicinskoga fakulteta i sedam studenata Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru).

Radionica je sadržavala teorijski i praktični dio. U teorijskome su dijelu polaznici imali priliku slušati o osnovama pisanja recepata te o tvarima koje su studenti koristili u izradi svojih pripravaka. Nakon uspješno odrađenoga praktičnog dijela radionice, svaki od polaznika izradio je dva farmaceutska pripravka – kremu za ispucala stopala i kremu protiv starenja.

Ovakva je vrsta radionica od izuzetne važnosti za poboljšanje studentskih praks i obrazovnih ishoda polaznika biomedicinskih fakulteta, jer priprema studente za aktivni praktični rad u struci. Posebice se to odnosi na farmaceutske pripravke, galenske i magistralne lijekove, koji predstavljaju osnovicu ljekarničkoga poziva u praksi. Vjerujemo kako je ovo početak jedne dobre prakse koja će se i u budućnosti održavati u korist svih polaznika ove radionice.

Promocija novog broja časopisa Placebo

U amfiteatru Filozofskoga fakulteta 18. prosinca 2020. godine održana je promocija sedmoga broja časopisa *Placebo*, a glavna tema broja bila je COVID-19: Pandemija koja je zaustavila svijet.

Uz pridržavanje svih važećih protuependemijskih mjera i preporuka Krznoga stožera Hercegovačko-neretvanske županije, novi broj časopisa predstavili su glavna urednica Marija Šuman i zamjenik glavne urednice Vedran Raguž.

Prisutnima se obratila i dekanica Farmaceutskoga fakulteta prof. dr. sc. Monika Tomić koja je svečanosti prisustvovala zajedno sa svojim prvim suradnicima, prodekanicom za nastavu prof. dr. sc. Dubravkom Šimić i prodekanom za znanost prof. dr. sc. Ivicom Brizićem. Dekanica je naglasila kako je važan kontinuitet studentskih aktivnosti i njihovih sposobnosti u izdavanju i vođenju lista koji su uspjeli izdati unatoč krizi koja nas je sve pogodila. Iskoristila je priliku kako bi čestitala svim studen-

timu uključenim u proces izrade lista Placebo te zaželjela sretne blagdane i uspješniju novu 2021. godinu.

Uzvanicima se obratila glavna urednica lista Marija Šuman, koja je citirala prvoga urednika lista Placebo, Martina Kondžu, koji zbog drugih obveza nije mogao biti prisutan na svečanoj promociji, kazavši kako je priča časopisa Placebo krenula 2013. godine, a u prvoj broj napisano je kako je ovaj list rezultat težnji studenata samoostvarenju, kreativnoj ideji i aktivnom djelovanju izvan strogih okvira učionice, on je iskaz ljubavi prema farmaceutskoj struci, znanosti, literaturi i slobodi govora. Glavna urednica naglasila je kako su se studenti nastavili okupljati vođeni istim motivima u urednički kolegiji i do sada izdali sedam brojeva: „Ako ljudi upitate po čemu pamte jednu godinu, dobit će različite odgovore. Za jednoga studenta godina je broj položenih ispita, za sportaša broj osvojenih medalja, za neku baku i djeda broj dana provedenih s njihovim obiteljima... Ova godina ipak je drukčija od drugih. Razmišljajući po čemu će pamtitи ovu godinu, prvo mi na pamet pada jedna riječ: koronavirus. Ipak, ovu godinu ne trebamo pamtitи po broju dana provedenih u izolaciji, strahu, nemoći, iznemoglosti... nego po sreću koju smo osjetili kada smo se prvi put sastali s obitelji i prijateljima nakon izolacije, po ujedinjenju cijelog svijeta u borbi protiv virusa, po humanosti medicinskih radnika i humanosti koju smo pokazali jedni za druge tijekom pandemije te po nadi da će znanost pobijediti i u ovoj bitci. Drage kolege, neka nam ova godina bude motiv da uvijek učimo, nadograđujemo sebe i pokušamo doprinijeti znanosti da se ovakav scenarij više nikada ne ponovi.“

Na kraju je zahvalila svima uključenima u ovaj proces kao i vodstvu i svim djelatnicima studentske službe Farmaceutskog fakulteta SUM-a.

Zamjenik glavne urednice Vedran Raguž iskoristio je priliku kako bi zahvalio svim sponzorima novog broja lista Placebo, naglasivši kako bez njihove pomoći novi broj lista ne bi bio moguć. Zahvalio je u ime cijelog uredništva i svih prošlih urednika lista, kao i svima koji su svojim dolaskom uveličali ovu svečanu promociju. Obol ovoj svečanoj promociji dala je i violinistica Marija Šuman.

Svoj besplatan primjerak novog broja lista Placebo možete pronaći na Farmaceutskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, a možete ga pročitati i u digitalnome obliku, kao i ostale brojeve na sljedećoj poveznici:

<https://farf.sum.ba/casopis-placebo/>

Promocija magistara farmacije po prvi put na otvorenome

U organizaciji Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru po prvi put na Sveučilištu održana je svečana promocija studenata na otvorenome u sveučilišnom kampusu u otvorenome amfiteatru, 9. listopada 2020. godine.

Tom je prilikom 30 studenata našega Fakulteta svečano promovirano u magistre farmacije, a moderatori ovoga svečanog događaja bili su dekanica fakulteta prof. dr. sc. Monika Tomić i prodekan za znanost i nastavu prof. dr. sc. Ivica Brizić i prof. dr. sc. Dubravka Šimić.

Povod ovakvoj organizaciji bile su mjere koje je donio Federalni stožer civilne zaštite o okupljanjima u otvorenim i zatvorenim prostorima. Prilikom ove svečane promocije mjere sigurnosti bile su na

najvišoj razini, uz poštivanje socijalnoga razmaka, higijenskih preporuka i evidencije nazočnih. Osim obitelji i prijatelja promovenada, te djelatnika fakulteta, svečanoj promociji u ime Sveučilišta u Mostaru prisustvovali su rektor prof. dr. sc. Zoran Tomić, glavna tajnica Sveučilišta Branka Hrkać, dekani prof. dr. sc. Milenko Bevanda, prof. dr. sc. Mario Vasilj, ravnatelj Sveučilišne kliničke bolnice prof. dr. sc. Ante Kvesić kao i predsjednica Studentskoga zbora Sveučilišta u Mostaru Marija Barun. Rektor Tomić izrazio je zadovoljstvo skupom koji je nazvao pravom slikom Sveučilišta u Mostaru, istaknuvši niz aktivnosti i djelatnosti koje je Farmaceutski fakultet iznjedrio tijekom tek devet godina postojanja.

Dekanica Tomić obratila se okupljenima prigodnim govorom pri čemu je naglasila važnost magistra farmacije koja se sada više nego ikada očituje u jeku pandemije COVID-19.

Predstavnica studenata Petra Galić prigodnim je govorom zahvalila okupljenim kolegama, svom nastavnom i administrativnom osoblju Fakulteta te obitelji i prijateljima koji su njoj i njezinim kolegama bili snažna podrška tijekom studija.

Svjetski dan farmaceuta

„Farmaceutski fakultet Sveučilišta u Mostaru na čelu s dekanicom prof. dr. sc. Monikom Tomić želi uputiti iskrene čestitke svim magistrima farmacije, farmaceutskim tehničarima i svima uključenima u područje ljekarništva i farmaceutske djelatnosti, povodom Svjetskog dana farmaceuta!

Otkako ga je ustanovila Međunarodna farmaceutska federacija (engl. International Pharmaceutical Federation, FIP), 25. rujna postao je simbolom farmaceutske djelatnosti u svim dijelovima svijeta. Pandemija uzrokovana SARS-CoV-2 virusom na površinu je izvukla sva znanja, vještine i sposobnosti kojima su opremljeni moderni farmaceuti te je danas više nego ikad prije vidljivo široko obrazovanje koje farmaceuti prolaze. Oni predstavljaju prvu liniju obrane od bolesti, stručnjake kojima vjerujemo i kojima se obraćamo u kriznim situacijama. Farmaceutsko poslanje u svojoj osnovi sadrži pacijenta kao glavnu orientaciju.

Farmaceutski fakultet Sveučilišta u Mostaru stoga prati europske trendove u visokome obrazovanju farmaceuta te iste implementira u svoj nastavni proces kako bi diplomu naše ustanove nosili visokoobrazovani stručnjaci koji svojim izlaznim kompetencijama mogu parirati europskim kolegama.

Posebice iskrenu čestitku želimo uputiti svim magistrima farmacije koji su diplomirali na našemu Fakultetu, a koji danas u svome okruženju i životnome pozivu vjerno promiču ozbiljnost i etičnost ljekarničke struke.“

Prvi virtualni kongres na Sveučilištu u Mostaru

U organizaciji Studentskoga zbora Farmaceutskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru (SAFPUM) i uz pomoć drugih studentskih udruga iz Hrvatske (CPSA) i Slovenije (ŠSSFD) uspješno je održan Prvi virtualni kongres (R)Evolution of Microbes – (R)Evolucija mikroba!

U vremenu globalne epidemije uzrokovane bolešću COVID-19, kada se trebaju poštovati preporuke nadležnih zdravstvenih regulatornih tijela i stožera civilne zaštite, studenti Farmaceutskoga fakulteta pronašli su način kako na interaktivan i moderan način približiti svima najnovija saznanja iz struke i tako „zaobići pandemiju virusa“. Ovaj Kongres predstavljao je s tehničke i organizacijske strane veliki pothvat za studente, ali je rezultirao ogromnom zainteresiranošću i velikim odazivom. Naime, prema riječima jednoga od organizatora, zamjenika predsjednice SAFPUM-a, studenta Vedrana Raguža na Kongresu je sudjelovalo 150 sudionika i 7 predavača. Kongres je bio međunarodnoga karaktera, a sudionici su mogli naučiti nešto novo o bolničkim infekcijama, modernim antiviralnim lijekovima, ponovnom otkriću terapije bakteriofazima, terapiji rekombinantnim probioticima, eteričnim uljima u borbi protiv antibiotske rezistencije, iskustvima ljekarnika u jeku pandemije SARS-CoV-2 te pogledu i izazovima farmaceutske industrije na antibiotsku rezistenciju. Sa Sveučilišta u Mostaru sudjelovali su predavači s Medicinskoga i Farmaceutskoga fakulteta, asistenti Ivan Merdžo i Martin Kondža.

Posebno su ohrabrujuće povratne reakcije sudionika i predavača s Kongresa. Naime, prema provedenome upitniku nakon održana Kongresa, čak je 98 % ispitanika željelo da se i dogodine organizira novi virtualni kongres. To je dovoljan pokazatelj kako se isplatio sav trud, rad i slobodno vrijeme koje su uložili ovi mladi ljudi u organizaciju ovakva hvale vrijedna projekta.

Potpisivanje donorskih kartica

U srijedu 29. svibnja 2019. godine u prostorijama Građevinskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru održano je predavanje o procesu transplantacije u Bosni i Hercegovini. Ovaj skup održan je na inicijativu Farmaceutskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru u suradnji sa sveučilišnim Studentskim zborom. Skup je otvorio i nazočnima se obratio rektor Sveučilišta u Mostaru prof. dr. sc. Zoran Tomić koji je istaknuo važnost ovoga cjelokupnog projekta i uključenost mladih generacija, a posebice studenata u njegovu realizaciju.

Prigodnim predavanjem o transplantaciji obratila se i prof. dr. sc. Monika Tomić koja je nazočnima pojasnila više o samome procesu transplantacije i izazovima s kojima se trenutačno suočavaju u Bosni i Hercegovini. Gospodin Tomislav Žuljević uime Udruge dijaliziranih i transplantiranih bolesnika FBiH također se obratio studentima pričajući im svoje životno iskustvo, jer je jedan od začetnika transplantacijske priče u BiH. Posebice smo ponosni na činjenicu kako je velik broj mladih ljudi prisustvovao ovome skupu, a raduje nas i ogromno srce koje su pokazali naši studenti. Naime, po završetku skupa upriličeno je potpisivanje donorskih kartica, pri čemu je 113 studenata postalo donorima organa.

Zdravlje bubrega

U sklopu globalnoga obilježavanja Svjetskog dana bubrega, kojemu se ove godine pridružio i Farmaceutski fakultet Sveučilišta u Mostaru, u prostorijama tržnoga centra Mepas Mall u Mostaru održana su besplatna savjetovanja za građane i pacijente o zdravlju bubrega. Farmaceutski fakultet i Studentski zbor Farmaceutskog fakulteta imali su mnoštvo sugovornika o ovoj temi koji su htjeli znati nešto više o očuvanju zdravlja ovih vitalnih organa. Svi zainteresirani mogli su se savjetovati s dekanicom Farmaceutskoga fakulteta prof. dr. sc. Monikom Tomić o zdravlju svojih bubrega, prigodnoj terapiji i liječenju.

Dr. Tomić, kao priznati stručnjak u području nefrologije s dugogodišnjim kliničkim iskustvom, uvijek ističe važnost ranoga prepoznavanja bolesti, racionalne farmakoterapije i uloge liječnika i ljekarnika u prepoznavanju i liječenju bubrežnih oboljenja i oboljenja povezanih s radom bubrega. U savjetovalištu su sudjelovali i studenti Fakulteta, budući magistri farmacije, koji će svojim zanimanjem zauzeti ključno mjesto u zdravlju pacijenta i terapiji koja se koristi u njihovu liječenju.

Događanjima i edukacijama pridružio se i gospodin Ivo Zovko kojemu je prije sedam godina napravljena transplantacija bubrega i gušterače, sa šećernom bolešću kao osnovnom pozadinom. Prije toga je četiri godine proveo na programu hemodialize. Zahvaljujući kvalitetnoj transplantaciji i brizi zdravstvenih djelatnika, Gospodin Zovko danas živi vrlo kvalitetan život.

Velik odaziv zainteresiranih građana, kao i primjer gospodina Ive Zovke poziva nas kao organizaciju da i dalje nastavljamo s ovakvim i sličnim edukacijama kako bismo čovjekovo zdravlje stavili na prvo mjesto.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Jedan od najuspješnijih projekata Farmaceutskoga fakulteta na polju međunarodne suradnje jest uključenje u projekt *Innovating quality assessment tools for pharmacy studies in Bosnia and Herzegovina – IQPharm*. To je projekt u koji su uključena četiri javna farmaceutska fakulteta iz Bosne i Hercegovine – Sveučilište u Mostaru, Univerzitet u Sarajevu, Univerzitet u Banja Luci i Univerzitet u Tuzli.

IQPharm prihvaćen je za financiranje u okviru međunarodnog obrazovnog programa Erasmus+. Na natječaju za dostavljanje projektnih prijedloga u obrazovni međunarodni program Erasmus+, koji je objavila Izvršna agencija za audiovizualne komunikacije, kulturu i obrazovanje (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency – EHCEA), za financiranje prihvaćen je koordinatorski projekt. Projekt *Innovating quality assessment tools for pharmacy studies in Bosnia and Herzegovina* usredotočen je na podizanje kvalitete i modernizaciju studija farmacije na javnim sveučilištima u Bosni i Hercegovini koji imaju studij farmacije.

Koordinator i aplikant projekta jest Univerzitet u Sarajevu uime konzorcija koji čine četiri javna sveučilišta u Bosni i Hercegovini i to Univerzitet u Sarajevu, Univerzitet u Banja Luci, Univerzitet u Tuzli i Sveučilište u Mostaru te Univerzitet u Novom Sadu, Sveučilište u Splitu, D'Annunzio University of Chieti–Pescara Italija i Trinity College Dublin the University of Dublin Irska kao partneri iz program-

skih zemalja. Programi studija farmacije na javnim univerzitetima u Bosni i Hercegovini usklađeni su sa direktivama Europske Unije (EU), međutim, nastavna sredstva i alati za osiguranje kvaliteta zahtijevaju znatna poboljšanja.

Stoga bi glavni ciljevi IQPharm projekta bili usavršavanje stručnih i pedagoških kompetencija akademskoga osoblja za interaktivniji i praktičniji pristup izvođenju nastave/podučavanju studenata, procjena postojećih programa farmacije razmjenom praksi između partnerskih i programskeh institucija i aktivno uključivanje glavnih partnera u realnom sektor, poboljšanje nastave uvođenjem testova retencije znanja (Knowledge Retention Evaluation Framework – KREF) i objektivno strukturiranoga kliničkog ispitivanja (Objective structured clinical examination – OSCE) za studente farmacije te usavršavanja edukatora u području stručne prakse i razvoj platforme za upravljanje i administraciju pohađanja stručne prakse.

Uvođenje novih alata za ocjenu kvalitete studijskih programa (KREF) omogućit će izradu preporuka zasnovanih na dokazima za promjene, izmjene i inovacije postojećih metoda prijenosa znanja, didaktičkih pristupa nastavnika i nastavnih planova i programa. Uvođenjem novoga sustava procjene znanja stečena tijekom stručne prakse (OSCE) postavit će se jednaki standardi na nacionalnoj razini za rezultate učenja diplomiranih farmaceuta. E-platforma osigurat će modernizaciju nadzora provođenja stručne prakse. Dodatno, realizacijom planiranih projektnih aktivnosti očekuje se intenzivna suradnja s partnerskim institucijama u Europskoj uniji i mobilizacija svih relevantnih partnera u Bosni i Hercegovini za istraživanje potencijalnih novih modela i pristupa inovativnim metodama poučavanja, učenja i vrednovanja, postizanje visokih standarda obrazovnog procesa i ishoda učenja u skladu sa zahtjevima tržišta rada.

Nadalje, realizacijom aktivnosti planiranih IQPharm projektom stvorit će se osnova za izradu preporuka za promjenu zakonskih propisa u skladu s EU Direktivama 2005/36 i 2013/55 o priznavanju stručnih kvalifikacija, zatim podizanje kvalitete i modernizacije studija farmacije na svim javnim univerzitetima u Bosni i Hercegovini koji imaju studij farmacije te jačanje stručne prakse u skladu s EU standardima i propisima visokoga obrazovanja.

Krajnji rezultat IQPharm projekta trebao bi biti, povećanjem standarda visokoga obrazovanja, povećanje kvalitete farmaceutske/zdravstvene zaštite. Zainteresirane strane iz realnoga sektora (poslodavci, regulatorna tijela) bit će aktivni sudionici kao pridruženi partneri u različitim fazama projekta, što će imati izravan doprinos i utjecaj na poboljšanje kompetencija i vještina diplomiranih farmaceuta.

Projektom je predviđena i nabava značajnije opreme kojom će se modernizirati izvođenje nastave i praktičnoga usavršavanja studenata, ali i povećanje istraživačkoga potencijala što je od krucijalnoga značaja radi boljega pozicioniranja fakulteta na regionalnoj i europskoj razini.

A	F	Z	G	D	A	B	N
E	W	P	Z	K	J	Z	M
F	F	Z	S	V	U	I	D
U	V	I	X	O	D	S	R
Q	W	E	R	T	Y	U	I
O	P	S	D	A	S	D	T
G	Z	X	C	G	B	S	J
K	L	U	T	B	W	D	A

Filozofski fakultet

NASLOVNICA

O fakultetu Studirajte kod nas Centri Kontakt

STUDIJSKI
PROGRAMI

POSLJEDIPLOMSKI
STUDIJ

CJELOŽIVOTNO
UČENJE

DISLOCIRANA
NASTAVA

CROATL

REZULTATI RAZREDBENOG POSTUPKA I OBAVIJEST O UPISU

Rezultate srpskog razredbenog postupka za upis u prve godine prediplomskih studija Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru možete pogledati...

[ČITAJ VIŠE](#)

NOVOSTI

Rezultati razredbenog postupka i obavijest o upisu

Rezultate srpskog razredbenog postupka za upis u prve godine prediplomskih studija Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru možete pogledati na poveznici.

[OPŠIRNIJE >](#)

Kontakti za COVID19

KONTAKTI ZA COVID-19 ZA STUDENTE, NASTAVNO I NENASTAVNO OSOBLJE
FILOZOFSKOG FAKULTETA KONTAKT ZA STUDENTE: Email: covid19@ff.sum.ba Tel: 036 355 404 Kontakti Studentske ambulante za COVID-19: Tel: 036 311 151 (7...)

[OPŠIRNIJE >](#)

Informacije o nastavnom procesu u akademskoj 2020./2021.

Informacije o nastavnom procesu u akademskoj 2020./2021. dostupne su na sljedećoj poveznici.

[OPŠIRNIJE >](#)

Poziv na Drugu međunarodnu znanstvenu konferenciju „Dljite u...

Studij socijalnoga rada Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru poziva znanstvenike uključene u rad s djecom i u zaštiti prava djeteta da sudjeluju u radu Druge međunarodne znanstvene konferencije „Dljite u...

[OPŠIRNIJE >](#)

Predsjednik RH Zoran Milanović studentima: Imate prozor za...

Predsjednik Republike Hrvatske Zoran Milanović prilikom trodnevног posjeta Bosni i Hercegovini, a na poziv rektora prof. dr. Zorana Tomića posjetio je Sveučilište u Mostaru gdje je održao sastanak s rektorm i...

[OPŠIRNIJE >](#)

Raspored intervjuza za rezredbeni ispit na Studiju logopedije -...

Raspored intervjuza za rezredbeni ispit na Studiju logopedije možete pogledati ovdje.

[OPŠIRNIJE >](#)

Obavijesti

Zajednički kolegiji

Ispitni rokovi

Studenti

Alumni

ISS

Virtualna šetnja

Raspored nastave

NAŠI MEDIJI I ČASOPISI

Hum

Hercegovina

Kultura komuniciranja

Identiteti – Kulture –
Jezici

Studentska TV

ZNANOST I MEĐUNARODNA SURADNJA

Ured za međunarodnu suradnju i projekte Filozofskog fakulteta je zadužen za koordinaciju svih aktivnosti i događanja vezanih za međunarodnu suradnju Fakulteta, kao što su sklapanje bilateralnih sporazuma sa sveučilištima i fakultetima u svijetu i regiji, međunarodnu akademsku i studentsku razmjenu...

DOKUMENTI I OBRAŠCI

Dokumenti za studente

Dokumenti za djelatnike

Dokumenti za poslijediplomske studije

Odluke

Pravilnici

Ostatci izvorni dokumenti

SLUŽBE

Pravna služba

Studentska služba

Knjižnica

Služba za nastavu

Služba za ekonomsko-organizacijske poslove

FILOZOFSKI FAKULTET

UVOD

Filozofski fakultet kao jedna od najvećih sastavnica Sveučilišta u Mostaru nastoji odgovoriti na suvremene izazove u obrazovanju, društvu i znanosti te ispunjavati svoje poslanje koje se odnosi na formaciju stručnoga kadra koji će moći konkurirati na domaćemu i stranome tržištu rada. U skladu s tim, iz godine se u godinu pozornost posvećuje usklađivanju i osuvremenjivanju studijskih programa s referentnim fakultetima u Republici Hrvatskoj kao i onima diljem Europe. Fakultet ne provodi samo odgojno-obrazovnu djelatnost, nego i znanstveno-istraživačku, često organizirajući znanstvene, znanstveno-stručne i stručne konferencije na kojima sudjeluju brojni stručnjaci i priznati znanstvenici iz zemlje i inozemstva. Osim gore spomenutih djelatnosti, Filozofski fakultet ima osobitu ulogu u promicanju, očuvanju, njegovanju i istraživanju hrvatske kulturne baštine, i materijalne i nematerijalne. Tom svojom ulogom Fakultet na Sveučilištu prednjači i treba prednjačiti u očuvanju hrvatskoga nacionalnog identiteta u Bosni i Hercegovini.

Unatoč nepovoljnim epidemiološkim uvjetima u zadnjih godinu i pol dana Filozofski fakultet nije zanemario niti međunarodnu suradnju koja se ogledala kroz studentsku mobilnost, razmjenu nastavnoga osoblja te brojna gostovanja stručnjaka izvan Sveučilišta u Mostaru.

Dugogodišnji neriješen problem financiranja Sveučilišta u Mostaru od njegovih osnivača, a time i Filozofskoga fakulteta, jedan je od gorućih problema koji unosi neizvjesnost, nezdravu radnu klimu i strah za budućnost. Model financiranja temeljen najvećim dijelom na studentskim školarinama postaje neodrživ. No unatoč toj poraznoj činjenici, Filozofski fakultet uspio je odgovoriti na svoje zadaće, probleme i izazove.

USTROJ FAKULTETA

Filozofski fakultet ima složenu organizacijsku strukturu. Vodstvo Fakulteta čini Uprava Fakulteta čiji su članovi dekan i prodekan. Organizacijska struktura sastoji se također i od studija kao organizacijskih jedinica koje izvode odgovarajuće studijske programe. Na čelu su svakoga studija pročelnik i tajnik koji s ostalim djelatnicima studija (izvođačima nastave) čine Vijeće studija (svakoga studija posebno). Pročelnici i tajnici svih studija zajedno s Upravom čine Vijeće pročelnika i tajnika. Pročelnici i tajnici, uz još neke nastavnike imenovane prema Pravilniku, čine i Znanstveno-nastavno vijeće Fakulteta.

Na Fakultetu postoji i organizacijska struktura koja se odnosi na administraciju, odnosno različite stručne službe: Služba za pravne i kadrovske poslove, Služba za financije i računovodstvo, Studentska služba, Služba za nastavu, Služba za informacijske tehnologije te Služba za opće i tehničke poslove. Osim stručnih službi na Fakultetu su kao organizacijske jedinice formirani i dodatni uredi/centri: Ured za međunarodnu suradnju i projekte, Ured za odnose s javnošću, Informatička služba, Alumni klub, Istraživački centar i Savjetovalište za studente. Ove se organizacijske jedinice razlikuju od stručnih službi jer ih vode imenovani predstavnici nastavnog osoblja, pri čemu svaki svojim aktivnostima potpomaže i pridonosi kvalitetnijemу djelovanju Fakulteta u cjelini.

Usporedno s navedenom organizacijskom strukturu djeluje i sustav za osiguranje kvalitete koji čine Odbor za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete te Ured za osiguranje kvalitete. Odbor čine predsjednik Odbora, predstavnici svih studija te predstavnik studenata. Ured čine voditelj Ureda te predstavnici stručnih službi. Zaključci Odbora i Ureda redovita su točka dnevnoga reda sjednica Vijeća pročelnika i tajnika te se u krajnjem slučaju usvajaju kao odluka Znanstveno-nastavnoga vijeća.

Studentski zbor najviše je predstavničko tijelo studenata Sveučilišta u Mostaru.

Zadaća je studentskih predstavnika u Znanstveno-nastavnom vijeću Filozofskoga fakulteta, u Odboru za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete Filozofskoga fakulteta i drugim tijelima iznošenje prijedloga i mišljenja studenata, zastupanje njihovih interesa, unaprjeđenje kvalitete studiranja i kontinuiran rad na poboljšanju studentskoga standarda i njihovih prava. Predsjedništvo Studentskoga zbora Filozofskoga fakulteta čine predsjednik, zamjenik predsjednika te predstavnici po godinama i njihovi zamjenici.

Na Filozofskome fakultetu djeluje i nekoliko studentskih udruga. Ciljevi su udruga skrb za studentska prava i slobode, poboljšanje položaja studenata, suradnja s drugim studentskim udrušnjima, asocijacijama, organizacijama i inicijativama, poticanje i unaprjeđenje kulturnih, zabavnih i edukativno-istraživačkih djelatnosti studenata.

NASTAVNA DJELATNOST

Filozofski fakultet danas ima oko 2 200 upisanih studenata, 112 stalno uposlenih djelatnika i oko 150 vanjskih suradnika. Na preddiplomskome i diplomskome nastavnom ciklusu 17 studija izvodi

47 studijskih programa. Tijekom jedne akademske godine izvede se više od 40 000 sati nastave, na preko 900 kolegija.

Na Filozofskome fakultetu kontinuirano se prati nastavni proces te usklađenost ishoda učenja i kompetencija s Osnovama kvalifikacijskog okvira BiH i Europskog kvalifikacijskog okvira. Kontinuirano se analizira prolaznost na prvoj godini preddiplomskih studija te se na studijima s niskim postotkom prolaznosti angažiraju studenti mentorji s viših godina za studente prve godine.

Također se kontinuirano radi na ispitivanju preferencija djelatnika te se održavaju razne radionice iz različitih tematskih područja radi stručnoga usavršavanja. Fakultet također radi na poticanju korištenja sustava i alata za učenje na daljinu, a te su aktivnosti posebno intenzivirane u okolnostima COVID-19 pandemije.

U Ijetnome se semestru u 2019./2020. godini kroz učenje na daljinu izvodilo 459 e-kolegija na kojima je bilo upisano više od 2 000 studenata. U nastavnome procesu u mrežnome okruženju sudjelovalo je 210 nastavnika. Bitan dio nastavnoga procesa svakako su i nastavne baze. Stoga se kontinuirano radi na uspostavljanju novih nastavnih baza i što boljoj suradnji s postojećim nastavnim bazama.

U ovo su uz izvođenje praktične nastave uključena i mentorstva i sumentorstva za završne i diplomske radove u suradnji sa stručnjacima iz nastavnih baza. Također je izrađen *Pravilnik o pedagoško-metodičkoj praksi i drugim oblicima praktičnog rada* koji regulira obveze nastavnika, studenata i mentora u nastavnim bazama u procesima pedagoško-metodičke prakse i drugim oblicima praktičnoga rada. Izrađen je i novi *Pravilnik o završnom i diplomskom radu* u koji su dodani novi elementi, primjerice obraćena rada na daljinu i pohrana u digitalnome obliku.

Jedan je od bitnih ciljeva Fakulteta i internacionalizacija. Stoga se kontinuirano povećava broj kolegija koji se izvode na stranim jezicima, a izrađena je i baza svih kolegija koji se mogu slušati na stranim jezicima.

Budući da su u središtu nastavnoga procesa studenti, kontinuirano ih se potiče na nastavne i izvannastavne aktivnosti. Tako je Fakultet u suradnji sa studentskim udrugama obilježio bitne datume u godini, primjerice Svjetski dan logopeda, Svjetski dan socijalnog rada i slično. Tiskana su dva broja studentskoga časopisa Fenix. Naglasak se također stavlja na promoviranje važnosti studentske ankete te se u tu svrhu održalo više sastanaka sa predstavnicima Studentskoga zbora Fakulteta. Budući da Fakultet obrazuje i pomažući kadar (psihologe, logopede, socijalne radnike), na Fakultetu već dugo godina djeluje Savjetovalište za studente. Uz tekuće aktivnosti Savjetovališta, njegov je rad formaliziran izradbom *Pravilnika o radu Savjetovališta za studente*.

U svezi s nastavnim procesom bitno je izdvojiti kako je u ožujku 2020. godine uspješno reorganizirana nastava iz klasičnoga u online okruženje u izuzetno kratkom roku. Tijekom pandemije provedeno je anonimno online ispitivanje koje je pokazalo kako su studenti i nastavnici zadovoljni kvalitetom nastave u online okruženju. Kontinuirano se prati praksa referentnih visokih učilišta te je nastavnicima i studentima omogućen pristup Cambridge University Press zbirci.

Studentima je u akademskoj 2019./2020. godini omogućen pristup Coursera online platformi na kojoj mogu slušati kolegije s nekih od najprestižnijih sveučilišta u svijetu.

Tijekom pandemije Savjetovalište za studente i Studij psihologije Filozofskog fakulteta održali su virtualnu potporu za studente SUM-a pod nazivom covideo POTPORA te je objavljen priručnik U redu je! Pomoći sebi i drugima koji objedinjuje napisane tekstove o psihičkome zdravlju. Priručnik je nastao kao proizvod suradnje Studija psihologije i Savjetovališta za studente Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

Organizacija studija na Filozofskome fakultetu

Nastavni proces na Filozofskome fakultetu izvodi se na tri obrazovna ciklusa, preddiplomske, diplomske i poslijediplomske. Na preddiplomskome ciklusu izvode se 22 studijska programa, od čega je 11 jednopredmetnih i 11 dvopredmetnih. Svi se dvopredmetni studiji mogu međusobno kombinirati. Uzimajući u obzir sve dvopredmetne kombinacije i jednopredmetne studije, možemo reći da se na preddiplomskoj razini izvodi 77 različitih studijskih skupina. Svi preddiplomski studijski programi traju tri godine. Na diplomskome ciklusu izvode se 23 programa, 11 jednopredmetnih i 12 dvopredmetnih, s tim da dva programa imaju po dva smjera. Svi se dvopredmetni studiji također mogu međusobno kombinirati. Kada se zbroje sve kombinacije dvopredmetnih studijskih programa i jednopredmetni studijski programi na diplomskome ciklusu, postoji 85 studijskih skupina. Diplomski studijski programi traju dvije godine. Na poslijediplomskome ciklusu izvodi se Interdisciplinarni doktorski studij za stjecanje akademskoga stupnja doktora znanosti.

Zajednički studiji s inozemnim sveučilištima

U akademskoj 2019./2020. godini upisana je prva generacija studenata na zajednički diplomski Studij politologije s Fakultetom političkih znanosti i međunarodnih odnosa Sveučilišta Matej Bel iz Banske Bistrice, Slovačka. Studij se izvodi na engleskome jeziku, a financira ga Ministarstvo obrazovanja Republike Slovačke. Studenti provode dva semestra na matičnome i dva na nematičnom fakultetu. Nakon završetka Studija dobivaju diplomu magistra politologije obaju fakulteta.

Poslijediplomski doktorski studij

Na poslijediplomskome ciklusu izvodi se Interdisciplinarni doktorski studij koji traje tri godine, a pokriva područje humanističkih i društvenih znanosti. Studij se izvodi kroz tri modula: modul Društvo i kultura, modul Jezik i književnost i modul Informacijsko društvo. Svaki se modul dijeli na smjerove. Modul Društvo i kultura obuhvaća smjerove: filozofiju, povijest i politologiju. Modul Jezik i književnost obuhvaća smjerove: anglistiku, germanistiku, kroatistiku i latinski jezik. Modul Informacijsko društvo obuhvaća smjerove: informacijske znanosti i komunikacijske znanosti.

Cilj je Studija pružiti doktorandima što širi humanističko i društveno utemeljen pristup jezičnim, povjesnim i kulturološkim posebnostima Europe s osobitim osvrtom na Bosnu i Hercegovinu.

U jedinstvenome se studijskom programu povezuje više grana čime se omogućuje interdisciplinarnost, a ponuda istraživačkih tema s različitih smjerova nudi široku primjenu stečenih spoznaja

na srodnim područjima. Doktorandovom obvezom koja se odnosi na izvannastavne aktivnosti program slijedi slične/istovjetne koncepcije studija u svijetu i olakšava pokretljivost doktoranda te nastavak studija na drugome fakultetu/sveučilištu. Studijski program ima odlike koje su specifične za bosanskohercegovački društveni kontekst, a riječ je o interdisciplinarnome i komparativnome istraživanju bosanskohercegovačke povijesne, jezične, književne i filozofske baštine, bosanskohercegovačkoga, hrvatskoga i europskoga latiniteta i sl.

Sadržaji se pojedinih područja zasnivaju na domaćim i međunarodnim znanstveno-istraživačkim projektima. U programu sudjeluju predavači s različitih fakulteta Sveučilišta u Mostaru kao i inozemnih sveučilišta.

Na Studiju je provedena anketa o kvaliteti nastave na poslijediplomske studije za akademsku 2019./2020. godinu u kojoj su doktorandi ocjenjivali kvalitetu nastave, ali i svoje zadovoljstvo s nastavnim procesom te suradnjom s nastavnicima i organizacijom Studija. Rezultati su ankete izrazito pozitivni, gdje je više od 80 % doktoranda navelo kako je zadovoljno nastavnim procesom te suradnjom s nastavnicima i organizacijom Studija.

Programi cjeloživotnoga obrazovanja

Velik se naglasak stavlja na cjeloživotno obrazovanje izradbom novih programa cjeloživotnoga obrazovanja i njihove implementacije. Do sada je u okviru programa cjeloživotnoga učenja Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru Upravljanje i vođenje odgojno-obrazovne ustanove potvrde o stručnome usavršavanju dobilo 19 ravnatelja osnovnih i srednjih škola iz Hercegbosanske županije. Potreba za ovakvim programom prepoznata je zbog složene strukture osnovnoga i srednjoškolskoga obrazovanja, izvannastavnih aktivnosti, raznovrsnih mentorstava, što za sobom povlači stalnu potrebu za kompetentnim djelatnicima u nastavi obrazovanima na suvremenim programima te utemeljenima na ishodima učenja i kompetencijama.

Uz navedeni program na Fakultetu je moguće upisati *Program za stjecanje nastavničkih kompetencija te Stručno usavršavanje u području arhiva, knjižnica i muzeja*, a u tijeku je i izradba programa za inkluzivno obrazovanje.

Dislocirani odjeli

Filozofski fakultet ima i svoje dislocirane odjele u Orašju i Brčkom. U Orašju se izvodi preddiplomski i diplomski Studij socijalnog rada, a u Brčkom preddiplomski Studij odnosa s javnošću. Studenti koji pohađaju dislociranu nastavu imaju ista prava i obveze kao i studenti matičnih studija u Mostaru. Nastava i ispiti na dislociranim studijima u proteklome razdoblju prilagodili su se okolnostima COVID-19 pandemije te su se izvodili na daljinu.

Osuvremenjivanje nastavnih planova i programa

Na Filozofskome fakultetu kontinuirano se djeluje na osuvremenjivanju nastavnih planova i programa. Učinjena je revizija nastavnih planova i programa za razdoblje od 2018. Do 2022. godine koja je

bila usklađena s *Pravilnikom o postupku donošenja i evaluacije studijskih programa*, pri čemu je posebna pozornost bila usmjerena na to da studij bude suvremen i primjeren interesima studenata, potrebama poslodavaca, a i usporediv sa srodnim programima na referentnim visokoškolskim ustanovama. Sljedeća će revizija biti u akademskoj 2021./2022. godini za razdoblje od 2022. do 2026. godine. Nastavni proces na Filozofskome fakultetu, i tematski i organizacijski, iznimno je kompleksan. Dodatnu vrijednost nastavnog procesu daju profesori s drugih visokih učilišta iz Bosne i Hercegovine i Hrvatske. Upravo se u sinergiji domaćega i gostujućega kadra ostvaruju optimalan učinak i najbolji ishodi učenja. Domaći su kadrovi neizostavni zbog kulturne i identitetske posebnosti Fakulteta te njegove uloge u društvu, a gostujući kadrovi pružaju potrebnu širinu perspektiva koje će studentima dobro doći u obrazovanju i budućemu stručnom usavršavanju.

ZNANSTVENA DJELATNOST

Uz odgojno-obrazovnu djelatnost Filozofski fakultet na osobit način njeguje i potiče znanstveno-istraživačku djelatnost na brojnim područjima humanističkih i društvenih znanosti. Rezultat su toga brojne održane znanstvene konferencije, simpoziji, okrugli stolovi, publiciranje časopisa i godišnjaka te autorskih djela.

Konferencije

U proteklome razdoblju (1. listopada 2019. – 30. lipnja 2021.) održano je devet (9) konferencija čiji je organizator, suorganizator ili pak domaćin bio Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru. Konferencije su uglavnom bile međunarodnoga karaktera. U akademskoj 2019./2020. godini održane su sljedeće konferencije/simpoziji:

1. U organizaciji Studija povijesti umjetnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru 17. listopada 2019. održan je simpozij pod nazivom: *Stećci u 21. stoljeću – Nove spoznaje i mogućnosti interpretacije*.
2. U organizaciji Studija odnosa s javnošću Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru održana je 4. Međunarodna znanstvena konferencija: *PR Days Mostariensis*. Konferencija je održana 20. – 22. studenoga 2019.
3. U organizaciji Studija engleskoga jezika i književnosti Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru i udruge studenata ESA Excalibur 14. siječnja 2020. održana je studentska konferencija na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru.
4. U organizaciji Studija njemačkoga jezika i književnosti 5. – 7. ožujka 2020. održana je online konferencija: *DaF WEBKON 2020: Mehr Sprachen – mehr Medien*.
5. U organizaciji Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru 14. – 15. svibnja 2020. održana je virtualna konferencija o jačanju mentalnoga zdravlja: *SUM PSYFERENCE – Snaga u mladima*.
6. U organizaciji Studija logopedije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru 29. – 30. lipnja 2020. održana je web konferencija: *Afazija – uzroci, simptomi i multidisciplinarni pristup*.

- U akademskoj god. 2020./2021. održane su sljedeće konferencije:
7. U organizaciji Studija odnosa s javnošću Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru 19. – 20. studenoga 2020. održana je 5. međunarodna znanstvena konferencija: PR&Media Days Mostariensis – Integrirana komunikacija – Mediji i odnosi s medijima. Konferencija je održana u online okruženju.
  8. U organizaciji Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru, Fakulteta filozofije i religijskih znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta političkih znanosti i međunarodnih odnosa Sveučilišta u Banskoj Bistrici i Instituta društvenih znanosti „Ivo Pilar“ – područni centar Osijek 27. studenoga 2020. održana je 7. međunarodna znanstvena konferencija IDENTITETI – KULTURE – JEZICI. Tema je Konferencije bila: *Na raskriju kultura – novi metodološki izazovi*. Konferencija je održana u online okruženju.
  9. U organizaciji Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru i Hrvatskog logopedskog društva u Zagrebu 21. ožujka 2021. povodom Europskoga dana logopedije održana je Međunarodna online konferencija pod nazivom: *Telepraksa u logopediji*.

Nakladništvo i sunakladništvo

U proteklome je razdoblju Filozofski fakultet publicirao:

- ➲ četiri broja časopisa HUM
- ➲ dva broja časopisa HERCEGOVINA
- ➲ dva broja godišnjaka IDENTITETI – KULTURE – JEZICI.

Sve naše časopise nastojimo referirati u relevantnim bazama podataka.

Osim navedenog, Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru bio je sunakladnik zbornika radova: *Grad Osijek u obrani hrvatskog istoka*, Zbornik radova, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2019. (ur.) Miljenko Brekalo, Institut društvenih znanosti Ivo Pilar, Zagreb, 2019.

Autorske/suatorske knjige u nakladi Sveučilišta u Mostaru

1. Krešić, Katica, Budimir, Irina, Hrvatski za vas (elektronički izvor): udžbenik hrvatskoga jezika za početnike, A1 i A2, Mostar, Sveučilište, 2021.
2. Marinčić, Senka, Deutsch in Sudosteuropa: Ruck-und Ausblicke, Mostar, Filozofski fakultet, PRE-SSUM, 2020.
3. Musić, Ivica, Memento akademskog pisma: s kratkim pogledom na surazvoj filozofije i znanosti, Mostar, Sveučilište, 2019.
4. 100. obljetnica od zbrinjavanja gladne djece u Hercegovini: (1917. – 2017.): Zbornik radova sa znanstvenoga skupa održanoga 6. listopada 2017. godine na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru; Znanstveni skup 100. obljetnica od zbrinjavanja gladne djece u Hercegovini (2017., Mostar), Mostar, Sveučilište, Filozofski fakultet, 2020.
5. Tomić, Zoran, Političko komuniciranje = Political communication, Mostar, Sveučilište Varaždin, Sveučilište Sjever; Sarajevo-Zagreb, Synopsis, 2020.

6. Tomić, Zoran, Jugo, Damir, Temelji međuljudske komunikacije = Foundations of human communication, Mostar, Sveučilište Zagreb, Synopsis; Zagreb, Edward Bernys University, 2021.
7. Topić-Stipić, Davorka, Karabatić, Sandra, Civilno društvo: prepoznatljivost i perspektiva, Mostar, Sveučilište, 2021.
8. Zeljko-Zubac, Ružica, Deutsche wortbildung fur Germanistikstudenten, Mostar, Sveučilište, 2019.
9. Zeljko-Zubac, Ružica, Übungsbuch zur Deutschen Wortbildung fur Germanistikstudenten, Mostar, Sveučilište, 2020.

Knjižnica

Osim navedenih aktivnosti, Filozofski je fakultet osobitu brigu posvetio knjižnici, bilo da je riječ o digitalizaciji kataloga ili pak nabavi novih naslova. U proteklome razdoblju u sustavu COBISS obrađeno je više od 2 000 bibliografskih jedinica, a broj novih naslova koji su prispjeli u knjižnicu viši je od 6 000. Knjižnica Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru danas broji više od 17 000 naslova i preko 7 000 periodičnih izdanja iz različitih područja društvenih i humanističkih znanosti.

MEĐUNARODNA SURADNJA

Akademsku 2019./2020. godinu obilježio je početak pandemije. Unatoč tomu nastavljena je međunarodna suradnja te se intenzivnim radom nastoji ispuniti svih šest strateških ciljeva definiranih Strategijom razvoja Sveučilišta u Mostaru 2018. – 2023.

U akademskoj 2019./2020. godini ostvareno je 18 odlaznih studentskih mobilnosti. Od dolaznih bilježimo jednu nastavnu mobilnost u sklopu programa mobilnosti CEEPUS na Studiju povijesti od 24. veljače 2020. do 1. ožujka 2020. godine.

Prva generacija studenata združenoga diplomskog Studija politologije Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru i Sveučilišta Matej Bel iz Banske Bystrice započela je svoj studij.

Od 2019./2020. godine studenti Filozofskoga fakulteta imaju mogućnost slušati i polagati Osnove španjolskog jezika 1 i 2, kolegij čije vježbe drži izvorni govornik španjolskoga jezika. Lektorica Celia Jimenez pod angažmanom vlade Kraljevine Španjolske zaposlena je kako bi predavala Osnove španjolskog jezika 1 i 2 u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini. Zbog pandemije je nastava uglavnom održana preko platformi za učenje na daljinu.

Kineska je lektorica Xiukun Meng, koju je angažiralo kinesko veleposlanstvo, sa završetkom akademске 2019./2020. godine završila i svoj dvogodišnji angažman. Osim nastave iz kolegija Osnove kineskog jezika 1 i 2 za studente Filozofskoga fakulteta, kineska je lektorica držala i izobrazbe iz osnova kineskoga jezika i zaposlenicima Sveučilišta u Mostaru.

Također su od velike važnosti bila sljedeća događanja na Filozofskome fakultetu:

- ➔ U okviru obilježavanja Tjedna talijanskoga jezika u Bosni i Hercegovini na Filozofskome fakultetu Sveučilišta u Mostaru prof. dr. sc. Antonio Rostagno i prof. dr. sc. Sonia Bellavia sa Sveučilišta La Sapienza iz Rima održali su 16. listopada 2019. predavanja o talijanskom jeziku na teatarskoj sceni te o glazbi.

- ↪ Od lipnja 2020. godine Filozofski fakultet Sveučilišta u Mostaru omogućio je svojim nastavnicima i studentima pristup platformi Coursera koja trenutačno sadrži više od 3 800 online kolegija. Kolegiji koji se nude na platformi dio su programa nekih od najprestižnijih sveučilišta, primjerice Imperial College of London, Yale University, University of Michigan, John Hopkins University, Princeton University, University of Toronto.
- ↪ U lipnju 2020. godine Sveučilište u Mostaru, Filozofski fakultet i Edward Bernays Visoka škola za komunikacijski menadžment potpisali su sporazum o suradnji radi promicanja akademiske, stručne i znanstvene suradnje na područjima zajedničkoga interesa.

U akademskoj 2020./2021. godini ostvareno je 17 studentskih mobilnosti i šest nastavnih mobilnosti. Prva generacija združenoga diplomskog Studija politologije završila je svoj studij.

Od prosinca 2020. do ožujka 2021. godine tri su zaposlenice Filozofskoga fakulteta pohađale i uspješno završile program *Communication Science and Public Engagement* u sklopu projekta British Council, organizacije Think Write i University of the West of England.

U ožujku 2021. godine Studij politologije pristupio je CEEPUS mreži *Shared History of Central Europe*.

U ožujku 2021. godine na inicijativu Filozofskoga fakulteta Sveučilište u Mostaru postalo je članica udruženja PETRA-e koja se bavi poučavanjem književnih prevoditelja.

U lipnju 2021. godine tri su zaposlenice Filozofskoga fakulteta sudjelovale na Erasmus+ Trainingu na Sveučilištu u Mariboru: *See what the future brings – New Erasmus+ – Evolution, not revolution* (14.–18. lipnja 2021.)

U srpnju 2021. godine dvije su zaposlenice Filozofskoga fakulteta sudjelovale na Erasmus+ Trainingu na Sveučilištu Beira Interior u Covilhi, Portugalu.

G

F

SVEUČILIŠTE U MOSTARU
GRAĐEVINSKI FAKULTET

UPISI 2021

GRAĐEVINARSTVO

ARHITEKTURA

GEODEZIJA

Novosti

Allplan Student Competition 2021 - održano finalno natjecanje

21 srpnja 2021

Na Građevinskom fakultetu Univerziteta u Beogradu je od 15. do 17. srpnja 2021. održano regionalno natjecanje pod nazivom Allplan Student Competition 2021 u organizaciji tvrtke Baldinistudio iz Zagreba. Natjecanje je održano u cilju promocije digitalizacije građevinarstva i BIM načina projektiranje, a svoje sudjelovanje imalo je 14 fakulteta iz zemalja regije.

Opšimije...

Rezultati razredbenog postupka za Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstva u 2021./2022.

Rezultati razredbenog postupka za Sveučilišni preddiplomski studij arhitekture i urbanizma u 2021./2022.

12 srpnja 2021

Objavljeni su rezultati razredbenog postupka za upis u I. godinu Sveučilišnog preddiplomskog studija arhitekture i urbanizma u akademskoj 2021./2022. godini.

Dokumenti potrebni za upis

Rezultati razredbenog postupka za Sveučilišni preddiplomski studij geodezije i geoinformatike u 2021./2022.

10 srpnja 2021

Objavljeni su rezultati razredbenog postupka za upis u I. godinu Sveučilišnog preddiplomskog studija geodezije i geoinformatike u akademskoj 2021./2022. godini.

Dokumenti potrebni za upis

Istaknuto

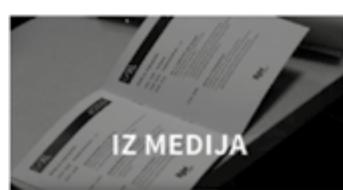
NATJEČAJ
ZA
UPIS
NA
DOKTORSKI
STUDIJ

Promotivni video o ...

FOTOGALERIJE

IZ MEDIJA

Obavijest o poništenju Javnog poziva za prikupljanje ponuda za davanje u najam poslovnog prostora – kopirnice

10 srpnja 2021

COVID-19 protokol za pristupnike razredbenom ispitnu za preddiplomski studij arhitekture i urbanizma

10 srpnja 2021

GRAĐEVINSKI FAKULTET

UVOD

Na Građevinskom fakultetu 2019. godina bila je vrlo plodonosna kada je riječ o nastavnim i znanstvenim aktivnostima. U akademskoj 2019./2020. godini Fakultet je pokrenuo dva studija – Sveučilišni preddiplomski studij geodezije i geoinformatike u trajanju od tri godine (180 ECTS bodova) i Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij građevinarstva u trajanju od tri godine (180 ECTS bodova). U akademskoj 2019./2020. godini upisali smo drugu generaciju na novome smjeru Hidrotehnike i okolišnoga inženjerstva Sveučilišnoga diplomskog studija građevinarstva.

Fakultet se u ožujku 2020. godine našao pred velikim izazovom kao i sve visokoobrazovne institucije u cijelome svijetu. Klasičan oblik izvođenja nastave trebalo je zamijeniti nastavom na daljinu.

Održavanje nastave na daljinu jedan je od brojnih izazova na koji smo odgovorili na najbolji mogući način. Nastava se od 16. ožujka 2020. godine, u skladu s Odlukom Kriznoga stožera SUM-a, odvijala na daljinu, a deseti dan od donošenja Odluke više od 90 % nastave održavalo se prema redovitome rasporedu. U sustavu za online učenje, *Sumarumu*, otvoreni su svi kolegiji u zimskome i ljetnog semestru.

Prvi put u 42 godine postojanja nastavu smo u potpunosti održavali na daljinu kao i ispite, prezentacije studentskih radova, promoviranje naših studija i još puno toga. 22. travnja 2020. godine održana je i prva online sjednica Znanstveno-nastavnog vijeća Fakulteta. Svakako je jedan od značajnijih datuma 23. travnja 2020. godine, kada je održana i prva obrana teme doktorske disertacije na Poslijediplomskome doktorskom sveučilišnom studiju građevinarstvo, što je ujedno i prva online obrana na Sveučilištu.

Na početku nove akademske 2020./2021. godine stanje se nije znatno poboljšalo. Svjestan rizika epidemiološke situacije, a i odgovornosti prema našim studentima, Senat SUM-a u rujnu 2020. go-

dine donio je odluku o održavanju kombinirane nastave, koja bi se djelomično izvodila u učionici, a djelomično na daljinu. „Novo normalno“ postali su fizički razmak od 2 m, obvezno nošenje maski, dezinficiranje učionica nakon svakoga bloka nastave, mjerjenje temperature djelatnicima i studentima na ulazu u zgradu Fakulteta kao i nastava izvođena u grupama s ograničenim brojem studenata prema raspoloživosti mjesta u skladu s epidemiološkim mjerama.

Ono po čemu se zasigurno ističemo jest činjenica kako je Fakultet opremio deset učionica s kamerama kojima se omogućuje nesmetano odvijanje nastave u realnome vremenu za studente koji borave u učionici, a i za one koji to mogu izravno pratiti preko online platformi. Napravljeni su i novi rasporedi sati za ta dva različita modela organizacije nastave.

Ovakvim smo pristupom, i prema mišljenu naših studenata, ispunili obvezu održavanja kombinirane nastave, ali i pokazali izvrsnu organizaciju u cjelokupnometu funkciranju nastavnih i nenastavnih aktivnosti.

U Udrudi hrvatskih građevinskih fakulteta Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru bio je predsjedavajući do veljače 2019. godine. U sklopu Udruge organiziran je i sedmi skup mladih istraživača Zajednički temelji 25. i 26. rujna 2019. godine na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Rijeci. Pet naših kolega asistenata prezentiralo je svoje radove na skupu. Sljedeći Zajednički temelji održat će se online u Mostaru u 2021. godini.

e-Zbornik, elektronički časopis Građevinskog fakulteta, od prije vidljiv u bazi EBSCO, izlazi i dalje dva puta godišnje, u lipnju i prosincu, a u svakome broju objavi se deset radova. Objavljeni su devetnaest i dvadeseti broj u 2020. godini i dvadeset prvi broj u lipnju 2021. godine kada se navršilo i deset godina izlaska časopisa. Povodom dvadesetoga jubilarnog broja osim elektroničkoga izdanja, objavili smo i tiskano izdanje e-Zbornika. Radovi su objavljeni na hrvatskome i na engleskome jeziku kako bi se povećala vidljivost i časopis postao atraktivnijim te kako bi se stvarali uvjeti za dalje indeksiranje časopisa. Na portalu Hrčak u ovoj godini imamo porast broja posjeta. Od 2018. godine do 1. studenoga 2020. godine časopis je imao ukupnu posjećenost 28 305 posjeta, što, u odnosu na prošlogodišnji broj ukupne posjećenosti koji je iznosio 8 949, predstavlja godišnji rast od 19 356 posjeta.

Promotivne aktivnosti koje je Fakultet realizirao u ljetnome semestru 2019./2020. godine također su bile prilagođene novonastaloj situaciji, pa su se promotivni videomaterijali i filmovi počeli objavljivati u virtualnome svijetu koji je bio blizak našim budućim studentima. Održavana je i Facebook stranica s većim brojem objava i češćim aktivnostima, a preko profila na Instagramu pokušavali smo i dalje prenijeti radnu atmosferu u novome online okruženju.

U ovoj smo godini preko mrežne stranice Fakulteta radili i online prijavu i predaju dokumentacije za upise u prvu godinu studija za sva tri preddiplomska studijska programa.

Jedna je od značajnijih činjenica za naš Fakultet u 2020. godini zasigurno i promocija prve generacije prvostupnika arhitekture i urbanizma.

Tijekom 2019. i 2020. godine Fakultet je preko Građevinskoga istraživačkog centra nastavio obavljati djelatnosti projektiranja, revizija, stručnoga nadzora, nostrificiranja projekata, izrade stručnih mišljenja i elaborata, ispitivanja konstrukcija i ostalih djelatnosti.

Održana je četvrta Međunarodna konferencija studenata građevinarstva i arhitekture *Valja nama* preko 2020. Konferencija se online održala 1. prosinca 2020. godine u organizaciji Fakulteta, Međunarodne udruge studenata građevinarstva IACES OG Mostar, Studentskoga zbora Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru i Udruženja mlađih za upravljanje projektima IPMA. Young Crew Bosna i Hercegovina organizirala je Dan upravljanja projektima u sklopu iste Konferencije.

Građevinjada se održala 2019. godine i naših je 55 studenata sudjelovalo u njezinu programu. Natjecali su se u znanju i u različitim sportovima. Nažalost, epidemiološke prilike nisu dopuštale da se Građevinjada održi 2020. i 2021. godine. Studentski zbor GFMO-a šestu godinu zaredom uspješno surađuje s Međunarodnom udrugom studenata građevinarstva IACES LC Mostar te zajedničkim snagama organiziraju Natjecanje u modeliranju mostova za maturante srednjih škola. U suradnji sa Studentskim zborom Fakulteta strojarstva, računarstva i elektrotehnike Sveučilišta u Mostaru pokrenut je projekt izgradnje *Pametne klupe*. Cjelokupan projekt izvode studenti naših fakulteta uz pomoć jednoga asistenta.

Studenti su uključeni u razne oblike praktične nastave, primjerice projektiranje u sklopu stručnih projekata koje rade nastavnici, numeričko modeliranje u računalnim učionicama Fakulteta, ispitivanje konstrukcija, gradiva i tla na terenu i u laboratorijima Fakulteta i nastavne baze, izradu maketa objekata u arhitektonskome studiju Fakulteta, javne prezentacije urbanističkih rješenja grada, posjeti gradilištima. U tome je smislu intenzivna suradnja s nastavnom bazom.

Ono što je svakako značajno za naše kvalitetno funkcioniranje jest činjenica da smo podmladili asistentski kadar. Zahvaljujući sporazumu koji su potpisali Sveučilište u Mostaru i Zavod za zapošljavanje HNŽ, u posljednje tri godine u stalni radni odnos primili smo četiri nova asistenta i jednu docenticu. Sa sveukupnim aktivnostima koje smo provodili u Akcijskom planu za 2019. i 2020. godinu u okviru Strategije našega Sveučilišta, iznimno smo zadovoljni s obzirom na visoku realizaciju planiranih aktivnosti tijekom posljednje dvije godine.

USTROJ FAKULTETA

Građevinski fakultet javna je ustanova, znanstveno-nastavna sastavnica Sveučilišta u Mostaru koja ustrojava i izvodi sveučilišne studije, znanstveni i stručni rad u znanstvenome području tehničkih znanosti. Znanstveno-nastavno vijeće Građevinskog fakulteta čine stalno uposleni nastavnici, stalno uposleni asistenti i predstavnici studenata.

Uprava Fakulteta u 2020./2021. godini

Dekanica: prof. dr. sc. Maja Prskalo

Prodekan za nastavu: dr. sc. Ante Džolan, doc.

Prodekanica za znanost: prof. dr. sc. Amira Galić

Pomoćnica prodekanice za znanost: dr. sc. Mirna Raič, doc.

Tajnica Fakulteta: Renata Prce Antunović, dipl. iur.

Vijeće doktorskoga studija

Vijeće doktorskoga studija čine profesori s istraživačkih grana doktorskoga studija.

Voditelj doktorskoga studija: prof. dr. sc. Ivo Čolak

Tajnik doktorskoga studija: prof. dr. sc. Amira Galić.

Katedre Fakulteta

- Katedra za mehaniku, materijale i konstrukcije, voditelj: prof. dr. sc. Mladen Glibić
- Katedra za hidrotehniku i geotehniku, voditeljica: prof. dr. sc. Maja Prskalo
- Katedra za prometnice i organizaciju i tehnologiju građenja, voditeljica: prof. dr. sc. Ivana Domljan
- Katedra za arhitekturu i urbanizam, voditeljica: dr. sc. Valerija Kopilaš, doc.

NASTAVNA DJELATNOST

Uvod

Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru od svoga utemeljenja nastoji biti dio jedinstvenoga europskog visokoobrazovnog sustava. Izvođenje nastave po nastavnom planu i programu usklađenom s načelima Bolonjskoga procesa započelo je akademske 2005./2006. godine. Nastavni planovi i programi usklađeni su s nastavnim planovima i programima srodnih fakulteta iz država u okruženju koji nastavu izvode po načelima Bolonjskoga procesa.

Redovito osuvremenjivanje nastavnih planova omogućuje studentima kvalitetno i *up to date* obrazovanje, te im jamči da će njihova znanja i kompetencije nakon završenoga studija biti priznati i cijenjeni u široj zajednici.

Studenti svih studijskih programa u sklopu terenske nastave obilaze veća i važnija gradilišta i institucije u Bosni i Hercegovini i Republici Hrvatskoj.

Posebna pozornost dana je osiguranju kvalitete izvođenja nastave, mobilnosti studenata i nastavnoga osoblja radi stjecanju novih znanja kao i postupku priznavanja diploma.

Održavanje nastave na daljinu jedan je od brojnih izazova na koji je GF odgovorio na najbolji mogući način. Nastava se od 16. ožujka 2020. godine, u skladu s Odlukom Kriznoga stožera SUM-a, odvijala na daljinu, a deseti dan od donošenja Odluke više od 90 % nastave održavalo se prema redovitome rasporedu.

U drugoj polovini travnja 2020. godine počeli su se *online* održavati kolokviji na kolegijima čiji je nastavni plan i program to omogućavao.

Održavanje nastave u skladu s epidemiološkim mjerama, 2020. godina

Postojeći studijski programi

Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstva

Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstva traje tri godine (šest semestara), čijim se završetkom stječe 180 ECTS bodova.

Pravo upisa na Studij imaju osobe koje su završile srednjoškolske programe u trajanju od četiri godine. Završetkom Sveučilišnoga preddiplomskoga studija građevinarstva studentice i studenti stječu akademski naziv prvostupnica/prvostupnik (*baccalaureus/baccalaurea*) građevinarstva.

Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstva sastavljen je od temeljnoga (prirodoslovno-matematički i temeljni tehnički predmeti) i glavnoga dijela (stručni usmjereni predmeti te nekoliko predmeta izvan područja građevinarstva, ali s primjenama u građevinarstvu), te uz terensku i praktičnu nastavu i završni ispit pruža studentima stručne i znanstvene temelje za nastavak obrazovanja na diplomskome studiju.

Prvostupnicima koji se odluče za zaposlenje nakon prvoga stupnja obrazovanja daju se stručna znanja za dimenzioniranje, planiranje i vođenje manjih građevinskih zahvata i konstrukcija.

U akademskoj 2019./2020. godini broj upisanih studenata na sve tri godine Studija bio je 252, a broj studenata koji su iste godine završili Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstva bio je 43.

U akademskoj 2020./2021. godini ukupan je broj upisanih studenata na Studij 231.

Sveučilišni diplomski studij građevinarstva

Sveučilišni diplomski studij građevinarstva traje dvije godine (četiri semestra), čijim se završetkom stječe 120 ECTS bodova.

Pravo upisa na Studij imaju osobe koje su završile Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstva te preddiplomske studije srodnih tehničkih znanosti ili stručne studije uz polaganje razlike predmeta. Završetkom Sveučilišnoga diplomskog studija studentice i studenti stječu akademski naziv magistra/magistar građevinarstva.

Diplomski studij građevinarstva podijeljen je na tri smjera:

- Opći
- Konstrukcije
- Hidrotehnika i okolišno inženjerstvo.

Smjerovi Opći i Konstrukcije datiraju od uvođenja Bolonjskoga procesa u nastavu, odnosno od akademске 2008./2009. godine.

Smjer Hidrotehnika i okolišno inženjerstvo uveden je akademske 2017./2018. kao odgovor na potrebe tržišta za novim i stručnim kadrovima iz područja hidrotehnike, hidrotehničkih sustava i zaštite okoliša.

Terenska nastava studenata Sveučilišnog diplomskog studija građevinarstva

Osnovni je cilj Studija osposobljavanje za stručne poslove ili za razvojna ili znanstvena istraživanja u izabranoj grani građevinarstva.

Osim zajedničkih matematičkih i društveno-humanističkih predmeta, studenti tijekom Sveučilišnoga diplomskoga studija građevinarstva slušaju temeljne stručne predmete i stručne predmete kojima se ostvaruju specijalizacije.

Osim prethodno navedenih predmeta, studenti upisuju i izborne predmete kojima proširuju svoja stručna, ali i opća znanja.

Završetkom Studija studenti se zapošljavaju u tvrtkama koje se bave projektiranjem, nadzorom i izvođenjem hidrotehničkih, prometnih, geotehničkih i objekata visokogradnje. Također se mogu zapošljavati u državnoj i lokalnoj upravi te bilo kojim drugim tvrtkama u svezi s područjem građevinarstva ili sličnim tehničkim područjima.

U akademskoj 2019./2020. godini broj upisanih studenata na obje godine Studija bio je 90, a broj studenata koji su završili Sveučilišni diplomski studij građevinarstva u akademskoj 2019./2020. godini bio je 57.

U akademskoj 2020./2021. godini ukupan je broj upisanih studenata na Studij 73.

Sveučilišni preddiplomski studij arhitekture i urbanizma

Odlukom Senata Sveučilišta u Mostaru od 24. svibnja 2017. godine (ur. br. 01-898/17) u akademskoj 2017./2018. godine uveo se Sveučilišni preddiplomski studij arhitekture i urbanizma u trajanju od tri godine ili šest semestara (180 ECTS bodova).

Potreba za uvođenjem ovoga studijskog programa proistekla je iz činjenice osjetnoga nedostatka stručnoga kadra iz područja arhitekture i urbanizma u užemu i širemu okruženju.

Sveučilišni preddiplomski studij arhitekture i urbanizma upisuju kandidati sa završenom srednjom školom u trajanju od četiri godine uz zadovoljenje kriterija razredbenoga postupka te rezultata prijamnoga ispita.

Završetkom Sveučilišnoga preddiplomskoga studija studentice i studenti stječu akademski naziv prvostupnica/prvostupnik (*baccalaureus/baccalurea*) arhitekture i urbanizma.

Nastavni plan na Sveučilišnome preddiplomskome studiju arhitekture i urbanizma usklađen je s nastavnim planovima Arhitektonskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu i Građevinskoga i arhitektonskog fakulteta Sveučilišta Josipa Juraja Strossmayera u Osijeku.

Završetkom Studija studenti su sposobni demonstrirati znanje iz područja arhitekture i urbanizma, primijeniti znanje i razumijevanje na način karakterističan za arhitekturu i urbanizam, rješavati probleme iz arhitektonske i urbanističke prakse, prikupljati, analizirati i interpretirati relevantne podatke iz područja arhitekture i urbanizma.

Studenti razvijaju vještine učenja potrebne za cjeloživotno obrazovanje, ali i nastavak studiranja na 2. ciklusu studijskoga programa arhitekture i urbanizma.

U akademskoj 2019./2020. godini ukupan broj upisanih studenata na Studij bio je 81, a broj

studenata koji su završili Sveučilišni preddiplomski studij arhitekture i urbanizma akademske 2019./2020. godine bio je 13.

U akademskoj 2020./2021. godini ukupan je broj upisanih studenata na Studij 94.

Sveučilišni preddiplomski studij geodezije i geoinformatike

U akademskoj 2018./2019. godini provedene su sve potrebne aktivnosti za uvođenje novoga studijskoga programa – Sveučilišnoga preddiplomskog studija geodezije i geoinformatike u trajanju od tri godine (šest semestara), čijim se završetkom stječe 180 ECTS bodova.

Studij je pokrenut u akademskoj 2019./2020. godini Odlukom Senata Sveučilišta u Mostaru od 18. lipnja 2019. godine (ur. br. 01-4949/19). Izvođenje nastave na ovome studijskome programu usklađeno je s nastavnim planovima i programima srodnih fakulteta u Republici Hrvatskoj.

Pravo upisa na Studij imaju kandidati koji su završili srednjoškolski program u trajanju od četiri godine. Završetkom Sveučilišnoga preddiplomskoga studija geodezije i geoinformatike studentice i studenti stječu akademski naziv prvostupnica (*baccalaurea*) i prvostupnik (*baccalaureus*) geodezije i geoinformatike.

U akademskoj 2019./2020. godini broj upisanih studenata na prvu godinu Studija bio je 11. U akademskoj 2020./2021. godini ukupno je na Studij upisano 37 studenata.

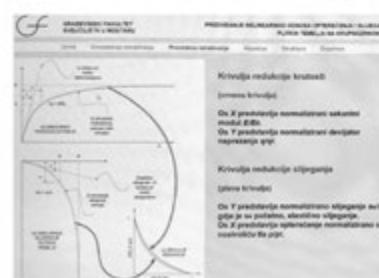
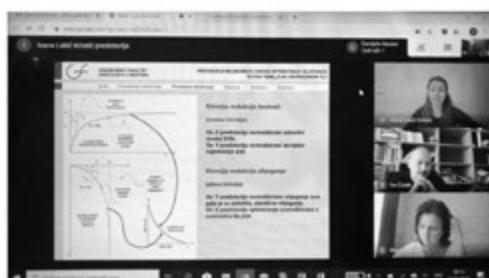
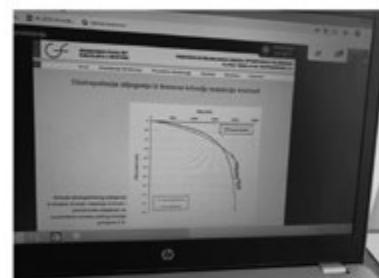
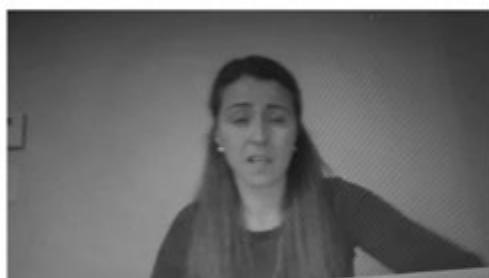
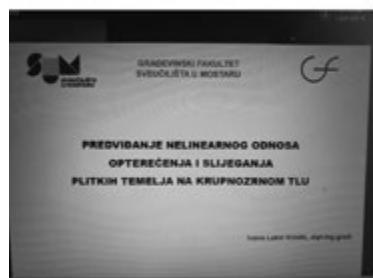
Studenti Sveučilišnoga preddiplomskog studija geodezije i geoinformatike na terenskoj nastavi ispred zgrade Fakulteta

Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij građevinarstva

Poslijediplomski doktorski sveučilišni studij građevinarstva traje tri godine, čijim se završetkom stječe 180 ECTS bodova. Studij je pokrenut 2019. godine. Studij izučava znanstveno područje tehničkih znanosti, znanstveno polje građevinarstva i sljedeće znanstvene grane: konstrukciju, hidrotehniku, geotehniku, prometnice i organizacija i tehnologija građenja.

Upis se vrši temeljem javnoga natječaja. Nakon dvije godine, 2021. godine upisujemo i drugu generaciju poslijediplomanata.

Završetkom studija stječu se kompetencije doktora znanosti iz znanstvenoga područja tehničkih znanosti, polje građevinarstvo. Doktori znanosti osposobljeni su, prije svega, za primjenu znanstvene metodologije i budući samostalan znanstveno-istraživački rad. Stječu se kompetencije za predvodništvo znanstvenoga razvjeta utemeljeno na novim tehnologijama, uvođenju novih znanstvenih pristupa koji se temelje na projektiranju i istraživanju kao i na znanstvenome planiranju i odlučivanju pri kojem se koriste najnovije znanstvene metode prikupljanja, obrade i analize informacija.

Prva online obrana doktorske teme održana 23. travnja 2020. godine

Akademski stupanj (ili titula) koji se stječe završetkom Studija jest doktor znanosti iz područja tehničkih znanosti.

23. travnja 2020. godine održana je i prva online obrana teme doktorske disertacije *Predviđanje nelinearnog odnosa opterećenja i slijeganja plitkih temelja na krupnozrnom tlu*, kolegice Ivane Lukić Kristić koja boravi u SAD-u.

ZNANSTVENA DJELATNOST

Znanstvena aktivnost djelatnika Građevinskoga fakulteta redovito se prati i analizira, što je puno učinkovitije i vidljivije otkad su svi naši djelatnici registrirani na mrežama ResearchGate i Google Znalac. Nastavnici i asistenti tijekom posljednje dvije akademske godine objavili su 51 rad kao i 15 knjiga u posljednjih nekoliko godina u autorstvu i suautorstvu.

U akademskoj 2017./2018. godini prvi se put uvodi sustav godišnjega planiranja znanstvenih aktivnosti i izvješćivanja o ostvarenim aktivnostima. Radi poticanja znanstveno-istraživačkih aktivnosti nastavnoga osoblja donosi se Odluka o poticanju znanstvenih aktivnosti i u akademskoj 2019./2020. i akademskoj 2020./2021. godini.

e-ZBORNIK, elektronički časopis Građevinskoga fakulteta

e-zbornik, elektronički zbornik radova Građevinskoga fakulteta (<https://e-zbornik.gf.sum.ba/>) objavljuje se dva puta godišnje, u lipnju i prosincu. U časopisu se objavljaju radovi iz polja građevinarstva i ostalih tehničkih znanosti. Svi radovi prolaze postupak dvostrukе „slijepe“ recenzije. Časopisu se ne plaća nikakva naknada i otvorena je pristupa te je sadržaj u cijelosti besplatan.

U prosincu 2020. godine objavljen je dvadeseti jubilarni broj e-Zbornika koji je objavljen i u elektroničkome i u tiskanome obliku.

Kako bi se povećala vidljivost časopisa i stvarali uvjeti za njegovo dalje indeksiranje, časopis se nastavlja objavljivati na hrvatskome i na engleskome jeziku. U lipnju 2021. godine objavljujemo dvadeset prvi broj i obilježavamo punih deset godina izlaženja dva broja godišnje od osnutka časopisa. ISSN broj e-Zbornika je: **ISSN 2232-9080**, a DOI broj je: <https://doi.org/10.47960/2232-9080>. e-Zbornik vidljiv je u bazi EBSCO, u bazi Engineering Source na mrežnoj adresi: <https://www.ebscohost.com/academic/engineering-source>. Uključen je i u portal znanstvenih časopisa Hrčak u Hrvatskoj od 2018. godine i nalazi se na adresi: <https://hrcak.srce.hr/e-zbornik>. Časopis je uključen u DOAJ (Directory of Open Access Journals) bazu, a u tijeku su aktivnosti na uključivanju časopisa i u ostale baze.

Znanstveni projekti

Tijekom 2019. godine realiziran je projekt *Unaprjeđenje studijskog programa sveučilišnog preddiplomskog studija arhitekture i urbanizma na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, kao centra izvrsnosti – Izvrsnostu do opstojnosti*. Projekt je financiralo Federalno ministarstvo kulture i športa.

U tijeku su dva Erasmus+ projekta u kojima sudjeluje Fakultet, i to:

- Erasmus+ projekt InAMath – *An interdisciplinary approach to mathematical education* (Erasmus+ – ključna aktivnost 2: strateška partnerstva (KA201) za područje odgoja i općega obrazovanja); trajanje je projekta od 1. rujna 2020. do 28. veljače 2023.

Voditelj je projekta Sveučilište u Rijeci, a partneri su: Centar tehničke kulture Rijeka, Osnovna sola heroja Janeza Hribarja Stari trg pri Lozu, Osnovna škola Nikola Tesla, Sveučilište u Mostaru, Univerza na Primorskem i Univerzitet u Novom Sadu.

Cilj je ovoga projekta osmisliti i učiniti dostupnim paket različitih mjera koje će nakon završetka projekta rezultirati većom zastupljenosti interdisciplinarnosti u nastavi matematike. Mjere uključuju osmišljavanje i provedbu interdisciplinarnih aktivnosti s učenicima koristeći interdisciplinarnе metode rada, izradu scenarija koji će biti dostupni edukatorima i izobrazbu učitelja kojom će steći potrebne kompetencije za osmišljavanje i provedbu takvih aktivnosti.

- Erasmus+ projekt BKSTONE: *Higher Education–Enterprise platform for fostering, modernisation and sustainable growth in natural stone industry in Western Balkans*; trajanje je projekta od 15. studenoga 2019. do 14. studenoga 2022.

Koordinatori projekta su Univerziteti Politeknik i Tiranes, Albanija, a partneri su: Univerzitet Aleksander Xhuvani Elbasan, Albanija; univerziteti Eqrem Çabej i Gjirokastrës, Albanija; Univerzitet u Sarajevu, Bosna i Hercegovina; Sveučilište u Mostaru, Bosna i Hercegovina; Univerzitet Mediteran Podgorica, Crna Gora; Univerzitet u Prištini, Kosovo; Kolegji Nderkombtar per Biznes dhe Teknologji, Kosovo; University of Coruna, Španjolska; IES Ribeira do Louro, Španjolska; Asociacion Empresarial de Investigacion Centro Tecnologico del Marmol y La Piedra, Španjolska; Universita Degli Studi di Roma La Sapienza, Italija; C.P.I.P.E Escuela Edile di Padova, Italija; National Technical University of Athens, Grčka; Transilvania University of Brasov, Rumunija.

Osnovni je cilj projekta poticanje modernizacije i razvoja sektora kama na u partnerskim zemljama zapadnoga Balkana jačanjem odnosa između visokoškolskih ustanova i industrije te internacionalizacijom kurikula i metoda.

Znanstveni sati

Održavanje Znanstvenih sati također je jedan oblik znanstvene djelatnosti u vidu predavanja koja održavaju kolege s drugih sveučilišta, fakulteta, ali i djelatnici Fakulteta i članovi Alumnija GF-SUM-a. Tijekom protekle dvije akademske godine održano je devet takvih predavanja. U istome razdoblju dvoje naših djelatnika uspješno je obranilo doktorski rad i izabrano u zvanje docenta, jedan je nastavnik izabran u zvanje redovitoga profesora, jedan u zvanje izvanrednoga profesora, a tri su djelatnika izabrana u zvanje asistenta.

Održani simpoziji u posljednje tri godine

Niz je manifestacija i događanja koje smo organizirali i time obilježili 40. godišnjicu postojanja: Znanstveno-stručni skup 40 za budućnost, 3. Simpozij o kamenu Hercegovina-zemlja kamen a i prateća izložba fotografija o kamenoj baštini Hercegovine koja je bila otvorena karaktera. Fakultet se predstavio i kao promicatelj kulturnoga identiteta i zaštite kamene baštine ovoga područja.

Od održanih simpozija važno je spomenuti:

Deseta obljetnica Udruge hrvatskih građevinskih fakulteta, organizatori: Građevinski fakultet i Udruga hrvatskih građevinskih fakulteta održana 24. rujna 2018. godine

Osmi znanstveno-stručni skup GEO-EXPO 2018, organizatori: Građevinski fakultet Sveučilište u Mostaru i Društvo za geotehniku u Bosni i Hercegovini, održan u Neumu 18. – 19. listopada 2018. godine
Znanstveno-stručni skup 40 za budućnost, organizatori: Građevinski fakultet Sveučilište u Mostaru, održan 15. – 16. studenoga 2018. godine

Znanstveno-stručni skup Koridor V_c-tunel Prenj održan je 25. listopada 2019. godine u Sarajevu u suorganizaciji Građevinskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu, Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru i Fakulteta za saobraćaj i komunikacije Univerziteta u Sarajevu. Cilj skupa bio je predavanjima i panel-raspromjennim domaćim sudionike, koji su na izravan ili neizravan način uključeni u projekt, upoznati s potencijalnim problemima i izazovima pri realizaciji projekata takvih razmjera. Skup su podržali Vlada FBiH, Federalno ministarstvo prometa i komunikacija, EBRD, EIB, JP Autoceste i JP Ceste Federacije BiH.

Međunarodna udruga studenata građevinarstva IACES LC Mostar i Studentski zbor Građevinsko-ga fakulteta Sveučilišta u Mostaru, u suradnji s Građevinskim fakultetom Sveučilišta u Mostaru, tri su puta uspješno organizirali Međunarodnu konferenciju za studente građevinarstva i arhitekture Valja nama preko, 2017., 2018. i 2019. godine, dok je četvrta, ujedno i prva online Konferencija, održana 1. prosinca 2020. godine u suradnji s Udruženjem mladih za upravljanje projektima IPMA. Young Crew Bosna i Hercegovina organizirala je Dan upravljanja projektima u sklopu iste Konferencije.

U organizaciji Udruge hrvatskih građevinskih fakulteta 24. i 25. rujna 2021. godine na Građevinsko-mu fakultetu Sveučilišta u Mostaru prvi će se put online održati Zajednički temelji.

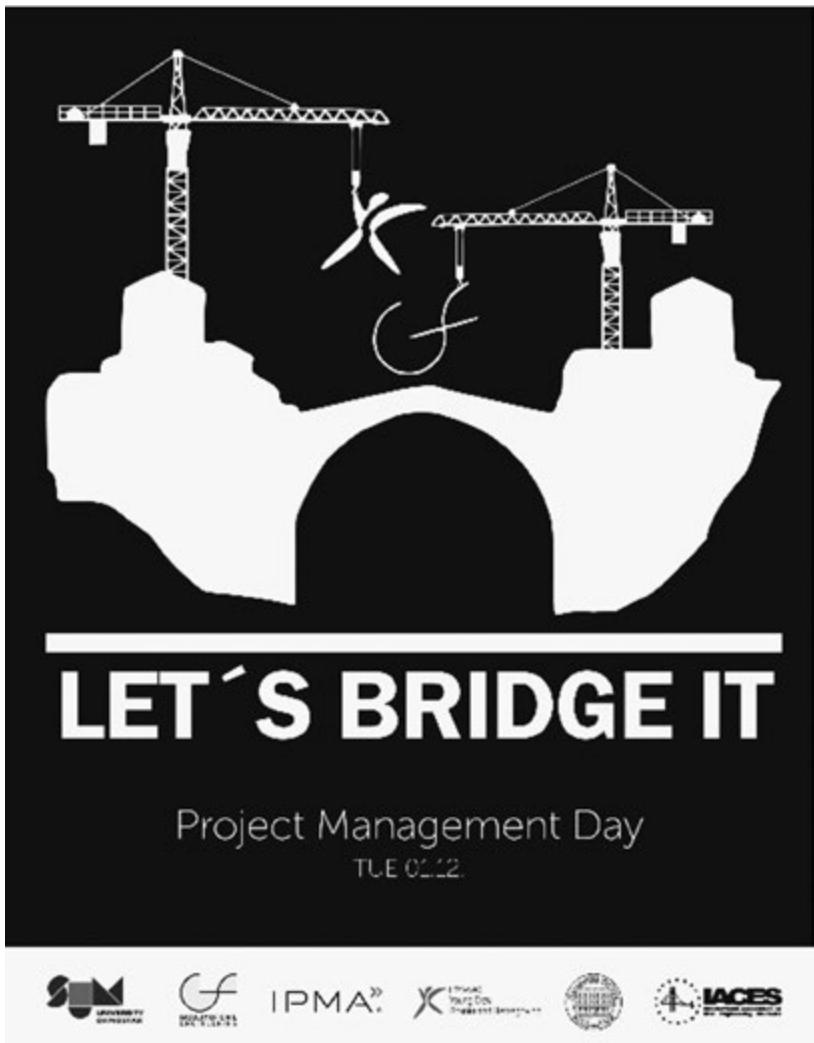
ZAJEDNIČKE AKTIVNOSTI SA STUDENTIMA GF-A

Treća Međunarodna konferencija studenata građevinarstva i arhitekture *Valja nama preko 2019.* održala se od 23. do 26. listopada 2019. godine na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Organizatori su Konferencije bili: Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru, Međunarodna udruga studenata građevinarstva IACES OG Mostar i Studentski zbor Građevinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru. Konferenciji je, osim naših studenata, nazočilo 25 studenata sa sedam sveučilišta: Sveučilište u Splitu, Sveučilište u Osijeku J. J. Strossmayer, Sveučilište u Rijeci, Univerzitet u Kragujevcu, Univerzitet u Zenici, Univerzitet u Tuzli i Istanbul Technical University.

Plakat međunarodne studentske konferencije *Valja nama preko 2019.*

Studenti Građevinskog fakulteta pokazali su kako ih prepreke prouzročene pandemijom ne zauštavljaju u studiranju. Studentski zbor Građevinskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru i Međunarodna udruga studenata građevinarstva IACES LC Mostar u suradnji s udruženjem mladih za upravljanje projektima IPMA Young Crew Bosna i Hercegovina 1. prosinca 2020. godine organizirali su Dan upravljanja projektima u sklopu konferencije *Valja nama preko*. Budući da je novonastala epidemio-loška situacija uzrokovana COVID-19 virusom primorala sve na ulazak u virtualni svijet, i ovogodišnja je studentska Konferencija pripremljena u virtualnome izdanju. Tema četvrte Konferencije bila je *Upravljanje projektima*. Velik je broj posjetitelja Konferenciju pratilo preko Google Meet. Cjelokupno je predavanje objavljeno na Youtube kanalu Građevinskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru.

Plakat međunarodne studentske konferencije Valja nama preko 2020.

Studentski je zbor šest godina zaredom, sve do 2020. godine, uspješno surađivao s Međunarodnom udrugom studenata građevinarstva IACES LC Mostar te su zajednički organizirali Natjecanje u modeliranju mostova za maturante srednjih škola. Također je u okviru prošlogodišnjega Green Design Biennale organizirana Međunarodna ljetna škola, a tri radionice o zelenim gradovima pohađalo je 50 studenata s nekoliko sveučilišta.

Kolaž fotografija studentskih nenastavnih aktivnosti, 2019. godina.

U suradnji sa Studentskim zborom Fakulteta strojarstva, računarstva i elektrotehnike Sveučilišta u Mostaru pokrenut je projekt izgradnje Pametne klupe. Cjelokupan projekt izvode studenti naših fakulteta uz pomoć jednoga asistenta.

Studentski zbor GFMO-a 13. prosinca 2019. godine organizirao je Božićni domjenak na Građevinskoj fakultetu. Odaziv je bio odličan, točnije sudjelovalo je više od stotinu i dvadeset studenata i nekolicina profesora. Nadali smo se da će ovaj događaj postati tradicija na Građevinskoj fakultetu, ali nam nažalost trenutačna situacija to ne dopušta. Vjerujemo kako će se budući sazivi Studentskoga zbora Građevinskoga fakulteta potruditi nastaviti započeto.

Božićni domjenak na GF-u SUM-a u prosincu 2019. godine.

ASOCIJACIJE S DRUGIM FAKULTETIMA

Udruga hrvatskih građevinskih fakulteta udruga je svih građevinskih fakulteta koji u obrazovnome ciklusu koriste hrvatski jezik kao službeni, a čine je sljedeće članice: Građevinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Građevinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Građevinski i arhitektonski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu i Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru. Misija UHGF-a je promicanje i unaprjeđivanje građevinske struke i njoj srodnih struka radi osiguravanja visoke kvalitete znanstvene, obrazovne i stručne aktivnosti prepoznatljive i uvažene na međunarodnome tržištu rada i usluga.

U Udrudi HGF 2018. godine bili smo domaćini proslave desete obljetnice, a predsjedavali smo Udrugom od veljače 2017. do veljače 2019. godine. Ovo bogato dvanaestogodišnje iskustvo koje dijelimo s građevinskim fakultetima na kojima se nastava održava na hrvatskome jeziku iznimno je važno za nas, posebice za naše doktorande.

Priznavanje diploma i upisi na diplomske studije u kojima su naši studenti potpuno izjednačeni s drugim studentima u Republici Hrvatskoj najvažnije su tekovine koje imamo zahvaljujući djelovanju u Udrudi.

Suradnja u Udrudi studija arhitekture i urbanizma Hrvatske (Arhitektonski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Građevinski i arhitektonski fakultet Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakul-

tet građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu i Građevinski fakultet Sveučilišta u Mostaru) ogleda se, prvenstveno, u tome što studenti arhitekture i urbanizma u sklopu nastave iz kolegija Stambene zgrade, već treću godinu zaredom, provedu tri dana na Arhitektonskome fakultetu u Zagrebu.

Najznačajniji događaji koji se organiziraju pod vodstvom Udruge HGF, počevši od 2013. godine, skupovi su mladih istraživača iz područja građevinarstva i srodnih tehničkih znanosti – Zajednički temelji. Skup je zamišljen kao mogućnost za prva izlaganja mladih istraživača, što im omogućuje dobar uvod za daljnja prezentiranja njihova istraživačkog i profesionalnog rada. Od veljače 2017. do veljače 2019. godine dekanica našega Fakulteta prof. dr. sc. Maja Prskalo predsjedavala je Udrugom HGF. Naš Fakultet bio je organizator Zajedničkih temelja 2015. godine, a u rujnu 2021. godine ponovo će biti domaćin. Zbog epidemioloških uvjeta Zajednički temelji održat će se online.

STRUČNA DJELATNOST

Uvod

U 2019. godini Građevinski fakultet i Građevinski istraživački centar d.o.o. Mostar nastavili su obavljati djelatnosti projektiranja, revizija, stručnoga nadzora, nostrificiranja projekata, izrade stručnih mišljenja i elaborata, ispitivanja konstrukcija, energetskoga certificiranja i ostalih djelatnosti (izrada projektnih zadataka, praćenje izrade elaborata i studija, brojanje prometa i sl.). I uz pandemiju virusa COVID-19, u 2020. godini Centar je, koliko god je to novonastala situacija dopuštala, u suradnji s Fakultetom nastavio obavljati gore navedene djelatnosti.

Ugovorili smo ukupno šezdeset stručnih projekata/usluga s ukupno trideset i sedam naručitelja/investitora.

Za istaknuti

2019. godina:

- ⇒ Izrada tehničke dokumentacije za CHE Vrido, ugovoreno u travnju 2019. godine s naručiteljem: J.P. Elektroprivreda HZ HB d. d. Mostar
- ⇒ Brojanje prometa na regionalnim i priključnim cestama na području HNŽ/K za razdoblje od 1. lipnja 2019. do 1. lipnja 2020., ugovoreno u svibnju 2019. godine, kao dio Okvirnog sporazuma o brojanju prometa do 2022. godine s Ministarstvom prometa i veza HNK/Ž
- ⇒ Program opskrbe vodom za piće na prostoru Županije Zapadno-hercegovačke, ugovoreno u rujnu 2019. godine s naručiteljem: Ministarstvom gospodarstva Županije Zapadnohercegovačke.

Pri obavljanju stručne djelatnosti u 2019. godini posebno vrijedi istaknuti:

- ⇒ izobrazbu petnaest studenata i mladih magistara građevinarstva za izradu stručnih projekata
- ⇒ provedbu Simulacije izrade Glavnog projekta konstrukcije dogradnje 4. kata na postojećoj zgradi Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru na kojoj je radilo devet studenata

- ➔ organizaciju tečaja iz BIM tehnologija (*Building Information Modeling*) za studente i djelatnike Fakulteta.

2020. godina:

- ➔ brojanje prometa na regionalnim i priključnim cestama na području HNŽ/K za razdoblje od 1. lipnja 2020. do 1. lipnja 2021., ugovorenog u svibnju 2020. godine, kao dio Okvirnog sporazuma o brojanju prometa do 2022. godine s Ministarstvom prometa i veza HNK/Ž
- ➔ ispitivanje vijadukata na koridoru Vc, dionica: Donja Gračanica-Drivuša, poddionica: Klopčić-Donja Gračanica, ugovorenog u rujnu 2020. godine s naručiteljem: Strabag AG - podružnica Sarajevo

Pri obavljanju stručne djelatnosti u 2020. godini posebno vrijedi istaknuti visoku stručnu i profesionalnu razinu izrade/pružanja stručnih projekata/usluga.

Svakako još jedanput treba istaknuti činjenicu kako se pandemiju virusa COVID-19 u ožujku 2019. godine proširila i na našu zemlju. Ista je značajno utjecala na rad Centra, i na postupak natjecanja i na ugovaranje stručnih projekata/usluga, te dokinula gotovo sve što smo planirali u 2020. godini. No, ipak, Centar se i u takvim uvjetima pokazao žilavim te je kalendarsku 2020. godinu ipak završio s pozitivnom bilancem.

Nastavne baze

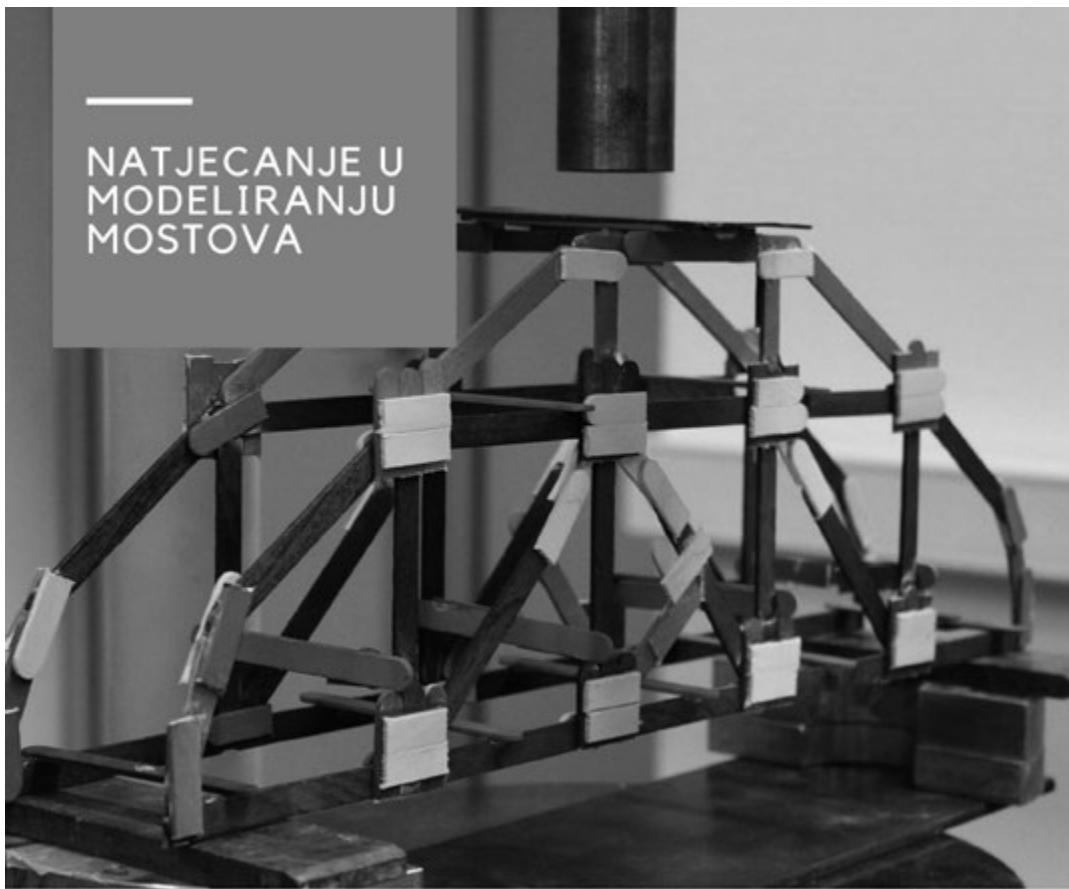
S ciljem povezivanja visokoga obrazovanja, znanosti, istraživačkoga rada i prakse uspostavlja se suradnja s institucijama i tvrtkama iz okruženja radi dodatnoga osposobljavanja i pripreme studenata za buduće znanstvene i stručne poslove.

U razdoblju 2019.–2021. godine Fakultet je potpisao Sporazum o suradnji sa sljedećim nastavnim bazama: Grad Mostar, tvrtka Hering d. d. iz Širokoga Brijega, Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja HNŽ, tvrtka FORUM 98 d. o. o. Stolac, Federalna uprava za geodetske i imovinsko-pravne odnose, tvrtka IGH d. o. o. Mostar i J. P. Elektroprivreda Hrvatske zajednice Herceg-Bosne d. d. Mostar.

Promocija Fakulteta i studijskih programa

Posebna pozornost posvećuje se promociji Fakulteta i studijskih programa koji se organiziraju na Fakultetu.

Osim zajedničkih sveučilišnih promidžbenih aktivnosti, Građevinski fakultet organizirao je i niz samostalnih javnih nastupa. Tijekom 2019. godine nastavnici i studenti posjetili su 18 srednjih škola. Tradicionalno Natjecanje u modeliranju mostova održano je i 2019. godine. Cjelodnevnim aktivnostima, kao što su izrada modela mostova od drvenih štapića i ispitivanje nosivosti modela, zabava i druženje na Građevinskom fakultetu, studenti i nastavnici populariziraju znanost, građevinsku struku i promoviraju Fakultet. Istoga dana održana je izložba radova studenata Sveučilišnoga pred-diplomskog studija arhitekture i urbanizma.

Promotivne aktivnosti Fakulteta u 2020. godini bile su prilagođene novonastaloj epidemiološkoj situaciji pa su studiji koji se izvode na Građevinskom fakultetu Sveučilišta u Mostaru tradicionalni način održavanja Dana otvorenih vrata zamijenili objavom videomaterijala na mrežnoj stranici i društvenim mrežama Fakulteta i YouTube kanalu. Kratkim videozapisima predstavljen je Sveučilišni preddiplomski studij geodezije i geoinformatika kao jedan od programa koji zahtijeva korištenje sofisticirane opreme i internetske tehnologije te tako odgovara najvećim izazovima struke; Sveučilišni preddiplomski studij arhitekture i urbanizma kao specifičan studijski program koji omogućava mladim ljudima da izraze svoju kreativnost odgovorima na arhitektonske i urbanističke probleme te Sveučilišni preddiplomski studij građevinarstvo koji najstariju i najznačajniju granu tehnike suvremenim pristupom približava mladim ambicioznim ljudima.

Na isti su način predstavljena i tri smjera diplomskoga studija građevinarstva: Opći smjer, Konstruktivni smjer i smjer Hidrotehnika i okolišno inženjerstvo.

Budući da su mediji, pa tako i društvene mreže jedan od najpopularnijih i često jedinih načina promocije u doba pandemije, kontinuirano su ažurirani i obogaćivani sadržaja Facebook i Instagram profila te mrežne stranice Građevinskog fakulteta na hrvatskome i engleskome jeziku.

Arhitektonska online prezentacija kolegija pod nazivom Fotogalerija – Učimo kroz kolegije održala se u svibnju 2020. godine u sklopu koje su se sadržajno predstavila stručna područja arhitekture i urbanizma. Arhitektonsko projektiranje I i II, Crtanje I i II, Arhitektonske konstrukcije i materijali I i II, Obljekovanje I i II, Stambene zgrade I i II, Urbanizam i Arhitektonska računalna grafika istražuju prostor, arhitektonske kompozicije i razvijaju kod studenata sposobnosti izražavanja kroz crtež, nacrte i prostorne kompozicije. Studenti tijekom studiranja povezuju stečena znanja kroz kolegije i definiraju dijelove projektne dokumentacije i materijalizaciju zgrade.

U lipnju 2020. i 2021. godine održana je studentska prezentacija završnoga rada iz kolegija Urbanističko-arhitektonski studio / završni rad / POSLOVNE ZGRADE, iz VI. semestra Sveučilišnog preddiplomskog studija Arhitekture i urbanizma. Uz pridržavanje postojećih epidemioloških mjera studenti su izlagali svoje radove u prostoru Studija A+U.

Izložbom Završnog rada – Istraživački centar s medijatekom studenata 3. godine A+U organiziranom u srpnju još se jednom podsjetilo na pojedinačna studentska rješenja i ostvarenja.

Prezentacija studentskih radova u kampusu SUM-a, lipanj 2021. godine

MEĐUNARODNA SURADNJA

Tijekom 2019. godine ostvarena je jedna dolazna mobilnost gostujućega nastavnika, dvanaest dolaznih mobilnosti gostujućega administrativnog osoblja te četiri odlazne mobilnosti nastavnoga osoblja Fakulteta u okviru Erasmus+ programa kao i jedna odlazna mobilnosti studenta GFSUM-a, također preko Erasmus+ programa.

U Motovunu je od 5. do 12. kolovoza 2019. godine u Studijskome centru Arhitektonskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održana 38. Međunarodna ljetna škola arhitekture u organizaciji Udruge hrvatskih studija arhitekture, međufakultetsko (Zagreb, Split, Osijek i Mostar) okupljanje nastavnika i studenata kroz učenje i druženje. Motovunska Međunarodna ljetna škola arhitekture u svome je 38. izdanju okupila dvadesetak studenata arhitekture i srodnih struka sa sveučilišta u Zagrebu, Mostaru, Splitu i Ljubljani, te njihovih predavača iz Austrije, Njemačke, Italije, Slovenije, Hrvatske, Srbije te Bosne i Hercegovine. Program je bio iznimno bogat i atraktivan, a u mnogim je aktivnostima bio trajno otvoren za sve koji su se željeli pridružiti. Od 2007. godine škola njeguje koncept održive

arhitekture i razvoja. Tema škole bila je *Tradicija, kreativnost i održivost* (*Tradition, Creativity and Sustainability*), a osim stručnih predavanja gostujućih profesora, studenti su se bavili i projektnim zadacima u svezi s podzemnim i nadzemnim interpolacijama (*Above & Underground Interpolation*) u javnim prostorima bez promjena njihove vizure.

Na Sveučilištu u Mostaru od 28. rujna do 5. listopada 2019. godine u suradnji s organizacijom Sarajevo Green Design Foundation uspješno je organizirana Međunarodna ljetna škola arhitekture. Školu je pohađalo 50-ak studenata sa sedam sveučilišta iz Bosne i Hercegovine, Republike Hrvatske, Republike Srbije i Republike Turske, među kojima je bilo 13 studenata s našega Fakulteta.

17. listopada 2019. godine naš Fakultet i naše Sveučilište predstavljeni su na 10. Sajmu stipendija u Sarajevu, jedinstvenoj manifestaciji ove vrste u BiH koju je organizirala Služba za međunarodnu suradnju Univerziteta u Sarajevu. Ukupno su sudjelovale 54 institucije iz 20 zemalja, među kojima je bilo osam veleposlanstava i 34 sveučilišta, te predstavnici vladinih i nevladinih domaćih i međunarodnih organizacija.

Tijekom 2020. godine ostvarena je jedna dolazna mobilnost gostujućega nastavnika, jedna virtualna dolazna mobilnosti gostujućega konzultantskoga eksperta te dvije virtualne odlazne mobilnosti za nastavno osoblje Fakulteta u okviru Erasmus+ programa.

Posebno nas raduju ostvareni kontinuitet i opseg suradnje u doba pandemije COVID-19. Globalna pandemija COVID-19, koju je proglašila Svjetske zdravstvene organizacije (WHO) sredinom ožujka 2020. godine, nedvojbeno je donijela velike izazove i promjene za naš Fakultet, i u pogledu organizacijskih izazova (*online nastava*), i u pogledu međusveučilišne i međunarodne suradnje. Ubrzo je došlo do otkazivanja brojnih planiranih natječaja, projekata i stipendija koje se odnose na mobilnost studenata, akademskoga kao i neakademskoga osoblja u zimskome semestru akademske 2020./2021. godine. „Novo normalno“ stanje ipak dovodi do „procvata“ virtualnih konferencija, te su, u skladu s tim, i Erasmus dani obilježeni virtualno.

U Motovunu je od 4. do 11. kolovoza 2020. godine, u Studijskom centru Arhitektonskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, virtualno održana 39. Međunarodna ljetna škola arhitekture u organizaciji Udruge hrvatskih studija arhitekture, međufakultetsko (Zagreb, Split, Osijek i Mostar) okupljanje na daljinu nastavnika i studenata kroz učenje i druženje. Motovunska Međunarodna ljetna škola arhitekture u svome 39. izdanju okupila je trinaest (13) studenata arhitekture i srodnih struka sa sveučilišta u Zagrebu, Mostaru, Osijeku i Rijeci te njihovih predavača iz Austrije, Danske, SAD-a, Hrvatske i Bosne i Hercegovine. Program je, unatoč virtualnome izdanju, bio bogat i atraktivan. Od 2007. godine Međunarodna ljetna škola njeguje koncept održive arhitekture i razvoja. Tema ovogodišnje škole bila je *Tradicija, kreativnost i održivost* (*Tradition, Creativity and Sustainability*), a osim stručnih predavanja gostujućih profesora (zahvaljujući suvremenim digitalnim ICT alatima – Zoom, Skype i WhatsApp), studenti su se bavili i projektnim zadacima u svezi s nadzemnim i podzemnim interpolacijama (*Above & Underground Interpolation*) u javnim prostorima bez promjena njihove vizure.

INFRASTRUKTURNI RAZVITAK

Radi suvremenih potreba studijskih programa Građevinski fakultet napravio je, ali i planirao niz infrastrukturnih prilagodbi. Formiran je višenamjenski prostor na etaži prvoga kata u sjevernome bloku zgrade u kojem su spojene dvije postojeće učionice i dio zajedničkoga hodnika u prostrani studio za arhitekturu i urbanizam (Studio A+U). Studio se koristi za različite nastavne aktivnosti kao što su crtaonica, vježbaonica, predavaonica i za slobodno vrijeme studenata. Nakon nastave studenti imaju mogućnost korištenja Studija za učenje, izradu radnih zadataka, čitanje stručne literature ili jednostavno druženje na sjedalicama uz zastakljenu stijenknu s pogledom na grad. Interijer Studija A+U karakteriziraju fleksibilan namještaj i tehnološki uređaji koji pomažu studentima u usvajanju nastavnog materijala. Fleksibilan namještaj odgovara različitim potrebama i jednostavnim pomicanjima formira se u prostor za izložbe, druženja ili navedene nastavne aktivnosti. Prostor Studija A+U površinom od 150 m² osigurava 36 radnih stolova za crtaonice i izložbe, stolce za sjedenje, prostor za radionice i priručnu biblioteku. Biblioteku čine police i ormarići na kojima je smještena radna literatura što potiče studente na korištenje i upoznavanje sa stručnom literaturom u vrijeme nastave.

Nastavno uz Studio A+U realizirani su radovi na adaptaciji Učionice C. Površinom od 70 m², novim radnim stolovima, stolcima i policama kreirao se fleksibilan prostor za 26 studenata. Crtaonica, radionica i predavaonica namijenjena je za studentske aktivnosti individualnoga i timskoga rada. Uporaba tehničkih pomagala i osobnih računala olakšana je izradom integriranih priključaka na elektroinstalacije uz zidove prostorije.

Nakon tih radova pristupilo se izradi projekta za proširenje kapaciteta zgrade dogradnjom treće etaže površine 1 100 m². Ovim projektom u sjevernome i južnome bloku zgrade formira se po pet učionica u kojima nastavu može pohađati 270 studenata. Centralni komunikacijski prostori prožimaju se sa zelenim krovnim terasama s višenamjenskim prostorima za individualni, grupni i timski rad. Otvoreni i poluotvoreni prostori zamjenjuju zatvorene učionice u nastavnom procesu. Novi je sadržaj i višenamjenska dvorana s 137 mjesta za sjedenje koja je planirana iznad postojećega amfiteatra. Adaptacijom dijela interijera omogućava se izravan pristup u novu dvoranu površine 150 m². Budući prostori bit će prepoznati po konceptu inteligentnih učionica opremljenih suvremenom obrazovnom tehnologijom koja nastavni proces čini učinkovitijim i cjelovitijim.

Razmišljajući o energetskim uštedama, izrađeno je idejno rješenje fotonaponske elektrane s 353 fotonaponska panela na krovnoj konstrukciji. Idejni je projekt pokazao mogućnost uštede oko 75 % godišnje potrošnje električne energije.

Pokretanjem Sveučilišnoga preddiplomskog studija geodezije i geoinformatike pojavila se potreba za dodatnim učionicama pa je Čitaonica na drugome katu adaptacijom u 2020. godini pretvorena u novu učionicu. Adaptacija Čitaonice uključivala je nabavu, ugradnju i instalaciju novoga projektoru za projekciju računalne slike; nabavu i ugradnju nove zelene ploče; nabavu i ugradnju nove bijele ploče, ugradnju računala s pripadajućim programima te nabavu i postavljanje dviju zemljopisnih karata Bosne i Hercegovine, osnovne i topografske.

2020. godina bila je specifična za naš Fakultet kao i za sve fakultete zbog situacije nastale pandemijom bolesti COVID-19. U ljetnemu semestru akademske 2019./2020. godine zbog epidemioloških mjera nastava se trebala održavati na daljinu. U zimskome semestru akademske 2020./2021. godine u primjeni je bio tzv. kombinirani model koji podrazumijeva paralelno odvijanje nastave u učionici i na daljinu tako da u učionici bude jedna grupa studenata, a ostali studenti nastavu prate online. Kako bi se kombinirani model realizirao u praksi, bilo je potrebno adekvatno opremiti učionice. Traženo je optimalno rješenje koje bi omogućavalo neometano izvođenje nastave u učionici uz istovremenu uključenost studenata koji nastavu prate online. U svih deset učionica postavljeno je kvalitetno računalo i izvršena je nabava deset novih profesionalnih web kamera koje vrlo kvalitetno prenose sliku i zvuk iz učionica preko Google Meeta ili neke druge videokonferencijske aplikacije. Web kamere postavljene su tako da kadar obuhvaća jednu zelenu ploču. Nastavnik se nalazi ispred zelene ploče, a prezentacija se na daljinu predstavlja preko Google Meeta ili neke druge videokonferencijske aplikacije. U Studiju A+U ugrađen je i instaliran dodatni projektor čime je omogućena istovremena projekcija računalne slike u oba dijela Studija, čime je povećan broj studenata koji mogu biti prisutni u Studiju uz pridržavanje epidemioloških mjera.

Poštujući predložene preventivne epidemiološke mjere, Fakultet je radi zdravstvene zaštite studenata i nastavnika nabavio zaštitne prozirne pregrade od pleksiglasa dimenzija 650 cm puta 650 cm s otvorom. Pregrade omogućavaju komunikaciju nastavnika i studenta u radnome okruženju učionice, konzultacije i pregled radova.

U 2020. godini nabavljen je i postavljen projektor i u predavaonici A. U 2020. godini unaprijeđena je i bežična mreža Fakulteta. Nabavljena su i ugrađena još dva profesionalna uređaja koji služe kao bežične pristupne točke te je na njima instalirana bežična mreža Fakulteta. Na ovim je uređajima kao i na prethodno ugrađenim uređajima instalirana i mreža eduroam, roaming-usluga zamišljena pod okriljem europske udruge akademskih i istraživačkih mreža koja omogućava nesmetano spajanje na internet u svim akademskim prostorima u kojima postoji instaliran eduroam.

U sklopu projekta BK Stone u svibnju 2021. godine nabavljena je vrijedna oprema za laboratorij geotehnike i to: dinamička ploča s lakovadajućim utegom od 10 i 15 kg, Šmitov čekic s držačem uzorka, digital point load test s konusom i pločom i ultrasonic pulse velocity tester uz dodatnih šest prijenosnih računala, dvije pametne ploče, dron, fotoaparat, kamera i softver cype cad+ cype 3D.

M

E

F

[Obavijesti](#)

PRIPREMNA NASTAVA ZA RAZREDBENI ISPIT

[Studij Medicine i Dentalne medicine](#)

Obavijest

OBAVIEST ZA STRANE DRŽAVLJANE KOJI SU POLAGALI RAZREDBENI ISPIT (Studij medicine) Pristupnici (strani državljanji) koji su polagali razredbeni ispit, a nemaju položenu državnu maturu, trebaju do utorka, 20.07.2021. do 14.00 sati dostaviti svjedodžbu državne mature s ocjenama. Svjedodžba mora biti izdana od škole ili agencije s potpisom i pečatom ustanove, koju je potrebno [...]

[Read more](#)

Pripremna nastava za razredbeni ispit

Pripremna nastava za razredbeni ispit za studij MEDICINE i DENTALNE MEDICINE iz predmeta FIZIKA I BIOLOGIJA održat će se prema sljedećem rasporedu: Predmet Datum Vrijeme Fizika 21.06.2021. – 25.06.2021. 8:00-9:30 9:45 – 11:15 Biologija 28.06.2021. – 30.06.2021. 8:00-12:00 01.07.2021. – 02.07.2021. 9:00-13:00 Letak za pripremnu nastavu za razredbeni ispit za akademsku 2021./2022. godinu. [...]

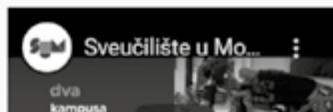

Rezultati razredbenog ispita za Studij medicine i Dentalne medicine

Konačna lista uspješnosti pristupnika s BiH državljanstvom na razredbenom postupku održanom 15.07.2021. godine za upis na Studij medicine Privremena lista uspješnosti pristupnika bez BiH državljanstva na razredbenom postupku održanom 15.07.2021. godine za upis na Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru za ak. 2021./2022. godinu. Lista uspješnosti pristupnika na razredbenom postupku održanom 16.07.2021. godine za upis [...]

ST
UDO
MAT

MEDICINSKI FAKULTET

Uvod

Medicinski fakultet Sveučilišta u Mostaru ima vodeću ulogu u postizanju izvrsnosti u obrazovnim, znanstvenim i stručnim potrebama kao i zahtjevima u području biomedicine i zdravstva na regionalnoj, nacionalnoj i međunarodnoj razini. Studijski programi usklađeni su u potpunosti s europskim kvalifikacijskim okvirom i standardima zanimanja te Zakonom o reguliranim profesijama i priznavanju inozemnih stručnih kvalifikacija kako bi se olakšalo priznavanje stručnih kvalifikacija Fakulteta u Europskoj uniji i drugdje.

Kako bi što bolje integrirali naš Fakultet u Svjetsku federaciju za Medicinsku edukaciju (engl. World Federation for Medical Education), u akademskoj 2018./2019. godini pokrenuli smo studij Medicine na engleskome jeziku. Taj studijski program predstavlja značajan iskorak Fakulteta kada je riječ o internacionalizaciji i jačanju pozicije Medicinskoga fakulteta u regiji. U akademskoj 2021./2022. godini upisat ćemo četvrту generaciju studenata.

Fakultet je u suradnji sa Sveučilišnom kliničkom bolnicom u Mostaru osnovao Kliniku za dentalnu medicinu koja je 2021. godine registrirana u Federalnome ministarstvu zdravstva.

Studenti Studija dentalne medicine u Klinici za dentalnu medicinu.

Klinika za dentalnu medicinu nastavna je baza za studente Studija dentalne medicine i učenike Srednje medicinske škole u Mostaru. Klinika za dentalnu medicinu provodit će integralne programe svih specijalizacija u stomatologiji. Posebno je značajna činjenica kako se u toj Klinici liječe i osobe s poteškoćama u razvoju

Stomatološki zahvat u općoj anesteziji u pacijenta s Downovim sindromom.

Osim znanstveno-nastavne djelatnosti Medicinski fakultet nastavio je u posljednje dvije godine rad i u stručnoj djelatnosti te se u Citogenetičkome i Laboratoriju za molekularnu dijagnostiku vrše specijalističke analize koje su se dosad morale raditi u drugim centrima u Republici Hrvatskoj. Zato je Fakultet potpisao sporazume sa zavodima zdravstvenoga osiguranja u županijama čiji pacijenti gravitiraju prema Mostaru. Rad tih laboratorijskih jedinica bio je kontinuiran tijekom 2020. i 2021. godine.

USTROJ Fakulteta

Prema Zakonu o visokom obrazovanju HNŽ-a, Statutu Sveučilišta u Mostaru i Statutu Medicinsko-ga fakulteta tijela Uprave Fakulteta su: dekan, Dekanski kolegij i Fakultetsko vijeće.

Dekan se bira iz reda nastavnika u zvanju redovnoga ili izvanrednoga profesora. Dekan upravlja Fakultetom, predstavlja Fakultet, njegov je čelnik i voditelj te obavlja poslove utvrđene Zakonom, Statutom Sveučilišta u Mostaru i Statutom Medicinskoga fakulteta. Također donosi opće akte koji nisu u nadležnosti Fakultetskoga vijeća, organizira i usklađuje proces rada, donosi poslovne odluke u skladu s propisima, predlaže Fakultetskomu vijeću mјere za unaprjeđenje rada Fakulteta, provodi odluke Fakultetskoga vijeća i Senata Sveučilišta te obavlja druge poslove koji su definirani Statutom Fakulteta.

Prodekani pomažu u radu izravno dekanu te obavljaju poslove iz nadležnosti za koje su izabrani.

Prodekane imenuje dekan, a njihova je zadaća obavljanje poslova iz područja za koje su imenovani.

Dekanski kolegij stručno je tijelo Fakulteta koje čine dekan, prodekani i tajnik Fakulteta.

Fakultetsko vijeće stručno je vijeće koje čine izabrani predstavnici zaposlenika u znanstveno-nastavnim, znanstvenim, nastavnim i suradničkim zvanjima te predstavnici studenata. Članovi Fakultetskoga vijeća su, po dužnosti, dekan, prodekani, pročelnici katedri, pročelnici vijeća predmeta, predstavnik doktorskoga studija, predstavnici iz reda suradnika u nastavi (klinika, pretklinika i javno zdravstvo), voditelj Instituta za trajnu medicinsku izobrazbu te šest predstavnika studenata. Izbor i način rada Fakultetskoga vijeća reguliran je Statutom Medicinskoga fakulteta i Pravilnikom o radu Fakultetskoga vijeća.

Predstavnici studenata (izabrani na studentskim izborima) organizirani su u Studentskome zboru Medicinskog fakulteta, podružnici Studentskoga zbora Sveučilišta u Mostaru. Na sjednicama Fakultetskoga vijeća studenti se ohrabruju kako bi iznijeli svoje primjedbe u svezi s izvođenjem nastave, udžbenicima, ispitima i drugim, a mogu iznijeti i svoje primjedbe u svezi s predloženim nastavnim planovima i programima. Fakultet u okviru svojih prostornih i financijskih mogućnosti nastoji potaknuti rad Studentskoga zbora.

Pročelnici katedri imaju važnu ulogu u procesu organizacije i upravljanja Fakultetom. Njihova je glavna zadaća organizacija i rukovođenje radom katedre, što uključuje izvještavanje dekana o obavljenoj nastavi, suradnju s drugim katedrami Fakulteta i srodnim katedrami drugih fakulteta te predlaganje plana i programa rada katedre. Mandat pročelnika traje dvije godine, a ista osoba može biti ponovno izabrana. Izbor pročelnika katedre potvrđuje Fakultetsko vijeće, a za svoj rad odgovorni su katedri, Fakultetskomu vijeću i dekanu.

Ustrojbine jedinice Fakulteta su:

- ⇒ Nastavne ustrojbine jedinice (katedre, klinike i nastavne baze)
- ⇒ Znanstvene i stručne ustrojbine jedinice (laboratorijski)
- ⇒ Stručno-administrativno ustrojbeno jedinica Tajništvo
- ⇒ Knjižnica.

Nastavne ustrojbine jedinice Medicinskoga fakulteta

Nastavne ustrojbine jedinice na Fakultetu su katedre, klinike i nastavne baze. **Katedre** su temeljni ustrojbeni oblik nastavnoga rada Fakulteta koje pripremaju i izvode nastavu u diplomskim, izbornim i poslijediplomskim kolegijima. **Klinike** su zdravstvene ustanove ili dijelovi zdravstvenih ustanova u kojima se izvodi klinička nastava. **Nastavne baze** su bolnice, domovi zdravlja, poliklinike i zavodi s kojima su potpisani ugovori o suradnji.

Znanstvene i stručne ustrojbine jedinice Medicinskoga fakulteta su:

1. Centar za citogenetiku (Citogenetički laboratorij, Genetsko savjetovalište, Laboratorij za stanične kulture i Laboratorij za mikroskopiju)
2. Centar za medicinu spavanja
3. Klinika za dentalnu medicinu (Specijalističke ambulante, Ambulanta za osobe s poteškoćama, Studentska ambulanta, Laboratorij za kliničke vježbe u dentalnoj medicini, Laboratorij za pretkliničke vježbe u dentalnoj medicini)
4. Laboratorij za molekularnu dijagnostiku
5. Laboratorij za morfološke znanosti
6. Laboratorij za medicinsku biologiju
7. Laboratorij za primijenjenu fiziologiju i farmakologiju.

Stručne ustrojbine jedinice Fakulteta

Tajništvo obavlja stručno-administrativne poslove u svezi sa znanstveno-istraživačkim radom, evidencijom, pripremom i koordinacijom izvođenja svih oblika nastave kao i pravne, kadrovske i opće poslove, finansijsko-knjigovodstvene poslove i materijalno poslovanje, poslove izgradnje i održavanja, poslove informatičkoga sustava te ostale poslove kako je propisano Statutom Fakulteta.

Povjerenstva i odbori Fakulteta

Povjerenstva i odbori Fakulteta imaju važnu ulogu u sustavu osiguravanja kvalitete nastavnoga, znanstvenoga i stručnoga rada Fakulteta na razini savjetovanja i izvedbe.

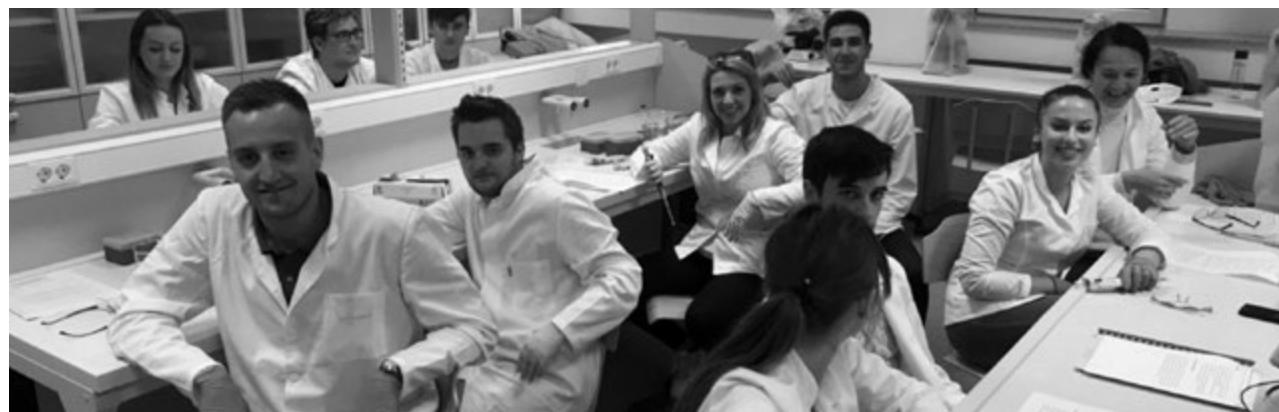
NASTAVNA DJELATNOST

Fakultet izvodi sljedeće studijske programe:

1. Sveučilišni integrirani (preddiplomski i diplomski) Studij medicine
2. Sveučilišni integrirani (preddiplomski i diplomski) Studij dentalne medicine
3. Sveučilišni integrirani (preddiplomski i diplomski) Studij medicine na engleskome jeziku
4. Poslijediplomski doktorski studij Biomedicina i zdravstvo.

Studijski programi uglavnom su usklađeni s najboljim europskim praksama i s Okvirnim zakonom o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Službeni glasnik BiH, 59/07) koji uključuje glavne odrednice Direktive 2005/36/EC Europskoga parlamenta i Vijeća Europske unije. Studijski su programi uglavnom usklađeni s Hrvatskim kvalifikacijskim okvirom kada je riječ o definiranju ishoda učenja i raspodjeli ECTS bodova.

Uz klasične metode poučavanja u obliku predavanja, seminara i vježbi, kliničke prakse te konzultacija i drugi oblici nastave pridonose stjecanju propisanoga znanja, vještina i stavova. Primjeri dobre prakse su: ljetna internistička praksa (120 sati) i kirurška praksa (120 sati) kao i primjena objektivnih strukturiranih kliničkih ispita (OSKI) pri provjeri ishoda učenja. Reorganizacija prve tri godine studija podrazumijevala je uvođenje izbornih kolegija na svim godinama studija; elemente e-učenja koji se primjenjuju na nekim kolegijima; Osnovno održavanje života (Basic Life Support – BLS) koje se poučava u skladu sa smjernicama Europskoga vijeća za reanimatologiju (European Resuscitation Council – ERC). Za vrijeme pandemije COVID-19 Fakultet je u potpunosti bio osposobljen za online održavanje nastave, a praktične vježbe odvijale su se uz poštivanje epidemioloških mjera i nošenje propisane zaštite. Uprava Fakulteta želi ostvariti bolju prepoznatljivost i međunarodnu promociju Studija medicine na engleskome jeziku kako bi privukli strane studente. U tome kontekstu vrlo dobra suradnja postignuta je s Medicinskim fakultetima u Splitu i Zagrebu.

Prva generacija studenata na Studiju medicine na engleskome jeziku.

Fakultet ima kvalitetne mrežne stranice koje se redovito ažuriraju i preko kojih se studenti i šira javnost informiraju o svim događajima u svezi s radom Fakulteta. Razvijena je i engleska inačica mrežnih stranica.

Zahvaljujući povećanju broja nastavnoga osoblja, Fakultet se sve više oslanja na vlastiti kadar, što predstavlja strateški najvažniji trend. Stoga se i trenutačni omjer upisanih studenata i stalno zapošljenih nastavnika može usporediti s omjerom na renomiranim europskim visokim učilištima.

ZNANSTVENA DJELATNOST

Na Fakultetu se provode temeljna, primijenjena i/ili razvojna istraživanja, koja rezultiraju izvornim znanstvenim radovima i pridonose razvoju znanju, društva i gospodarstva.

Značajan broj znanstvenih radova koji su objavljeni u uglednim časopisima rezultat je međunarodne suradnje nastavnika i vanjskih suradnika.

Centar za stalno medicinsko usavršavanje provodi tečajeve iz područja endokrinologije, elektroencefalografije i ultrazvučne dijagnostike abdomena.

U okviru aktivnosti Centra provodi se i izobrazba iz zdravstvenoga menadžmenta u suradnji s Federalnim ministarstvom zdravstva i Ekonomskim fakultetima u Mostaru i Sarajevu. Ta suradnja nastavljena je i tijekom 2020. i 2021. godine. U sklopu Centra organiziraju se tradicionalni simpoziji s međunarodnim sudjelovanjem: Mostarska psihijatrijska subota, Simpozij dječje kirurgije i urologije, Kongres gastroenterologa i hepatologa, Tečaj edukacija edukatora.

Važno je istaknuti kako su Medicinski fakultet i Sveučilišna klinička bolnica Mostar u suradnji s Medicinskim fakultetom u Splitu i Medicinskim fakultetom u Zadru i Sveučilište u Baru aplicirali i dobili tri projekta koje financira Europska unija u sklopu Interreg IPA programa prekogranične suradnje Hrvatska – Bosna i Hercegovina – Crna Gora 2014-2020. To su:

- I. **PROJEKT „SLEEP MEDICINE“** – „Suradnja u pružanju dijagnostičkih i terapijskih usluga medicine spavanja u prekograničnom području južne Hrvatske i jugozapadne Bosne i Hercegovine“
- II. **PROJEKT „MELAdetect“** – „Rano otkrivanje melanoma kože, sluznice i oka“ u području južne Hrvatske, jugozapadne Bosne i Hercegovine i Crne Gore.
- III. **PROJEKT „MADE“** – „Mobile Access Dental Clinic“ za uspostavljanje zajedničkoga pružanja preventivne stomatološke zdravstvene zaštite u južnoj Hrvatskoj, zapadnoj Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori.

Projekti su uspješno završeni u 2020. godini.

STRUČNA DJELATNOST

Citogenetički laboratorij na Medicinskom fakultetu ustrojen je kao stručna djelatnost primarno radi potrebe za dijagnostičkim pretragama iz oblasti citogenetike koje su do sada pacijenti Sveučilišne kliničke bolnice Mostar mogli napraviti jedino u drugim bolničkim centrima u Bosni i Hercego-

vini i Republici Hrvatskoj. Citogenetički laboratorij započeo je s radom uz odobrenje Federalnoga ministarstva zdravstva za obavljanje citogenetičke dijagnostike kao zdravstvene djelatnosti. Fakultet je sklopio ugovore sa Zavodima za zdravstveno osiguranje Hercegovačko-neretvanske i Hercegbosanske županije te pacijenti iz navedenih županija nalaz kariograma obavljuju besplatno.

Trenutačno se u laboratoriju mogu napraviti sljedeće dijagnostičke pretrage iz oblasti citogenetike:

- ⇒ nalaz kariograma iz stanica periferne krvi
- ⇒ nalaz kariograma iz stanica koštane srži
- ⇒ fluorescentna *in situ* hibridizacija (FISH).

U posljednje dvije godine u Citogenetičkome laboratoriju napravljeno je više od dvije tisuće nalaza kariograma iz stanica periferne krvi i nalaza kariograma iz stanica koštane srži.

Citogenetički laboratorij.

Medicinski fakultet 2017. godine otvorio je **Laboratorij za molekularnu dijagnostiku**, a 2019. godine od Federalnoga ministarstva zdravstva dobio je odobrenje za stručni rad. Laboratorij za molekularnu dijagnostiku otvoren je kao izraz potrebe za usvajanjem i primjenom novih tehnologija kao i njihovom primjenom u dijagnostici i forenzičkoj medicini. U 2020. godini uvedena je nova tehnika fluorescentne *in situ* hibridizacije.

Centar za medicinu spavanja utemeljen je kao zajednički projekt našega Fakulteta i Sveučilišne kliničke bolnice Mostar u skladu s najnovijim europskim i svjetskim smjernicama. Treba naglasiti kako je ovo prvi Centar za medicinu spavanja u Bosni i Hercegovini. Centar osim stručne ima i educacijsku i nastavnu ulogu. Naime, studenti se tijekom vježbi, koje se odvijaju u Centru, upoznaju s dijagnostikom i terapijom poremećaja spavanja. U 2019. godini oprema Centra za medicinu spava-

nja u potpunosti je prebačena u prostore Medicinskoga fakulteta gdje se danas obavlja dijagnostika poremećaja spavanja.

Infrastrukturni RAZVITAK

Prostor Medicinskoga fakulteta uključuje:

- ⦿ prostor za nastavu (amfiteatar, predavaonice, informatički prostor, laboratorije za nastavu bazičnih znanosti)
- ⦿ prostor za nastavnike
- ⦿ prostor za Upravu i administrativno osoblje
- ⦿ prostor za Knjižnicu
- ⦿ prostor za rad Studentskoga zbora i studentskih udruga.

Prema standardima (Metric Handbook Planning and Design Data) za područje biomedicinskih znanosti ukupna korisna površina m²/studentu iznosi 16,5 – 24,0 m². Prema Čankoviću i Jurasu (Podobno programiranje i prostorna kvantifikacija ustrojenih jedinica Sveučilišta u Zagrebu, Sveučilišni Vjesnik, 1998; 6 (1-2): 79. – 94.), optimalan prostor po studentu medicine (preračunato za šestogodišnji studij) iznosio bi 22,66 m². Zgrada Medicinskoga fakulteta predviđena je za izvođenje pretkliničke nastave, stoga prosjek prostora iznosi 23,83 m²/studentu.

Najveći dio kliničkih nastavnih sadržaja realizira se u Sveučilišnoj kliničkoj bolnici Mostar, Zavodu za javno zdravstvo i Domu zdravlja Mostar.

Takvi normativi bili su zadovoljavajući dok su na Fakultetu bili organizirani Studij medicine i prve dvije godine Studija dentalne medicine. Međutim, Fakultet je za novi studijski program i više godine Studija dentalne medicine uložio znatna sredstva u rekonstrukciju i izgradnju novih nastavnih prostora. Tako je u protekle dvije godine zahvaljujući sredstvima Vlade Republike Hrvatske, IPA projektima, pomoći Grada Mostara i vlastitim sredstvima prostor knjižnice rekonstruiran u Kliniku za dentalnu medicinu koja sadrži:

- ⦿ Ambulantu za osobe s poteškoćama
- ⦿ Ambulantu za stomatološku protetiku
- ⦿ Ambulantu za endodonciju i restaurativnu dentalnu medicinu
- ⦿ Ambulantu za dječju i preventivnu stomatologiju
- ⦿ Ambulantu za oralnu medicinu i paradontologiju
- ⦿ Ambulantu za ortodonciju.

Adaptacija i dodatno opremanje navedenih prostora nastavljeno je i u 2019. i 2020. godini.

Postojeći prostor Fakulteta također je rekonstruiran. Za potrebe Studija dentalne medicine u 2021. godini adaptiran je prostor za Laboratorij za dentalnu medicinu, dimenzija 5,30 x 6,80 unutar kojega će se obavljati različiti poslovi iz tehničkoga dijela stomatološke djelatnosti.

Napravljeni su tri nova ureda za po jedno radno mjesto, ured za gostujuće profesore, soba za rend-

gen za potrebe rada Dentalne klinike i izvođenje nastave na Studiju dentalne medicine, a postojeći apartman preuređen je u stomatološku ambulantu i stomatološku salu. Također je izrađen je prostor za buđenje za potrebe pacijenata s poteškoćama u razvoju.

U tijeku je dobivanje suglasnosti Federalnoga ministarstva zdravstva za Dentalnu polikliniku koja će biti sastavi dio Fakulteta.

A	F	Z	G	D	A	B	N
E	W	P	Z	K	J	Z	M
Z	X	Z	S	V	U	I	D
U	V	I	X	O	D	S	R
Q	W	E	R	T	Y	K	I
O	P	S	D	A	S	D	T
G	F	X	Z	W	B	S	J
K	L	U	T	B	W	D	A

Kriminalistika i sigurnosni menadžment

Preddiplomski i diplomski studij
2 ciklusa (3+2)

Budi kriminalist bolji od drugih

Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru pravnifakultetsum

ALUMNI KLUB

- + Alumni klub
- + Rezultati članova - 2020
- + Plakat Krozog plana COVID-19 SUM-a
- + Krizni plan pripravnosti i odgovora na pojavu COVID-19

ISS SUSTAV

- + ISS OBAVIJEŠTI
- + ISS - Studenti
- + ISS - Profesori
- + ISS - Ispitni rokovi

KNJIŽNICA

- + O knjižnici
- + Knjižnična politika

KNJIŽNICA

- + O knjižnici
- + Katalog knjiga [cobiss.ba](#)
- + Pravnik o radu knjižnice

DOKUMENTI ZA PREUZIMANJE

- + Propisi za preuzimanje
- + Anketa o dostupnosti informacija

NAJNOVIJE VIJESTI

- Objava sažetka DR mr. sc. Nermine Mrkalićevića generaciju studenata
- Obavijest o ovjeri I. i upisu II. semestra VIII. generacija PDS
- HIA Poziv za sudjelovanje
- Bankovna akademija
- Podsjednik na čl.5. Pravniku o doktorskim studijima
- Upisi 2021./2022. - Centar Posavina

REZULTATI ISPITA

- Rez PE 21.2.2020.
- Rez FPFZ i BP 21.2.2020.
- Rez Ekološki kriminalitet 19.2.2020.
- Rez PK 19.2.2020.
- Rez PE 7.2.2020.
- Rez FPFZ i BP 21.2.2020.
- Rez Ekološki kriminalitet 19.2.2020.
- Rez PK 19.2.2020.
- Rez PE 7.2.2020.
- Rez FAT 10.2.2020.
- Rez FPFZ i BP 7.2.2020.
- Rez Engl. 1. i 2. 1.2.2020.

Tko je online?

Imamo 568947 gostiju i nema članova online

GO Pravnog fakulteta 2021.

Zgrada Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru bit će zatvorena
od 1. srpnja do 30. srpnja 2021.

OBAVIJEŠT

Rezultati RAZREDBENOG POSTUPKA za upis u I. godinu studija u akad. 2021./2022. godini na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru

[Rezultati za studij PRAVO](#) (vidi više)

Rezultati za studij KRIMINALISTIKA I SIGURNOSNI MENADŽMENT (vidi više)

[Informacije i obavijesti](#) o potrebnim dokumentima i vremenu UPISA (vidi)

[Obrazac prijave za upis](#) (preuzmi ovdje)

Promocija časopisa MERITUM

Obveze studenata prije ljetnih ispitnih rokova 2020./2021.

Upisi 2021./2022.

Promocija časopisa MERITUM

Obveze studenata prije ljetnih ispitnih rokova 2020./2021.

Upisi 2021./2022.

Zatvoreno XVIII. Međunarodno savjetovanje PF

XXVIII. Međunarodno savjetovanje PF - prijava i program

Pobjeda debatnog kluba PF SUM-a

Izvanredni (projektni) ispitni rok 2020./2021.

Ovijera zimskog i upis ljetnog semestra u akad. 2020./2021.

Otvorene edukacijske mreže srednjih i visokih mlađih razreda 2020./2021.

... Sabrina Horović

Marko Trnov

PRAVNI FAKULTET

UVOD

U uvodnome dijelu izvješća usredotočit ću se na rad Fakulteta u protekle dvije akademske godine, 2019./2020. i 2020./2021.

Funkciju dekanice preuzeila sam 2. listopada 2017. godine.

Znala sam da se pred mnom nalazi velik izazov, odnosno realizirati ono što sam predložila u izbornome programu. To se moglo postići samo uz velik napor i zajednički rad s najbližim suradnicima, ali i svim zaposlenicima našega Fakulteta. Na prvoj sjednici Znanstveno-nastavnog vijeća predložila sam i jednoglasno su prihvaćena tri prodekana i to: prof. dr. sc. Alena Jurić za prodekanicu za nastavu, prof. dr. sc. Snježana Pehar za prodekanicu za znanost i razvitak i prof. dr. sc. Zvonko Miljko za prodekana za financije. Također sam imenovala dr. sc. Ivanu Stipanović, doc., za voditeljicu studija Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta i prof. dr. sc. Ivu Rozića za voditelja doktorskoga studija. S njima dobro surađujem i zajedno smo rješavali složene zadatke integracije našega Sveučilišta, ali i druge svakodnevne aktivnosti na dobrobit Fakulteta.

Na Pravnome fakultetu Sveučilišta u Mostaru i u centrima u Vitezu i Orašju u akademskoj 2019./2020. godini ukupno je upisano 1 274 studenta, od toga 604 studenta preddiplomskoga i diplomskog studija Prava i 670 studenata preddiplomskoga i diplomskoga studija Kriminalistike i sigurnosnoga menadžmenta.

U 2020./2021. godini ukupno je upisano 1 277 studenata (u Mostaru i centrima u Orašju i Vitezu), od toga 510 studenta preddiplomskoga i diplomskoga studija Prava i 767 studenata preddiplomskoga i diplomskoga studija Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta.

Svečana promocija magistara studija Prava, prvostupnika studija Prava i prvostupnika Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta održana je 30. siječnja 2020. godine u Hrvatskome domu herceg

Stjepan Kosača. Na promociji je ukupno promovirano 430 diplomanata. U okviru svečane promocije dodijeljene su Dekanova nagrada i Pohvala za najbolje studente u akademskoj 2018./2019. godini.

Svečana promocija magistara studija Prava, prvostupnika studija Prava i prvostupnika studija Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta u 2021. godini održana je online 25. veljače 2021. godine, a diplome, Dekanovu nagradu, Pohvalu za najbolje studente kao i certifikate za Paragraf Lex studenti su mogli preuzeti u Studentskoj službi.

Provedenim izmjenama i dopunama Nastavnoga plana i programa iz akademske 2017./2018. godine uveden je niz novih predmeta, što obveznih, što izbornih, kako bi se postigla snažnija orijentacija na ishode učenja i kompetencijski pristup obrazovanju, ali i kako bi stečene kvalifikacije bolje odgovarale zahtjevima tržišta rada. Orientiranost prema komparativnome, međunarodnome, a posebice prema zakonodavstvu Europske unije, koje se izučava unutar niza kolegija, stvara dobre prepostavke za daljnji postupak internacionalizacije studijskoga programa. Fakultet slijedi misiju Sveučilišta o obrazovanju zasnovanom na izvrsnosti nastavnoga i istraživačkoga procesa koja u središte svoga djelovanja stavlja studenta kao najvažnijega aktera.

U akademskoj 2019./2020. godini počeo je s djelovanjem diplomski studij Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta u trajanju od dvije godine, s tim što druga godina ima predviđena dva modula od kojih je jedan opći, a drugi pretežito forenzičkoga sadržaja, što je bila sugestija prakse, osobito javnoga tužiteljstva. Završetkom ovoga Studija stječe se zvanje magistra kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta. Zbog pandemije COVID-19 u akademskoj 2020./2021. godini najvažnija zadaća bila je osigurati održavanje nastavnoga procesa i ispitnih rokova u odgovarajućemu obliku. Nakon niza sastanaka Kolegija dekana i Senata Sveučilišta u Mostaru, odlučili smo se za mješoviti (hibridni) način održavanja nastave kombinacijom nastave u online obliku i uživo u učionici, u manjim skupinama, osiguravajući poštivanje svih epidemioloških mjera koje je propisao Krizni stožer. U cilju što uspješnijega izvođenja praktičnoga dijela nastave i vježbi također smo potpisali čitav niz sporazuma s novim nastavnim bazama: općinskim i županijskim sudovima, javnim tužiteljstvima, MUP-ovima, zatvorima, Centrom za socijalni rad, SIPA-om.

Vrlo smo aktivno radili na jednogodišnjim specijalističkim studijima i to: radno-upravni studij i pravo osiguranja i odštetno pravo. Zamisao je da se na studijima izvodi pretežito praktična nastava, a manje teorijska. Završetkom studija stječe se zvanje specijaliste određenoga područja. Radi kadrovskoga jačanja u radni odnos primili smo tri asistenta, ali smo angažirali i tri naslovna docenta. I nadalje ćemo angažirati demonstratore izabrane među najboljim studentima. Na našu inicijativu raspisan je natječaj za prijem u radni odnos još tri asistenta, samostalnoga referenta za IT potporu i referenta na recepciji. U akademskoj 2019./2020. godini proveden je izbor četiriju nastavnika u znanstveno-nastavno zvanje redovitoga profesora. U mirovinu su otišle dvije djelatnice.

Nastavili smo tradiciju održavanja našega Međunarodnog savjetovanja: Aktualnosti građanskog i trgovачkog zakonodavstva i pravne prakse. Osmo po redu Međunarodno savjetovanje u online obliku održano je 27. i 28. svibnja 2021. godine. Pratili smo sve studentske aktivnosti, a osobito Dane prava i kri-

minalistike. Zbog pandemije COVID-19 Međunarodno savjetovanje te Dani prava i kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta nisu održani u akademskoj 2019./2020. godini.

U izdavačkoj djelatnosti nastavili smo izdavati *Zbornik radova* Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru kao i *Zbornik radova* s Međunarodnoga savjetovanja.

Naš je doktorski studij u 2019./2020. godini upisao VII. generaciju polaznika, a u 2020./2021. godini VIII. generaciju polaznika.

Uspostavili smo suradnju s Akademijom pravnih znanosti Hrvatske te 24.–25. listopada 2019. godine zajedno održali Međunarodnu znanstvenu konferenciju *Suradnja pravne znanosti u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini: aktualne teme*.

Kada je riječ o investicijskim radovima, riješili smo vodovodnu instalaciju u prizemlju, opremili nastavničke kabinete novim računalima i pisačima jer su dosadašnji bili dotrajali i spori, a opseg se posla znatno povećao. Također smo osigurali četiri nove oglasne ploče zbog pokretanja novoga studija i planiranih specijalističkih studija. Naravno da planiramo i dalje obavljati naše svakodnevne poslove, a to su na prvome mjestu naši studenti, nastava, vježbe, konzultacije, seminari, diplomski radovi, ali i pojačati praktičnu izobrazbu studenata. Podržavat ćemo studentsku razmjenu i sve oblike njihovih aktivnosti.

USTROJ FAKULTETA

Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru ustrojava i izvodi studijske programe Pravo i Kriminalistika i sigurnosni menadžment.

Studij Pravo izvodi se kao:

- a) sveučilišni preddiplomski studij (prvostupnik prava)
- b) sveučilišni diplomski studij (magistar prava)
- c) poslijediplomski doktorski studij (doktor pravnih znanosti).

Studij Kriminalistika i sigurnosni menadžment izvodi se kao:

- a) sveučilišni preddiplomski studij (prvostupnik kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta)
- b) sveučilišni diplomski studij (magistar kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta).

Sveučilišni preddiplomski studij Prava za stjecanje akademskoga zvanja prvostupnik (*bachelor*) prava traje četiri godine (osam semestara), a sveučilišni preddiplomski studij Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta za stjecanje akademskoga zvanja prvostupnik (*bachelor*) kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta traje tri godine (6 semestara).

Sveučilišni diplomski studij Prava za stjecanje akademskoga zvanja magistar prava traje jednu godinu (dva semestra). Sveučilišni diplomski studij Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta za stjecanje akademskoga zvanja magistar kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta traje dvije godinu (četiri semestra).

Sveučilišni Poslijediplomski doktorski studij za stjecanje akademskoga zvanja doktor pravnih znanosti traje tri godine (šest semestara).

Sveučilišni preddiplomski i diplomski studij ustrojavaju se i izvode kao redoviti i izvanredni studij. Akademska godina počinje 1. listopada tekuće godine, a završava 30. rujna iduće godine.

NASTAVNA DJELATNOST

Organizacija nastave u uvjetima pandemije COVID-19 na preddiplomskim i diplomskim studijima Pravo i Kriminalistika i sigurnosni menadžment

Zbog krize uzrokovane pandemijom COVID-19 izmijenjen je način izvođenja nastave na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru. Stoga se u akademskoj 2019./2020. godini od sredine ožujka nastava u cijelosti odvijala na daljinu, uključujući redovite i izvanredne ispitne rokove. U akademskoj 2020./2021. godini nastava se izvodila po kombiniranome modelu te se provodila u skladu sa smjernicama i preporukama nadležnih tijela. Studenti su bili podijeljeni u grupe. Dok je jedna grupa pratila nastavu u dvorani, ostale su grupe istu nastavu pratile na daljinu. Grupe su se smjenjivale po tjednima, tako da je, ako govorimo o tri grupe na jednoj godini, svaka od njih svaki treći tjedan bila u dvorani, dok su preostale dvije istu nastavu pratile na daljinu (od kuće) te su se mogle uključivati u razgovore koji su se odvijali u sklopu nastave u dvoranama. Nastavnici su izvodili nastavu pomoću sustava i alata iz područja e-učenja koji omogućavaju interakciju sa studentima, provjere znanja te dostupnost dokumenata korisnih za bolje svladavanje nastavnih jedinica. Radi realizacije ishoda učenja svaki je nastavnik birao odgovarajuću tehnologiju koja je na najbolji način prezentirala sadržaj kolegija, odnosno nastavne cjeline. Koristili su Sumarum sustav za e-učenje, GSuite for Education alate (Google Classroom, Hangouts Chat, Hangouts Meet, Google Sites, Gmail...) itd. U sustavu Sumarum otvoreni su svi kolegiji iz oba semestra. Nastavni je materijal u Sumarumu bio organiziran po nastavnim cjelinama. Nastava na daljinu provodila se pomoću videokonferencijskih alata Google Meet, BigBlueButton itd. Nastavni se materijal dopunjavao korištenjem audio i videozapisa.

Nastavnici koji su angažirani s drugih sveučilišta (iz Bosne i Hercegovine i inozemstva) i nastavnici koji imaju zdravstvene poteškoće u obliku kroničnih bolesti (ili ih imaju članovi obitelji s kojima dijele zajedničko kućanstvo), nastavu su održavali isključivo na daljinu. Studenti koji imaju kronične bolesti, ili ih imaju članovi njihovih obitelji s kojima dijele zajedničko kućanstvo, u skladu s Kriznim planu pripravnosti i odgovora na pojavu Covid-19 koji je usvojio Senat Sveučilišta u Mostaru 8. listopada 2020., podnosili su prodekanu za nastavu zahtjev za sudjelovanje u nastavnim aktivnostima od kuće, uz potvrdu mjerodavne medicinske institucije o pripadnosti visokorizičnoj grupi, nakon čega su dobivali odobrenje za praćenje nastave na daljinu.

Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru prilagodio se činjenici da digitalni svijet zauzima sve više prostora u području obrazovanja te nastoji svojim studentima omogućiti stjecanje obrazovanja na razne nove i inovativne načine, pripremajući ih tako za nove, nepredvidive izazove. Osim održavanja redovite nastave i konzultacija, Pravni fakultet organizirao je, zajedno sa stručnjacima iz prakse, tečajeve, radionice i webinare na kojima su studenti mogli steći dodatna znanja i vještine. Tako je u

akademskoj 2019./2020. godini, u suradnji s tvrtkom *Paragraf Lex*, održan petodnevni tečaj osposobljavanja studenata za rad u elektroničkoj pravnoj bazi podataka *Paragraf Lex*. Studenti koji su uspješno završili tečaj dobili su certifikate, a studentica koja je ostvarila najbolje rezultate osvojila je godinu dana besplatne preplate za *Paragraf Lex*. U suradnji s Vašim pravima BiH i Konrad Adenauer Stiftungom 24. lipnja 2020. godine organizirano je online predavanje-radionica *Vladavina prava i Europska konvencija o ljudskim pravima s posebnim naglaskom na čl. 10* koja je obuhvaćala analizu strukture čl. 10. i opseg zaštite koju isti pruža, prezentaciju slučajeva iz prakse Europskog suda u odnosu na Bosnu i Hercegovinu, primjenjivost čl. 10. u praksi te pitanja derogacije čl. 10. u uvjetima izvanrednoga stanja. 12. studenoga 2020. godine studenti Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru sudjelovali su na webinaru Vijeća Europe pod nazivom *Ljudska prava u uvjetima COVID-19 pandemije u Bosni i Hercegovini*, u okviru projekta *Inicijativa za pravnu sigurnost i efikasno pravosuđe u Bosni i Hercegovini – Faza II*. Također od 16. studenoga 2020. godine sudjeluju u Klinici izbjegličkog prava koju organizira UNHCR u Bosni i Hercegovini. Klinika predviđa šest sesija, a svaka sesija traje 90 minuta. Predavači su praktičari iz UNHCR-a i Udruženja Vaša prava BiH koje pruža besplatnu pravnu pomoć tražiteljima azila, izbjeglicama, osobama kojima je odobrena supsidijarna zaštita, apatridima i osobama koje su u riziku da postanu apatridi te raseljenim osobama i povratnicima.

Nastavni je proces usmjeren prema komparativnome, međunarodnome, a posebice prema zakonodavstvu Europske unije, koje se izučava unutar niza kolegija, čime se stvaraju pretpostavke za daljnji postupak internacionalizacije studijskih programa, za mogućnost nastavka školovanja ili priznavanje kvalifikacije u inozemstvu, što su, između ostalog, cilj, misija i vizija Sveučilišta u Mostaru. Radi što kompletnijega obrazovanja svojih studenata, Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru potpisao je sporazume/ugovore o suradnji s nastavnim bazama, institucijama i ustanovama čiji resursi i znanja, zajedno s fakultetskim, pomažu izgradnji i osposobljavanju kvalitetnih stručnjaka. Takve su nastavne baze:

- Ministarstvo unutarnjih poslova (HNŽ, ŽZH, HBŽ)
- Kantonalno/Županijsko tužiteljstvo (HNŽ, ŽZH, HBŽ)
- Općinski sud (Mostar, Čitluk, Čapljina, Široki Brijeg, Ljubuški, Livno)
- Državna agencija za istrage i zaštitu (SIPA)
- Obavještajno-sigurnosna agencija BiH (OSA)
- Kaznenopopravni zavod poluotvorenog tipa u Mostaru
- Centar za socijalni rad u Mostaru
- Agencija za školovanje i stručno usavršavanje kadrova.

Imajući u vidu svu složenost epidemiološke situacije, dosadašnji je model održavanja prakse za studente izmijenjen u korist rada u učionicama. Tako se, primjerice, praksa studenata studija Kriministike i sigurnosnog menadžmenta održava u opremljenom kriminalističkom laboratoriju Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru radi upoznavanja studenata s korištenjem kriminalističko-tehničke opreme za daktiloskopiju i kemijskim vještačenjem stručnjaka iz prakse. Praktični se rad provodi prema pravilima o održavanju nastave u obrazovnim ustanovama, u skladu s epidemiološkim pravi-

lima nadležnih institucija. Do sada su studenti studija Prava odlazili u općinske sudove radi boljega upoznavanja rada suda (posjet arhivi i pisarni suda, upoznavanja s radom zemljivođa-knjižnoga odjela, parničnoga odjeljenja, izvanparničnoga odjeljenja, ovršnoga odjeljenja, prekršajnoga odjeljenja i gospodarskoga odjeljenja), a studenti studija Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta bili su raspoređivani i obavljali praksu u određenoj organizacijskoj jedinici Ministarstva unutarnjih poslova HNŽ-a, u sjedištu (u tzv. Kamenoj zgradi, gdje se obavljalo upoznavanje s radom sektora uniformirane policije, kriminalističke policije, policijske uprave i ureda komesara) te u Policijskoj upravi Mostar. Novi model podrazumijeva rad u učionicama i rad na daljinu te raspoređivanje studenata studija Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta u policijske stanice i ispostave prema mjestu prebivališta ili u policijske stanice i ispostave najbliže mjestu njihova prebivališta. Tako je, primjerice, planirani dio prakse u Odjelu protuexplozivne zaštite, koji su dosad prolazili u sjedištu Ministarstva, zamijenjen predavanjima na daljinu policijskih stručnjaka iz Sektora uniformirane policije o Protuexplozivnoj zaštiti – očevid i vještačenje eksplozija i Policijskoj evidenciji i sačinjavanju službenih izvešća.

Poslijediplomski doktorski studij

Poslijediplomski doktorski studij iz pravnih znanosti na Pravnome fakultetu Sveučilišta u Mostaru pokrenut je akademске 2012./2013. godine. Do sada je upisano osam generacija polaznika, odnosno 260 doktoranda. 34 doktoranda uspješno su završila studij stekavši titulu doktora znanosti.

U akademskoj 2019./2020. godini upisana je VII. generacija Poslijediplomskoga doktorskog studija s ukupno četrnaest polaznika, od čega je osam upisano na građanskopravni smjer, tri na radnopravni smjer, tri na međunarodnopravni smjer. Upisano je dvanaest polaznika u I. semestar studija, a dva u V. semestar studija. Šest je pristupnika obranilo temu doktorskoga rada, dok je sedam pristupnika prijavilo temu doktorskoga rada. Promovirano je šest doktora znanosti, a devet je doktoranda obranilo doktorski rad nakon promocije. Predano je pet doktorskih radova na ocjenu.

U akademskoj 2020./2021. godini upisana je VIII. generacija Poslijediplomskoga doktorskog studija s ukupno šesnaest polaznika. Od toga su četiri upisana na građanskopravni smjer, pet na kaznenopravni smjer, tri na međunarodnopravni smjer, dva na radnopravni smjer, jedan na ustavnopravni smjer i jedan na povjesnopravni smjer. Trinaest je polaznika upisano u I. semestar studija, a troje u V. semestar studija. Šest je pristupnika obranilo temu doktorskoga rada, dok su tri pristupnika prijavila temu doktorskoga rada. Promovirano je devet doktora znanosti, a četiri su doktoranda obranila doktorski rad nakon promocije. Predana su dva doktorska rada su na ocjenu, a dva su doktorska rada u postupku ocjenjivanja.

ZNANSTVENA DJELATNOST

Znanstvena djelatnost Pravnoga fakulteta u Mostaru tijekom akademске 2019./2020. i 2020./2021. godine ostvarivana je organiziranjem znanstvenih skupova i izdavačkom djelatnošću. Pravni fakultet Sveučilišta u Mostaru izdavač je dvaju zbornika radova i to: *Zbornika radova Pravnoga*

fakulteta Sveučilišta u Mostaru i Zbornika radova s Međunarodnoga savjetovanja Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse.

Zbornik radova Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru znanstveni je časopis u otvorenome pristupu koji ima dugu tradiciju (28 brojeva). Časopis objavljuje rade prvenstveno iz područja pravnih znanosti kao i rade iz interdisciplinarnih odnosno ostalih područja koja su u svezi s pravnim znanostima. Izlazi najmanje jedanput godišnje. Njegov je sadržaj u cijelosti besplatno dostupan u elektroničkome obliku na službenoj mrežnoj stranici časopisa: <https://pf.sum.ba/zbornik-rada-pf/e-zbornik-radova-pf.htm>

Zbornik radova Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse publikacija je koja izlazi povodom održavanja tradicionalnoga Međunarodnog savjetovanja Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse. U ovoj se publikaciji objavljaju znanstveni i stručni rade uvaženih pravnih znanstvenika i praktičara. Objavljaju se rade prvenstveno iz područja pravnih znanosti, građanskoga i trgovačkoga prava. Prvi broj Zbornika radova izšao je 2003. godine i od tada kontinuirano izlazi jednom godišnje (do sada je izdano 18 brojeva).

Nastavnici Pravnog fakulteta Sveučilišta u Mostaru u protekle dvije akademske godine objavili su osam knjiga koje se kao obvezna ili dopunska literatura koriste na preddiplomskome, diplomskome ili poslijediplomskome studiju Pravnoga fakulteta.

Pravni je fakultet s Akademijom pravnih znanosti Hrvatske bio suorganizator Godišnjega znanstvenog skupa 2019. godine pod nazivom *Suradnja pravne znanosti u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini: aktualne teme*. Skup je održan 24. i 25. listopada 2019. godine na Pravnom fakultetu Sveučilišta u Mostaru, a predmet rasprave bila su pitanja ustavnopravnoga temelja, razvoja međunarodnoga prava, europeizacije tijekom i nakon procesa pristupanja Europskoj uniji, globalizacije i utjecaja na pojedina područja prava i pravne discipline, implementacije prava kroz pravosuđe i sustave javne uprave, odnos prava i društva i prava i politike. Godišnji znanstveni skup Akademije pravnih znanosti Hrvatske 2020. godine pod nazivom *Lokalne tradicije i globalni razvoj: pravni, institucionalni i povijesni aspekti* održan je 22. i 23. listopada 2020. godine preko Google meet platforme.

XVIII. međunarodno znanstveno savjetovanje Aktualnosti građanskog i trgovačkog zakonodavstva i pravne prakse u organizaciji Pravnoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru održano je online 27. i 28. svibnja 2021. godine. Tijekom dva dana ugledni znanstvenici i praktičari iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Slovenije i Srbije izložili su 17 referata te tako predstavili dosege razvoja pravne znanosti u području građanskoga i trgovačkoga zakonodavstva i pravne prakse u različitim zemljama.

MEĐUNARODNA SURADNJA

U akademskoj 2019./2020. godini s kolegama s Katoličkoga Sveučilišta Ivan Pavao II., Lublin, Poljska, (kao koordinatorima) – <http://www.kul.pl/department-of-finance-and-finance-law,2233.html>,) i partnerima sa sveučilišta u Mađarskoj (Debrecin), Slovačkoj (Trnava), Češkoj (Olomouc) i Albaniji, Pravni je fakultet početkom 2019. godine aplicirao za pokretanje nove mreže mobilnosti

za studente i nastavno osoblje unutar CEEPUS III mreže. Mreža pod nazivom KULTAX usmjerena je na studente i nastavnike koji se žele specijalizirati u području financijskoga prava i financijske znanosti. CEEPUS Komisija odobrila je ovu mrežu i dodijelila Pravnomu fakultetu dvije mobilnosti za akademsku 2020./2021. godinu (jednu za studente i jednu za nastavno osoblje). U istoj su godini dvije studentske Erasmus+ odlazne mobilnosti bile u postupku realizacije. Dogovorene su i dvije dolazne mobilnosti s nastavnicama Sveučilišta u Valenciji za lipanj 2020. godine, ali nisu realizirane zbog epidemioloških mjera koje su bile na snazi. Također su dogovorene i dvije odlazne mobilnosti profesora na Sveučilište u Almeriju koje su, također, zbog epidemiološke situacije odgođene. Pravni je fakultet 22. rujna 2020. godine sudjelovao na prvoj online Međunarodnom danu Sveučilišta u Mostaru (First On-line International Day of the University of Mostar).

U akademskoj 2020./2021. godini, unutar Erasmus+ programa studentske razmjene, jedna je studentica boravila na Pravnomu fakultetu Sveučilišta u Granadi u Španjolskoj. Unutar istoga Erasmus+ programa studentske razmjene u pripremi je i mobilnost za studenticu doktorskoga studija u ljetnome semestru akademске 2021./2022. godine na Pravni fakultet Sveučilišta u Poitiersu u Francuskoj.

INFRASTRUKTURNI RAZVITAK

Pravni je fakultet Sveučilišta u Mostaru u svrhu odvijanja praktičnoga osposobljavanja i izobrazbe svojih studenata opremio modernu Sudnicu za simulirano suđenje i Laboratorij forenzike. Sudnica za simulirano suđenje osigurava primjenu stečenih znanja u konkretnim pravnim slučajevima iz sudske prakse te tako razvija kreativnost mladih ljudi i pruža neophodnu praktičnu dimenziju obrazovanja pravnika, približavajući ih visokoškolskim standardima koji vladaju u Europskoj uniji. Praktične vježbe na studiju Prava izvode se u učionici koja je uređena kao simulacija sudnice, pa služi za održavanje vježbi i simulacija suđenja i sudskega postupaka iz kolegija Građansko procesno pravo, Kazneno procesno pravo, Arbitražno pravo itd.

Laboratorij forenzike opremljen je monokularnim i stereomikroskopima, trodimenzionalnim UV lampama sa zaštitnim naočalama kao i kompletima za obradu mjesta zločina, za označavanje tragova, otkrivanje narkotika, forenzičkih kartica, vrećica za sakupljanje dokaza, simulacijskim lutkama i drugim materijalima za označavanje mjesta zločina i identificiranje osoba. Nastavni proces praktičnih vježbi na preddiplomske i diplomske studije Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta provodi se u forenzičkom laboratoriju koji je u potpunosti opremljen sredstvima iz Projekta financiranja i sufinanciranja iz područja znanosti FBiH. Sva oprema u laboratoriju koristi se u svrhu organiziranja i simuliranja kriminalističko-istražnih dokaznih radnji iz kolegija kao što su Osnove forenzične biologije, genetike i medicine, Forenzična analiza tragova, Forenzična balistika i druge.

AKTIVNOSTI STUDENATA PRAVNOGA FAKULTETA SVEUČILIŠTA U MOSTARU U AKADEMSKOJ 2019./2020. I AKADEMSKOJ 2020./2021. GODINI

Studenti Pravnoga fakulteta SUM-a sa studija Prava i Kriminalistike i sigurnosnog menadžmenta u akademskoj 2019./2020. godini sudjelovali su u organizaciji Humanitarne večeri zajedno s EL-SA-om i Alumni klubom našega Fakulteta koja je održana 6. studenoga 2019. godine u Ljetnikovcu Radobolja.

Također, zatečeni situacijom u svijetu te uskraćeni za putovanja, koja su neizostavan dio usmenih priprema, naši su studenti ostvarili svjetski uspjeh plasiravši se u završnu fazu prestižnoga Vis Moot natjecanja. Riječ je o studentima Doris Popović i Viktoru Kolobari koji su uz vodstvo prijašnjih sudiонika Karla Muse i Petra Čarapine ove godine online pristupili natjecanju koje je održano od 4. travnja do 9. travnja 2020. godine.

Udruženje studenata Pravnog fakulteta u Sarajevu naše je studente, preko Studentskoga zbora, pozvalo na prvi Kongres studenata prava – Sarajevo 2020. na kojem su trebali sudjelovati brojni studenti i pravni fakulteti iz regije, a održavanje je istoga planirano od 22. travnja do 25. travnja 2020. godine, no, zbog već poznate situacije, bilo je odgođeno te nedugo zatim i otkazano.

Malonogometni turnir De iure, koji je trebao biti održan u ožujku, te samim time i nastupi naših studenata na Sveučilišnoj malonogometnoj ligi nisu održani.

Tradicionalni Dani prava i kriminalistike održani su početkom lipnja 2021. godine.

Naslovna

Osnivač

Vizija

Predstavništvo SUM

Diplomski studij

Tad...

Ostale teme

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

...

NANOVNE VESTI

- Objavljeni su vlasništveni
pravilnik o razdjelu učionica
- POS spremi novac za 10.000.
grada
- POS - raspisani predavanje 01.
prosinec - s. vencat
- Objavljeni su online poljopriv
štarske dokumente: Statistica
Arbeni Šukic, Čord.
- Objava DRA, Župan Čord.
- Konzultativni radovi na
projektu s. nov. 2020/2021.
- Objava ugovora DRA s. nov.
tehnoloških usluga
- Objava ugovora DRA s. nov. Šukic,
- Objavljena je objava o
poticanju za učenje i razvoj
tehnologije u obrazovanju.

ALUMNI KLUB

- Alumni klub
- Prijenos alumnih knjiga
- Putevodi učenici alumnih

COVID-19

- Korak uvećanja za COVID-19
- Prikaz novog dana COVID-19
SUM -
- Novi plan organizacije uvežvanja
na posao COVID-19

SSS SUSTAH

- 100.000.000,00
- 10.000
- 10.000
- 100.000

KAZUSICA

Raspodjeljivanje pozitaka za opće s. 1. godine predstavljanog studija PRVO u akademiji 2021./2022. godina - 1. raspodjeli opće s. 1. godine

Raspodjeljivanje pozitaka za opće s. 1. godine predstavljanog studija
KRIMINALISTIČKI STUDIJ u akademiji 2021./2022. godina - 1. raspodjeli
opće s. 1. godine

Objavljen je termin za učinak opće s. 1. godine doktorskoga studija
Preci pribrojana je učinkovitost.

Prvi i II/2021. - Objavljeni su opći rezultati za prvu godinu Diplomskog
studija.

Prvi raspodjeli rezultata u poslovnoj djelatnosti državne i lokalne uprave

objavljene su u skladu sa Zakonom o raspodjeljivanju rezultata.

Objavljeni su rezultati za II/2021.

Prije raspodjeljivanja raspodjeli na UHLJ.

REZULTATI ISPITA

- Rez. PE 21.2.2020
- Rez. KFH 21.2.2020
- Rez. Ekonomist 2020/2021.

STUDENTSKI ZBOR

Studentski zbor Sveučilišta u Mostaru najviše je nepolitičko predstavničko tijelo studenata Sveučilišta u Mostaru. Zbor se konstituira na način da studenti biraju predstavnike i zamjenike predstavnika svojih godina te fakulteta. Predstavnici svake od jedanaest ustrojbenih jedinica, predsjednici i zamjenici čine predsjedništvo Studentskoga zbora Sveučilišta u Mostaru te oni biraju predsjednika i zamjenika Studentskoga zbora na razini Sveučilišta.

AKADEMSKA 2019./2020. GODINA

Na izborima 2019. godine u predsjedništvo XX. saziva izabrani su: Željko Perković - predsjednik Studentskoga zbora, Petra Galić - zamjenica predsjednika Studentskoga zbora, Kristijan Živkušić – treći clan Senata iz reda studenata, te članovi predsjedništva: APTF – Mate Vukadin i Antonia Ivančić, ALU – Helena Stanić i Ita Kosović, EF – Nikola Škobić i Ivo Čarapina, FF – Martin Mikulić i Doris Rozić, FPMOZ – Nina Lončar i Josipa Šimunović, FSRE – Laura Bogdan i Antonio Raič, GF – Kristijan Živkušić i Stipe Mandić, MF – Daria Ostojić i Pavao Planinić, PF – Željko Perković i Julio Zelenika, FZS – Marija Barun i Gloria Vidić, Farmacija - Petra Galić i Vedran Raguž.

Najvažnije aktivnosti učinjene u akademskoj 2019./2020. godini su:

- ⇒ Dodjela jedonkratnih financijskih potpora za studente slabijeg imovinskog stanja
- ⇒ Humanitarna akcija “Studentski paket ljubavi” te dvije humanitarne akcije (siječanj i veljača 2020.)
- ⇒ Predstava Sveučilišnog teatra (“Dođite, doćemo”)
- ⇒ Tradicionalna tribina “Gdje ide mojih 10 KM”
- ⇒ Sajam poslova u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom
- ⇒ Najveći broj besplatnih tečajeva u ponudi od osnivanja ove aktivnosti (po prvi put uvedeni gitara i statistika), početkom pandemije svi tečajevi su organizirani u online okruženju izuzev plesa

- ⦿ Održana sjednica Hrvatskog studentskog zbora u Mostaru četvrti put od osnivanja Studentskog zbora Sveučilišta u Mostaru
- ⦿ Proširenja suradnja s Hrvatskim narodnim kazalištem (pored dosadašnjih besplatnih vaučera za predstave, Sveučilišni teatar je dobio mogućnost besplatnog izvođenja predstava jednom mjesечно)
- ⦿ Reorganizacija Sveučilišne malonogometne lige (liga se morala prekinuti uslijed pojave pandemije COVID 19)
- ⦿ Niz edukacijskih radionica poput : “Ekranizam, dijete, jezik- Gdje smo zakazali”, “Kako organizirati dan za vrijeme kućne izolacije”, pisanje životopisa i motivacijskog pisma , priprema za intervju za posao, “Kako se pravilno i zdravo hraniti uz ograničen proračun i vrijeme”, “Odabir studija i kako donijeti karijernu odluku”, “Psihološka priprema za studij”
- ⦿ Intenzivirana suradnja sa Studentskim centrom Mostar
- ⦿ Aktivno sudjelovanje u Kriznom stožeru Sveučilišta u Mostaru
- ⦿ Akcija izrade vizira u suradnji sa studentima Fakulteta strojarstva, računarstva i elektrotehnike SUM;
- ⦿ Prvi put organizirane priprema za upis na fakultet za maturante pod nazivom “Studenti za buduće student”
- ⦿ Intenzivirana suradnja s Psihološkim i Karijernim savjetovalištem SUM
- ⦿ Dodatan ispitni rok na gotovo svim ustrojbenim jedinicama zbog situacije uzrokovane pandemijom COVID-19
- ⦿ Smanjenje cijena promocije na svim ustrojbenim jedinicama
- ⦿ Zalaganje na sjednici Senata za održavanje nastave što je više moguće u kontaktnom (klasičnom) obliku.

Kultura:

- ⦿ Proširenja suradnja s Hrvatskim narodnim kazalištem (pored dosadašnjih besplatnih vaučera za predstave, Sveučilišni teatar dobio je mogućnost besplatnog izvođenja predstava jednom mjesечно);
- ⦿ Predstava Sveučilišnog teatra (“Dođite, doćemo”).

Sport:

- ⦿ Reorganizacija Sveučilišne malonogometne lige (liga se morala prekinuti uslijed pojave pandemije COVID 19)
- ⦿ Druge sportske aktivnosti, morale su biti odgođene uslijed pojave pandemije COVID-19.

Izobrazba:

- ⦿ “Ekranizam, dijete, jezik- Gdje smo zakazali”
- ⦿ “Kako organizirati dan za vrijeme kućne izolacije”
- ⦿ pisanje životopisa i motivacijskog pisma
- ⦿ priprema za intervju za posao

- ⇒ "Kako se pravilno i zdravo hraniti uz ograničen proračun i vrijeme"
- ⇒ "Odabir studija I kako donijeti karijernu odluku",
- ⇒ "Psihološka priprema za studij"
- ⇒ Najveći broj besplatnih tečajeva u ponudi od osnivanja ove aktivnosti (po prvi put uvedeni gitara i statistika), početkom pandemije, svi tečajevi su organizirani u online okruženju izuzev plesa
- ⇒ Prvi put organizirane pripreme za upis na fakultet za maturante pod nazivom "Studenti za buduće studente"
- ⇒ Intenzivirana suradnja s Psihološkim i Karijernim savjetovalištem SUM.

AKADEMSKA 2020./2021. GODINA

Na izborima 2020. godine u predsjedništvo XXI. saziva izabrani su: Marija Barun - predsjednica Studentskoga zbora, Laura Bogdan - zamjenica predsjednice Studentskoga zbora, Emili Ibrulj - treći clan Senata iz reda studenata, te članovi predsjedništva: APTF – Ivan Mucić i Martina Arapović, ALU – Helena Stanić i Renata Bebić, EF – Ante Marić i Ante Martinović, FF – Emili Ibrulj i Doris Rozić, FPMOZ – Stanko Bebek i Slavica Sivrić, FSRE – Laura Bogdan i Antonio Raič, GF – Stipe Mandić i Ena Rimac, MF – Pavao Planinić i Zvonimir Lukač, PF – Milana Mlšetić i Matej Vuković, FZS – Marija Barun i Gloria Vidić, Farmacija – Ana Luburić i Gabrijela Crnjac.

Najvažnije aktivnosti učinjene u akademskoj 2020./2021. godini su:

- ⇒ E-indexi/iskaznice
- ⇒ Ukipanje plaćanja prijepisa ocjena na svim fakultetima i prijavnica na FPMOZ-u
- ⇒ Upućena inicijativa za sufinanciranje prijevoza studentima Mostar-Rodoč, Mostar-Široki Brijeg
- ⇒ Upućena inicijativa za nagrađivanje najboljih studenata na svakom fakultetu
- ⇒ Izmjenjen pravilnik za dodjelu jednokratnih finansijskih potpora
- ⇒ U tijeku izrada pravilnika o studentskim udrugama
- ⇒ Rekordna raspodjela sredstava na studentske projekte (izdvojeno 70 300KM)
- ⇒ Podjeljeno 30 jednokratnih finansijskih potpora u iznosu od 500 KM
- ⇒ Izrada mobilne aplikacije za Studentski zbor
- ⇒ Napravljena nova mrežna stranica Studentskog zbora
- ⇒ Organizirani sportski, edukacijski i kulturni događaji tijekom cijele godine
- ⇒ Održana tribina "Gdje ide mojih 10KM" gdje su studenti imali priliku dodatno se informirati
- ⇒ Organizirani besplatni studentski tečajevi
- ⇒ Organizirane pripreme za uspis na fakultet
- ⇒ Održan tjedan zdravlja
- ⇒ Humanitarna akcija za pučku kuhinju Mostar
- ⇒ Humanitarna akcija "Zagrlimo Petrinju"

- Prva virtualna konferencija o jačanju mentalnog zdravlja uslijed pandemije Covid 19
- Studentski zbor Sveučilišta u Mostaru pridružio se ostalim kolegama u pružanju podrške osobama koje su doživjele neku vrstu nasilja i seksualnog uznemiravanja
- Zajednička inicijativa Studentskog zbora SUM i Vijeća mladih grada Mostara prema Skupštini HNK/Ž.

Kultura:

- Izložba najboljih studentskih radova iz područja likovne umjetnosti
- Dan poezije
- Meet and speak - Dođi i vježbaj španjolski
- projekt HNK za studente, studenti za HNK uspješno proveden petu godinu za redom
- Studentski Sveučilišni teatar u partnerstvu sa SZ-om premijerno izveo predstavu *Samo me čekaju dugo*
- Organiziran natječaj za mlade pjesnike.

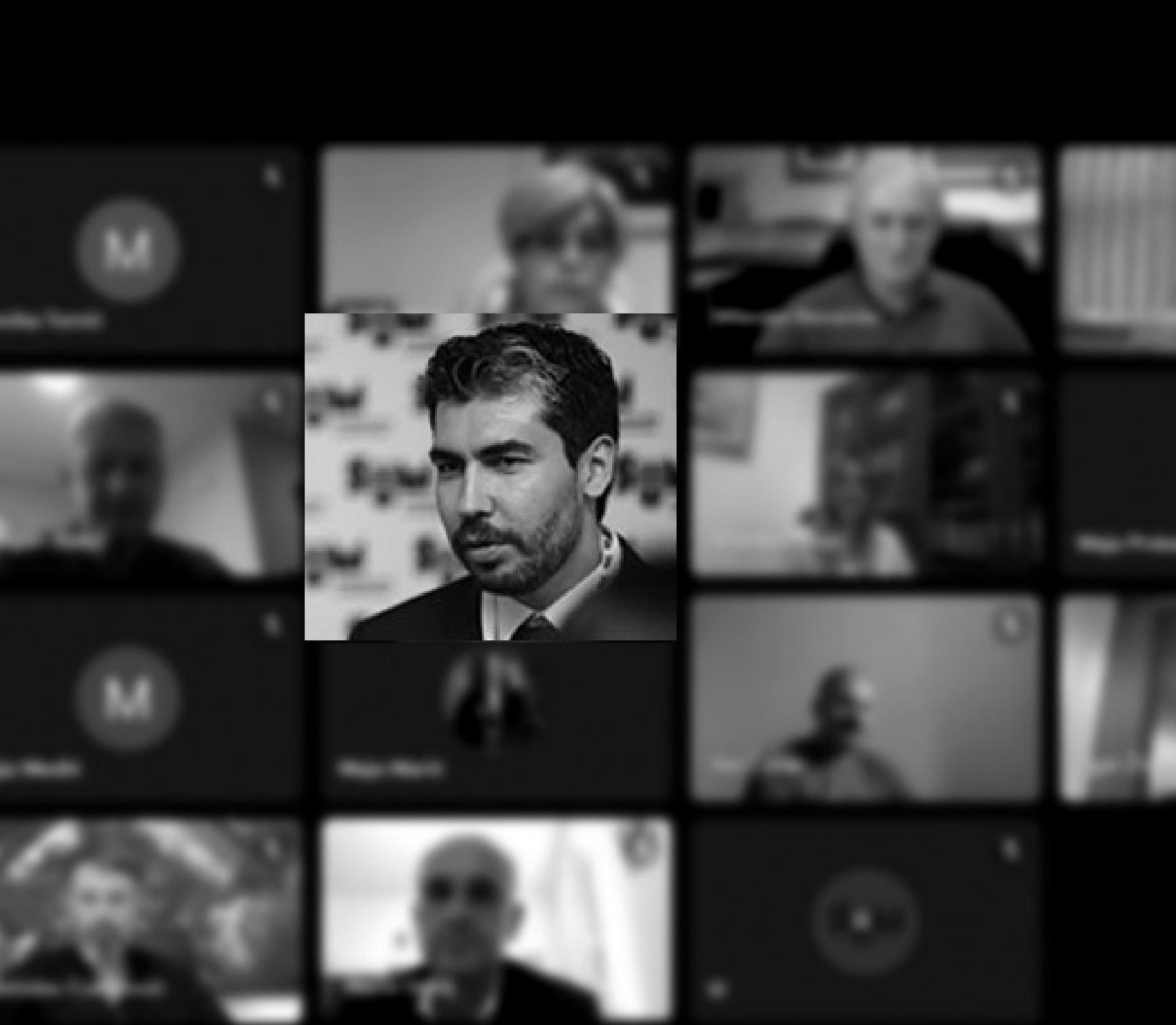
Sport:

- Studenti za studente-vježbajmo zajedno
- Šahovska večer
- Wings for Life World Run Mostar 2020.
- Sveučilišna malonogometna liga
- Ženski nogometni turnir
- Turnir u šahu
- Turnir u stolnom tenisu
- Muški odbojkaški turnir
- Ženski odbojkaški turnir
- Turnir u tenisu
- Turnir u basketu.

Izobrazba:

- Kvizovi znanja
- Radionice o prvoj pomoći
- Predavanje na temu : "Zašto je BiH drugačije ustrojena od drugih zemalja?"
- Predavanje na temu: "Upravljanje osobnim financijama"
- Deset besplatnih tečajeva
- Pripreme iz šest predmeta za upis na fakultet
- Online radionice u organizaciji karijernog savjetovališta i SZ SUM (Odabir studija i zanimanja, Psihološka priprema za prijemni ispit i studij)
- Kontinuirano ispitivanje mišljenja studenata o organizaciji, realizaciji i unaprjeđenju projekata i rada Studentskog zbora kroz studentske ankete i internu komunikaciju sa studentima.

IT CENTAR (SUMIT)

SUMIT koristi dizajn usmjeren na korisnika, agilni razvoj tehnologije i empirijske metode istraživanja kako bi napravili inovativne smislene aktivnosti u obrazovnome sustavu. Cilj nam je stvoriti bolji obrazovni sustav koji olakšava rad nastavnicima i osnaže naše korisnike za život i rad u 21. stoljeću.

SUMIT je nositelj digitalne transformacije obrazovnog sustava cijele vertikale obrazovanja koja nastavu izvodi na hrvatskom jeziku u Bosni i Hercegovini.

Za kratko vrijeme SUMIT je preuzeo odgovornost, razvija i održava kompletan informacijski sustav.

Sveučilišta radi i na digitalnoj transformaciji obrazovnog sustava u svim ustanovama koje nastavne planove i programe izvode na hrvatskom jeziku. Iako je osnovan prije samo četiri godine, SUMIT je dostigao svoju punoljetnost, ne po godinama nego po zrelosti. Od samog početka vizija nam je bila da je **SUMIT = CARNET + SRCE**

CARNET

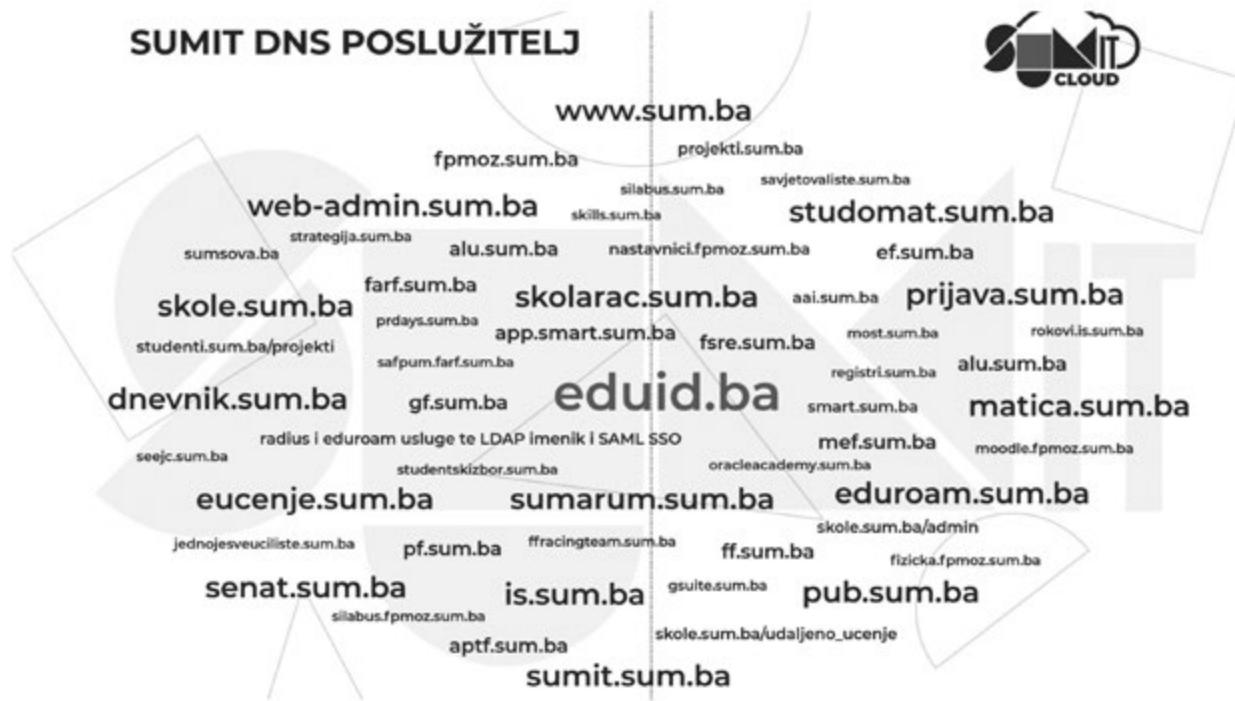
Sveučilište u Zagrebu
Sveučilišni računski centar

Usluge SUMIT-a

SUMIT je stalna podrška svim sastavnicama pri razvijanju, rješavanju i otklanjanju problema u radu Informacijskog sustava Sveučilišta u Mostaru. Uz ISS kao središnji elektronički sustav sveučilišta, SUMIT održava i mail poslužitelje za uposlenike i studente. Izrađena je digitalna platforma e-senat na kojoj se postavljaju materijali za održavanje sjednica Senata. Na strani tehničke podrške i osposobljenih poslužitelja napravljen je velik iskorak prelaskom na cloud infrastrukturu HT Eronet-a. Većina usluga prebačena je na poslužitelje u oblaku gdje je ukupno osposobljeno 20 novih virtualnih računala. Na infrastrukturi Sveučilišta u Mostaru ostale su usluge koje su uglavnom vezane za mrežne stranice sastavnica Sveučilišta u Mostaru. Mrežne stranice preseljene su na poslužitelje na Sveučilišnoj infrastrukturi koja je nadograđena kako bi se izbjegli sigurnosni rizici i smanjili opterećenje.

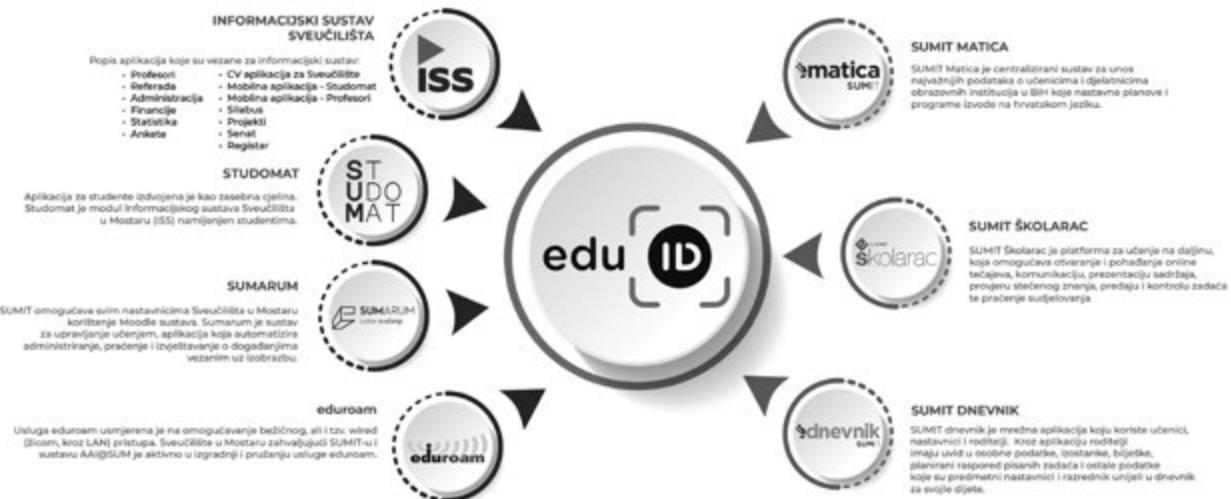
U zadnje dvije godine IT centar Sveučilišta u Mostaru razvio je preko 20 raznih programskih rješenja. Sve usluge možete pogledati na <https://sumit.sum.ba/usluge>

eduID – autentikacijska i autorizacijska infrastruktura (elektronički identitet)

U suradnji sa Sveučilišnim računskim centrom u Zagrebu – SRCEM, razvijen je eduID – autentikacijska i autorizacijska infrastruktura. U posljedne dvije godine sustav je implementiran, ponajprije na Sveučilištu u Mostaru, a od ove školske godine i u svim osnovnim i srednjim školama koje nastavu izvode po hrvatskom planu i programu. Trenutačno u sustavu imamo 146 matičnih ustanova (obrazovnih institucija) u kojima je napravljeno preko 45.000 elektroničkih identiteta. Uspješnom implementacijom ovog sustava osigurani su preduvjeti za korištenje preko 20 usluga na koje se korisnici (učenici, studenti i nastavnici) prijavljuju preko ovog sustava.

Informacijski sustav sveučilišnih iskaznica

Senat Sveučilišta u Mostaru na 376. sjednici Senata donio je Odluku o uvođenju e-iskaznice, što znači da studenti Sveučilišta u Mostaru od 2021./2022. akademske godine neće više koristiti stari papirnati indeks.

Sveučilišna iskaznica je sredstvo identifikacije i dokaz pripadnosti zajednici Sveučilišta u Mostaru. Bitno je naglasiti da će Sveučilišna iskaznica biti dio projekta Europske studentske iskaznice kojim je studentima omogućeno jednostavno i sigurno identificiranje i registriranje elektroničkim putem na visokoškolskim ustanovama u Europi.

Ovo je jedan od projekata s kojima Sveučilište u Mostaru ostvaruje svoju viziju kao moderno europsko e-Sveučilište i potvrđuje liderstvo u digitalnoj transformaciji obrazovanja.

Prednosti sveučilišne iskaznice su:

- ➔ Pritup raznim eSUM uslugama (digitalna sveučilišna iskaznica, elindeks, CV aplikacija za nastavnike ...)
- ➔ Korištenje na drugim mjestima (knjižnice, javni prijevoz, kazališta, kino dvorane ...))
- ➔ Mogućnost integracije i korištenja u Studentskom centru
- ➔ Olakšan rad referada (studentska služba)
- ➔ Beskontaktna tehnologija (NFC čip i veza preko mobitela).

SUMARUM

Sustav za online učenje Sveučilišta u Mostaru SUMARUM ima preko 12.000 korisnika (preko 800 nastavnika) i preko 3.000 otvorenih virtualnih kolegija. Preko 20.000 obrazovnih materijala naši nastavnici postavili su na sustav SUMARUM. SUMIT je održao nekoliko radionica za online nastavu na kojem je prošlo edukaciju preko 400 nastavnika.

eduroam

eduroam™ (education roaming) je roaming usluga zamisljena pod okriljem europske udruge akademskih i istraživačkih mreža (TERENA) i ostvarena kroz međunarodni projekt GÉANT. Usluga eduroam usmjerenja je na omogućavanje bežičnog, ali i tzv. wired (žicom, kroz LAN) pristupa. Sveučilište u Mostaru zahvaljujući SUMIT-u i sustavu AAI@SUM aktivno je u izgradnji i pružanju usluge eduroam. Autentikacija u sustavu eduroam temelji se na standardima 802.1x i zasniva na međunarodnoj hijerarhiji RADIUS poslužitelja u koju su uključeni i središnji poslužitelji sustava AAI@SUM. Usluga eduroam je sigurna, jednostavna i za krajnjeg korisnika potpuno besplatna usluga pristupa internetu. Namijenjena je korisnicima iz sustava znanosti i obrazovanja. Trenutačno je dostupna na brojnim lokacijama na Sveučilištu u Mostaru te na više od 24000 lokacija diljem svijeta.

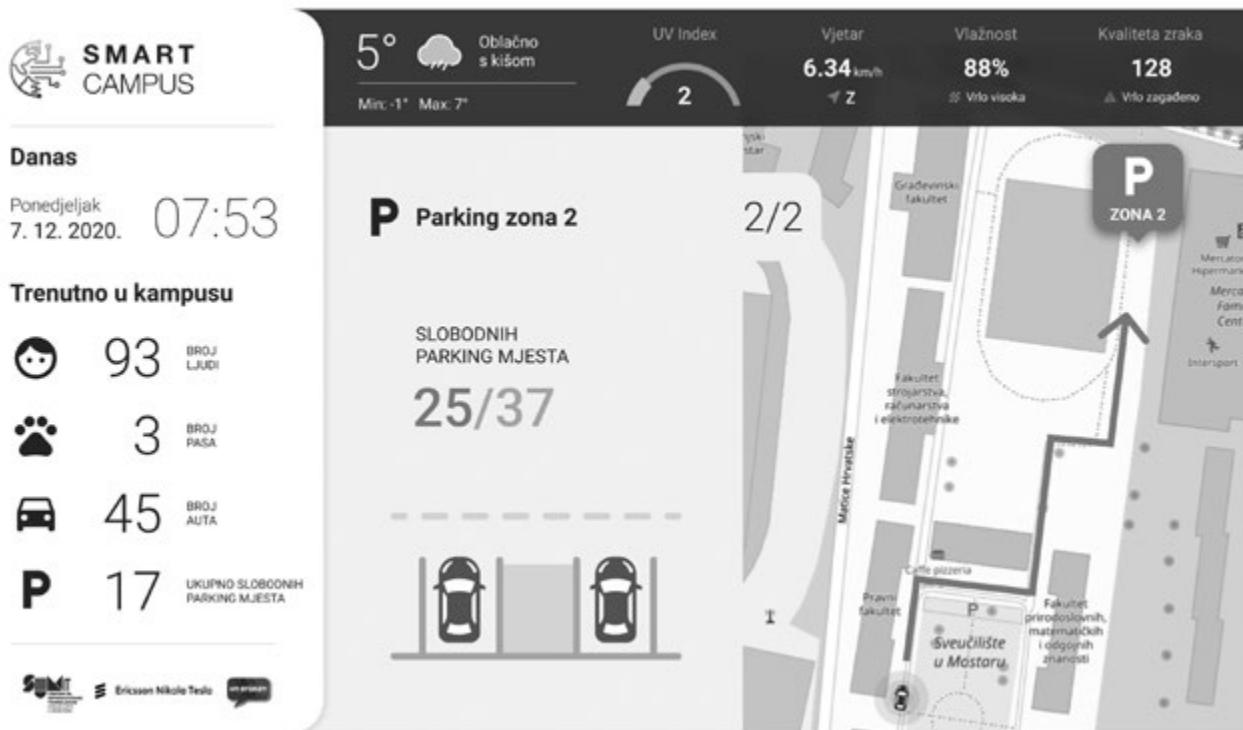

Smart Campus

Implementiran je projekt "Smart Kampus" na Sveučilištu u Mostaru. Radili smo ga s našim partnerima, tvrtkama HT Eronet i Ericsson Nikola Tesla. Jedina smo visoko-obrazovna institucija u Bosni i Hercegovini koja je implementirala „Smart kampus” i koja kontinuirano radi na razvoju pametnih rješenja.

**SMART
CAMPUS**

eŠkola

eŠkola je digitalna platforma za škole. Nalazi se na mrežnoj lokaciji <https://skole.sum.ba>. Na njoj se nalaze sve usluge koje Centar za informacijske tehnologije Sveučilišta u Mostaru – SUMIT pruža školama, učenicima, nastavnicima i roditeljima. Važno je naglasiti da će sve usluge koje nudi SUMIT uvijek biti besplatne i dostupne za škole koje nastavne planove i programe izvode po planu i programu na hrvatskom jeziku u BiH. Neke od usluga su:

- ➔ edulD
- ➔ Školarac
- ➔ eMatica
- ➔ eDnevnik
- ➔ Google alati Guite
- ➔ Udaljeno učenje.

eŠkola

SUMIT

Centar za informacijske tehnologije Sveučilišta u Mostaru – SUMIT razvio je digitalnu platformu za udaljeno učenje za škole. Platforma je razvijena za vrijeme COVID-19 pandemije koju je koristilo preko 40 000 korisnika. Trenutačno je na stranici dostupno 2088 online nastavnih sadržaja u čijem je snimanju sudjelovalo 470 nastavnika iz škola koje rade po nastavnom planu i programu na hrvatskom jeziku. Ovim putem želimo zahvaliti svim nastavnicima koji su sudjelovali u izradi i postavljanju nastavnih sadržaja.

Također, napominjemo da su online nastavni sadržaji i dalje dostupni na poveznici https://skole.sum.ba/udaljeno_ucenje. Krajnji korisnici imaju mogućnost pregleda digitalnog sadržaja, prilagođenog uzrastu učenika, koji su izradili naši nastavnici. SUMIT osigurava digitalni sadržaj za sve krajnje korisnike koji nemaju spremna online predavanja.

The screenshot shows the 'Lekcije' (Lessons) section of the SUMIT platform. At the top, there are two tabs: 'Osnovne' (Primary) and 'Srednja' (Secondary). Below these are nine boxes representing different grade levels: '1. RAZRED', '2. RAZRED', '3. RAZRED', '4. RAZRED', '5. RAZRED', '6. RAZRED', '7. RAZRED', '8. RAZRED', and 'OSTALO'. Each box contains a small thumbnail image and a right-pointing arrow. At the bottom of the section, there are two buttons: 'Raspored nastave' (Lesson schedule) and 'Pogledaj Raspored' (View schedule).

eMatica

SUMIT eMatica je centralizirani sustav za unos najvažnijih podataka o učenicima i djelatnicima obrazovnih institucija u BiH koje nastavne planove i programe izvode na hrvatskom jeziku. Aplikacija je zamišljena kao digitalni oblik matične knjige koja se u školama ručno ispunjava. Na kraju školske godine omogućen je ispis svjedodžbi na temelju unesenih podataka o obrazovanju učenika.

Korisnici u SUMIT eMatici su:

- ➲ Ministarstvo/SUMIT županijski koordinator
- ➲ Ravnatelji
- ➲ SUMIT školski koordinatori
- ➲ Razrednici.

Ministarstvo/SUMIT županijski koordinator – ima uvid u sve podatke o učenicima, djelatnicima i ustanovana iz pripadajuće županije. Glavna dužnost SUMIT županijskog koordinatora je unos i ažuriranje nastavnih planova i programa iz pripadajuće županije. Ravnatelj – ima pristup svim podacima unutar svoje škole, uvid u odjele, uvid u sve vrste izvještaja kao npr. Broj učenika i djelatnika u školi, broj učenika po razrednim odjelima, broj učenika s određenim uspjehom itd.

SUMIT školski koordinator - kako bi se osigurala kvalitetna komunikacija između SUMIT-a i obrazovnih institucija, sve ustanove imenuju SUMIT koordinatora. SUMIT koordinator je službeni predstavnik škole koji je zadužen za ažuriranje Matice. Preporuka je da SUMIT koordinatora imenuje ravnatelj škole. SUMIT školski koordinator na početku svake školske godine zadužen je za ažuriranje podataka, dodjelu edulID-a novim učenicima, kreiranje odjela te pružanje tehničke podrške nastavnicima unutar svoje škole.

Razrednik – ima pristup podacima unutar svoga odjela. Upisuje izborne predmete učenicima, zaključne ocjene te izrađuje svjedodžbe učenicima.

eDnevnik

SUMIT eDnevnik je digitalni oblik razredne knjige. SUMIT eDnevnik pruža sadržajan pregled bitnih podataka za pojedinu funkciju. Predmetni nastavnici mogu vidjeti isključivo podatke za svoje predmete, razrednici imaju pristup svim podacima učenika u njihovu razredu, ravnatelju aplikacija može poslužiti za praćenje rada svih školskih razreda.

Glavna uloga SUMIT eDnevnika je smanjiti mogućnosti neovlaštenog unosa, ali i krađu i namjerno ili nemamjerno uništavanje razredne knjige. SUMIT eDnevnik značajno smanjuje višestruki unos istih podataka. Iz SUMIT eMatici prenose se osobni podaci učenika te informacije o programu i razrednome odjelu u koji je učenik upisan. Na kraju školske godine iz eDnevnika u eMaticu prenose se predmeti, ocjene, ispiti, izostanci, pedagoške mjere i vladanje učenika.

Korisnici SUMIT eDnevnika su:

- ➲ Ravnatelji
- ➲ Razrednici
- ➲ Nastavnici
- ➲ Roditelji
- ➲ Učenici.

Ravnatelj – ima u vید u sve razredne knjige unutar svoje škole, vido u sve vrste izvještaja te može upisati bilješku nakon pregleda razredne knjige.

Razrednik – ima vido u sve podatke o svom razrednom odjelu, unosi raspored sati, upisuje zapisnike te može pravdati izostanke.

Nastavnik – ima pregled odjela u kojima predaje, unosi evidenciju nastave, upisuje ocjene te vidi samo one predmete koje predaje u tom razrednom odjelu.

Roditelj – ima vido u informacije o djetetu, vidi ocjene, izostanke, raspored sati, raspored zadaća, pedagoške mjere itd. Roditelju razrednik dodijeljuje posebne korisničke podatke za pristup eDnevniku, ukoliko ne posjeduje eduID.

Učenik - ima vido u svoj raspored sati, ocjene, izostanke, trenutni prosjek, bilješke, raspored zadaća i programa.

Školarac

SUMIT Školarac je platforma za učenje na daljinu koja omogućava otvaranje i pohađanje online tečajeva, komunikaciju, prezentaciju sadržaja, provjeru stečenog znanja, predaju i kontrolu zadaća te praćenje sudjelovanja. Na Školarac se možete prijaviti putem @skole.sum.ba korisničkog računa.

Školarac je sustav za upravljanje učenjem, odnosno programski alat za izradu e-kolegija, održavanje nastave na daljinu i kombinirane nastave uživo i na daljinu. Školarac je zasnovan na alatu Moodle, programskoj podršci (eng. software) otvorenog koda koji je licenciran i besplatan, što je pridonijelo njegovoj velikoj popularnosti i kontinuiranom razvoju. Moodle danas predstavlja najpopularniju platformu ove namjene koju koriste brojni korisnici u svijetu.

SUMIT u svrhu pružanja podrške održavanju nastave na daljinu i kombinirane nastave osigurava:

- pohađanje gotovih e-kolegija (virtualnih učionica) i korištenje materijala za samostalno učenje
- otvaranje praznih tečajeva koje nastavnici sami nadopunjuju sadržajem
- održavanje nastave na daljinu i kombinirane nastave uživo i na daljinu putem vlastitih kolegija
- podršku korisnicima.

SUMIT ZA ŠKOLE U VRIJEME PANDEMIJE COVID – 19

Koordinacija ministara obrazovanja, znanosti, kulture i športa županija u kojima se nastavni planovi i programi izvode na hrvatskom jeziku u suradnji sa Sveučilištem u Mostaru je u svega nekoliko dana promijenila sustav održavanja nastave. SUMIT je u potpunosti ispunio očekivanja brzim odgovorom na pojavu COVID-19. U vrijeme pandemije SUMIT je bio potpora svim školama koje rade po hrvatskom nastavnom planu i programu. 135 škola, preko 40.000 učenika i preko 5000 nastavnika. Platformu skole.sum.ba u 3 mjeseca posjetilo je preko 2 milijuna korisnika. Brojke su to govore o snazi i uspjehu Centra za informacijske tehnologije Sveučilišta u Mostaru. Danas vidimo da SUMIT digitalizira Sveučilište i radi na projektu digitalne transformacije obrazovanja u svim školama koje rade po hrvatskom planu i programu u BiH. Trenutno 240 koordinatora, u 135 škola koje nastavu izvode na hrvatskom jeziku, aktivno sudjeluje u procesu digitalne transformacije obrazovanja.

SUMIT edukacije

SUMIT kontinuirano nudi savjetodavnu i edukativnu podršku obrazovnim institucijama koje sudjeluju u procesu digitalne transformacije obrazovanja.

Obrazovne institucije trebaju strateški isplanirati aktivnosti kojima će to realizirati kako bi tehnologije što bolje integrirali u svoj cjelokupan rad. To uključuje donošenje odluka povezanih s infrastrukturom, ljudskim resursima, obrazovanjem osoblja te uz pedagoške i metodičke paradigme na koje će se oslanjati obrazovanje koje ustanova nudi. U radionicama koje organizira SUMIT do sada je sudjelovalo preko 5.000 korisnika iz 146 obrazovnih institucija koje nastavu izvode po hrvatskom nastavnom planu i programu. U procesu donošenja odluka SUMIT može ponuditi usluge savjetovanja, a tijekom procesa obrazovanja osoblja nudi specijalizirane radionice oblikovane prema specifičnim potrebama određene ustanove. Radionice obuhvaćaju razna područja. Od korištenja sustava za e-učenje i izvođenja nastave u virtualnom okruženju, upravljanja elektroničkim identitetima i dr.

Uobičajeno je trajanje edukacijskih radionica jedan dan po temi, no trajanje je fleksibilno i ovisi o potrebama obrazovnih institucija.

Projekt CARNET Omega

CARNET Omega je sustav koji se radi u programu e-Škole. Taj program dio je sveobuhvatnog programa modernizacije hrvatskog školskog sustava naziva "e-Škole: Cjelovita informatizacija procesa poslovanja škola i nastavnih procesa u svrhu stvaranja digitalno zrelih škola za 21. stoljeće". Omega je okosnica CARNET-ovih korisničkih sustava i omogućuje upravljanje povezanim infrastrukturnim podsustavima. Uz Omegu koja je središnji sustav razvija se i sustav za upravljanje elektroničkom poštou, upravljanje domenama, mrežne stranice za sve škole, sustav za dijeljenje i upravljanje dokumentima te sustav za upravljanje virtualnim poslužiteljima. Svim ovim uslugama upravlja se upravo iz Omege. SUMIT koji je nastao prije tri godine sada radi jedan od glavnih projekata digitalizacije škola u RH. Omegu će koristiti preko 500 tisuća korisnika, nastavnika i učenika u 1318 škola u Republici Hrvatskoj. Dio je to projekta „e-škole“ koje je nositelj CARNET i koji je prošle godine proglašen kao najbolji projekt u EU za digitalizaciju obrazovanja. SUMIT radi na razvoju ovoga projekta od veljače 2021.

Prostorni kapaciteti

Geografska i prometna lokacija nove zgrade Centra za informacijske tehnologije SUM-a u kampusu u Rodoču je strateška te oslikava cilj da sveučilišni centar za informacijske tehnologije postane tehnološko i snažno središte koje će u budućnosti diktirati smjer razvoja. Više puta naglašena je potreba za prostornim razvojem samoga Centra kroz sastanke sa strateškim partnerima s obzirom na aktivnosti i iskorake koji su napravljeni u posljednje tri godine.

Mjesto gdje se dobre ideje pretvaraju u poduzetništvo

Uloga SUMIT-a je pokretačka uloga društva da koristi znanja i kreativnost za stvaranje inovacija. Zgrada omogućuje i dijeljenje infrastrukture za razvoj, čime SUMIT transformira zajednicu u kreativnu ekonomiju. Omogućava cijelom obrazovnom sustavu najmoderne tehnologije i brine se da taj sustav postojano radi. Ideja je napraviti IT središte cijele vertikale obrazovanja. Također, zgrada je zamišljena kao inovacijski hub gdje se spajaju sve razvojne "tech" komponente u zajednici. Za razvoj ekonomije i znanosti potreban tehnološki i strateški skok za koji Sveučilište i SUMIT imaju viziju. Sve aktivnosti oko izgradnje SUMIT centra i planova digitalizacije podržao je predsjednik Hrvatskog narodnog sabora BiH i predsjedatelj Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH dr. Dragan Čović.

STARTUP-i

SUMIT startup program će osiguravati intenzivnu edukaciju, vrhunske mentore, modernu infrastrukturu, promocijsku podršku i umrežavanje, a za najbolje projekte i bespovratna novčana sredstva.

Pored edukacija za nastavno osoblje Sveučilišta i studente SUMIT će raditi i edukacije za osnove i srednje škole koje će imati mogućnost dovesti svoje nastavnike i učenike u moderne računalne učionice na razne seminare.

Izgradnja računalnog i podatkovnog oblaka

Cij je također izgradnja računalnog i podatkovnog oblaka koji će biti temelj istraživačke i inovacijske e-infrastrukture s namjerom da se znanstvenoj, akademskoj i obrazovnoj zajednici dugoročno osiguraju napredni računalni i spremišni resursi te mrežna povezanost nužni za obrazovni sustav Hrvata u BiH.

Izgled zgrade

Koncept objekta zamišljen je da predstavlja konstantan napredak u znanosti. Zbog toga je objekt podijeljen u dvije forme. Donja forma, baza koja je zamišljena od staklenih površina, odaje transparentnost te olakšava samu arhitekturu i daje gornjem dijelu objekta iluziju lebdjenja. Drugi dio objekta, metalna perforirana zaštita od sunca, predstavlja pokret, dinamiku i trodimenzionalnost, što rezultira ne samo tematikom nego i jedinstvenim skulpturalnim oblikom koji jasno prikazuje svrhu objekta. Forme pokreta i dinamike također se prenose i na park gdje će biti instalirane pametne klupe, vizualno prilagođene formama same tematike.

Futurističkom zgradom SUMIT centra Sveučilište u Mostaru stvorit će snažne temelje za ono što želi postati u budućnosti - Lideri i digitalnoj transformaciji obrazovanja. Ne samo u tehničkom smislu nego želi poslati snažnu pokretačku poruku. Jedna od uloga Sveučilišta je poticati napredak u društvu, na čemu Sveučilište kontinuirano radi. Zgrada će biti mjesto susreta, razmjene ideja, inovacija i znanja, brainstorminga, a sve u svrhu izgradnje i stvaranja bolje budućnosti.

Planovi za budućnost

Zapošljavamo mlade stručnjake u SUMIT. U sljedećih godinu dana zaposliti ćemo 10 novih stručnjaka koje će raditi na digitalizaciji kako Sveučilišta tako i škola. Ovo nam daje jednu novu snagu i iskorak da možemo pratiti EU standarde u digitalizaciji obrazovanja.

Glavni izazov SUMIT-a je osigurati kvalitetu i održivost svih navedenih i planiranih usluga što uključuje i njihov razvoj i prilagodbu potrebama sve većega broja korisnika. Izazov je još veći u području zapošljavanja i angažiranju stručnjaka iz IT područja.

Sabrina Holland

Nica M.

Sergej Bljukic

Ivan Golicic

Ivan Vasilij

Mario Majstorovic

Zeljko Perkovic

Sabrina Holland

Milena Kovanda

...

OSIGURANJE KVALITETE

Što čini sustav za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru?

Svrha, cilj, ustroj i djelovanje te područja vrednovanja sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru definirani su Pravilnikom o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru (ur. broj: 01-3039/20).

Prema navedenome Pravilniku sustav za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru čine:

- ⊖ stalna tijela sustava za osiguranje kvalitete na razini Sveučilišta:
  - ⊖ Odbor za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete, stručno tijelo sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru, kojemu Senat Sveučilišta imenuje članove: predstavnik uprave Sveučilišta, članovi Ureda za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete Sveučilišta u Mostaru, koordinatori kvalitete ustrojbenih jedinica Sveučilišta, predstavnik studenata, predstavnik vanjskih korisnika, predstavnik administrativnoga i tehničkoga osoblja
  - ⊖ Ured za osiguranje i unapređenje kvalitete, ustrojbena jedinica Rektorata;
- ⊖ stalna tijela/osobe sustava za osiguranje kvalitete na razini ustrojbenih jedinica:
  - ⊖ Povjerenstvo za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete, stručno tijelo sustava za osiguranje kvalitete na razini ustrojbene jedinice, kojemu Znanstveno-nastavno / Umjetničko-nastavno vijeće ustrojbene jedinice imenuje članove: prodekan za nastavu ili prodekan za osiguranje kvalitete, koordinator kvalitete ustrojbene jedinice, najmanje jedan predstavnik nastavnoga osoblja, najmanje jedan predstavnik studenata, najmanje jedan predstavnik administrativnoga i tehničkoga osoblja
  - ⊖ koordinator kvalitete ustrojbene jedinice, osoba zadužena za koordinaciju procesa i aktivnosti iz osiguranja kvalitete na ustrojbenoj jedinici;

- povremena tijela sustava za osiguranje kvalitete na razini Sveučilišta i ustrojbenih jedinica:
  - ⊕ Tim za izradu samoevaluacijskog izvješća Sveučilišta, čije članove imenuje Senat u svrhu izrade periodičnoga samoevaluacijskog izvješća na razini Sveučilišta
  - ⊕ Timovi za izradu samoevaluacijskoga izvješća studijskih programa, čije članove imenuje Senat na prijedlog Znanstveno-nastavnoga / Umjetničko-nastavnoga vijeća ustrojbe jedinice na kojoj se izvodi evaluirani studijski program u svrhu izrade periodičnoga samoevaluacijskog izvješća navedenoga studijskog programa.

Navedenim Pravilnikom također su definirane nadležnosti i aktivnosti svakoga tijela iz sustava za osiguranje kvalitete.

Najvažnije aktivnosti u prošlosti

Sveučilište u Mostaru bilo je prvo sveučilište iz Bosne i Hercegovine koje se 2003. godine obratilo Europskoj asocijaciji sveučilišta (European University Association) – EUA s ciljem sudjelovanja u Programu institucionalne procjene. Postupak eksterne institucionalne evaluacije Sveučilišta u Mostaru proveo je 2004. godine poseban EUA procjeniteljski tim, i to kao dio širega zajedničkog projekta Europske komisije i Vijeća Europe pod nazivom „Modernizacija rukovodnih i upravljačkih sposobnosti sveučilišta u Bosni i Hercegovini“ (Modernising the Management and Governance Capacities of Universities in Bosnia-Herzegovina). Institucionalno i sustavno praćenje kvalitete na Sveučilištu utemeljeno je upravo na preporukama institucionalne procjene EUA tima. Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete osnovan je 2006. godine, i to tada pri Uredu za međunarodnu suradnju, kao rezultat Tempus projekta. Godine 2008. uspostavljen je cjelokupan sustav internoga osiguranja kvalitete na razini Sveučilišta i ustrojbenih jedinica, usvajanjem dokumenata koji definiraju njegov ustroj, djelovanje i područja vrednovanja: Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru, Vodič kroz osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru, Priručnik o osiguranju kvalitete Sveučilišta u Mostaru, Upute za samoanalizu studija i Upute za izradu samoevaluacije Sveučilišta. U kasnijemu razdoblju infrastruktura sustava za osiguranje kvalitete potvrđena je Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mјesta Sveučilišta u Mostaru, a strateška važnost sustava uspostavljenjem prorektora za poslovanje, ljudske potencijale i osiguranje kvalitete te novom Strategijom razvoja Sveučilištu u Mostaru 2018. – 2023.

Kao ključno tijelo sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru, sveučilišni Ured za osiguranje i unaprjeđenje kvalitete koordinirao je trima bitnim procesima u bližoj prošlosti, a to su:

- institucionalna akreditacija od nadležnoga Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a prema preporuci Agencije za razvoj visokoga obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH, čiji je rezultat upis Sveučilišta u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova 2015. godine
- vanjska evaluacija (reakreditacija) Sveučilišta i njegovih sastavnica od Agencije za visoko obrazovanje RH 2017. godine
- obnova institucionalne akreditacije (institucionalna reakreditacija) od nadležnoga Ministarstva prosvjete, znanosti, kulture i športa HNŽ-a prema preporuci Agencije za razvoj visokoga

obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH, čiji je rezultat upis Sveučilišta u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova 2020. godine.

Navedeni procesi nisu Sveučilištu donijeli samo formalnopravna rješenja i pozitivna izvješća, nego su sve sudionike obogatili novim iskustvom, novom sviješću i novim nastojanjem da kvalitetom težimo boljemu.

Najvažnije aktivnosti u razdoblju 2019./2020. – 2020./2021.

Sveučilišni Ured za osiguranje i unapređenje kvalitete koordinirao je aktivnostima u kojima su sudjelovala sva tijela sustava za osiguranje kvalitete, ali i druga stručna tijela i službe Sveučilišta. Te su aktivnosti:

- ⇒ realizacija projekta po Pozivu za kandidiranje projekata u 2019. godini, iz programa raspoljene sredstava Transfera za implementaciju Bolonjskoga procesa – potprogram 1.1., podrška javnim visokoškolskim ustanovama za projekte osiguranje kvalitete studijskih programa na 1. i 2. ciklusu studija Federalnoga ministarstva obrazovanja i nauke, kojim je pribavljen dio opreme za Fakultet strojarstva, računarstva i elektrotehnike (studen, 2019.)
- ⇒ realizacija projekta po Pozivu za kandidiranje projekata u 2019. godini, iz programa raspoljene sredstava Transfera za implementaciju Bolonjskoga procesa – potprogram 1.2., podrška javnim visokoškolskim ustanovama za projekte povezivanja s potrebama tržišta rada za studijske programe 1. i 2. ciklusa studija Federalnoga ministarstva obrazovanja i nauke, kojim je pribavljen dio opreme za Fakultet zdravstvenih studija i Agronomskii i prehrambeno-tehnološki fakultet (studen, 2019.)
- ⇒ sudjelovanje u TAIEX misiji stručne procjene akreditacije visokoškolskih ustanova, u organizaciji i uz finansijsku podršku Instrumenta za tehničku pomoć i razmjenu informacija Europske komisije te uz suorganizaciju Ministarstva civilnih poslova BiH (veljača, 2020.)
- ⇒ izrada Akcijskoga plana provedbe preporuka Povjerenstva stručnjaka iz institucionalne akreditacije (2020) (travanj, 2020.)
- ⇒ izrada novoga Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru (svibanj, 2020.)
- ⇒ sudjelovanje u izradi Samoevaluacijskoga izvješća preddiplomskog Studija predškolskog odgoja za razdoblje 2014./2015.-2018./2019. (svibanj, 2020.)
- ⇒ sudjelovanje u izradi Programa cjeloživotnog učenja u oblasti pedagoškog obrazovanja i jačanja kompetencija nastavnog osoblja Sveučilišta u Mostaru (TRAIN+ program) (lipanj, 2020.)
- ⇒ izrada dokumenata iz područja osiguranja kvalitete na Sveučilištu u Mostaru (rujan, 2020.):
  - ⇒ Izjava o politici osiguranja kvalitete Sveučilišta u Mostaru
  - ⇒ Strategija sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru
  - ⇒ Vodič kroz osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru
  - ⇒ Priručnik za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru

- sudjelovanje u izradi *Kriznog plana pripravnosti i odgovora na pojavu (COVID-19) Sveučilišta u Mostaru* (listopad, 2020.)
- izrada Godišnjega plana aktivnosti sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru u ak. 2020./2021. godini (listopad, 2020.)
- sudjelovanje u izmjenama i dopunama Pravilnika o studentskoj anketi o kvaliteti nastavnoga rada (listopad, 2020.)
- izrada Izvješća o provedbi Akcijskog plana provedbe preporuka Povjerenstva stručnjaka, institucionalna akreditacija 2020., za razdoblje travanj 2020. – travanj 2021. (travanj, 2021.)
- izrada obrazaca za Godišnje izvješće na razini studijskog programa, Godišnje izvješće na razini ustrojbene jedinice i Godišnje izvješće na razini Sveučilišta (travanj, 2021.)
- sudjelovanje u izradi Pravilnika o dualnom obrazovanju na Sveučilištu u Mostaru (lipanj, 2021.)
- izrada jedinstvena obrasca dodatka diplomi, prema revidiranome dodatku diplomi usvojenom na Konferenciji ministara obrazovanja EHEA 2018. godine (srpanj, 2021.)
- izrada jedinstvena obrasca za Rješenje o priznavanju predmeta, ECTS bodova, ocjena i stručne prakse pri mobilnosti studenata (srpanj, 2021.)
- aktivnosti u svezi s provedbom Priručnika za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru (tijekom akademске 2020./2021. godine):
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi brukoša prema statusu, spolu, prebivalištu, vrsti srednje škole i općemu uspjehu u srednjoj školi na Sveučilištu u Mostaru u ak. 2020./2021. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi studenata prema statusu i spolu na Sveučilištu u Mostaru u ak. 2020./2021. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o mobilnosti studenata u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi studijskih programa, zastupljenosti pojedinih oblika nastave te o zastupljenosti pojedinih oblika provjere znanja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi i opterećenju nastavnoga osoblja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o strukturi nenastavnoga osoblja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o mobilnosti nastavnoga osoblja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ praćenje i obrada podataka o mobilnosti nenastavnoga osoblja u ak. 2019./2020. godini
  - ⊕ izrada godišnjih izvješća za ak. 2019./2020. godinu na razini Sveučilišta, ustrojbениh jedinica i studijskih programa.

Razvoj sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru

Ključne aktivnosti za daljnji razvoj sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu odvijale su se tijekom akademske 2019./2020. godine, kojima se, unatoč pandemijskim okolnostima, napravila revizija cijelog sustava, svih njegovih procesa, procedura i evaluacijskih metodologija te su se na njezinu temelju usvojili novi dokumenti iz područja osiguranje kvalitete:

- ⇒ Pravilnik o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru kojim su definirani svrha, cilj, ustroj i djelovanje, područja vrjednovanja te aktivnosti i nadležnosti svih tijela iz sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru;
- ⇒ Izjava o politici osiguranja kvalitete Sveučilišta u Mostaru u kojoj se ustvrđuje politika osiguranje kvalitete Sveučilišta kao visokoškolske ustanove;
- ⇒ Strategija sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru koja definira misiju i viziju sustava za osiguranje kvalitete, u skladu sa Strategijom razvoja Sveučilišta u Mostaru 2018. – 2023;
- ⇒ Vodič kroz osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru koji opisuje međunarodnu, nacionalnu i županijsku pravnu regulaciju osiguranja kvalitete, zakonske akte, propise, dokumente i publikacije iz područja osiguranja kvalitete, institucije koje su nadležne za reguliranje osiguranja kvalitete u visokome obrazovanju, sve dionike sustava te njihovu ulogu u svrhu informiranja svih unutarnjih i vanjskih korisnika svih procesa i djelatnosti na Sveučilištu o pojmu, svrsi, pretpostavkama i karakteristikama osiguranja kvalitete u visokome obrazovanju te procesima akreditacije institucije i studijskih programa
- ⇒ Priručnik za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru koji definira interne procedure provođenja aktivnosti u svezi s praćenjem i unaprjeđenjem kvalitete studiranja na Sveučilištu u Mostaru te se odnosi na istraživanja onih elemenata koji definiraju kvalitetu studijskih programa koji se izvode na Sveučilištu (strukturu studenata, nastavnoga i nenastavnoga osoblja, kvalitetu rada nastavnika te mišljenja unutarnjih i vanjskih korisnika), ali i kvalitetu stručnih službi i fizičkih resursa koji su podrška izvođenju studijskih programa.

Navedeni dokumenti prilagođeni su novoj organizacijskoj strukturi integriranoga Sveučilišta te suvremenim potrebama, trendovima i procesima, ali i obogaćeni iskustvom svih korisnika (unutarnjih i vanjskih), kako bi se lakše i spremnije odgovorilo na nove izazove, ne samo na području osiguranja kvalitete nego u svim procesima na Sveučilištu. Oni mogu biti temelj dalnjeg razvoja i sustava za osiguranje kvalitete i Sveučilišta u cjelini, ali će istovremeno podrazumijevati kontinuirano osvještavanje, informiranje i izobrazbu svih korisnika te revidiranje njihove uloge u procesima i aktivnostima osiguranje kvalitete. Već navedene aktivnosti tijekom ak. 2019./2020. i 2020./2021. god. svjedoče o uključenosti sustava za osiguranje kvalitete u različite procese, aktivnosti i resore, što pridonosi stvaranju sinergije, razmjeni iskustava i perspektiva te stvaranju dodatne vrijednosti ne samo preko rezultata nekoga procesa nego i procesa kao takva.

Branka Hrkać

Monica Tomaz

no video

PRAVNI AKTI

Drugi dio prvoga mandatnog razdoblja također je bio uspješan i doneseni su mnogi bitni zaključci i odluke koji su pridonijeli razvoju i unaprjeđenju Sveučilišta, kako za akademsku zajednicu tako i za studente. Među istaknutijim možemo izdvojiti sljedeće:

- ⇒ 25. rujna 2019. godine na 32. sjednici Senat je donio Odluku o načinu vođenja, izgledu i sadržaju Registra studijskih programa koji se izvode na Sveučilištu u Mostaru
- ⇒ 26. veljače 2020. godine na 357. sjednici Senat je donio Odluku o nazivu sportskih sadržaja na Sveučilištu u Mostaru
- ⇒ 26. veljače 2020. godine na 357. sjednici Senat je donio Odluku o izboru naziva sustava e-učenja SUMARUM
- ⇒ 26. veljače 2020. godine na 357. sjednici Senat je donio Odluku o otvaranju e-pošte s domenom sum.ba za sve studente Sveučilišta u Mostaru
- ⇒ 25. lipnja 2020. godine na 361. sjednici Senat je donio Odluku o usvajanju programa cjeloživotnoga učenja u oblasti pedagoškoga obrazovanja i jačanja kompetencija nastavnoga osoblja na Sveučilištu u Mostaru
- ⇒ 8. listopada 2020. godine na 364. sjednici Senat je donio Odluku o donošenju Kriznoga plana pripravnosti i odgovora na pojavu COVID-19 na Sveučilištu u Mostaru
- ⇒ 8. listopada 2020. godine na 364. sjednici Senat je donio Odluku o imenovanju tima kriznoga plana pripravnosti i odgovora na Covid-19 na Sveučilištu u Mostaru
- ⇒ 8. listopada 2020. godine na 364. sjednici Senat je donio Odluku o imenovanju operativnoga tima za praćenje provedbe kriznoga plana pripravnosti i odgovora na Covid-19 na Sveučilištu u Mostaru
- ⇒ 24. studenoga 2020. godine na 368. Senat je donio Odluku o osnivanju Sportskoga saveza Sveučilišta u Mostaru

- ⇒ 14. travnja 2021. godine na 373. sjednici Senat je donio Odluku o imenovanju radnoga tijela Kolegij za područje umjetnosti
- ⇒ 14. travnja 2021. godine na 373. sjednici Senat je donio Odluku o osnivanju Studentskoga sveučilišnog teatra
- ⇒ 8. srpnja 2021. godine na 376. sjednici Senat je donio Odluku o usvajanju jedinstvena obrasca za Rješenje o priznavanju predmeta, ECTS bodova, ocjena i stručne prakse pri mobilnosti studenata
- ⇒ 8. srpnja 2021. godine na 376. sjednici Senat je donio Odluku o uvođenju sveučilišne iskaznice
- ⇒ 8. srpnja 2021. godine na 376. sjednici Senat je donio Odluku o osnivanju Centra za doktorske studije na Sveučilištu u Mostaru.

Također su doneseni i sljedeći pravni akti Sveučilišta:

- ⇒ Pravilnik o nakladničkoj djelatnosti Sveučilišta u Mostaru (2019.)
- ⇒ Pravilnik o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Sveučilišta u Mostaru (2020.)
- ⇒ Izmjena i dopuna Etičkog kodeksa Sveučilišta u Mostaru (2020.)
- ⇒ Izmjena i dopuna Pravilnika o studentskoj anketi o kvaliteti nastavnog rada (2020.)
- ⇒ Dopuna Pravilnika o doktorskim studijima na Sveučilištu u Mostaru (2020.)
- ⇒ **Statut Sveučilišta u Mostaru (2020.)**
- ⇒ Pravilnik o minimalnim uvjetima i postupku izbora u znanstveno-nastavna i umjetničko-nastavna zvanja (2020.)
- ⇒ Pravilnik o dualnom obrazovanju na Sveučilištu u Mostaru (2021.)
- ⇒ Izmjena i dopuna Pravilnika o unutarnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mesta Sveučilišta u Mostaru (2021.)
- ⇒ Donošenje Pravilnika o ustroju i djelovanju sustava za osiguranje kvalitete na Sveučilištu u Mostaru (2020.)
- ⇒ Pravilnik o dodjeli počasnog zvanja professor emeritus Sveučilišta u Mostaru (2020.)
- ⇒ Usvajanje dokumenata iz područja osiguranja kvalitete na Sveučilištu u Mostaru (2020.)
  - a) Izjava o politici osiguranja kvalitete Sveučilišta u Mostaru
  - b) Strategija sustava za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru
  - c) Vodič kroz osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru
  - d) Priručnik za osiguranje kvalitete Sveučilišta u Mostaru
- ⇒ Izmjene i dopune Pravilnika o radu Sveučilišta u Mostaru (2020.)
- ⇒ Pravilnik o nagradama i priznanjima na Sveučilištu u Mostaru (2020.)
- ⇒ Pravilnik o Rektorovoj nagradi studentima Sveučilišta u Mostaru (2020.)

Tijekom prvoga mandatnog razdoblja, počevši od 1. listopada 2017. godine, doneseno je sveukupno četrdeset pravnih akata Sveučilišta na Sveučilištu u Mostaru, što novih, što izmjena i dopuna postojećih, od kojih bi posebno izdvojili novi Statut Sveučilišta u Mostaru kao najviši i temeljni akt Sveučilišta.

PR DAYS I UNIVERSITAS MOSTARIENSIS

Menadžment Sveučilišta prepoznao je važnost i ulogu odnosa s javnošću u pozicioniranju Sveučilišta u Mostaru u regionalnom, ali i europskom akademskom prostoru. Ured za odnose s javnošću osim svakodnevne komunikacije s ciljanom javnošću putem društvenih mreža, mrežne stranice i medija, održavanju sadržaja mrežne stranice brine i o promotivnim aktivnostima za nove studente. Osim toga Ured sudjeluje u organizaciji svih događanja na Sveučilištu te koordinira protokolarne aktivnosti.

Komunikacijski kanali

Sveučilište u Mostaru s vanjskom i unutarnjom javnosti komunicira putem službene internetske stranice (www.sum.ba), online platformama i sustavima, društvenim mrežama, newsletterima te drugim kanalima. Na službenoj mrežnoj stranici Sveučilišta (sum.ba) osnovne informacije prevedene su na engleski, njemački i kineski jezik, a u suradnji s Uredom za međunarodnu suradnju važnije se vijesti prevode na navedene jezike. U razdoblju od 1. rujna 2020. do 1. rujna 2021. broj jedinstvenih posjeta sveučilišnoj mrežnoj stranici iznosio je 251.535 prema Google analitici.

Pregled broja pratitelja po društvenim mrežama (na dan 10. rujna 2021.):

Facebook 4.948, Instagram 1.231, Twitter 277, LinkedIn 1.685 i YouTube 62.270 pregleda.

Aktivnošću na društvenim mrežama kao i promoviranjem određenih strateških objava potrebno je kontinuirano raditi na poboljšanju vidljivosti. Uz tradicionalne medije, naglasak je na društvenim mrežama i digitalnim platformama. Potrebno je nastaviti s dosadašnjim aktivnostima te osigurati mrežu koordinatora/osoba za odnose s javnošću na fakultetima kako bi se uskladila komunikacija s vanjskom

javnošću. S tim u vezi pokrenut je i TikTok kanal kako bi se približili ciljanim skupinama. Sve aktivnosti je potrebno usmjeriti prema informacijskoj integraciji koja će u konačnici pokazati koordiniranost svih sastavnica prema sveučilišnoj misiji i viziji. Ured vodi brigu o ažuriranosti službene mrežne stranice kao i svih kanala komunikacije u skladu s potrebama kako Sveučilišta tako i zainteresirane javnosti.

Newsletter

Elektronički bilten, newsletter, kojim Sveučilište upoznaje javnost s aktivnostima Sveučilišta priprema se najmanje jednom mjesечно, a posebna izdanja vežu se za važnije događaje na Sveučilištu. Newsletter se pokazao kao odličan alat za komunikaciju i s unutarnjom i vanjskom javnosti. Do sada je objavljeno osam izdanja.

Sveučilišni mediji

Sveučilišna televizija SUM TV, Sveučilišni radio, portal sumsova.ba te Universitas Mostariensis objednjeni su u Medijski i istraživački centar Sveučilišta u Mostaru. **Sveučilišna televizija SUM TV** preko koje se počela održavati nastava u prvome valu pandemije koronavirusa, i to ne samo na Sveučilištu nego i u svim obrazovnim institucijama na hrvatskome jeziku u BiH. Osigurani su svi tehnički, prostorни i kadrovski uvjeti te je pet televizijskih scena opremljeno novom modernom opremom. I naša je SUM TV spremna stati ukorak sa svim modernim televizijama. Na dan zaključenja teksta, 10. rujna, Sveučilišna televizija na svom YouTube kanalu broji više od 70 tisuća pregled. Za vrijeme Dana Sveučilišta 2020. s radom je počeo i **sveučilišni news portal SOVA** koji je platforma vijesti s cijelog Sveučilišta i svojevrsna news agencija i izvor informacija za ostale medije. Stvarajući konvergiranu redakciju temeljenu na razvoju informativnoga portala SUM SOVA, **SUM radio** producirao je i emitirao jedanaest emisija o svim sastavnicama Sveučilišta.

Universitas Mostariensis

Odluku o pokretanju sveučilišnih novina Universitas Mostariensis donio je Senat Sveučilišta s ciljem informiranja unutarnje i vanjske javnosti o onome što Sveučilište čini, koje odluke donosi te kako se integrira u društvo. Večernji

list, bh izdanje, u suradnji s Medijskim centrom SUM-a izdaje prvi broj sveučilišnih novina u prosincu 2017. godine u povodu četrdesete obljetnice djelovanja Sveučilišta.

U razdoblju od tri godine objavljeno je 15 brojeva, od kojih je pet bilo tematskih, jedan posvećen prvomu Sveučilišnomu gospodarskomu forumu, potom 40 godina Građevinskoga fakulteta te tri broja posvećena znanstveno-stručnim skupovima u Neumu i Posavini. Jedan je broj bio posvećen i Rektorskemu forumu Jugoistočne Europe i Zapadnoga Balkana, a održan je na Sveučilištu u Mostaru te su tom prilikom predstavljena sveučilišta i univerziteti koji u sudjelovali, kao i njihova suradnja sa SUM-om. Kroz petnaest brojeva pratile su se najnovije vijesti iz međunarodne suradnje, znanstveno-istraživačkoga rada, studentskih inovacija, novih studija, infrastrukturnih projekata te iskoraka Sveučilišta. U određenim brojevima u pripremi su sudjelovali i studenti Studija novinarstva i Studija odnosa s javnošću Filozofskoga fakulteta kojima je to bila obvezna praksa u okviru kolegija. Sveučilišne novine važan su dio informiranja javnosti o aktivnostima Sveučilišta u Mostaru i njegovih sastavnica, fakulteta te, osim toga, ostavljaju trag određenoga razdoblja u razvoju i napretku Sveučilišta.

Promotivne aktivnosti

U razdoblju od veljače do rujna provodi se intenzivna upisna kampanja za novu generaciju studenata, poglavito na preddiplomski studij. Uz dosadašnje aktivnosti poput smotri fakulteta, veći naglasak je posljednjih godina stavljen na društvene mreže te druge digitalne kanale kako bi se povećala vidljivost u cjelini s posebnom pozornošću na generaciju Z. Opća načela digitalne komunikacijske strategije definiraju okvir aktivnosti i nastupa Sveučilišta u Mostaru u kampanji za upise na fakultetima te obuhvaćaju proaktivnu, pozitivnu i optimističnu kampanju kroz komunikaciju konkretnih aktivnosti na kojima Sveučilište radi, stavljajući u prvi plan stručnost, sposobnost, iskustvo i kompetentnost studenata i osoblja Sveučilišta. Kroz mrežu koordinatora na ustrojbenim jedinicama cilj je usklađivanje aktivnosti svih fakulteta s ciljevima kampanje na razini Sveučilišta. Ključni komunikatori u kampanji su aktualni studenti, bivši studenti – alumni te kompetentno nastavno osoblje. Ključne teme su stručna praksa, opremljenost sastavnica, laboratoriji, izvannastavne aktivnosti, međunarodna suradnja te mogućnosti znanstvenog djelovanja i razvoja studenata. Važan aspekt je i brendiranje Mostara kao studentskoga grada s mogućnostima koje nudi.

PR & Media Days Mostariensis

PR Days Mostariensis je međunarodna znanstveno-stručna konferencija iz područja odnosa s javnošću, integrirane komunikacije i medija u organizaciji Studija odnosa s javnošću Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Mostaru koja se održava treći tjedan u mjesecu studenome svake godine.

Ciljevi konferencije PR Days Mostariensis su prezentirati, promovirati te analizirati i istražiti suvremene trendove odnosa s javnošću, podijeliti stečene spoznaje i iskustva znanstvenika i praktičara s po-

dručja odnosa s javnošću, integrirane komunikacije i medija, otvoriti dijalog i raspravu s naglaskom na istraživanja i buduće trendove u profesiji i srodnim disciplinama, pratiti rad mlađih znanstvenika i praktičara i poticati ih na stvaranje i prihvatanje profesionalnih standarda i etičkih načela te nagradjavati izvrsnost na navedenome komunikacijskom području, a važnost ove Konferencije naglašena je u znanstvenome pristupu jer se oslanja na akademsku instituciju.

Konferencija je do sada obradila teme stanja struke odnosa s javnošću u Bosni i Hercegovini, odnose s javnošću, medije i integriranu komunikaciju u kontekstu novih medija (PR 3.0), društveno odgovorno poslovanje/ponašanje, krizu i krizno komuniciranje te integriranu komunikaciju.

Prva Konferencija, održana 28. i 29. studenoga 2016., kada su predstavljeni rezultati istraživanja stanja struke odnosa s javnošću u BiH koje su proveli nastavnici, suradnici i studenti Studija odnosa s javnošću Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Mostaru. Na Konferenciji sudjelovali su predavači, renomirani stručnjaci iz oblasti odnosa s javnošću i komunikologije iz BiH i Hrvatske.

Druga Konferencija, održana 23. i 24. studenoga 2017., okupila je više od 40 izlagača s više od 30 tema iz četiriju država: Slovenije, Hrvatske, Srbije i BiH, a govorili su o PR 3.0. Na marginama konferencije održane su sjednice Vijeća regulatorne agencije za komunikacije, Upravnoga odbora BHRT-a i Upravnoga odbora Fene. Dodijeljena su priznanja za istaknute stručnjake za koje je organizacijski i znanstveni odbor smatrao da su zaslužni te da su pridonijeli razvoju same profesije u regiji.

Treća Konferencija, o temi Društveno odgovorno poslovanje, održana 22. i 23. studenoga 2018., okupila je 86 predavača iz šest zemalja koji su izložili 53 teme. Tema je obrađena preko četiriju programskih cjelina (sekcija): Političko-institucionalni DOP, DOP u medijima, Korporativni DOP i DOP u Praksi. Novitet je bilo uvođenje i pete cjeline – Studentska sekcija, gdje su studenti s pet fakulteta iz triju država prezentirali svoje projekte u vezi s društveno odgovornim poslovanjem.

Četvrta Konferencija, o temi krize i kriznoga komuniciranja, održana je od 20. do 22. studenoga 2019. Kroz 66 tema na Konferenciji sudjelovalo je više od sto predavača. Novost ovogodišnje Konferencije bilo je predstavljanje pet sveučilišnih udžbenika, mini-sajam stručne literature četiriju nakladničkih kuća koje dominantno obrađuju tematiku kojom se, među ostalim, bavi konferencija. Predstavljen je znanstveni časopis *South Eastern European Journal of Communication*, a na marginama konferencije potpisani su i sporazumi o suradnji za obavljanje studentske prakse.

Peto izdanje Međunarodne znanstveno-stručne konferencije iz područja odnosa s javnošću, integrirane komunikacije i medija donijelo je promjenu u samom imenu te nosi naziv „PR & Media Days Mostariensis“, a održana je 19. i 20. studenoga 2020. u online televizijskom prijenosu. Zbog pandemije koronavirusa i prilagodbe Konferencije online okruženju, skup koji je do sada okupljaо oko 80 stručnjaka ovaj put ugostio je više od deset odabralih predavača koji su predstavili svoje rade na temu „Integrirana komunikacija – Mediji i odnosi s medijima“. Organizatori petog izdanja bili su Studij odnosa s javnošću Filozofskog fakulteta, Sveučilište u Mostaru u suradnji s međunarodnim partnerom - Ekonomskim fakultetom Sveučilišta Al Ghurair iz Dubaija.

PRES

